รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

วันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กทม.

ผู้มาประชุม

๑. พลเอกฉัตรชัย	สาริกัลยะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุวรรณ	บูราพรนุสรณ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นางสาวจริยา	สุทธิไชยา	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๔. นางเยาวลักษณ์	จำปีรัตน์	ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๕. นายบุญช่วย	ผูกสี	รองอธิบดีกรมที่ดิน (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๖. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๗. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. นายสุระ	เพชรพิรุณ	ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและฟื้นฟูพื้นที่ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๙. นางแน่งน้อย	เวทยพงษ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารยุทธศาสตร์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๐. นายปริญญา	โพธิสัตย์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๑๑. นายวีรชัย	กาญจนาลัย	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๒. นายวรพันธ์	ประเสริฐยิ่ง	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ๑ กรมการค้าภายใน (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๑๓. นายทวีชัย	ลิยี่เก	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ

๑๔. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๑๕. นายอวยชัย	ชัยยุทโธ	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๑๖. นายจิรศักดิ์	เงินเส็ง	ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๑๗. นางจุไรรัตน์	แสงสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริการจัดการพื้นที่และวิศวกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๑๘. นายคณิต	คงช่วย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์ความมั่นคงภายใน (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๑๙. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๐. นายวิชัย	มณีเนตร	ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินป่าไม้และอนุญาตการใช้ประโยชน์ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๑. นายภูษิต	พรหมมาณพ	ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๒๒. นายชีวิน	อินทรานุกูล	ผู้อำนวยการส่วนสอบสวนและคดี (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๒๓. นายสมพล	วาณิชย์จรรยา	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๒๔. นายไพศาล	หงษ์ทอง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อ (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๕. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๖. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๗. นางเบญจวรรณ	นิชจำนงค์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๘. นายประวิท	ตันเสียง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๙. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๐. นายไพรัช	เจ้ยชุม	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายสมปอง	อินทร์ทอง	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. อธิบดีกรมประมง ติดราชการ

๒. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ติดราชการ

๓. นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันเอกรุ่ง	ประชาธนานุกิจ	คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายสุทธิพงษ์	กาญจนเกษร	คณะทำงานเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายพงษ์พิเชษฐ	เก้าเอี้ยน	หัวหน้าผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๔. นายนิพนธ์	ชนมนัส	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๕. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๖. นางสาวอมราพัทธ์	เวชเตง	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๗. นายขจรศักดิ์	ปานเพชร	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
๘. นางสมพร	ทองทั่ว	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๙. นางวรรณนภา	บุญสุข	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.
๑๐. นายเจริญชัย	พรรณาภพ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
๑๑. นายประเทือง	พงษ์ไทย	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๒. นายวิเชษฐ์	กระตุฤกษ์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์
๑๓. นางสุภาภรณ์	อมราภิบาล	ผู้อำนวยการกองประสานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.
๑๔. นายบัณฑิต	พันธาสุ	ผู้อำนวยการกลุ่มออกแบบระบบแหล่งน้ำและเกษตรชลประทาน (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๑๕. นางสาวฆนีรส	โพธิ์เจริญ	ผู้อำนวยการกลุ่มบัญชี (แทนผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.)
๑๖. นายอำนาจ	เขม่นกิจ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมคุณธรรมและงานวินัย (แทนผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.)
๑๗. นายอิทธิชัย	อ่อนบัณณศิลป	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.
๑๘. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๑๙. นางบุญธิชา	ชมชื่น	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๐. นางเยาวนิจ	เพ็ชรน้ำเขียว	นิติกรชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ส.ป.ก.
๒๑. นางนภัสวรรณ	ก้องเอกภพ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๒๒. นายประกอบ	ยิ่งชล	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานวิศวกรรม ส.ป.ก.

๒๓. นายกิตติ	แดงพลอย	ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการที่ดินของรัฐ ส.ป.ก.
๒๔. นางปราณี	รัตตะมาน	ผู้อำนวยการกลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๕. นายไพโรจน์	วิริยะกิจ	ผู้อำนวยการกลุ่มอุทธรณ์ ส.ป.ก.
๒๖. นางสาวชุติมา	ฟังสำเนียง	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน ส.ป.ก.
๒๗. นางสาววิไลวรรณ	เกตุแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๘. นางสาวทิพา	ค้าธัญญะ	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๒๙. นายประยูร	ครองยุติ	นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์
๓๐. นางสาวพัชราภรณ์	แก้วน้ำใส	นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์
๓๑. นางเพ็ญนี	ฉลองเกียรติกุล	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ สำนักงบประมาณ
๓๒. นายอุเทน	ชุมเกษียร	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ กรมการปกครอง
๓๓. นายปิยะวัฒน์	มุกต์ปราพิชญ์	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๓๔. นางสาวอุษา	ใหญ่กระโทก	นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ กรมการค้าภายใน
๓๕. นายศรัณย์	ศุภผล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓๖. นายปฐม	เดชะ	นิติกร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓๗. นายสาคร	สุขล้น	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลณรงค์
๓๘. นายสำราญ	มุมทอง	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลณรงค์
๓๙. นายสำราญ	ธรรมนาม	กำนันตำบลณรงค์
๔๐. นายวีระ	กาฬภักดี	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๑. นายสนธยา	อ่อนโพธิ์แก้ว	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๒. นายนพดล	หอมสุวรรณ	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๓. จ.ส.ท.วิชล	อยู่วงศ์อั้น	หัวหน้าฝ่ายก่อสร้าง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๔. นายชาญณรงค์	ชูจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่ ส.ป.ก.สตูล
๔๕. นางธารทิพย์	บำรุงรส	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.สุรินทร์
๔๖. จ.อ.วันชัย	เกิดด้วยทอง	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี
๔๗. นายพฤทธิ์	ประภาสะโนบล	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี
๔๘. นางสาวสุทธิวรรณ	สุขแซว	นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.นครพนม
๔๙. นายกฤตภาส	เจริญเกียรติ	นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์
๕๐. นางสาวอาภรณ์	หนูแก้ว	นายช่างสำรวจปฏิบัติงาน ส.ป.ก.สตูล
๕๑. นายวชิระ	ทิพย์อโนทัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๒. นายอนุชา	จันทา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

๕๓. นายสุพัฒ	มูลพฤกษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๔. นางสาวนริศรา	ศิลารักษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๕. นายสมชาย	สุภาพกูลนที	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๖. นายอัครพนน์	วัฒนธีรธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๗. นายสุรัช	อาจวงษา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๘. นายอิฐรัตน์	จันทร์ศรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๙. นายพูลเกียรติ	ตันติรัตนเกตุ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๐. นางสาวรัตนา	ไทยสมัคร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๑. นายปรเดช	พุธจันทร์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๒. นางสาวกัญญาพัชร	ศรีฤทธิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๓. นางสาวพิมพ์นิภา	ตั๋นติ๊บ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๔. นายวาทิต	สอิ้งทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๕. นางสาวณัฐพร	สิงหเมธี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๖. นายสราวุธ	บรรหนองทุ่ม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๗. นางสาวรุ้งตะวัน	มงคล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๘. นางณิชชารีย์	เพิ่มพิพัฒน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๙. นายเฉลิมชัย	รัตนาวรวิเศษ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกรรมการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า เหตุที่ต้องเลื่อนการประชุมทั้งวันและเวลา เนื่องจากวันนี้ในเวลา ๑๐.๐๐ น. จะมีการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการช่วยเหลือพี่น้องภาคใต้ที่ประสบปัญหาน้ำท่วม ที่กระทรวงมหาดไทย ซึ่งในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องเข้าร่วมประชุมด้วย

คณะกรรมการฯ รับทราบ

เรื่องที่ ๑.๑ แต่งตั้งกรรมการอื่นในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ อนุมัติให้แต่งตั้งผู้แทนเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแทนในตำแหน่งกรรมการที่ครบวาระ ๒ ปี โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป ดังนี้

ผู้แทนเกษตรกร ๖ คน

๑. นายประพัฒน์	ปัญญาชาติรักษ์	เกษตรกรจังหวัดลำปาง
๒. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	เกษตรกรจังหวัดพะเยา
๓. นางเบญจวรรณ	นิชจำนงค์	เกษตรกรจังหวัดหนองคาย
๔. นายประวิท	ตันเสียง	เกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี
๕. นายเผด็จ	ดิฐษดี	เกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี
๖. นายไพรัช	เจ้ยชุม	เกษตรกรจังหวัดพัทลุง

ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ คน

๑. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	อดีตเลขาธิการ ส.ป.ก.
๒. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ที่ปรึกษาปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว ตามหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๑๑๐๘ และหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๑๑๐๙ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไข

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ ขออนุมัตินำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดสุรินทร์ ได้มีหนังสือที่ สร ๐๐๑๑.๔/๙๕๖๒ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พิจารณานำพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์ได้รับเรื่องร้องทุกข์จากนายสำราญ ธรรมนาม กำนันตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ ความว่า ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการ

จัดตั้งบ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อปี ๒๕๒๑ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่หมู่บ้านอื่นๆ ในจังหวัดสุรินทร์ โดยได้อพยพราษฎรจากหมู่บ้านต่างๆ หลายหมู่บ้าน หลายตำบล หลายอำเภอ มาอยู่รวมกัน และได้จัดสรรที่ดินให้เป็นที่อยู่อาศัย รายละ ๑ ไร่ ที่ทำกิน จำนวน ๑๔ ไร่ ปัจจุบันราษฎรได้รับความเดือดร้อนต้องการเอกสารสิทธิในที่ดิน จังหวัดสุรินทร์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการออกเอกสารสิทธิในที่ดินในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับราษฎร ซึ่งคณะกรรมการฯ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้นำที่ดินบริเวณดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ (ส.ป.ก.สุรินทร์) ได้รวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ (คปจ.สุรินทร์) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ พิจารณาขอความเห็นชอบให้นำที่ดินรกร้างว่างเปล่ามาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้นำที่ดินบริเวณดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน รายละเอียดปรากฏดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการจัดตั้งโครงการจัดสรรที่ดินหมู่บ้านตัวอย่างให้แก่ประชาชนที่ยากจน ตามนโยบายของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งหมู่บ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ มีผู้อยู่อาศัย จำนวน ๑๐๐ ครอบครัว

๒. มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยเป็นการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอสังขะ ซึ่งอำเภอศรีณรงค์เดิมเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอสังขะ และได้ยกฐานะเป็นอำเภอศรีณรงค์ เมื่อปี ๒๕๕๐

๓. นายสำราญ ธรรมนาม กำนันตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ ได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับการที่ราษฎรได้รับความเดือดร้อนไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดิน จึงต้องการเอกสารสิทธิในที่ดินประเภทใดก็ได้

๔. จังหวัดสุรินทร์ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๗๖๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน พื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ (ด้านความมั่นคง การเมือง การปกครอง) เป็นประธาน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ เป็นกรรมการและเลขานุการฯ

๕. คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน พื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ได้กำหนดแนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา ๒ แนวทาง ดังนี้

(๑) พื้นที่บริเวณดังกล่าว มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอศรีณรงค์ หากจะนำพื้นที่ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน สามารถดำเนินการได้ตามมาตรา ๒๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ กล่าวคือ ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ

ของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินได้ ซึ่งแนวทางนี้ ส.ป.ก.สุรินทร์ จะต้องรวบรวมข้อเท็จจริงนำเสนอ คปจ.สุรินทร์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอ ส.ป.ก. เพื่อรวบรวมเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาอนุมัติให้นำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

(๒) เมื่อ ส.ป.ก. ประกาศปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินให้เหลือเฉพาะพื้นที่ดำเนินการ จะเป็นการยกเลิกเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศครอบคลุมทั้งอำเภอศรีณรงค์ ซึ่งจะมีผลให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า (พื้นที่อยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร) และกรมที่ดินก็จะสามารถดำเนินการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินให้ราษฎรได้

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้นำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามแนวทางที่ ๑ และให้ ส.ป.ก.สุรินทร์ ดำเนินการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องนำเสนอ คปจ.สุรินทร์ พิจารณาต่อไป

๖. วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ นายสำราญ ธรรมนาม กำนันตำบลณรงค์ ได้จัดประชาคมราษฎรพื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อยืนยันการเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน โดยมีผู้ร่วมประชาคม จำนวน ๔๐๔ คน ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ ต้องการเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน

๗. ในการประชุม คปจ.สุรินทร์ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้อนุมัติหลักการดำเนินการโดยให้ ส.ป.ก.สุรินทร์ มีหนังสือสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรหากที่ดินแปลงดังกล่าวไม่เป็นที่สาธารณประโยชน์หรืออยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดแล้ว ให้ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการตามหลักการที่อนุมัติต่อไป

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก.สุรินทร์ ได้พิจารณาตรวจสอบแนวเขตที่ดินบริเวณที่ตั้งบ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏว่าอยู่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าฝั่งขวาห้วยเสน ที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบพื้นที่จากกรมป่าไม้ให้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และ ส.ป.ก.สุรินทร์ ได้มีหนังสือสอบถามไปยังหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ว่าพื้นที่บริเวณที่ตั้งบ้านรัฐราษฎร์พัฒนา อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานใดหรือไม่ ซึ่งปรากฏว่าพื้นที่บริเวณดังกล่าวมิได้อยู่ในความดูแลของหน่วยงานใด และไม่ใช่ที่สาธารณสมบัติสำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน อีกทั้งสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔ แจ้งว่าตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร ซึ่งไม่เคยมีการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินมาก่อน ส.ป.ก.สุรินทร์ ได้เข้าตรวจสอบพื้นที่ร่วมกับกำนันตำบลณรงค์ และนำชี้ขอบเขตพื้นที่ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ผลการตรวจสอบพื้นที่แบ่งเป็นที่อยู่อาศัย เนื้อที่ประมาณ ๓๖๑-๓-๐๓ ไร่ เป็นที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๒,๙๘๕-๓-๒๖ ไร่ รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ และได้รวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งให้ ส.ป.ก. พิจารณานำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติให้นำพื้นที่ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

ข้อกฎหมายและมติ คปก.

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๒๖ บัญญัติไว้ว่า “เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในพื้นที่ใดแล้ว

(๓) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก.พิจารณาแล้วเห็นว่า บ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับการจัดที่ดินจากกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีหน่วยงานราชการใดดูแลรับผิดชอบ ไม่ใช่ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า และยังไม่เคยออกเอกสารสิทธิใดๆ อีกทั้งราษฎรได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดิน และมีความประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน ซึ่งแต่งตั้งโดยจังหวัดสุรินทร์ได้ประชุมและมีมติให้นำพื้นที่มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินด้วยแล้ว และพื้นที่ดังกล่าวมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอศรีณรงค์อยู่แล้ว ส.ป.ก. สามารถดำเนินการจัดที่ดินได้ตามระเบียบหลักเกณฑ์ของ คปก. จึงเห็นควรนำที่ดินบริเวณดังกล่าวมาเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่บ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้สรุปรายงานให้ที่ประชุมทราบ จะเห็นได้ว่าเป็นขั้นตอนพอสมควรแล้ว เช่น มีกระบวนการตรวจสอบในระดับจังหวัดแล้วว่า ไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปดูแล จึงขอให้ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทยนำเสนอข้อมูล ในฐานะเป็นเจ้าของโครงการเดิมในปี ๒๕๒๑

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวว่า เมื่อปี ๒๕๒๑ กระทรวงมหาดไทยได้จัดที่ดินให้กับประชาชน ประมาณ ๑๐๐ ครอบครัว ซึ่งประชาชนได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ตลอดมา แต่หลังจากปี ๒๕๒๑ ไปแล้วไม่ทราบว่าพื้นที่ดังกล่าวได้มีการพัฒนาหรือได้ดำเนินการกิจกรรมอะไรไปบ้าง และในส่วนของ ส.ป.ก. ไม่ทราบว่าได้เข้ามาดำเนินการอะไรในพื้นที่นี้

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ขอให้กำนันตำบลณรงค์ ซึ่งดูแลรับผิดชอบพื้นที่ เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานที่ผ่านมา

กำนันตำบลณรงค์ (นายสำราญ ธรรมนาม) ได้ชี้แจงว่า ในนามตัวแทนประชาชนบ้านรัฐราษฎร์พัฒนา ซึ่งจัดตั้งเมื่อปี ๒๕๒๑ ทางกระทรวงมหาดไทยได้จัดสรรที่อยู่อาศัยให้ประชาชน จำนวน ๑๐๐ ครัวเรือน ครัวเรือนละ ๑ ไร่ ที่ทำกินครัวเรือนละ ๑๔ ไร่ ปัจจุบันมีประชาชนเพิ่มขึ้น จำนวน ๓๐๕ ครัวเรือน ที่ดิน ๓,๓๔๗ ไร่ นั้น แบ่งเป็นที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน ๓๖๑ ไร่ ที่ทำนา ๑,๕๐๐ ไร่ ที่ดอนปลูกยางพารา ๑,๒๐๐ ไร่ ที่เหลือปลูกมันสำปะหลัง ๒๐๐ กว่าไร่ ทั้งนี้จากการทำการประชาคมของราษฎรในพื้นที่มีความต้องการเอกสารสิทธิในที่ทำกินเป็นเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ในฐานะที่เป็นตัวแทนของ ส.ป.ก. อยู่ในพื้นที่ต้องให้ข้อคิดเห็นได้ว่ากระบวนการถูกต้องตามหลักการหรือไม่ และที่ฝ่ายเลขานุการ ได้สรุปว่าในพื้นที่มีการดำเนินการจริงหรือไม่จริง มีการทำตามขั้นตอนหรือไม่ ท่านต้องสรุปให้ชัดเจน บันทึกว่าความเห็นในพื้นที่ มีการทำอะไรบ้าง มีกฎหมายรองรับ มีการประชาคมโดยมีกำนันทำประชาคม และข้าราชการได้ร่วมด้วยหรือไม่ ต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานในกระบวนการทำงานว่าได้มีการตรวจสอบทุกระดับ และทุกอย่างเป็นไปตามขั้นตอนกฎหมาย สามารถดำเนินการได้ชัดเจน

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ (นายวิเชษฐ์ กระตุฤกษ์) ได้ชี้แจงว่า ที่ดินที่ประชาชนขออนุญาตฯ นั้น ส.ป.ก.สุรินทร์ ยังไม่ได้เข้าไปดำเนินการส่งเสริมพัฒนา เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว ส.ป.ก. ยังไม่ได้รับมอบหมายให้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในขั้นตอนของจังหวัดทางกำนันตำบลณรงค์ เป็นผู้ร้องเรียนไปที่กระทรวงมหาดไทย (โดยผ่านศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุรินทร์) ซึ่งได้มีการมอบหมายให้ ส.ป.ก.สุรินทร์ เข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน โดยได้มีการจัดตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินขึ้น ๑ คณะ โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์เป็นประธาน และในการประชุมคณะทำงานได้มีมติเห็นด้วยในการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ซึ่งในการประชุมคณะทำงานดังกล่าว ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ (ปทจ.สุรินทร์) ได้เข้าร่วมประชุมในฐานะคณะทำงานด้วย และ ปทจ.สุรินทร์ ที่ปฏิบัติงานในช่วงเวลาดังกล่าว ปัจจุบันได้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก. ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบรายละเอียดเป็นอย่างดี จึงขอให้ท่านช่วยชี้แจงให้ที่ประชุมทราบด้วย

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายขจรศักดิ์ ปานเพชร ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) อดีตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ได้ชี้แจงว่า ตามที่กำนันตำบลณรงค์ได้ร้องเรียนนั้น ทางจังหวัดได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาพิจารณาเรื่องดังกล่าว ในการประชุมคณะทำงานได้มีการชี้แจงแล้วว่า กรณีนี้ทางประชาชนสามารถที่จะออกโฉนด น.ส. ๓ ได้ เนื่องจากไม่ได้เป็นที่สงวนหวงห้ามใดๆ แต่ติดขัดตรงที่มีพระราชกฤษฎีกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ ถ้า ส.ป.ก. ปรับแนวเขตพระราชกฤษฎีกาจะทำให้ที่ดินบริเวณดังกล่าว สามารถออกโฉนดได้แต่ต้องใช้เวลา ที่ประชุมในขณะนั้น ทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และตัวแทนประชาชน ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกโฉนดที่ดิน เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาอีกนาน และในที่ประชุมผู้แทนสำนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์ได้ชี้แจงว่า ถึงแม้จะมีการ

เดินสำรวจ แต่ต้องมีแผนงานโครงการ ซึ่งต้องดำเนินการต่ออีกหลายปีกว่าจะได้โฉนดที่ดิน ในขณะเดียวกันโฉนดที่ได้มา เนื่องจากว่าไม่ได้ครอบครองที่ดินมาก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน แต่มีการตั้งหมู่บ้านหลังจากใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน โฉนดที่ดินจะต้องติดภาระผูกพันห้ามโอน ๑๐ ปี ที่ประชุมจึงเห็นว่าควรออกเป็นเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ต่อมาได้นำผลการประชุมคณะทำงานชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน และประชาชนเห็นด้วยกับการนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในส่วนของข้อกฎหมายได้มีการตรวจสอบสถานะของที่ดินบริเวณที่ประชาชนมีความต้องการ โดยได้มีการสอบถามจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปได้ว่าไม่ได้เป็นที่สงวนหวงห้าม หรือที่ป่าไม้ถาวรใดๆ เป็นเพียงที่รกร้างว่างเปล่าที่อยู่ภายในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้นเมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมไว้แล้ว และเป็นที่ดินที่อยู่ในสถานะของที่รกร้างว่างเปล่า ตามมาตรา ๒๖ (๓) ประชาชนยินยอมพร้อมใจที่จะเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. พิจารณานำที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าแปลงนี้ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนกรมธนารักษ์ ได้ให้ความเห็นว่า จากข้อมูลการตรวจสอบพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าสามารถดำเนินการได้ ตามมาตรา ๒๖ (๓) แต่ว่ามีการใช้ประโยชน์ที่ดินไปบ้างแล้ว เป็นที่ราชพัสดุประมาณ ๓ แปลง ซึ่งเป็นที่ตั้งโรงเรียนรัฐราษฎร์พัฒนา ๒ แปลง และสถานีอนามัยบ้านณรงค์ ๑ แปลง หากจะมีการนำไปปฏิรูปที่ดินแล้ว อาจต้องมีการตรวจสอบในพื้นที่รกร้างว่างเปล่าทั้งหมด เพราะบางส่วนได้มีการใช้ประโยชน์ในส่วนราชการอื่นแล้ว

ผู้แทนกรมการปกครอง ได้สอบถามว่า ตามเอกสารประกอบ มีหน่วยงานใดที่เข้าไปวางผังที่อยู่อาศัย มีพื้นที่โรงเรียน พื้นที่อนามัย ในพื้นที่ ๒,๐๐๐ กว่าไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า การวางผังหรือกำหนดเป็นชุมชนน่าจะเป็นกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้กำหนดขึ้นมาเอาไว้ก่อนแล้ว เหมือนเตรียมจัดตั้งหมู่บ้านเพื่อการนี้ แต่ในส่วนของ ส.ป.ก.สุรินทร์ ได้เข้าดำเนินการสำรวจพื้นที่โดยได้จัดทำวงรอบตามที่กำนันตำบลณรงค์ได้นำชี้ว่าขอบเขตชุมชนมีเนื้อที่ประมาณเท่าไร และขอบเขตพื้นที่ทางการเกษตรมีเท่าไร

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ได้ให้ความเห็นว่า ไม่ติดใจในเรื่องการนำที่รกร้างว่างเปล่าไปจัดให้กับเกษตรกร แต่ขอให้ข้อสังเกตว่า ประชาชนที่เซ็นชื่อ ๓๖๐ คน ถึง ๔๐๐ กว่าคน ปรากฏว่ามีการเซ็นชื่อแทนกันมาก ไม่แน่ใจว่าเกษตรกรมาประชุมกันจริงหรือไม่ และจากการตรวจเอกสารพบว่าบางคนยังเซ็นชื่อตัวเองผิด ไปเซ็นชื่อคนอื่นแทน เป็นข้อสังเกตว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมประชุมเป็นตัวจริงหรือตัวปลอม หรือว่าเซ็นชื่อแทนกันได้หรือไม่

ประธานกรรมการฯ ได้สอบถามว่า ในการทำประชาคมใครตรวจสอบ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ขอให้กำนันตำบลณรงค์ชี้แจงในการทำประชาคม

กำนันตำบลณรงค์ (นายสำราญ ธรรมนาม) ได้ชี้แจงว่า ผู้ที่เข้าร่วมประชาคมมีทั้งผู้สูงอายุ ๘๐ ปี ๗๐ ปี บางคนเขียนหนังสือไม่ได้ ก็ให้บุตรหลานเขียนแทนให้ และการประชาคมก็มีเจ้าหน้าที่จากจังหวัดเข้าร่วมประชาคมด้วย

ประธานกรรมการฯ ได้สอบถาม ส.ป.ก.จังหวัด ว่า ได้เข้าไปร่วมด้วยหรือไม่

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายขจรศักดิ์ ปานเพชร ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำประชาคมว่า ส.ป.ก.สุรินทร์ ได้เข้าไปร่วมดำเนินการด้วย และได้ชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจแล้ว ส่วนลายมือชื่อตามที่ลงชื่อกันก็เป็นไปตามที่กำนันตำบลณรงค์กล่าว ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ การลงลายมือชื่ออาจมีการเขียนชื่อผิดบ้าง

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่า เป็นนางสาวสามารถเขียนผิดได้หรือ ถ้าเป็นคนแก่ก็ใช้พิมพ์ลายนิ้วมือ แต่ปรากฏว่า ตัวอย่างจากเอกสารประกอบหน้า ๑๙ ลำดับที่ ๔๘ ซึ่งชื่อเป็นนางสาวศิริลักษณ์ แต่มีการเซ็นชื่อเป็นปรีชา ควรต้องสำรวจข้อเท็จจริงว่าเป็นตัวตนจริงหรือไม่ เพราะถือว่าเป็นการเอกสารเท็จหรือแจ้งเอกสารเท็จต่อเจ้าหน้าที่ เข้าใจว่าในทางปฏิบัติเกษตรกรอาจจะไม่มาทั้งหมด แต่อาจใช้การเซ็นแทน และเมื่อดูลายมือแล้วเป็นลายมือเดียวกัน เซ็นชื่อผู้อื่นแต่เขียนเป็นลายมือเดียวกัน

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า โดยหลักกฎหมายและระเบียบ สามารถดำเนินการได้โดยมีกฎหมายรองรับ มีความต้องการที่ดินชัดเจน ไม่มีใครครอบครอง ซึ่ง ส.ป.ก. สามารถขยายเขตเข้าไปดูแลได้ ต้องชัดเจนแบบนี้ แต่มีกรรมการ ๑ ราย ติดใจเรื่องการทำประชาคมว่า ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง จึงขอสรุปว่าโดยหลักการเห็นชอบให้เป็นไปตามที่เสนอ แต่เรื่องประชาคมขอให้กลับไปทำใหม่ให้ถูกต้อง โดย ส.ป.ก.จังหวัดต้องเข้าไปร่วมตรวจสอบกับจังหวัด ไปทำประชาคมให้ถูกต้อง ถ้าถูกต้องแล้ว ก็อนุมัติเห็นชอบตามนี้ และให้เร่งดำเนินการด้วย

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในหลักการให้นำที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่บ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้จังหวัดและ ส.ป.ก.จังหวัด ร่วมดำเนินการจัดทำประชาคมให้ถูกต้องก่อนดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

เรื่องที่ ๓.๒ การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล เนื้อที่ประมาณ ๓,๑๒๙ ไร่

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดสตูล ได้มีหนังสือที่ สต ๐๐๑๑/๓๔๔๘ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๓ ขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง (อบต.กำแพง) อำเภอละงู จังหวัดสตูล และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสตูล (คปจ.สตูล) พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และเห็นควรนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน รายละเอียด ดังนี้

๑. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค ประกาศหวงห้ามเป็นที่สาธารณประโยชน์เพื่อให้ราษฎรใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์พาหนะ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ เนื้อที่ประมาณ ๑๗,๒๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

๒. กรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ ๔๔๘๓ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๖,๗๘๓-๐-๗๓ ไร่

๓. อบต.กำแพง พิจารณาแล้วว่าที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเห็นควรนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามมติที่ประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เนื้อที่ ๖,๗๘๓-๐-๗๓ ไร่

๔. อำเภอละงู พิจารณาเห็นชอบตามมติ อบต.กำแพง ตามหนังสือที่ สต ๐๒๑๗/๑๐๗๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

๕. จังหวัดสตูล พิจารณาเห็นชอบตามมติ อบต.กำแพง และอำเภอละงู ให้นำเสนอ คปจ.สตูล ตามหนังสือที่ สต ๐๐๑๑/๗๐๒ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๖. ส.ป.ก.สตูล ได้นำเสนอ คปจ.สตูล ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๓ ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้นำที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแคไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามมติ อบต.กำแพง อำเภอละงู และจังหวัดสตูล

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. ได้พิจารณาตรวจสอบข้อมูลพื้นที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค เนื้อที่ประมาณ ๖,๗๘๓-๐-๗๓ ไร่ ปรากฏว่ามีพื้นที่ที่ไม่สามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๓,๖๕๔ ไร่ เนื่องจากทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติป่าควนทัง และป่าเขาขาวในเขตอนุรักษ์ (Zone C) และทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติป่าควนทัง และป่าเขาขาว (Zone E) ที่กรมป่าไม้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. แต่ได้กันคืนกรมป่าไม้ เนื่องจากเป็นป่าอนุรักษ์และที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เนื้อที่ประมาณ ๒๖๒ ไร่ ตามบันทึกข้อตกลงฯ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๘

ดังนั้น คงเหลือพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๓,๑๒๙ ไร่ ดังนี้

๑.๑ พื้นที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินป่าควนทัง และป่าเขาขาว (Zone E) ที่กรมป่าไม้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินและมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ เนื้อที่ประมาณ ๘๘๓ ไร่

๑.๒ พื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าควนทัง และป่าเขาขาวที่ยังไม่ประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒,๒๔๖ ไร่

๒. ส.ป.ก. แจ้งจังหวัดสตูลมอบหมาย ส.ป.ก.สตูล ประสานขอความเห็นชอบจาก อบต.อำเภอ จังหวัดสตูล และ คปจ.สตูล เพื่อพิจารณาว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเห็นควรนำมาปฏิรูปที่ดิน เฉพาะส่วนที่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๓,๑๒๙ ไร่

๓. อบต.กำแพง พิจารณาแล้วมีมติและเห็นชอบให้นำที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค ที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเห็นควรนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๓,๑๒๙ ไร่ ตามมติที่ประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔

๔. อำเภอละงู พิจารณาเห็นชอบตามมติ อบต.กำแพง ตามหนังสือที่ สต ๐๒๑๗/ ๓๒๕๔ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

๕. จังหวัดสตูล พิจารณาเห็นชอบตามมติ อบต.กำแพง และอำเภอละงู ตามหนังสือที่ สต ๐๐๑๑/ ๑๓๑๕ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๔

๖. คปจ.สตูล มีมติเห็นชอบให้นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามมติ อบต.กำแพง อำเภอละงู และจังหวัดสตูล ตามสรุปผลมติเวียนรายงานการประชุม การนำที่ดินของรัฐมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินโดยใช้วาระเวียน ตามหนังสือที่ สต ๐๐๑๑/ว ๕๑๒๐ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔

๗. ปัจจุบันที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค มีราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์และปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยเป็นการถาวรเต็มพื้นที่ โดยมีจำนวนประมาณ ๒๔๑ ครัวเรือน ถือครองที่ดินเฉลี่ย ๒๐ ไร่ต่อครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการปลูกยางพารา และปลูกปาล์มน้ำมัน

๘. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการประสานงานกับกรมป่าไม้เพื่อตรวจสอบและลงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าควนทัง และป่าเขาขาว ในแผนที่แสดงที่ตั้งพื้นที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค ในท้องที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล เพื่อดำเนินการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตอนุรักษ์ (Zone C) และพื้นที่ที่ ส.ป.ก. กันคืนกรมป่าไม้ออกจากพื้นที่ที่จะกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกรมป่าไม้ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

ข้อกฎหมายและมติ คปก.

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ดังนี้

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

๒. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เรื่อง การนำที่สาธารณประโยชน์ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์

ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. พิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเป็นที่ซึ่งพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว โดยอาศัยความเห็นชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งเป็นความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วย และใช้อำนาจตามมาตรา ๒๖ (๑) เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแค มีราษฎรเข้าครอบครองที่ดินประกอบอาชีพเกษตรกรรม และปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยเป็นการถาวรเต็มพื้นที่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน ปัจจุบันไม่มีสภาพเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละงู และจังหวัดสตูล มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และเห็นควรให้นำมาดำเนินการตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเป็นไปตามมติ คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๑ และ ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่าสภาพพื้นที่มีความเหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นควรนำที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแคมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

๑. พื้นที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินป่าควนทัง และป่าเขาขาว (Zone E) ที่กรมป่าไม้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินและมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ เนื้อที่ประมาณ ๘๘๓ ไร่

๒. พื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าควนทัง และป่าเขาขาว ที่ยังไม่ประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒,๒๔๖ ไร่

แนวทางในการดำเนินงาน

๑. พื้นที่ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินป่าควนทัง และป่าเขาขาว (Zone E) ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เมื่อ คปก. มีมติอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จะดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกรมีเอกสารสิทธิที่ถูกต้องตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินควบคู่กับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

๒. พื้นที่ซึ่งอยู่นอกป่าสงวนแห่งชาติป่าควนทัง และป่าเขาขาว เมื่อ คปก. มีมติอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จะดำเนินการนำเสนอเพื่อขอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินและดำเนินการจัดที่ดินและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแคที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เนื้อที่ประมาณ ๓,๑๒๙ ไร่ ในท้องที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามแนวทางที่ ส.ป.ก. เสนอ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้สอบถามว่า จากบันทึกการตรวจสอบกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติออกจากเขตที่จะทำการปฏิรูปที่ดินระบุว่า มีพื้นที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน ซึ่งต้องกันออก ๓ แปลง เนื้อที่รวม ๔๖๒ ไร่เศษ แต่ในวาระและที่ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจง ปรากฏว่าพื้นที่กันออก ๒๖๒ ไร่ ไม่ทราบมีความคลาดเคลื่อนทางตัวเลขหรือไม่ ซึ่งผลความแตกต่างของตัวเลขจะทำให้พื้นที่ที่จะนำมาปฏิรูปที่ดินลดลงหรือไม่อย่างไร

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินจะกันออกหมด ตัวเลขไม่มีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากพื้นที่ที่จะนำมาดำเนินการจริงเป็นจำนวน ๓,๑๒๙ ไร่ พื้นที่นอกนั้นกันออกหมด ถ้าไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่สมควรนำมา

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้กล่าวว่า ยังไม่ค่อยเข้าใจตัวเลข ๖,๗๘๓ ไร่ หักออกจาก ๓,๖๕๔ ไร่ ก็จะได้ ๓,๑๒๙ ไร่ ซึ่งถูกต้อง แต่ตัวเลข ๒๖๒ ไร่ ไปรวมตรงไหน และตัวเลขเอกสารประกอบหน้า ๒๐ ที่กรมป่าไม้ตรวจสอบร่วมกันต้องกันออก ๔๖๒ ไร่ จึงไม่ค่อยแน่ใจ เพราะมีความต่างประมาณ ๒๐๐ ไร่

ประธานกรรมการฯ ได้ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจง

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางปราณี รัตตะมาน ผู้อำนวยการกลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พื้นที่นี้เดิม มีเนื้อที่ตามที่ขึ้นทะเบียน นสล. ๖,๐๐๐ ไร่เศษ จากการตรวจสอบแนวเขตกับกรมป่าไม้ พื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้ไม่ได้มอบ ส่วนหนึ่งที่ทับซ้อนอยู่ในพื้นที่ป่า Zone C กับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร จากการคำนวณโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมในแผนที่ จะได้เนื้อที่ประมาณ ๒๖๒ ไร่ เป็นพื้นที่กันคืนกรมป่าไม้ ส่วนพื้นที่อีกประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่เศษ จะอยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวน Zone C ซึ่งกรมป่าไม้ไม่ได้มอบให้ ส.ป.ก. รวมแล้วหักจากเนื้อที่ทั้งหมด ๖,๗๘๓ ไร่ ก็จะเหลือเนื้อที่ที่จะนำมาดำเนินการ ๓,๑๒๙ ไร่ ซึ่งพื้นที่ที่จะนำมาดำเนินการจริงๆ คือพื้นที่สีเหลืองตามที่ปรากฏในแผนที่ที่แนบในวาระการประชุม

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้กล่าวว่า เอกสารที่ปรากฏในวาระการประชุมหน้า ๒๐ และ ๒๑ เป็นบันทึกการตรวจสอบกันพื้นที่ป่าสงวนออกจากเขตที่จะทำการปฏิรูป ซึ่งเอกสาร ๒ หน้านี้ สรุปว่ามีพื้นที่ที่จะต้องกันคืน ๔๖๒ ไร่ แต่ว่าในถ้อยแถลงที่ปรากฏในเอกสารตามวาระการประชุมหน้า ๒ มีพื้นที่ต้องกันออก ๒๖๒ ไร่ เนื่องจากเป็นป่าอนุรักษ์และที่สาธารณประโยชน์

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางปราณี รัตตะมาน ผู้อำนวยการกลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พื้นที่สาธารณประโยชน์ ถ้าดูจากแผนที่คือพื้นที่ขอบสีแดงทั้งหมด หลังจากนั้นจะกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพื้นที่สีเขียว Zone C ๒ ส่วน รวมเนื้อที่ ๓,๓๙๒ ไร่ รวมกับ ๒๖๒ ไร่

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้กล่าวว่า Timing ต่างกัน ที่ปรากฏในวาระเป็นการตรวจสอบเมื่อปี ๒๕๓๘ แต่ปรากฏในบันทึกตรวจสอบครั้งหลังเป็นปี ๒๕๓๙ ไม่ทราบว่าจะให้ยึดเอกสารใด เพราะจะทำให้เกิดผลต่างกันประมาณ ๒๐๐ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้กล่าวว่า บันทึกข้อตกลงเป็นปี ๒๕๓๘ แต่หลังจากที่ทำบันทึกข้อตกลงแล้ว ต้องมากันพื้นที่ร่วมกัน เพราะฉะนั้นเอกสารต้องออกหลังปี ๒๕๓๘ จะเป็นปี ๒๕๓๙ หรือปี ๒๕๖๐ แล้วแต่การทำงานของจังหวัด ขอให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัดสตูล อธิบายตัวเลขที่กรรมการสงสัยว่าตัวเลข ๒๖๒ ไร่ และ ๔๖๒ ไร่ มาได้อย่างไร คิดว่าเอกสารเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๓๙ ถูกต้องแล้ว

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายชาญณรงค์ ชูจันทร์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัดสตูล) ได้ชี้แจงว่า ตามที่กรรมการมีข้อสงสัยในประเด็นพื้นที่กันคืนเนื้อที่ ๔๐๐ กว่าไร่ ที่กันคืนกรมป่าไม้ตามบันทึกข้อตกลง เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๘ ระหว่างกรมป่าไม้กับ ส.ป.ก. มีเนื้อที่บางส่วน ๓๐๐ กว่าไร่ อยู่ในที่สาธารณประโยชน์ที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่หลังจากตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีพื้นที่บางส่วนที่สมควรกันคืนกรมป่าไม้ ก่อนที่จะนำเสนอ คปก. พิจารณา ซึ่งเป็นพื้นที่ ๒๖๒ ไร่ ที่ต้องยึดตามแผนที่

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้กล่าวว่า ถ้าพิจารณาในเอกสารจะเห็นว่ามีการลงลายมือชื่อและวันที่เป็น ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๙ แต่ที่กล่าวถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ไม่ทราบปีไหน และจะให้คณะกรรมการยึดถือตามเอกสารใดที่จะใช้ประกอบในการพิจารณา

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายชาญณรงค์ ชูจันทร์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัดสตูล) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าให้ยึดถือข้อมูลตัวเลข ๒๖๒ ไร่ ที่ต้องกันคืนกรมป่าไม้

ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้สอบถามทางเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัดสตูล ว่าในส่วนตัวเลขที่หายไป ๒๐๐ กว่าไร่ ตามที่ผู้แทนกรมบัญชีกลางได้สอบถามว่า ประเด็นหลังจากวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๙ จนถึงปี ๒๕๕๓ ได้ยืนยันตามตัวเลขปี ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นผลจากการรังวัดหรือการสอบเขตให้ถูกต้องแล้วเหลือเนื้อที่เพียง ๒๖๒ ไร่ จึงขอให้ชี้แจงประเด็นนี้ให้ชัดเจนอีกครั้ง

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายชาญณรงค์ ชูจันทร์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัดสตูล) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าเนื้อที่ที่กันคืน ๒๖๒ ไร่ คือผลจากการตรวจสอบกับกรมป่าไม้เพิ่มเติม ตัวเลขส่วนต่างเกิดจากการรังวัดพื้นที่ใหม่ที่เป็น RF แปลงที่ ๑ และแปลงที่ ๓ กันคืนตามบันทึกข้อตกลงกับกรมป่าไม้ ซึ่งมีผลต่อการตรวจสอบเนื้อที่มาตรฐาน แต่ก่อนกับปัจจุบันอาจจะแตกต่างกัน เดิมใช้ระบบ G type จาก ๑ ต่อ ๕๐,๐๐๐ ปัจจุบันมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีความละเอียดมากขึ้น ขอยืนยันใช้ข้อมูลตัวเลขเนื้อที่ ๒๖๒ ไร่ ตามเอกสารประกอบหน้า ๒๖ ซึ่งเป็นตัวเลขกันคืนกรมป่าไม้ ปี ๒๕๕๓

ประธานกรรมการฯ ได้สรุปยืนยันว่าจากการเข้าไปทำงานตรวจสอบในพื้นที่ และมีการใช้เครื่องมือที่ดี ที่มีความละเอียดมากขึ้น ทำให้เห็นว่ามีพื้นที่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นจาก ๔๖๒ ไร่ เหลือ ๒๖๒ ไร่ และมีหนังสือยืนยันต้องกันคืน ในเอกสารประกอบหน้าที่ ๒๖ เป็นหนังสือยืนยันปี ๒๕๕๓ ไม่มีผลกับเอกสารประกอบหน้าที่ ๒๐

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางปราณี รัตตะมาน ผู้อำนวยการกลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน) ได้ชี้แจงว่าเนื้อที่บริเวณนี้เป็นเนื้อที่ที่ได้มาจากการยืนยันแนวเขตจากกรมป่าไม้ แล้วนำแนวเขตบริเวณนั้นมาคำนวณเนื้อที่ที่ ส.ป.ก. สามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้ให้ความเห็นว่า อาจจะต้องมีการบันทึกในวาระว่า ในการตรวจสอบจะใช้ปีล่าสุดคือวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เพราะไปอ้างข้อตกลงในปี ๒๕๓๘ แล้วเอกสารเลยไม่รับกัน

ประธานกรรมการฯ ได้ให้ฝ่ายเลขานุการบันทึกข้อมูลไว้ด้วยว่า ข้อมูลปี ๒๕๓๙ แตกต่างจากข้อมูลปี ๒๕๕๓ อย่างไร เพื่อกรณีที่มีการตรวจสอบจะได้ชัดเจน

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแหลมแคที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เนื้อที่ประมาณ ๓,๑๒๙ ไร่ ในท้องที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามแนวทางที่ ส.ป.ก. เสนอ

เรื่องที่ ๓.๓ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลกุตาไก้ ตำบลนามะเขือ ตำบลปลาปาก ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดแผนการจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินที่เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. โดยใช้งบประมาณจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๑,๐๖๐.๐๐ ล้านบาท ที่ได้รับอนุมัติแผนงานและวงเงินจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ตามโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน และเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อ

การดำเนินการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม (ส.ป.ก.นครพนม) ได้นำเสนอ คปจ.นครพนม ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดนครพนม ซึ่งต่อมาได้มีคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม ที่ ๒๒๓๑/๒๕๕๘ สั่ง ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ ดังกล่าว โดยมีนายอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ เป็นประธานกรรมการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นอนุกรรมการ และผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.นครพนม เป็นอนุกรรมการและเลขานุการฯ ซึ่งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดิน การพิจารณาสภาพความเหมาะสมของที่ดินและราคาที่ดิน และได้มีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ส.ป.ก.นครพนม ได้มีประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม เป็นพื้นที่ดำเนินการจัดหาเพื่อจัดซื้อที่ดินที่มีหนังสือสำคัญในที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินให้มีที่ดินทำกินให้เพียงพอแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีผู้เสนอขายที่ดิน จำนวน ๘ ราย ๘ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๖๖-๑-๓๓ ไร่

๒. คณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดนครพนม ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดินและเจรจาต่อรองราคาที่ดิน จำนวน ๘ แปลงดังกล่าว และได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ ว่าสภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ จำนวน ๖ ราย ๖ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่ โดยให้ ส.ป.ก.นครพนม นำเสนอ คปจ.นครพนม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน ดังนี้

๒.๑ ที่ดินในท้องที่ตำบลกุตาไก้ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๒ แปลง ได้แก่

๒.๑.๑ รายนางจิตประภา นิลสาขา เสนอขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๕๖๙๙ ทั้งแปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๔-๒-๑๐ ไร่ ราคาที่ดินที่เสนอขายไร่ละ ๘๙,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ดินที่ต่อรองแล้ว และเห็นชอบให้จัดซื้อ ราคาไร่ละ ๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท รวมราคาที่ดินทั้งแปลง เป็นเงิน ๗๒๖,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๔๐,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๒๕ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๒.๑.๒ รายนายนพดล อินาลา เสนอขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๙๙๐๓ ทั้งแปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๒-๙๗ ไร่ ราคาที่ดินที่เสนอขายไร่ละ ๗๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ดินที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อ ราคาไร่ละ ๕๗,๔๑๖.๒๖ บาท รวมราคาขายที่ดินทั้งแปลง เป็นเงิน ๑,๐๑๘,๗๐๘.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๔๒,๓๖๗.๒๐ บาท คิดเป็น ๑.๓๖ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๒.๒ ที่ดินในท้องที่ตำบลนามะเขือ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๑ แปลง ได้แก่ ที่ดินรายนายหลง รักษาวงค์ เสนอขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๑๒๑ บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๑๓-๐-๐๐ ไร่ (รังวัดแบ่งแยกแปลงแล้ว) ราคาที่ดินที่เสนอขายไร่ละ ๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ดินที่ต่อรองแล้ว และเห็นชอบให้จัดซื้อ ราคาไร่ละ ๖๐,๐๐๐.๐๐ บาท รวมราคาขายที่ดินทั้งแปลง เป็นเงิน ๗๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๔๔,๖๒๓.๑๓ บาท คิดเป็น ๑.๓๔ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๒.๓ ที่ดินในท้องที่ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๑ แปลง ได้แก่ ที่ดินรายนางชลธิชา นาโสม เสนอขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๕๕๐๗ ทั้งแปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๗๘ ไร่ ราคาที่ดินที่เสนอขายไร่ละ ๙๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ดินที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อ ราคาไร่ละ ๘๔,๙๗๔.๐๐ บาท รวมราคาขายที่ดินทั้งแปลง เป็นเงิน ๑,๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๖๗,๓๖๑.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๒๖ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๒.๔ ที่ดินในท้องที่ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๒ แปลง ได้แก่

๒.๔.๑ รายนางตระกูล แสนสุริวงค์ เสนอขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๑๖๗๕ ทั้งแปลง เนื้อที่ประมาณ ๒๘-๓-๒๖ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๗๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ดินที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อ ราคาไร่ละ ๖๐,๐๐๐.๐๐ บาท รวมราคาขายที่ดินทั้งแปลง เป็นเงิน ๑,๗๒๘,๙๐๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๕๒,๘๘๓.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๑๓ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๒.๔.๒ รายนายสนิท เทพสกุล เสนอขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๑๖๒๑ ทั้งแปลง เนื้อที่ประมาณ ๒๑-๓-๗๙ ไร่ ราคาที่เสนอขายไร่ละ ๙๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ดินที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อ ราคาไร่ละ

๖๐,๐๐๐.๐๐ บาท รวมราคาขายที่ดินทั้งแปลง เป็นเงิน ๑,๓๑๖,๘๕๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๕๐,๘๔๔.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๑๘ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

โดยที่ดินที่คณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ มีมติเห็นชอบให้จัดซื้อ จำนวน ๖ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่ ดังกล่าวข้างต้น ราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของ คปจ.นครพนม

ทั้งนี้ ที่ดินที่เสนอขายอีกจำนวน ๒ ราย ๒ แปลง คณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อเพื่อนำมาจัดที่ดินให้เกษตรกร พร้อมทั้งให้ถือเป็นอันยุติและให้ ส.ป.ก. นครพนม แจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

๓. คปจ.นครพนม ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๘ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน ราคาที่ดินและอนุมัติวงเงินจัดซื้อที่ดินในท้องที่ตำบลกุตาไก้ ตำบลนามะเขือ ตำบลปลาปาก ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๖ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่ วงเงินรวมทั้งสิ้น ๖,๖๗๐,๔๕๘.๐๐ บาท (หกล้านหกแสนเจ็ดหมื่นสี่ร้อยห้าสิบแปดบาทถ้วน) ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

ฯลฯ

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก

ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลังในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีปัญหาให้รายงานคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

กรณีตรวจสอบตามวรรคแรกแล้ว และไม่พบปัญหาให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทำการตรวจสอบสภาพแปลงที่ดินและเจรจาต่อรองราคาแล้วรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดซื้อที่ดิน โดยพิจารณาตามรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(๑) สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางการเกษตร

(๒) มีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม และเพียงพอแก่การครองชีพ เว้นแต่กรณีเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยและมีพื้นที่ติดต่อกัน

(๓) ราคาที่ดินที่เจ้าของที่ดินเสนอขาย

(๔) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๕) สภาพการทำประโยชน์ในที่ดิน เจ้าของที่ดินไม่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นเช่าหรือการปล่อยทิ้งร้าง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องมีการตรวจสอบแปลงที่ดินแล้วว่า ไม่มีผู้บุกรุกและปลอดจากการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันใดๆ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและเห็นชอบ ตามราคาที่ผู้เสนอขายที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อที่ดินที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อไป

หากคณะอนุกรรมการเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติและให้ ส.ป.ก. จังหวัด แจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดิน ของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่ง ของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่ได้มีผู้เสนอขายที่ดินในท้องที่ตำบลกุตาไก้ ตำบลนามะเขือ ตำบลปลาปาก ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๘ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๖๖-๑-๓๓ ไร่ คณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ จำนวน ๖ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่ รวมวงเงินทั้งสิ้น ๖,๖๗๐,๔๕๘.๐๐ บาท (หกล้านหกแสนเจ็ดหมื่นสี่ร้อยห้าสิบแปดบาทถ้วน) ราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ และ คปจ.นครพนม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๘ ได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติวงเงินในการจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๖ แปลง ดังกล่าวแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดินการพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดิน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๖ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่ ในท้องที่ตำบลกุตาไก้ ตำบลนามะเขือ ตำบลปลาปาก ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่ คปจ.นครพนม เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลกุตาไก้ ตำบลนามะเขือ ตำบลปลาปาก ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๖ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่

นอกเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ที่ คปจ.นครพนม เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลกุตาไก้ ตำบลนามะเขือ ตำบลปลาปาก ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๖ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๐๘-๓-๙๐ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ ๓.๔ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๑๓๐-๑-๒๘ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดแผนการจัดซื้อที่ดิน จากเจ้าของที่ดินที่เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. โดยใช้งบประมาณจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๑,๐๖๐.๐๐ ล้านบาท ที่ได้รับอนุมัติแผนงานและวงเงินจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.ตามโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน และเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่า หรือเช่าซื้อ

การดำเนินการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม (ส.ป.ก.นครพนม) ได้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม (คปจ.นครพนม) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดนครพนม ซึ่งต่อมาได้มีคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม ที่ ๒๒๓๑/๒๕๕๘ สั่ง ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ ดังกล่าว โดยมีนายอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ เป็นประธานอนุกรรมการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.นครพนม เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินฯ ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดิน การพิจารณาสภาพความเหมาะสมของที่ดินและราคาที่ดิน และได้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ส.ป.ก.นครพนม ได้มีประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม เป็นพื้นที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินที่มีหนังสือสำคัญในที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินที่ขึ้นทะเบียนกับ ส.ป.ก.นครพนม

๒. มีเจ้าของที่ดินเสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก.นครพนม ซึ่งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดนครพนม ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่นำมาเสนอขายแล้ว มีมติเห็นชอบให้ ส.ป.ก.นครพนม นำเสนอ คปจ.นครพนม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติจัดซื้อที่ดิน ดังนี้

๒.๑ ในเขตท้องที่ ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

มีเจ้าของที่ดินเสนอขายที่ดิน จำนวน ๑๐ แปลง เนื้อที่ ๑๖๓-๐-๙๕ ไร่ มติคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดนครพนม (อำเภอนาหว้า) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ เห็นชอบให้ ส.ป.ก.นครพนม นำเสนอ คปจ.นครพนม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๙ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๑๒-๑-๑๓ ไร่

ต่อมาเจ้าของที่ดินได้ยกเลิกการเสนอขายที่ดิน จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ ๓๐-๑-๕๗ ไร่ คงเหลือที่ดินที่จะนำเสนอ คปจ.นครพนม จำนวน ๗ แปลง รวมเนื้อที่ ๙๑-๓-๕๖ ไร่

๒.๒ ในเขตท้องที่ ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

มีเจ้าของที่ดินเสนอขายที่ดิน จำนวน ๑๑ แปลง เนื้อที่ ๑๒๗-๓-๕๒ ไร่ มติคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดนครพนม (อำเภอปลาปาก) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบให้ ส.ป.ก.นครพนม นำเสนอ คปจ.นครพนม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๑๑ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๒๗-๓-๕๒ ไร่

ต่อมาเจ้าของที่ดินได้ยกเลิกการเสนอขายที่ดิน จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ ๕๗-๑-๕๘ ไร่ คงเหลือที่ดินที่จะนำเสนอ คปจ.นครพนม จำนวน ๗ แปลง รวมเนื้อที่ ๗๑-๑-๙๔ ไร่

โดยที่ดินที่คณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนฯ มีมติเห็นชอบให้จัดซื้อ จำนวน ๑๔ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๖๓-๑-๕๐ ไร่ ดังกล่าวข้างต้น ราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของ คปจ.นครพนม

๓. คปจ.นครพนม ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน ราคาที่ดิน และอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๑๔ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๖๓-๑-๕๐ ไร่ จำนวนเงินทั้งสิ้น ๙,๗๘๒,๕๗๘.๖๐ บาท (เก้าล้านเจ็ดแสนแปดหมื่นสองพันห้าร้อยเจ็ดสิบแปดบาทหกสิบสตางค์)

๔. ภายหลังจากที่ คปจ.นครพนม มีมติเห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน และอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๑๔ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๖๓-๑-๕๐ ไร่ ดังกล่าวแล้ว เจ้าของที่ดินได้ยกเลิกการเสนอขายที่ดินอีก จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ ๓๓-๐-๒๒ ไร่ คงเหลือที่ดินที่เสนอขายให้ ส.ป.ก.นครพนม จำนวน ๑๐ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๓๐-๑-๒๘ ไร่ รวมวงเงินทั้งสิ้น ๗,๘๔๗,๔๒๘.๖๐ บาท (เจ็ดล้านแปดแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยยี่สิบแปดบาท-หกสิบสตางค์) ดังนี้

๔.๑ ในเขตท้องที่ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน ๗ แปลง รวมเนื้อที่ ๙๑-๓-๕๖ ไร่

๔.๑.๑ รายนายศรีสวาท นาโควงค์ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๗๖๘๑ เนื้อที่ ๑๐-๐-๐๐ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๕๑,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๕๐,๕๐๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๓๔,๕๒๐.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๔๖ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๑.๒ รายนายสังวร นาขะมิน โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๔๑๕๐ เนื้อที่ ๒๐-๐-๕๙ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๕๕,๕๙๐.๐๒ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๕๔,๕๙๗.๓๔ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๓๗,๒๒๖.๒๐ บาท คิดเป็น ๑.๔๗ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๑.๓ รายนายสังวรณ์ นาขะมิน โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๗๔๙ เนื้อที่ ๑๔-๑-๖๙ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๕๑,๓๐๘.๗๑ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๕๐,๖๑๕.๓๕ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๓๔,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๔๙ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๑.๔ รายนางหอม นาขะมิน โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๔๑๔๘ เนื้อที่ ๑๐-๐-๐๕ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๕๐,๙๓๖.๓๓ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๔๙,๙๓๗.๕๘ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๓๔,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๔๗ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๑.๕ รายนางหอม นาขะมิน โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๔๑๔๙ เนื้อที่ ๓-๒-๘๒ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๖๔,๗๗๗.๓๒ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๖๒,๐๗๘.๒๗ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๕๗,๑๐๕.๒๖ บาท คิดเป็น ๑.๐๙ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๑.๖ รายนายเสาร์ ปิลอง โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๘๘๒ เนื้อที่ ๒๔-๑-๕๖ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๖๙,๕๙๘.๑๙ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๖๙,๒๙๐.๖๙ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๕๑,๐๑๖.๑๙ บาท คิดเป็น ๑.๓๖ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๑.๗ รายนางไทย วะชุม โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๙๘๗ เนื้อที่ ๙-๐-๘๕ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๕๗,๖๓๙.๐๗ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๕๖,๙๘๗.๗๘ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๓๘,๗๙๗.๘๒ บาท คิดเป็น ๑.๔๗ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๒ ในเขตท้องที่ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๓ แปลง รวมเนื้อที่ ๓๘-๑-๗๒ ไร่

๔.๒.๑ รายนางสาวไพรัตน์ จันทนะ โฉนดที่ดินเลขที่ ๓๖๐๙๐ เนื้อที่ ๑๐-๐-๐ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๗๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๖๘,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๕๑,๔๐๐.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๓๒ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๒.๒ รายนายอาคเนย์ อินาลา โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๑๓๓๓ เนื้อที่ ๑๗-๓-๔๐ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๗๐,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๖๘,๐๐๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็น ๑.๓๖ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๔.๒.๓ รายนางหนูกร สมฤทธิ์ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๕๖๘ เนื้อที่ ๑๐-๒-๓๒ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๖๕,๖๗๐.๐๐ บาท ราคาที่ต่อรองแล้วและเห็นชอบให้จัดซื้อไร่ละ ๖๓,๖๗๐.๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๔๓,๗๘๐.๗๑ บาท คิดเป็น ๑.๔๕ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

ฯลฯ

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลังในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีปัญหาให้รายงานคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

กรณีตรวจสอบตามวรรคแรกแล้ว และไม่พบปัญหาให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทำการตรวจสอบสภาพแปลงที่ดินและเจรจาต่อรองราคาแล้วรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดซื้อที่ดิน โดยพิจารณาตามรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(๑) สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางการเกษตร

(๒) มีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม และเพียงพอแก่การครองชีพ เว้นแต่กรณีเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยและมีพื้นที่ติดต่อกัน

(๓) ราคาที่ดินที่เจ้าของที่ดินเสนอขาย

(๔) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๕) สภาพการทำประโยชน์ในที่ดิน เจ้าของที่ดินไม่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นเช่า หรือการปล่อยทิ้งร้าง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องมีการตรวจสอบแปลงที่ดินแล้วว่า ไม่มีผู้บุกรุกและปลอดจากการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันใดๆ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและเห็นชอบ ตามราคาที่ผู้เสนอขายที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อที่ดินที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อไป

หากคณะอนุกรรมการเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติ และให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่ได้มีผู้เสนอขายที่ดิน ในท้องที่ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ซึ่งคณะอนุกรรมการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดนครพนม และ คปจ.นครพนม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ และได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติวงเงินในการจัดซื้อที่ดินแล้ว จำนวน ๑๔ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๖๓-๑-๕๐ ไร่ แต่ต่อมาเจ้าของที่ดินได้ยกเลิกการเสนอขายที่ดิน จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ ๓๓-๐-๒๒ ไร่ คงเหลือที่ดินที่เสนอขายให้ ส.ป.ก.นครพนม จำนวน ๑๐ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๓๐-๑-๒๘ ไร่ รวมวงเงินทั้งสิ้น ๗,๘๔๗,๔๒๘.๖๐ บาท (เจ็ดล้านแปดแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อย-ยี่สิบแปดบาทหกสิบสตางค์) ราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของ คปจ.นครพนม นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดินการพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๑๐ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๓๐-๑-๒๘ ไร่ ในท้องที่ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่ คปจ.นครพนม เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๑๐ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๓๐-๑-๒๘ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ได้เสนอความเห็นว่า การจัดซื้อที่ดินแต่ละแปลง เรื่องราคาเป็นไปตามราคาตลาด แต่เรื่องที่ดิน ซึ่งมีทั้งดีและไม่ดีเป็นดินเปรี้ยวและดินเค็ม จึงเป็นห่วงว่า ถ้าเกษตรกรเข้าไปทำกินแล้วต้องมีการลงทุนสูง ส.ป.ก. พอที่จะมีเครื่องอำนวยความสะดวกหรือไม่ บางพื้นที่เมื่อเข้าไปแล้วมีการแบ่งเป็นล็อค แต่ทางเดินไม่มี พอนำดินไปทำถนน ก็มีความผิดอีก ดังนั้น เมื่อจัดที่ดินให้แล้วควรจะอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรพอสมควร

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า จังหวัดได้ดำเนินการอยู่แล้ว และเป็นเรื่องที่ดี ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ท่านนายกรัฐมนตรีและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการเรื่องการยึดที่ดินมา แล้วนำมาพัฒนาจัดให้กับเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินให้สามารถทำกินได้ ท่านเลขาธิการสรรเสริญ ยึดที่ดินคืนมาได้ ๔๐๐,๐๐๐ กว่าไร่ ตอนนี้เหลือ ๓๐๐,๐๐๐ กว่าไร่ เพราะมีหลักฐานมาแสดง ยืนยันหักล้างได้ และในเนื้อที่ ๓๐๐,๐๐๐ กว่าไร่ ปีนี้จะจัดให้กับประชาชนประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ ไร่ เป็นการจัดสรรที่ดินที่มีสาธารณูปโภคครบถ้วน โดยจะเร่งดำเนินการให้เสร็จภายในปีนี้ ซึ่ง คปก. ได้พิจารณาอนุมัติเงินส่วนหนึ่งเข้าไปดำเนินการแล้วเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๕๙ โดยมีแผนงานเป็นระยะๆ เริ่มจัดที่ดินให้ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ และจะจัดให้ครบ ๒๕๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๐ ซึ่งได้ประสานงานขอให้ทางทหารเข้ามาช่วยในการทำงานด้วย

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า วันนี้อยากให้ประกาศทั่วไปให้คนยากจนมีสิทธิได้ขึ้นทะเบียน ซึ่งจากนโยบายรัฐบาลที่ได้ประกาศกับสื่อว่า จะให้องค์กรในพื้นที่ที่เข้มแข็ง ซึ่งมีความยากจนอยู่ในพื้นที่ได้สิทธิก่อน แล้วหลังจากนั้นบุคคลที่อยู่นอกพื้นที่จะไปขอใช้ประโยชน์ที่ดินก็สามารถเข้าไปเป็นลำดับที่ ๒ ต่อไป ซึ่งตนเห็นด้วยตามหลักการ

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวชี้แจงว่า เรื่องนี้มีคณะกรรมการและมีกฎเกณฑ์เป็นขั้นตอนอยู่แล้วในการจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้ยึดคืนมา

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่ คปจ. นครพนม เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลนางัว ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า ตำบลกุตาไก้ ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๑๐ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๓๐-๑-๒๘ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

เรื่องที่ ๓.๕ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของเกษตรกร จำนวน ๔ ราย (๓ จังหวัด)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจง ดังนี้

เรื่องที่	ผู้อุทธรณ์	จังหวัด
๑	นางอาพรศรี สุชาดา	สุราษฎร์ธานี
๒	นายสมคิด เปรื่องทองคำ และ นางสาวนุจรี เปรื่องทองคำ	เพชรบูรณ์
๓	นางกรุด สุวรรณวิก	ฉะเชิงเทรา

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๒๗ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

ฯลฯ

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

๒. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๗ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

ฯลฯ

ข้อ ๘ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๗ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น หรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ ๗ และไม่สามารถหาตัวได้พบให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ได้ โดยมิต้องมีการเตือน

ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือสละสิทธิ เว้นแต่จะมีการตกทอดจากมรดก ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) โอนสิทธิการทำประโยชน์ การเช่า เช่าซื้อ หรือการจัดให้โดยมีค่าชดเชย ไปยังบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๓) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังต่อไปนี้

ก. สัญชาติไทย

ข. เป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว

(๔) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘

การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

สำหรับการสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) นั้นให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสิ้นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิต่อไป

ข้อ ๑๓ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่งโดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการฯ มีมติให้สิ้นสิทธิ

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์ส่งไปยัง ส.ป.ก. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ ๓.๕.๑ นางอาพรศรี สุชาดา อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้มีหนังสือที่ สฎ ๐๐๑๑/๑๕๔๘ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ส่งคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรรายนางอาพรศรี สุชาดา มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี (คปจ.สุราษฎร์ธานี) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ มีมติให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่ เนื่องจากนางอาพรศรีฯ ได้นำที่ดินไปขายให้กับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการกระทำผิดข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อเท็จจริง

๑. นางอาพรศรีฯ ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่ายางเบาและป่าคลองเชียน ตามมติ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ในที่ดินแปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ สารบัญเลขที่ ๒๕๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลถ้ำสิงขร อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒. ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการตรวจสอบและติดตามการทำประโยชน์ในที่ดินพบว่า นางอาพรศรีฯ กระทำผิดระเบียบเนื่องจาก นางอาพรศรีฯ ได้นำที่ดินไปขายให้กับบุคคลอื่นโดยปรากฏหลักฐานสัญญาซื้อขายที่ชัดเจน ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ ระหว่างนางอาพรศรีฯ ผู้ขาย กับนางจำนงค์ วงค์อินทร์ ผู้ซื้อ จากนั้น ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้นำข้อเท็จจริงดังกล่าวเสนอ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากนางอาพรศรีฯ กระทำผิดระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑

๓. ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้มีหนังสือที่ สฎ ๐๐๑๑/ว๑๔๒๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ แจ้งคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ให้นางอาพรศรีฯ ทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้นางอาพรศรีฯ อุทธรณ์ภายใน ๓๐ วันนับแต่ได้รับคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ

๔. นางอาพรศรีฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ฉบับลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นการยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน ตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีประเด็นอุทธรณ์โต้แย้ง สรุปได้ว่า นางอาพรศรีฯ ไม่ได้มีเจตนากระทำผิดระเบียบที่กำหนด แต่เหตุที่จำต้องลงลายมือชื่อในสัญญาซื้อขายที่ดินเพราะเหตุนายประสิทธิ์ จันทร์ยอแสง บังคับข่มขู่ให้กระทำเพราะเดิมนางอาพรศรีฯ ได้กู้ยืมเงินจากนายประสิทธิ์ฯ เป็นจำนวนเงิน ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท แต่ยังไม่สามารถชำระเงินคืนได้ นายประสิทธิ์ฯ จึงข่มขู่ให้ทำสัญญาขายที่ดิน ส.ป.ก. ให้กับนางจำนงค์ วงค์อินทร์ เป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามสัญญาซื้อขายฉบับลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยนายประสิทธิ์ฯ หักหนี้เงินกู้ยืมเงินไว้จำนวน ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือให้นางจำนงค์ฯ จ่ายเงินให้ ธ.ก.ส. จำนวน ๔๓๘,๓๑๓ บาท เพื่อนำเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ที่ค้ำประกันเงินกู้ไว้กับ ธ.ก.ส. คืน และจ่ายเงินจำนวน ๒๔๖,๘๖๗ บาท แก่นางอาพรศรีฯ ซึ่งตนเองไม่เต็มใจขายสิทธิในที่ดินแปลงดังกล่าวและพร้อมที่จะคืนเงินที่กู้ยืมนายประสิทธิ์ฯ และคืนเงินที่ได้รับจากนางจำนงค์ฯ ทั้งหมด

ต่อมา ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้ส่งคำอุทธรณ์ของเกษตรกรรายนางอาพรศรีฯ มายัง ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของนางอาพรศรีฯ เสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ พิจารณารวม ๒ ครั้ง โดยที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ และเพื่อให้การพิจารณาอุทธรณ์เป็นไปอย่างรอบคอบ ที่ประชุมจึงมีมติให้ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม แล้วนำข้อเท็จจริงที่ได้มา เสนอ คปจ.สุราษฎร์ธานี ทบทวนคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากข้อเท็จจริงในการไกล่เกลี่ยของ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ยังไม่เป็นที่ยุติ กรณีที่มีการจัดทำหนังสือเตือนนางอาพรศรีฯ แล้วไม่สามารถเข้าทำประโยชน์

ในที่ดินดังกล่าวได้ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏจึงยังถือไม่ได้ว่านางอาพรศรีฯ กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำเตือนโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๑.๑ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามมติคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ และได้มีหนังสือที่ สฎ ๐๐๑๑/๑๒๘๙๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ แจ้งผลการตรวจสอบให้ ส.ป.ก. ทราบ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากนางอาพรศรีฯ รับฟังได้ว่า นางอาพรศรีฯ ยังมีความประสงค์จะเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แต่ไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ เนื่องจากผู้ซื้อที่ดินรายปัจจุบันคือ นายสุทิน หมวดชนะ และนายทวี เพชรเล็ก ยังคงครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน (บุคคลทั้งสองได้ซื้อที่ดินต่อจากนางภัทรศยา ไวท์ ในราคา ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งนางภัทรศยาฯ ซื้อต่อมาจากนางจำนงค์ วงศ์อินทร์ มาอีกทอดหนึ่ง) และนางอาพรศรีฯ ยินยอมซื้อที่ดินคืนจากนายสุทินฯ และนายทวีฯ ในจำนวนเงิน ๒,๐๘๕,๐๐๐ บาท ต่อมา ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้เรียกคู่กรณีมาเจรจาแต่ก็ไม่สามารถตกลงในเรื่องราคากันได้ เนื่องจากนายสุทินฯ และนายทวีฯ ยินยอมให้นางอาพรศรีฯ ซื้อที่ดินกลับคืนได้แต่ต้องเป็นราคา ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นราคาที่ดินที่ทั้งสองคนได้ซื้อมา

๑.๑.๒ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี จึงได้นำข้อเท็จจริงดังกล่าวเสนอ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖ เพื่อพิจารณา ซึ่งผลการพิจารณาปรากฏว่า ที่ประชุมมีมติให้ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ดำเนินการพิจารณาข้อโต้แย้งในความเห็นทางกฎหมายในประเด็นที่นางอาพรศรีฯ กล่าวอ้างว่าไม่มีเจตนาขายที่ดินแต่เป็นการข่มขู่บังคับให้ขายที่ดิน หรือหากต้องเจรจาไกล่เกลี่ยก็ให้ดำเนินการให้เป็นที่ยุติโดยให้หารือและขอความเห็นจากพนักงานอัยการประกอบก่อนนำเสนอ คปจ.สุราษฎร์ธานี อีกครั้ง

๑.๑.๓ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการตามมติ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖ รวมทั้งได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามพยานเอกสารพยานบุคคลเพิ่มเติม ซึ่งผลการตรวจสอบสรุปข้อเท็จจริงได้ ดังนี้

๑.๑.๓.๑ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากพยานเอกสารซึ่งเป็นสัญญาซื้อขายที่ดินพบว่า ที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี จัดให้นางอาพรศรีฯ เข้าทำประโยชน์ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ นั้น มีการซื้อขายเปลี่ยนมือกันเป็นทอดๆ รวม ๓ ช่วง กล่าวคือ

<u>ช่วงที่ ๑</u> นางอาพรศรีฯ ได้ขายที่ดินให้แก่นางจำนงค์ วงศ์อินทร์ ตามหลักฐานสัญญาซื้อขายที่ดิน ฉบับลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ที่เป็นพยานในสัญญาซื้อขายดังกล่าวประกอบด้วยคนในครอบครัวของนางอาพรศรีฯ ซึ่งได้แก่ สามีนางอาพรศรีฯ คือ นายประดิษฐ์ สุชาดา และบุตรอีก ๒ คน คือ นางสาวทัศนีย์ สุชาดา และ นายจิระเดช สุชาดา อนึ่ง นอกจากสัญญาซื้อขายฉบับดังกล่าวแล้ว ยังพบหลักฐานเกี่ยวกับหนังสือประจำตัวผู้ได้รับการสงเคราะห์ปลูกแทนของกองทุน

สงเคราะห์การทำสวนยาง เลขที่อนุมัติ ๘-๔๓-๓๓๑๐-๐๐๓๖ ซึ่งนางอาพรศรีฯ เป็นผู้ได้รับการสงเคราะห์การปลูกยางพารา และต่อมาได้มีการโอนสิทธิดังกล่าวให้แก่นางจำนงค์ฯ ให้เป็นผู้รับโอนการสงเคราะห์แทน

ช่วงที่ ๒ นางจำนงค์ฯ ได้ขายที่ดินต่อให้นางภัทรศยา ไวท์ (ภรรยาชาวฝรั่ง) ตามหลักฐานสัญญาซื้อขายที่ดิน ฉบับลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นจำนวนเงิน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ในสัญญาซื้อขายดังกล่าวระบุชัดเจนว่านางจำนงค์ฯ ได้ที่ดินดังกล่าวมาจากนางอาพรศรีฯ)

ช่วงที่ ๓ นางภัทรศยา ไวท์ ได้ขายที่ดินต่อให้นายสุทิน หมวดชนะ ตามหลักฐานสัญญาซื้อขายที่ดิน ฉบับลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นจำนวนเงิน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท อนึ่ง ตามสัญญาซื้อขายดังกล่าวนายสุทิน หมวดชนะ เป็นผู้จ่ายเงินค่าที่ดินคนละครึ่งกับนายทวี เพชรเล็ก โดยจ่ายคนละ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่สัญญาซื้อขายมิได้ลงชื่อนายทวี เพชรเล็ก ในฐานะผู้ซื้อ

๑.๑.๓.๒ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากพยานบุคคลรวม ๓ ราย ได้แก่ ๑. นางจำนงค์ฯ ๒. นายสุทินฯ ๓. นายทวีฯ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการซื้อขายที่ดินและบุคคลดังกล่าวได้ให้ถ้อยคำสรุปได้ดังนี้

- ตามบันทึกถ้อยคำฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗ นางจำนงค์ฯ ได้ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า นางจำนงค์ฯ ได้ซื้อที่ดินของนางอาพรศรีฯ ในราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีนายหน้าคือนายประสิทธิ์ฯ มาติดต่อบอกขายที่ดิน ขณะซื้อที่ดินของนางอาพรศรีฯ ไม่ทราบว่าเป็นที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑ แต่ก็ได้มารู้ในภายหลัง ซึ่งนางอาพรศรีฯ ได้นำที่ดินไปค้ำประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส. และพอรู้ว่าเป็นที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑ นางจำนงค์ฯ ได้จ่ายเงินจำนวน ๔๓๘,๓๑๓ บาท เพื่อให้นางอาพรศรีฯ ไปไถ่ถอนใบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ กับ ธ.ก.ส. ส่วนจำนวนเงินที่เหลือได้จ่ายในวันถัดไปโดยนัดชำระเงิน ณ ธนาคารกรุงไทย สาขาพุนพิน ซึ่งในวันนั้นมีนางอาพรศรีฯ กับสามี มาถึงธนาคารกรุงไทยก่อนใคร นอกจากนี้นางจำนงค์ฯ ยังได้ให้ถ้อยคำยืนยันว่านางอาพรศรีฯ มีเจตนา ขายที่ดินให้ตนด้วยความสมัครใจไม่มีใครบังคับให้ขายเพราะทั้งนางอาพรศรีฯ พร้อมครอบครัวร่วมรู้เห็นและยินยอมให้มีการขายที่ดินให้นางจำนงฯ โดยเป็นทั้งพยานในสัญญาซื้อขายและวันที่รับเงินก็มาก่อนและมาพร้อมครอบครัว และต่อมาถึงแม้นางจำนงค์ฯ และนางอาพรศรีฯ ได้เคยตกลงกันที่ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี เนื่องจากนางอาพรศรีฯ จะขอซื้อที่ดินคืนแต่ก็ไม่สามารถตกลงราคากันได้นางจำนงค์ฯ เห็นว่า นางอาพรศรีฯ ไม่มีเจตนาที่แท้จริงที่จะซื้อคืนเพราะไม่มีความสามารถที่จะหาเงินมาซื้อคืนได้ แต่สาเหตุที่มาตกลงกับนางจำนงค์ฯ ก็เพื่อต้องการอยากจะได้เงินค่าที่ดินเพิ่ม เพราะนางอาพรศรีฯ รู้ดีว่าถึงแม้นางจำนงค์ฯ จะซื้อที่ดินไปแต่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนชื่อหรือได้สิทธิตามกฎหมายเพราะเป็นที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑

- ตามบันทึกถ้อยคำฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗ นายสุทินฯ นายทวีฯ บุคคลทั้งสองได้ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า นายสุทินฯ กับนายทวีฯ ได้ร่วมกันซื้อที่ดินแปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ สารบัญเลขที่ ๒๕๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี จัดให้นางอาพรศรีฯ โดยผู้ขายที่ดินให้คือ นางภัทรศยา ไวท์ ในราคา ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท การชำระราคาค่าที่ดินนายสุทินฯ กับนายทวีฯ แบ่งกันชำระคนละ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ในสัญญาซื้อขายที่ดินดังกล่าวไม่ได้ใส่ชื่อนายทวีฯ นอกจากนี้นายสุทินฯ ยังให้

ถ้อยคำยืนยันว่า หากนางอาพรศรีฯ จะขอซื้อที่ดินคืนตนก็จะขายคืนในราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม้ยางพารา นายสุทินฯ จะขอโค่นเพื่อขายเป็นของนายสุทินฯ และนายทวีฯ นอกจากนี้นายทวีฯ กับนายสุทินฯ ยังให้ถ้อยคำเพิ่มเติมว่า นับแต่นางอาพรศรีฯ ขายที่ดินก็ไม่ได้มีเจตนากลับมาทำประโยชน์ในที่ดิน และปัจจุบันได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่กับลูกสาวที่จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๑.๔ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดินในพื้นที่จริงพบว่าปัจจุบัน นายทวีฯ และนายสุทินฯ เป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินโดยการปลูกยางพารา เนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่เท่านั้น (ที่ดินส่วนที่เหลือไม่ปลูกเพราะไม่ได้ผลผลิต) ส่วนผลผลิตที่ได้จากการขายแผ่นยางพาราจะแบ่งกันคนละครึ่งระหว่างนายสุทินฯ กับนายทวีฯ

๑.๒ เมื่อได้ตรวจสอบจากพยานเอกสาร พยานบุคคล และตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ในที่ดินปัจจุบันแล้ว ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้รวบรวมข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบเสนอ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมมีมติยืนตามมติ คปจ.สุราษฎร์ธานี ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ ที่ได้สั่งให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่ ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ที่ได้เสนอความเห็นว่า นางอาพรศรีฯ ไม่มีเจตนาที่แท้จริงเพื่อขอซื้อที่ดินคืน เพราะไม่มีความสามารถที่จะหาเงินมาซื้อที่ดินคืนได้ แต่มีเจตนาเพื่อเรียกร้องให้นางจำนงค์ฯ ผู้ซื้อคนแรกจ่ายเงินเพิ่มเนื่องจาก นางอาพรศรีฯ ทราบดีว่าที่ดิน ส.ป.ก. ไม่สามารถเปลี่ยนชื่อได้จึงอาศัยข้อกฎหมายเพื่อต่อรองกับผู้ซื้อ ดังนั้น จากพฤติการณ์ดังกล่าวจึงเชื่อได้ว่า นางอาพรศรีฯ กระทำการโดยไม่สุจริต และไม่มีเจตนากลับเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เพียงแต่เพื่อประวิงเวลาให้เนิ่นช้าเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้เท่านั้น อีกทั้งปัจจุบันนางอาพรศรีฯ ได้ไปอยู่กับบุตรที่จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนนายสุทินฯ และนายทวีฯ ถึงแม้จะพร้อมขายที่ดินคืน แต่นางอาพรศรีฯ ก็ไม่เคยมาพบและติดต่อขอซื้อคืนแต่อย่างใด จากพยานเอกสารและพยานบุคคลซึ่งมีความสอดคล้องตรงกันว่านางอาพรศรีฯ ไม่มีเจตนาจะกลับเข้าทำประโยชน์ในที่ดินจริง แต่ได้กระทำผิดระเบียบ ส.ป.ก. โดยการนำที่ดินไปขายให้กับบุคคลอื่นโดยมีเจตนาสมัครใจ

๒. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการตรวจสอบ รวมทั้งผลการพิจารณาตามมติของ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ คณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติเห็นด้วยกับมติของ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ ที่สั่งให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ เช่นเดียวกัน

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว เห็นว่า

๑. ก่อนเสนอ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ เพื่อมีมติให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี ได้ปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด กล่าวคือ ได้ดำเนินการแจ้งข้อเท็จจริงให้นางอาพรศรีฯ ได้รับทราบอย่างเพียงพอ และเปิดโอกาสให้นางอาพรศรีฯ มาชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนภายในกำหนดเวลาอันสมควร ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น กระบวนการสั่งให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ จึงชอบด้วยกฎหมาย

๒. ส.ป.ก. ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของนางอาพรศรีฯ เป็นไปอย่างรอบคอบและให้ความเป็นธรรมกับคู่กรณี กล่าวคือ ส.ป.ก. ได้มีการแสวงหาข้อเท็จจริงจากพยานบุคคลและพยานเอกสาร อาศัยข้อเท็จจริงจากพยานเอกสารและพยานบุคคลที่เพียงพอแก่การวินิจฉัยอุทธรณ์ โดยเฉพาะการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามมติคณะอนุกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ตรวจสอบในประเด็น นางอาพรศรีฯ ไม่มีเจตนาขายที่ดินแต่เป็นการถูกข่มขู่ให้ขาย นางอาพรศรีฯ จึงประสงค์จะขอเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อขอซื้อที่ดินคืน แต่ภายหลังที่ได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามมติคณะอนุกรรมการฯ แล้วปรากฏว่าจากพยานเอกสารในสัญญาซื้อขายที่ดิน ฉบับลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ นางอาพรศรีฯ ได้ขายที่ดินให้แก่นางจำนงค์ฯ เป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ที่เป็นพยานในสัญญาซื้อขายดังกล่าวประกอบด้วยคนในครอบครัวของนางอาพรศรีฯ ซึ่งได้แก่ สามีนางอาพรศรีฯ คือ นายประดิษฐ์ฯ และบุตรอีก ๒ คน คือ นางสาวทัศนีย์ฯ และนายจิระเดชฯ นอกจากสัญญาซื้อขายฉบับดังกล่าวแล้ว ยังพบหลักฐานเกี่ยวกับหนังสือประจำตัวผู้ได้รับการสงเคราะห์ปลูกแทน ของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เลขที่อนุมัติ ๘-๔๓-๓๓๑๐-๐๐๓๖ ซึ่งนางอาพรศรีฯ เป็นผู้ได้รับการสงเคราะห์การปลูกยางพารา และต่อมาได้มีการโอนสิทธิดังกล่าวให้แก่นางจำนงค์ฯ ให้เป็นผู้รับโอนการสงเคราะห์แทน ประกอบกับได้ตรวจสอบจากพยานบุคคล ซึ่งปรากฏตามบันทึกถ้อยคำของนางจำนงค์ฯ ฉบับวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งให้การยืนยันว่า นางอาพรศรีฯ ขายที่ดินให้ตนโดยสมัครใจไม่มีใครบังคับ และครอบครัวของนางอาพรศรีฯ ก็ยินยอมและรู้เห็นมาโดยตลอด ดังนั้นจากพฤติการณ์ดังกล่าวย่อมเป็นที่เชื่อได้ว่านางอาพรศรีฯ มีเจตนาขายที่ดินด้วยความสมัครใจโดยไม่มีใครขู่เข็ญหรือบังคับให้ขายตามที่นางอาพรศรีฯ กล่าวอ้าง จึงถือได้ว่านางอาพรศรีฯ มีเจตนากระทำผิดระเบียบ ข้อ ๗ (๑) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ และต่อมา ส.ป.ก. ได้นำข้อเท็จจริงดังกล่าวเสนอคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ และที่ประชุมก็ได้มีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ สั่งให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๗ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่

๓. ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา ส.ป.ก. จึงเห็นพ้องด้วยกับมติ คปจ.สุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ ที่สั่งให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนางอาพรศรีฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ สารบัญเลขที่ ๒๕๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่ ที่ คปจ.สุราษฎร์ธานี มีมติสั่งให้สิ้นสิทธิฯ และความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ที่มีมติให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบตามข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ได้ให้ความเห็นว่า เป็นหลักการอยู่แล้วว่ากฎหมายห้ามไม่ให้ไปดำเนินการซื้อขายกันเอง กรณีต่อไปถ้าหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าทุจริต มีเจตนาขายก็สั่งให้สิ้นสิทธิทันที

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้ให้ข้อเสนอแนะ ส.ป.ก. ว่า เรื่องการซื้อขายที่ดินเป็นการฝ่าฝืนระเบียบที่ชัดเจนอยู่แล้ว ส.ป.ก. ไม่ควรไปตั้งเรื่องเจรจาไกล่เกลี่ย ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจไกล่เกลี่ย พอไปไกล่เกลี่ยเลยก็ทำให้เป็นประเด็น และคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก็ไม่ควรนำเรื่องไกล่เกลี่ยมาพิจารณาอีก เรื่องนี้ได้มีการอุทธรณ์ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ และนำเสนอ คปก. พิจารณายกอุทธรณ์ ปี ๒๕๖๐ เมื่อ ส.ป.ก. แจ้งผลการพิจารณาของ คปก. ให้เกษตรกรทราบแล้วเกษตรกรไม่สามารถอุทธรณ์ได้อีก แต่ในเงื่อนเวลา ส.ป.ก. ใช้เวลาพิจารณาอุทธรณ์เกือบ ๖ ปี ซึ่งเป็นเวลาที่ค่อนข้างมาก จึงขอฝากเลขานุการฯ ช่วยเร่งรัดด้วย

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า คราวต่อไปอย่าให้เกิดเหตุการณ์ในลักษณะนี้ขึ้นอีกมีความเห็นเหมือนอดีตเลขาธิการ ส.ป.ก. เพราะหลักฐานชัดเจนอยู่แล้ว มีทั้งโฉนด สัญญาซื้อขาย รู้จำนวนเงินด้วย ซึ่งผิดตั้งแต่ต้นอยู่แล้ว

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้เสนอความเห็นว่า อาจจะเป็นแนวทางทั้ง ๔ ราย เท่าที่พิจารณาเหมือนกับว่า พอมีปัญหา ส.ป.ก. แก้ไขโดยวิธีเอาสิทธิในที่ดินคืนอย่างเดียว น่าจะมีระเบียบที่จะใช้ในเชิงป้องกัน กรณีนี้ทั้ง ๓ - ๔ ราย เจตนาค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้ว คือซื้อที่ดินมาแล้วนำไปขายต่อ จะมีมาตรการหรือไม่ ที่อาจจะมีค่าปรับกรณีที่ได้ที่ดินแล้วนำไปขายต่อ ซึ่งจะป้องกันคนที่มีเจตนาไม่ดีตั้งแต่ต้นเข้ามาได้ และไม่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาอีก เพราะกรณีเหล่านี้มีมาก น่าจะมีแนวทางเหล่านี้เข้ามาเสริม

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า เป็นเรื่องที่ดี มอบให้เลขาธิการ ส.ป.ก. นำความเห็นผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมไปพิจารณาว่าจะต้องทำอย่างไร อาจมีการแก้ไขกฎหมาย

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินที่ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ จึงมีมติยืนตามมติ คปจ. สุราษฎร์ธานี ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ ที่สั่งให้นางอาพรศรีฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๓๖๐๙ สารบัญเลขที่ ๒๕๙ เนื้อที่ ๖๙-๒-๔๑ ไร่ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบ

ตามข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

เรื่องที่ ๓.๕.๒ นายสมคิด เปรื่องทองคำ และนางสาวนุจรี เปรื่องทองคำ อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ (ส.ป.ก.เพชรบูรณ์) ได้มีหนังสือที่ พช ๐๐๑๑/๘๘๓ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ ส่งคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของเกษตรกร จำนวน ๒ ราย ได้แก่ รายนายสมคิด เปรื่องทองคำ และรายนางสาวนุจรี เปรื่องทองคำ เนื่องจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ (คปจ.เพชรบูรณ์) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีมติให้นายสมคิดฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๓๑-๓-๖๑ ไร่ และนางสาวนุจรีฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ ที่ดินทั้ง ๒ แปลง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลซับไม้แดง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) มายัง ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

๑. นายสมคิดฯ (บิดา) ได้รับการจัดที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ จาก ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๓๑-๓-๖๑ ไร่ และนางสาวนุจรีฯ (บุตร) ได้รับการจัดที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ จาก ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ ตามมติ คปจ.เพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๐ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ที่ดินทั้ง ๒ แปลง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลซับไม้แดง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

๒. การตรวจสอบการทำประโยชน์ในที่ดินของ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ปรากฏข้อเท็จจริงว่านายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ไม่ได้ทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ซึ่ง ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้มีหนังสือที่ พช ๐๐๑๑/๑๕๒-๓ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงนายสมคิดฯและนางสาวนุจรีฯ รายละ ๑ ฉบับ เพื่อแจ้งเตือนให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ภายใน ๑๕ วัน ต่อมานายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ถึงปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ (ปทจ.เพชรบูรณ์) แจ้งเหตุขัดข้องว่าไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ตามกำหนดเวลาได้ เนื่องจากที่ดินทั้ง ๒ แปลง มีผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน และกันไม่ให้นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และขอขยายระยะเวลาการเข้าทำประโยชน์ออกไปอีกระยะหนึ่ง และเมื่อกลับเข้าทำประโยชน์ได้จะแจ้งให้ทราบต่อไป

๓. ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ มีหนังสือที่ พช ๐๐๑๑/๔๓๒-๓ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ รายละ ๑ ฉบับ เพื่อแจ้งผลการปฏิบัติผิดระเบียบ คปก. และชี้แจงข้อเท็จจริงว่าได้ทราบถึงการพิพาทสิทธิในที่ดินระหว่างนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ กับนางกฐิน มารศรี ผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน รวมทั้งการซื้อขายที่ดินตลอดจนมีการส่งมอบพื้นที่การครอบครองและทำประโยชน์ที่ดินแปลงดังกล่าว โดยปรากฏหลักฐานสัญญาซื้อขาย ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ระหว่างนางสุนีย์ เปรื่องทองคำ (ภริยานายสมคิดฯ) ผู้ขาย กับนายนพ มารศรี (สามีนางกฐินฯ) ผู้ซื้อ โดยซื้อขายที่ดินว่างเปล่า จำนวน ๖๖-๑-๘๘ ไร่ จำนวนเงิน ๗๒๐,๐๐๐ บาท ชำระเงินและส่งมอบทรัพย์สินที่ขายในวันเดียวกัน ซึ่ง ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้ให้โอกาสนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานไว้แล้ว

๔. นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ได้ยื่นฟ้องนางกฐินฯ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๖ ต่อศาลจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อฟ้องละเมิด ขับไล่ และเรียกค่าเสียหาย โดยให้นางกฐินฯขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดิน และให้ชดใช้ค่าเสียหาย ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษา ดังนี้

๔.๑ คดีนางสาวนุจรีฯ ศาลฎีกา ได้มีคำพิพากษาที่ ๗๐๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ ว่านางกฐินฯ มิใช่เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก คปจ.เพชรบูรณ์ และไม่มีสิทธิแย่งการครอบครองจากนางสาวนุจรีฯ การที่นางสาวนุจรีฯ ส่งมอบที่ดินให้แก่นางกฐินฯ เข้าครอบครอง ทำประโยชน์เรื่อยมานับแต่วันฟ้องเป็นเวลากว่า ๑๓ ปี ไม่ถือว่านางสาวนุจรีฯ สิ้นสิทธิการครอบครองที่พิพาท ทั้งยังปรากฏว่า คปจ.เพชรบูรณ์ ยังมิได้เพิกถอนสิทธิของนางสาวนุจรีฯ แต่ได้มีหนังสือเตือนและแจ้งให้นางสาวนุจรีฯ เข้าทำประโยชน์ และมีหนังสือแจ้งนางกฐินฯ ออกจากพื้นที่ การที่นางสาวนุจรีฯ ฟ้องขับไล่นางกฐินฯ จึงไม่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และมีอำนาจฟ้องขับไล่นางกฐินฯ ได้

๔.๒ คดีนายสมคิดฯ ศาลฎีกา ได้มีคำพิพากษาที่ ๑๓๐๒๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ว่านายสมคิดฯ ได้ขายสิทธิการทำกินในที่ดินและส่งมอบการครอบครองให้นางกฐินฯ ดังนั้น การที่นายสมคิดฯ ฟ้องกล่าวอ้างว่าตนเองยังเป็นผู้มีสิทธิทำกินในที่ดินพิพาทและฟ้องขับไล่นางกฐินฯ และบริวารให้ออกจากที่ดินพิพาทจึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ดังนั้น นายสมคิดฯ จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่นางกฐินฯ

๕. ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ มีหนังสือที่ พช ๐๐๑๑/๑๑๐๔-๕ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ รายละ ๑ ฉบับ แจ้งข้อเท็จจริงว่า จากการที่บุคคลทั้งสองได้ให้การเป็นพยานในศาลว่าได้นำที่ดินที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ไปขายและโอนการครอบครองที่ดินให้กับนางกฐินฯ ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดระเบียบ คปก. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั้งสองโต้แย้งรวมทั้งแจ้งสิทธิที่จะสามารถนำพยานหลักฐานและเอกสารไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับหนังสือ

๖. นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึง ปทจ.เพชรบูรณ์ ชี้แจงโดยสรุปว่า ถูกเจ้าหนี้เงินกู้นอกระบบ (นางมาลี คล้ายฤทธิ์) ยึดที่ดินที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ไปขายให้กับนางกฐินฯ ซึ่งได้เคยชี้แจงต่อ ปทจ.เพชรบูรณ์ แล้วหลายครั้ง เมื่อได้รับหนังสือเตือนให้กลับเข้าทำประโยชน์ในที่ดินกลับถูกนางกฐินฯ แจ้งความดำเนินคดีอาญา จึงได้ใช้สิทธิยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัด

เพชรบูรณ์ และโต้แย้งว่าการกระทำของตนไม่อาจถือได้ว่าเพิกเฉยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนโดยไม่มีเหตุอันควร อันเป็นเหตุให้ถูกเพิกถอนสิทธิ และได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘ เรื่อง แสดงพยานหลักฐานเพื่อโต้แย้งการสั่งสิ้นสิทธิในที่ดิน โดยโต้แย้งว่าตนได้ใช้สิทธิทางศาลฟ้องขับไล่นางกฐินฯ ออกจากที่ดินซึ่งถือได้ว่าตนมิได้เพิกเฉยคำสั่งโดยไม่มีเหตุอันควรให้ต้องถูกเพิกถอนสิทธิตามระเบียบเข้าทำประโยชน์ฯ และโต้แย้งว่ากรณีฝ่าฝืนระเบียบเข้าทำประโยชน์โดยไม่มีเหตุอันควรผู้นั้นจะต้องสิ้นสิทธิตามระเบียบ แต่ในกรณีตนเมื่อ ปทจ.เพชรบูรณ์ มีหนังสือเตือนให้กลับเข้าทำประโยชน์ตนก็ปฏิบัติตาม แต่นางกฐินฯ ครอบครองทำประโยชน์และขัดขวางมิให้ตนเข้าทำประโยชน์ จึงไม่อาจถือได้ว่าจงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนโดยไม่มีเหตุอันควรอันจะเพิกถอนสิทธิถูกสั่งให้สิ้นสิทธิฯ

๗. ในการประชุม คปจ.เพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติให้นายสมคิดฯ สิ้นสิทธิฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๓๑-๓-๖๑ ไร่ และนางสาวนุจรีฯ สิ้นสิทธิฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ เนื่องจากกระทำฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑) และต่อมา ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้มีหนังสือที่ พช ๐๐๑๑/๔๐๑-๒ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ รายละ ๑ ฉบับ เพื่อแจ้งคำสั่งให้สิ้นสิทธิในที่ดินพร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้ทราบ

๘. นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ โต้แย้งคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ โดยนายสมคิดฯ ชี้แจงว่าได้ถูกเจ้าหนี้เงินกู้นอกระบบ (นางมาลี คล้ายฤทธิ์) ยึดที่ดินแปลงดังกล่าวไปขายให้กับนางกฐิน มารศรี และเมื่อ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้มีหนังสือเตือนให้กลับเข้าทำประโยชน์ จึงได้มีหนังสือแจ้งเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถกลับเข้าทำประโยชน์ให้ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ทราบ เนื่องจากนางกฐินฯ ไม่ยินยอมจึงได้ยื่นฟ้องนางกฐินฯ ต่อศาลจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อขับไล่นางกฐินฯ และบริวารออกจากที่ดิน และโต้แย้งว่า ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗, ๘, ๑๑ (๔) ก่อนสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ปทจ.เพชรบูรณ์ ต้องมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรผู้นั้นละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องเสียก่อน ถ้าผู้นั้นฝ่าฝืนโดยไม่มีเหตุอันควรจึงสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ตามข้อ ๑๑ (๔) ได้ ยกเว้นกรณีข้อ ๘ วรรคสอง ที่ไม่ต้องเตือน คือ กรณีหาตัวเกษตรกรผู้กระทำฝ่าฝืนระเบียบตามข้อ ๗ ไม่พบ จึงมีความเห็นว่า การที่ ปทจ.เพชรบูรณ์ และ คปจ.เพชรบูรณ์ นำระเบียบข้อ ๘ วรรคสอง กรณีไม่สามารถหาตัวได้พบมาเป็นข้ออ้างให้ตนสิ้นสิทธิฯ จึงไม่ถูกต้อง ถือว่าปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบและไม่เป็นธรรม เพราะภายหลังที่ตนได้รับหนังสือให้กลับเข้าทำกินแล้ว ตนได้มีหนังสือถึง ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ แจ้งเหตุขัดข้องถึง ๒ ครั้ง และ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้เคยไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างตนกับนางกฐินฯ และชี้แจงว่า ปัจจุบันตนได้เข้าครอบครองที่ดินแปลงดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น มติ คปจ.เพชรบูรณ์ ที่สั่งให้สิ้นสิทธิฯ โดยอ้างว่าหาตัวไม่พบจึงไม่เป็นความจริงและทำให้ตนเสียหาย จึงขอให้ คปจ.เพชรบูรณ์ กลับคำวินิจฉัยที่สั่งให้สิ้นสิทธิฯ และขอให้มีสิทธิในที่ดินต่อไปเพื่อความเป็นธรรม

สำหรับนางสาวนุจรีฯ ได้มอบอำนาจให้นายสมคิดฯ อุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านโดยมีคำอุทธรณ์และคำขอเนื้อความลักษณะเดียวกันกับคำอุทธรณ์ของนายสมคิดฯ

๙. เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ส.ป.ก.ส่วนกลาง และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้ร่วมกันแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการฯ โดยปรากฏข้อเท็จจริง ดังนี้

๙.๑ ตรวจสอบการทำประโยชน์ในที่ดินปัจจุบัน ปรากฏว่า ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๓๑-๓-๖๑ ไร่ ของนายสมคิดฯ โดยในส่วนของพื้นที่ประมาณ ๑๕ ไร่เศษ นายสมคิดฯ ทำประโยชน์ปลูกอ้อยและปลูกบ้านพักอาศัย สำหรับพื้นที่ประมาณ ๑๖ ไร่เศษ ที่เหลือนายสมคิดฯ ได้แบ่งขายให้กับนางกฐินฯ โดยนางกฐินฯ ทำประโยชน์ปลูกอ้อย ในส่วนของที่ดินแปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ ของนางสาวนุจรีฯ เดิมนางกฐินฯ ทำประโยชน์ปลูกอ้อย แต่ปัจจุบันนางสาวนุจรีฯ ได้เข้ามาครอบครองแปลงที่ดิน

๙.๒ สอบปากคำนางกฐิน มารศรี ซึ่งเป็นผู้ซื้อที่ดินแปลงเลขที่ ๗ และ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ ของนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ โดยทำสัญญาซื้อขายที่ดินเป็นหลักฐาน ฉบับลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ โดยนางกฐินฯ และญาติได้ร่วมกันซื้อที่ดินจากนายสมคิดฯ และนางสุนีย์ฯ (ภริยานายสมคิดฯ) รวมเนื้อที่ประมาณ ๖๖ ไร่ ราคา ๗๒๐,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นที่ดิน ส.ป.ก. โดยนำใบ ภบท.๕ มาขาย สำหรับสัญญาซื้อขายที่ดินนายสมคิดฯ ให้นางสุนีย์ฯ ลงชื่อเป็นผู้ขาย และนางกฐินฯ ให้นายนพฯ (สามีนางกฐินฯ) ลงชื่อเป็นผู้ซื้อ โดยมีเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลซับไม้แดง จำนวน ๒ คน ลงชื่อเป็นพยาน และนางกฐินฯ ยินยอมให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก.

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการฯ มีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ. เพชรบูรณ์ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่สั่งให้นายสมคิดฯ สิ้นสิทธิฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๓๑-๓-๖๑ ไร่ และนางสาวนุจรีฯ สิ้นสิทธิฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบตามข้อ ๗ (๑) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว เห็นว่า

๑. กรณีนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ นำที่ดิน ส.ป.ก. ไปขายให้กับบุคคลอื่นตามหลักฐานการให้การต่อศาลซึ่งยอมรับว่าขายที่ดินที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ซึ่งเป็นของตนเองและของนางสาวนุจรีฯ ให้แก่นางกฐินฯ ประกอบกับหลักฐานสัญญาซื้อขายที่ดิน ฉบับลงวันที่๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ซึ่งสอดคล้องกับ

ถ้อยคำที่นางกฐินฯ ให้ไว้กับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จึงถือว่ามีพยานหลักฐานที่ชัดเจนเพียงพอที่จะฟังได้ว่านายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ กระทำผิดระเบียบตามข้อ ๗ (๑) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ซึ่งกระบวนการก่อนมีคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ เป็นข้อยกเว้นไม่ต้องมีหนังสือเตือนตามข้อ ๘ วรรคสองแห่งระเบียบเดียวกัน ดังนั้น การที่ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้แจ้งสิทธิและแจ้งข้อเท็จจริงให้นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ได้ทราบอย่างเพียงพอเพื่อให้มีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนพิจารณาทางปกครองให้ทราบตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. เดียวกันนั้น ถือได้ว่ากระบวนการสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

๒. ตามหนังสืออุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ฉบับลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ของนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ได้ชี้แจงว่าถูกเจ้าหนี้เงินกู้นอกระบบยึดที่ดินไปขายให้กับนางกฐินฯ และโต้แย้งกรณี ปทจ.เพชรบูรณ์ และ คปจ.เพชรบูรณ์ นำระเบียบข้อ ๘ วรรคสอง กรณีไม่สามารถหาตัวได้พบมาเป็นข้ออ้างให้สิ้นสิทธิฯ ว่าไม่ถูกต้อง เนื่องจากได้มีหนังสือชี้แจงต่อ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ เรื่อยมา และเมื่อได้รับหนังสือแจ้งเตือนก็ได้กลับเข้าทำกินและครอบครองที่ดิน รวมทั้งมติ คปจ.เพชรบูรณ์ ที่สั่งให้สิ้นสิทธิฯ โดยอ้างเหตุว่าหาตัวไม่พบนั้นไม่เป็นความจริงนั้น ซึ่งจากประเด็นโต้แย้งดังกล่าว ส.ป.ก. เห็นว่ามิใช่ประเด็นอุทธรณ์ที่ต้องพิจารณาเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามข้อ ๑ และ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการแจ้งนายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ ไว้ตามระเบียบและกฎหมายไว้โดยชอบแล้ว จึงเห็นว่าคำอุทธรณ์โต้แย้งดังกล่าวฟังไม่ขึ้น

จากความเห็นของ ส.ป.ก. ในข้อเท็จจริงตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๒ ดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ และมติ คปจ.เพชรบูรณ์ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่สั่งให้นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ สิ้นสิทธิฯ

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รายนายสมคิดฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๓๑-๓-๖๑ ไร่ และนางสาวนุจรีฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ ที่ คปจ.เพชรบูรณ์ มีมติสั่งให้สิ้นสิทธิฯ และความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ที่มีมติให้นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบตาม ข้อ ๗ (๑) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้สอบถามในประเด็นเนื้อที่ที่ซื้อขายกัน ๒ แปลงของ ส.ป.ก. ซึ่งรวมกันได้ ๕๖-๓-๖๑ ไร่ แต่มีการซื้อขายกันประมาณ ๖๖-๑-๘๘ ไร่ ไม่แน่ใจว่าเนื้อที่ประมาณ อีก ๑๐ ไร่

ซื้อขายกันที่ไหน ในเอกสารไม่มีรายละเอียด มีเพียง ๒ ราย เนื้อที่ขายรวม ๖๖-๑-๘๘ ไร่ ทั้งที่ได้รับการจัดที่ดินเพียง ๕๖-๓-๖๑ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายขจรศักดิ์ ปานเพชร ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงว่า ที่ดินที่ซื้อขายได้ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ มี ๒ แปลง โดยเป็นแปลงนางสาวนุจรีฯ (บุตร) มีเนื้อที่จำนวน ๒๕-๐-๐๐ ไร่ (ตามแผนที่เป็นพื้นที่ที่สีแดง) และนายสมคิดฯ (พ่อ) มีเนื้อที่จำนวน ๓๑-๓-๖๑ ไร่ มีการตกลงกันว่าในส่วนที่เป็น ส.ป.ก. ๔-๐๑ โดยนายสมคิดฯ มีข้อแม้คือไม่ขายที่เป็นที่อยู่อาศัย ขายเฉพาะพื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่ของนางสาวนุจรีฯ และขายอีกส่วนหนึ่งในพื้นที่ที่ยังไม่ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ การสั่งให้สิ้นสิทธิก็จะสั่งสิ้นสิทธิ ๒ แปลง ที่เป็น ส.ป.ก. ๔-๐๑ ทั้งที่อยู่อาศัยและที่ทำการเกษตร ไม่ได้มีการสั่งให้สิ้นสิทธิเป็นส่วนๆ กรณีส่วนข้างบน (ตามแผนที่พื้นที่) ที่มีการซื้อขาย แต่ ส.ป.ก. ยังไม่ได้ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ผู้ซื้อมีการโอนการทำประโยชน์ให้กับนายสุนทร ซึ่งเป็นผู้ถือครองที่ดินในปัจจุบัน เสมือนว่าไม่ได้นำเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไปขาย ซึ่งไม่แน่ใจว่ามีการจัดที่ดินให้กับนายสุนทรไปแล้วหรือยัง ดูเสมือนว่าผู้ซื้อเองจะได้ประโยชน์ในเรื่องของระบบการสั่งให้สิ้นสิทธิ อันเนื่องจากครอบคลุมไม่ถึงตัวผู้ซื้อเพราะเป็นการเปลี่ยนมือกันก่อนที่จะออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ และการสั่งให้สิ้นสิทธิสั่งเฉพาะพื้นที่ที่มี ส.ป.ก. ๔-๐๑ จำนวน ๒ แปลง แต่การซื้อขายคู่สัญญายอมรับกันว่าไม่ซื้อขายแปลงที่อยู่อาศัย

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้สอบถามว่า ตามข้อเท็จจริง รายละเอียดมีในเอกสารประกอบแต่ในวาระไม่มีประเด็นนี้ และอีกประเด็นหนึ่งคือ ไม่แน่ใจว่า สรุปแล้วถ้าสั่งสิ้นสิทธิที่แท้จริงต้องเป็นเท่าไร ถ้าเป็น ๕๖-๓-๖๑ ไร่ ก็ต้องมีเหตุผลที่เหลือเพราะอะไร ทำไมผู้ขายถึงสามารถขายเนื้อที่ได้ ๖๖-๑-๘๘ ไร่ ซึ่งเกินสิทธิที่มีเพียง ๕๖-๓-๖๑ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายขจรศักดิ์ ปานเพชร ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงว่า เนื้อที่ส่วนที่เกินคือส่วนที่ไม่มีเอกสารสิทธิ ส่วนที่ถูกสั่งสิ้นสิทธิคือ ส่วนที่ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ แล้ว ที่เนื้อที่ดูสับสน เพราะผู้ขายนำเนื้อที่นอกเขต ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไปรวมขายด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ประเด็นที่ ส.ป.ก. ได้เสนอถูกต้องแล้ว ที่ดินเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ส.ป.ก. ยังไม่ได้จัดให้กับใคร กฎหมายยังไม่ได้เข้าไปควบคุมการซื้อขายเปลี่ยนมือ เพราะยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอาจเป็นพื้นที่ที่มีการครอบครองมาก่อน กฎหมาย ส.ป.ก. จะควบคุมการซื้อขายได้ก็ต่อเมื่อได้จัดที่ดินให้แล้ว เมื่อจัดแล้วไม่สามารถซื้อขายได้ เพราะฉะนั้นเวลาเสนอคณะกรรมการสั่งให้สิ้นสิทธิจะเสนอเฉพาะที่มีข้อพิพาทคือเนื้อที่ ๕๖-๓-๖๑ ไร่ ฉะนั้นประเด็นอุทธรณ์คือเนื้อที่ ๕๖-๓-๖๑ ไร่ ส่วนเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ไม่ได้อยู่ในประเด็นพิจารณา เป็นเพียงข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวน

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ความจริงแล้วไม่ได้ติดใจ แต่ต้องการทราบข้อเท็จจริง เพราะไม่มีรายละเอียดในวาระ แต่มีในเอกสารประกอบ ซึ่งสามารถเขียนไว้ในรายงานให้ชัดเจนก็ได้

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวกำชับว่า ในครั้งต่อไปขอให้ฝ่ายเลขานุการเขียนวาระให้ละเอียดชัดเจน

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินที่ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ จึงมีมติยืนตามมติ คปจ. เพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่สั่งให้นายสมคิดฯ และนางสาวนุจรีฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๓๑-๓-๖๑ ไร่ และแปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๕๕๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบตามข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

เรื่องที่ ๓.๕.๓ นางกรุด สุวรรณวิก อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา มีหนังสือ ที่ ฉช ๐๐๑๑/๗๐๒๘ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ ส่งคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของเกษตรกรรายนางกรุด สุวรรณวิก กรณี คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา (คปจ.ฉะเชิงเทรา) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีมติให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิฯ ตามสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ ๒๒๖/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๘๔ เนื้อที่ให้เช่าประมาณ ๗-๒-๙๒ ไร่ เนื่องจากปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) มายัง ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

๑. นางกรุดฯ ได้รับการจัดที่ดินจาก คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๒๙ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๒๙ และได้ทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. ตามสัญญาเช่า ฉบับที่ ๒๒๖/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๘๔ เนื้อที่ประมาณ ๗-๒-๙๒ ไร่ ที่ตั้งที่ดินอยู่ ตำบลโสธร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

๒. ปี ๒๕๕๘ นายสมนึก สุวรรณวิก (บุตรนางกรุดฯ) ได้มีหนังสือฉบับวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา (ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา) ซึ่งเป็นกรณีพิพาทภายในครอบครัว โดยสรุปประเด็นได้ว่า นางกรุดฯ ผู้เช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. ได้นำที่ดินบางส่วนมาจัดเป็นล็อคขายให้กับบุคคลอื่นไปแล้วหลายแปลงและมีการปลูกสร้างบ้านเรือนโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก ส.ป.ก.

๓. ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ปรากฏว่า ที่ดินที่นางกรุดฯ ทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. นางกรุดฯ ได้อนุญาตให้บุคคลอื่นซื้อสิทธิในที่ดินและปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑)

๔. ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้มีหนังสือที่ ฉช ๐๐๑๑/๖๒๐ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งเตือนและแจ้งข้อเท็จจริงให้นางกรุดฯ ได้ทราบและเปิดโอกาสให้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน

๕. นางกรุดฯ ได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง ฉบับลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยสรุปได้ว่า ตั้งแต่นายหอม สุวรรณวิก (สามี) เสียชีวิตเมื่อปี ๒๕๓๕ ตนเองต้องเลี้ยงดูบุตรทั้ง ๔ คนเพียงลำพังโดยการประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ต้องประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร เนื่องจากมีการถมคลองส่งน้ำเพื่อสร้างถนนสาธารณะ ทำให้ได้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควรจนถึงปี ๒๕๕๓ ตนมีความขัดสนทางการเงิน จึงได้กระทำผิดระเบียบ ส.ป.ก.

๖. ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงเสนอ คปจ.ฉะเชิงเทรา พิจารณา สั่งให้สิ้นสิทธิฯ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และที่ประชุมมีมติให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิฯ ตามสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ ๒๒๖/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๘๔ เนื้อที่ประมาณ ๗-๒-๙๒ ไร่ เนื่องจากปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑) ข้อ ๘ และข้อ ๑๑

๗. ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา มีหนังสือที่ ฉช ๐๐๑๑/๑๐๔๖ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แจ้งคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ให้นางกรุดฯ ทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้นางกรุดฯ อุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่ได้รับคำสั่งให้สิ้นสิทธิในที่ดิน

๘. นางกรุดฯ ได้มีหนังสืออุทธรณ์ฉบับลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นการอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลา โดยสรุปว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร เนื่องจากมีการถมคลองส่งน้ำเพื่อสร้างถนนสาธารณะจึงได้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมขาดทุน รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย จนถึงปี ๒๕๕๓ นางกรุดฯ ชราภาพมากไม่สามารถทำการเกษตรได้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่มีเจตนาฝ่าฝืนระเบียบของ ส.ป.ก. และตนเองไม่มีทรัพย์สินไปชดใช้ค่าที่ดินและค่ารื้อถอนสิ่งปลูกสร้างให้กับบุคคล รวมจำนวน ๙ ราย

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของนางกรุดฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการฯ มีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่สั่งให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิฯ ตามสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ ๒๒๖/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๘๔ เนื้อที่ประมาณ ๗-๒-๙๒ ไร่ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบตามข้อ ๗ (๑) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว เห็นว่า

๑. กรณีนางกรุดฯ นำที่ดินที่ได้รับการเช่าจาก ส.ป.ก. ไปขายสิทธิให้บุคคลอื่นทำประโยชน์ โดยปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัยจำนวนหลายหลัง เป็นการกระทำฝ่าฝืนระเบียบข้อ ๗ (๑) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ซึ่งกระบวนการก่อนสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้มีหนังสือเตือนตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบเดียวกัน เพื่อให้นางกรุดฯ ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบฯ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นางกรุดฯ ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือข้อโต้แย้ง ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด กระบวนการสั่งให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิฯ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

๒. ตามหนังสืออุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ฉบับลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ ของนางกรุดฯ ซึ่งยอมรับว่าได้ขายสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดิน และให้บุคคลอื่นปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัยเป็นจำนวนหลายหลังจริง จึงถือว่านางกรุดฯ ได้กระทำผิดระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑) ดังนั้น การที่ คปจ.ฉะเชิงเทรา มีมติให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิในที่ดิน จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

จากความเห็นของ ส.ป.ก. ในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามข้อ ๑ และ ข้อ ๒ ดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ และมติ คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่สั่งให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามสัญญาเช่าเลขที่ ๒๒๖/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๙

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รายนางกรุด สุวรรณวิก ตามสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ ๒๒๖/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๘๔ เนื้อที่ให้เช่าประมาณ ๗-๒-๙๒ ไร่ ที่ คปจ.ฉะเชิงเทรา มีมติสั่งให้สิ้นสิทธิฯ และความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ที่มีมติให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบตามข้อ ๗ (๑) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินที่ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙ จึงมีมติยืนตามมติ คปจ. ฉะเชิงเทรา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่สั่งให้นางกรุดฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๖๐๘๔ เนื้อที่ ๗-๒-๙๒ ไร่ ตามสัญญาเช่าที่ดิน ฉบับที่ ๒๒๖/๒๕๒๙ เนื่องจากกระทำผิด

ระเบียบตามข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

เรื่องที่ ๓.๖ การอนุญาตให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดสุพรรณบุรี มีหนังสือที่ สพ ๐๐๑๑/๑๓๗๑๖ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๖ ส่งคำขออนุญาตใช้ที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง (อบต.หนองมะค่าโมง) เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ ตั้งอยู่ท้องที่หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรีมีมติเห็นชอบ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต

๑.๑ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.๒ ได้ตรวจสอบแล้วเดิมพื้นที่อยู่ระหว่างเขตคาบเกี่ยวของ ส.ป.ก. กับนิคมสหกรณ์ จึงไม่มีเอกสารแสดงสิทธิ์ เทศบาลตำบลด่านช้างเป็นผู้ถือครองและเป็นผู้ใช้ประโยชน์ทำบ่อขยะตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ต่อมาจังหวัดสุพรรณบุรีได้ให้ อบต.หนองมะค่าโมง เป็นผู้ดำเนินการขอใช้พื้นที่ที่เทศบาลใช้อยู่ เพื่อก่อสร้างระบบกำจัดขยะ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ได้สำรวจรังวัด โดยมีเจ้าหน้าที่ของ อบต.หนองมะค่าโมง เป็นผู้นำทำการรังวัด เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งปัจจุบัน ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ยังไม่ได้จัดให้เกษตรกรรายใดเข้าทำประโยชน์

๒. โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๒.๑ รองรับปริมาณขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง ๕๐ ตัน/วัน โดยในโครงการจะมีอาคารติดตั้งระบบคัดแยกขยะ อาคารเก็บวัสดุรีไซเคิล ลานรับขยะ บ่อบำบัดน้ำเสีย และระบบประปาบริเวณฝังกลบขยะหลังจากคัดแยก ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และเครื่องชั่งน้ำหนักรถ

๒.๒ โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่สิบสามล้านบาทถ้วน) และ อบต.หนองมะค่าโมง สมทบ จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) ระยะเวลาก่อสร้างโครงการตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ปัจจุบันยังไม่ได้ก่อสร้าง เพราะต้องรอหนังสืออนุญาตจาก ส.ป.ก.

๓. มีการประชุมประชาคมเพื่อดำเนินการจัดสร้างระบบกำจัดขยะ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และรายงานการประชุมสภา อบต.หนองมะค่าโมง สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่

๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ มีมติเห็นชอบให้ขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ด้วยการคัดแยกขยะ ซึ่งมีความคุ้มค่าและมีผลประโยชน์มากกว่าเตาเผาขยะ โดยระบบคัดแยกขยะจะเกิดผลผลิตทั้งในด้านของขยะรีไซเคิลซึ่งเป็นขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้

๔. การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอด่านช้าง ในการสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ของ อบต.หนองมะค่าโมง เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เห็นชอบให้มีการก่อสร้างได้

๕. จากการตรวจสอบชนิดไม้หวงห้ามตามตามมติคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ปรากฏว่าไม่มีไม้หวงห้ามในพื้นที่แต่อย่างใด

๖. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ควรให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย ตามหนังสือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ สพ ๐๐๑๓.๒/๑๐๕ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ข้อพิจารณา

สถานที่จัดการขยะมูลฝอย หมายถึง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สถานที่ขนถ่ายขยะมูลฝอย สถานที่นำวัสดุกลับคืน หรือสถานที่ใดๆ ที่มีการนำขยะมูลฝอยมาแปรสภาพ และนำผลพลอยได้จากขบวนการมาใช้ประโยชน์

สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย หมายถึง สถานที่จัดการขยะมูลฝอยมาเทกองในพื้นที่ซึ่งจัดเตรียมไว้ใช้เครื่องจักรกลบบดอัดให้แน่น ใช้ดินกลบทับเป็นชั้นๆ และได้จัดเตรียมมาตรการป้องกันน้ำชะมูลฝอยไหลซึมลงสู่แหล่งน้ำใต้ดิน การป้องกันกลิ่นแมลงรบกวนและการแพร่กระจายของเชื้อโรคสู่สภาพแวดล้อมโดยรอบ

เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ตั้งสถานที่ฝังกลบกากของเสียของกรมควบคุมมลพิษ

๑. พื้นที่ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ ไมควรใช้เป็นสถานที่ฝังกลบกากของเสีย

(๑) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ

(๒) พื้นที่ห้ามก่อสร้างโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๓) พื้นที่ห้ามก่อสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยควบคุมอาคาร

(๔) พื้นที่ห้ามก่อสร้างสถานที่ฝังกลบกากของเสียตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(๕) พื้นที่ซึ่งมีลักษณะกีดขวางการไหลของทางน้ำ

(๖) พื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลากตามที่กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนด

(๗) พื้นที่ราบน้ำท่วมถึง โดยพิจารณาจากการเกิดซ้ำในช่วงระยะเวลา ๓๐ ปี ที่ผ่านมา เว้นแต่การจัดทำระบบฝังกลบกากของเสียในพื้นที่ดังกล่าวจะมีระบบหรือมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการพัดพาของเสียออกจากพื้นที่ฝังกลบ

๒. สถานที่ฝังกลบกากของเสียวัดจากขอบนอกของบ่อฝังกลบ ควรอยู่ห่างจากสถานที่ หรือพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

(๑) อยู่ห่างจากแนวเขตสนามบินไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ เมตร

(๒) อยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ เมตร จาก

(ก) แนวเขตที่ดินของโบราณสถาน

(ข) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรี

(ค) เขตอนุรักษ์

(ง) แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี

(จ) เขตชุมชนหรืออยู่ในระยะที่ชุมชนให้ความยินยอม

(๓) อยู่ห่างจากบ่อน้ำดื่มของประชาชน และโรงผลิตน้ำประปา ไม่น้อยกว่า ๗๐๐ เมตร ในกรณีที่อยู่ห่างน้อยกว่า ๗๐๐ เมตร ควรมีวิธีแจ้งเตือนการรั่วไหลจากสถานที่ฝังกลบกากของเสีย ให้ประชาชนสามารถรับรู้ได้ตลอดเวลาเมื่อมีการรั่วไหลเกิดขึ้น และควรจัดหาแหล่งน้ำจากแห่งอื่นทดแทนให้ทันที

(๔) อยู่ห่างจากแหล่งน้ำสาธารณะ และแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อประโยชนของแผ่นดินโดยเฉพาะไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร ในกรณีที่อยู่ห่างน้อยกว่า ๑๐๐ เมตร ควรมีการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบ ต่อคุณภาพของแหล่งน้ำดังกล่าว

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของ คปจ. มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๕ การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ตามระเบียบนี้ ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

๒. คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฯลฯ

ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

๒. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ....

๓. เสนอผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือให้ความยินยอมต่อไป เว้นแต่คณะกรรมการฯ มอบหมายให้เป็นอย่างอื่น

มติคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินเพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ และให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป โดยก่อนนำเสนอ คปก. ให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการ ดังนี้

๑. ประสานกับผู้ขออนุญาตให้จัดส่งเอกสารหลักฐานการรับรองและให้ความเห็นจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี

๒. ตรวจสอบว่าพื้นที่ที่ใช้สร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยว่าอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. การขออนุญาตใช้ที่ดินของ อบต.หนองมะค่าโมง เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกรมควบคุมมลพิษ เป็นการขออนุญาตโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อดำเนินกิจการของ อบต.หนองมะค่าโมง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. เป็นการอนุญาตใช้ที่ดินในกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ที่เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. จึงเป็นอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๑๗ และอยู่ในหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตตามที่คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนด ทั้งนี้ การอนุญาตของ ส.ป.ก. เป็นเพียงการอนุญาตให้ใช้ที่ดินให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น การดำเนินการเกี่ยวกับกิจการที่ได้รับอนุญาตมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต้องให้ดำเนินการเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาตที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นๆ ด้วย โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กำกับดูแล

๓. คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาและมีมติให้ความเห็นชอบให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินเพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยแล้ว

๔. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ทั้ง ๒ ประเด็น โดยประสานงานกับ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ซึ่ง สปก.สุพรรณบุรี ได้มีหนังสือชี้แจงทั้ง ๒ ประเด็น เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ดังนี้

๔.๑ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ควรให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ตามหนังสือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ สพ ๐๐๑๓.๒/๑๐๕ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๔.๒ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี มีหนังสือที่ สพ ๐๐๑๑/๑๔๘๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ รับรองว่าที่ดินแปลงที่ขออนุญาตดังกล่าว ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

จึงเห็นควรอนุญาตให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย โดยเสียค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของกรมธนารักษ์ ในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุญาตให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย โดยเสียค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของกรมธนารักษ์ ในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้ให้ความเห็นว่า ในคราวประชุมก่อนหน้านี้ได้เคยพิจารณาเรื่องของเตาเผาขยะลักษณะนี้มา ๒ - ๓ ราย แล้ว และได้เคยมีประเด็นที่ได้นำเรียนคณะกรรมการฯ ในที่ประชุมแล้วว่า น่าจะมีข้อมูลในภาพรวมของพื้นที่ สมมติว่า ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ จัดสรรที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์หลักไปแล้วเท่าไร และนำไปจัดที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์รองเท่าไร เพราะกรรมการไม่ได้มาประชุมต่อเนื่องทุกท่าน จะได้มีข้อมูลประกอบการพิจารณาขยะเตาเผาในอนาคตจะมีการขอเข้ามาอีกมาก แต่ไม่มีข้อมูลเดิมมาสนับสนุน จะทำให้การพิจารณาเบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์เดิม ในการประชุม คปก. ครั้งที่ผ่านมาได้เคยขอว่า ครั้งต่อไปควรจะมีข้อมูลภาพรวมประกอบการพิจารณา ซึ่งจะทำให้พิจารณาได้ง่ายขึ้น และประเด็นที่สอง เรื่องการได้รับการจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ขณะนี้ไม่ทราบว่างบประมาณยังคงมีอยู่หรือไม่ ซึ่งถ้าไม่มีก็จะไม่เกิดประโยชน์ที่จะอนุมัติ ในเอกสารไม่ได้แจ้งข้อมูลไว้ เพียงแต่แจ้งวันที่ได้รับการจัดสรรคือ ตั้งแต่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า เรื่องนี้ขอให้ฝ่ายเลขานุการนำกลับไปเพื่อพิจารณาทบทวนตรวจสอบงบประมาณ และจัดทำข้อมูลร้อยละของการใช้ที่ดินภาพรวมว่าเป็นอย่างไร เคยได้พูดแล้วในการประชุมที่ผ่านมาครั้งต่อไปต้องมีข้อมูลภาพรวมด้วย ดังนั้นเมื่อไม่มีข้อมูล ให้ถอนเรื่องนี้ออกไปก่อน แล้วประชุมคราวหน้า

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายพฤทธิ์ ประภาสะโนบล นิติกรชำนาญการพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี) ได้ขออนุญาตที่ประชุมว่า เรื่องงบประมาณขอให้ อบต.หนองมะค่าโมง เป็นผู้ชี้แจง

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายสนธยา อ่อนโพธิ์แก้ว ปลัด อบต.หนองมะค่าโมง) ได้ชี้แจงว่า สืบเนื่องจากที่ได้ส่งเรื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ และได้มีการนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ส.ป.ก. ปี ๒๕๕๗ เดิมงบประมาณของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการตั้งไว้แล้ว เพื่อรองรับในกรณีการใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. ซึ่งได้ส่งมาเป็นระยะเวลานาน แต่เนื่องจากทาง ส.ป.ก. ไม่ได้อนุญาตให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินเพื่อดำเนินการบริหารจัดการขยะ ดังนั้นงบประมาณของกรมส่งเสริมฯ ได้โอนไปทำกิจกรรมอื่นแล้ว แต่ถ้า ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดิน ก็จะดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการจากหลายหน่วยงาน ประกอบด้วย กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ส.ป.ก.จังหวัด กรรมการจากตัวแทนของ อบต. และตัวแทนจากนายอำเภอด่านช้าง เพื่อพิจารณาจัดหาบริษัทที่เสนอเงื่อนไขการให้ผลประโยชน์ที่ดีที่สุด ซึ่งจะเข้ามาดำเนินการบริหารจัดการขยะ ถ้ารองบประมาณจากส่วนราชการคงไม่ทันแล้ว

ผู้แทนสำนักงบประมาณ ได้เสนอความเห็นว่า งบประมาณที่เคยตั้งไว้ถ้าไม่ได้ดำเนินการก็จะถูกโอนนำกลับเข้าระบบแล้ว ดังนั้นถ้าอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำบ่อขยะไม่ทราบว่าจะต้องนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการกระจายอำนาจอีกรอบหรือไม่ ซึ่งในส่วนนั้นเงินได้ถูกริบโอนไปแล้ว ฝากผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทยด้วย และตอนนี้งบประมาณปี ๒๕๖๑ Pre Ceiling (ขั้นตอนการจัดทำคำของบประมาณครั้งแรก) ก็ผ่านมาแล้ว ไม่ทราบว่าจะทำทันหรือไม่ ต้องสอบถามความเห็นจากผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทยว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้นำเสนอว่า ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพยายามเร่งเรื่องเกี่ยวกับการกำจัดขยะ เนื่องจากได้มีการออก พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ฉบับที่ ๒ เพิ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๐ กระทรวงมหาดไทยโดยองค์กรปกครองท้องถิ่นร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันในการกำจัดขยะ และหลังจากนั้นกระทรวงมหาดไทยจะได้ออกระเบียบการกำจัดขยะทั้งหมดในทุกพื้นที่ ทั้ง ๗๖ จังหวัด เพื่อจะได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่า อบจ. เทศบาล และ อบต. เมื่อจะจัดทำโรงกำจัดขยะขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่มีปริมาณขยะ ซึ่งหลักเกณฑ์ตอนนี้ยังไม่ได้ออก เพราะ พ.ร.บ. นี้ เพิ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้เสนอความเห็นว่า เรื่องขยะถือเป็นเรื่องใหญ่ที่สุดในท้องถิ่นและเป็นวาระแห่งชาติ ปัจจุบันในท้องถิ่นไม่ทิ้งที่ป่าก็จะทิ้งที่ ส.ป.ก. ทั่วไปหมด ครั้งนี้เป็นเหมือนโครงการนำร่องว่า ถ้า คปก. อนุมัติให้ใช้พื้นที่ไปก่อน ขั้นตอนต่อไปก็จะสามารถดำเนินการได้ แต่ถ้าไม่อนุมัติก็ไม่ทราบว่าเมื่อไรจะได้ทำ คิดว่าเป็นภารกิจหนักที่สุดของท้องถิ่น เห็นสมควรว่าน่าจะอนุมัติ

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้กล่าวว่า ไม่ใช่ไม่เห็นด้วย เรื่องของการจัดการขยะ เป็นเรื่องสำคัญ แต่ที่ดิน ส.ป.ก. ก็มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่า เพื่ออะไร กรณีที่จะนำไปใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อื่นที่สอดคล้องกันถือว่าเป็นวัตถุประสงค์รอง ข้อมูลภาพรวมต้องแสดงให้เห็นได้ และประเด็นที่สอง กรณีที่บอกว่าต้องมีที่ดินก่อนเมื่อไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณแล้ว จะไปใช้ระบบบริหารจัดการภาคเอกชนมาดำเนินการ สามารถดำเนินการได้ส่วนตัวไม่ได้ขัดข้องหลักการของการตั้งบ่อขยะเพียงแต่ต้องการให้กรรมการเห็นภาพรวม ยิ่งมี พ.ร.บ. ออกมาอีก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะมาขอแบบนี้ คณะกรรมการจะได้มีปริมาณจำกัดว่า ประเด็นเหล่านี้จะอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้อีกเท่าไร ไม่เช่นนั้นจะขอมาหมดทุกที่

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า เรื่องการใช้ที่ดินก็มีความสำคัญ เรื่องขยะก็เป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ร่วมกันดำเนินการกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ว่าในขณะนี้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลยังไม่ชัดเจน และเห็นด้วยกับผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมว่า วัตถุประสงค์หลักของการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ต้องมาเป็นอันดับแรก ซึ่งต้องพิจารณาเกณฑ์ที่เหมาะสม ฐานข้อมูลที่พูดถึงมีความจำเป็น จึงขอสรุปว่าให้ถอนเรื่องนี้ออกไปก่อน โดยจัดทำข้อมูลแล้วเสนอใหม่ในครั้งต่อไป คณะกรรมการทุกคนเห็นความสำคัญ ดังนั้น ทำให้รอบคอบและเกิดความชัดเจน รวมทั้งเรื่องการจัดสรรงบประมาณด้วยว่ามีงบประมาณรองรับหรือไม่ หรือมีวิธีการจัดสรรงบประมาณอย่างไร โดยให้มีเอกสารที่ชัดเจน

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ได้เสนอความเห็นว่า เห็นด้วยกับประธานกรรมการฯ และได้ฝากปฏิรูปที่ดินทุกจังหวัด ให้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารการเซ็นชื่อให้ดี ทั้งพิจารณาดูรายชื่อในเอกสารหมู่ ๑๐ และหมู่ ๑๔ คนเดียวกันเซ็นเองทั้งหมด ประชาชนที่ไม่รู้เรื่องจะเกิดปัญหาทางรัฐศาสตร์ ถ้าจะทำเอกสารก็ขอให้มีความละเอียด ถ้าเกษตรกรผู้นั้นไม่มาก็ไม่ต้องเซ็นแทนให้ปล่อยว่าง

ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวว่า คราวหน้าขอให้เจ้าหน้าที่ช่วยดูแลให้ดี

ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ได้เสนอความเห็นว่า ประเด็นของการใช้พื้นที่ เห็นด้วยที่จะกำหนดสัดส่วนของพื้นที่ ในขณะเดียวกันบริเวณที่มีการเปลี่ยนการใช้วัตถุประสงค์เพื่อใช้การเกษตร ส.ป.ก.จังหวัด ควรจะพิจารณาความเหมาะสมของที่ดิน โดยเฉพาะให้ความสำคัญลำดับต้นๆ กับบริเวณพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเล็กน้อยทางการเกษตร ส่วนพื้นที่ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ควรสงวนให้ใช้สำหรับทำการเกษตร

ประธานกรรมการฯ ได้มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ปฏิรูปการทำงานให้รอบคอบ รวมทั้งดูแลเรื่องการเซ็นชื่อแทนกันด้วย คราวต่อไปจัดทำให้รอบคอบ ไม่เช่นนั้นเลขาธิการ ส.ป.ก. ปัจจุบันต้องรับผิดชอบเรื่องนี้ขอให้หยุดไว้ก่อน กลับไปทำใหม่ให้รอบคอบมีหลักฐานชัดเจน

มติคณะกรรมการ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ถอนเรื่องนี้ออกไปก่อน โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำข้อมูลภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งเรื่องของงบประมาณในการสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้มีการรองรับที่ชัดเจนด้วย แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

ประธานกรรมการฯ ได้มอบหมายให้ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นประธานแทนในระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ เนื่องจากมีภารกิจที่ต้องไปประชุมต่อที่กระทรวงมหาดไทย

เรื่องที่ ๔.๑ รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ได้สอบถามว่า งบประมาณที่อนุมัติจะดำเนินการพัฒนาพื้นที่ในปี ๒๕๖๐ ได้หรือไม่ และในฐานะที่จะต้องทำการส่งเสริมการพัฒนานั้น ไม่ทราบว่าแผนการพัฒนาอยู่ในช่วงเวลาใด ทั้งนี้เมื่อลงปฏิบัติงานในพื้นที่จริงจะได้สอดคล้องกัน

ประธานกรรมการฯ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้กล่าวว่า งบประมาณในเรื่องการดำเนินการ ๙๖๐ ล้านบาท เป็นเงินกองทุนฯ สามารถใช้ได้ต่อเนื่องไปตามโครงการ ไม่ได้ผูกพันกับปีงบประมาณ สำหรับแผนพัฒนาอาชีพสามารถเดินคู่ขนานไปกับการจัดที่ดิน โดยจะต้องพิจารณาว่า พื้นที่นี้มีความเหมาะสมอย่างไร เช่น กรมพัฒนาที่ดิน ก็จะพิจารณาว่าตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องแผนที่ Zoning by Argi-Map ในแต่ละแปลงดีอย่างไร และเหมาะสมกับการทำการเกษตรอะไร ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของคณะอนุ ๓ ที่ต้องเข้าไปช่วยเหลือสนับสนุน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน มีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเลขานุการ ทั้งนี้ ในแต่ละแปลงจะมีการประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อที่จะทราบว่าแผนที่ Argi-map ที่ทำไว้ พื้นที่บริเวณนี้เหมาะสมกับการทำอะไร ก็จะมีการวางแผนร่วมกัน โดยหน่วยงานที่สังกัดในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนที่เกี่ยวข้อง ส.ป.ก. จะเป็นผู้ประสานงานในแต่ละพื้นที่ เพราะกิจกรรมในแต่ละพื้นที่อาจไม่เหมือนกัน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า งบประมาณที่ใช้เกี่ยวกับที่ดินที่ยึดคืนมา ถ้าจะพัฒนาและส่งมอบให้เกษตรกร มติ คปก. เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ให้ใช้เงินกองทุนฯ วงเงิน ๙๖๐ ล้านบาท ซึ่งมติไม่ได้กำหนดว่าสิ้นสุดเมื่อไร ถ้าเกี่ยวกับกิจกรรมยึดคืนเรื่องการพัฒนาส่งมอบเกษตรกรสามารถใช้ได้ตลอด

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นเงินนอกงบประมาณ ปกติไม่มีรอบปี ซึ่งจะหมุนเวียนในกองทุน เพียงแต่แผนการใช้เงินกองทุนต้องเสนอแผนการใช้จ่ายเป็นรายปี ส.ป.ก. ได้ของบประมาณในลักษณะล่ำซำไว้ โครงการ ๑๐๐,๐๐๐ กว่าไร่ ใช้วงเงิน ๙๖๐ ล้านบาท โครงการไหนไม่สามารถดำเนินการได้ทันก็จะไปปรับแผนขอขยายโครงการ ในขณะที่เสนอขอใช้เงินกองทุนฯ ส.ป.ก. มีกรอบเวลาชัดเจน ถ้าจัดที่ดินไม่เสร็จภายใน ๑ ปี แล้ว มีการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ เจ้าของที่ดินที่ถูกยึดคืนอาจกลับเข้ามาเข้ามาถือครองพื้นที่ใหม่ จะทำให้การแก้ไขปัญหายากกว่าเดิม ส.ป.ก. จึงมีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจน และจะเร่งรัดให้เสร็จภายใน ๑ ปี

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้เสนอความเห็นว่า ถึงแม้เงินกองทุนฯ จะมีกฎหมายเฉพาะและเป็นเงินนอกงบประมาณ แต่การบริหารจัดการก็จะต้องกำหนดกรอบเวลาและกำหนดวงเงินในการใช้จ่ายให้สัมพันธ์กัน อีกทั้งตอนนี้มี พ.ร.บ.การบริหารกองทุนหมุนเวียน ปี ๒๕๕๘ ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ว่า ในกรณีที่กองทุนไหน

มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเรื่องใด ก็เป็นไปตามนั้น แต่ถ้าไม่มีก็ต้องกลับไปทำตาม พ.ร.บ.การบริหารกองทุนฯ ปี ๒๕๕๘ เมื่อพิจารณาแล้ว มีความเป็นห่วงเรื่องการติดตามการประเมินผลในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งใน พ.ร.บ. การบริหารกองทุนฯ ปี ๒๕๕๘ เขียนเรื่องนี้ไว้ชัดเจน แต่ พ.ร.บ. ของกองทุนไม่ได้เขียนเรื่องนี้ไว้ อาจถูกวัดและประเมินโดยกระทรวงการคลัง ซึ่งจะทำให้คะแนนที่ได้อาจถูกตัดไป ดังนั้น ในการพิจารณาจัดสรรกำหนดวงเงินที่จะใช้จ่ายจากเงินกองทุนฯ ควรกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนและกิจกรรมโครงการให้สัมพันธ์กัน

ประธานกรรมการฯ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้กล่าวว่า มีความเข้าใจในประเด็นนี้ และคิดว่าการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีกรอบระยะภายใน ๑ ปี แผนงานหรือโครงการที่ขออนุมัติจะเป็นครั้งๆ ไปตามกิจกรรมและภารกิจที่กำหนดไว้ แต่อยู่ภายใต้กรอบวงเงิน ๙๖๐ ล้านบาท เพียงแต่ว่าในรายละเอียดอาจจะต้องทำ เป็นปี และตามที่ผู้แทนกรมบัญชีกลางได้แจ้งไว้ว่า ต้องมีการประเมินผลเป็นรายปี เพราะฉะนั้นกรอบเวลาก็คือเงื่อนไขภายใน ๑ ปี ต้องกำหนดกรอบเวลาว่าจะใช้อย่างไร เพียงแต่ว่าในลักษณะของการติดตามประเมินผลการใช้เงินกองทุนฯ จะต้องมีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ดำเนินการตามโครงการ

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ ๔.๒ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (สิ้นสุด ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการฯ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้กล่าวว่า เรื่องของผลการดำเนินงานไม่น่าเป็นห่วง แต่เป็นห่วงเรื่องการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งสำนักงบประมาณก็เป็นห่วงในเรื่องนี้เช่นกัน เพราะการเบิกจ่ายจะต้องเป็นไปตามมติ ครม.

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ ๔.๓ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนสำนักงบประมาณ ได้ให้ความเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากเงินกองทุนฯ แล้ว มีเหลืออยู่มาก ถ้าสามารถที่จะกำหนดแผนงานโครงการที่จะใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้มีความเหมาะสมมากกว่านี้ก็จะเป็นการดี ที่ต้องหยิบยกขึ้นมานำเรียนต่อที่ประชุม ก็เนื่องจาก พ.ร.บ.บริหารเงินทุนหมุนเวียน ปี ๒๕๕๘ กระทรวงการคลัง สามารถดึงเงินกองทุนทั้งหลายที่มีเหลืออยู่โดยไม่ได้กำหนดแผนรายจ่ายส่งกลับคืนเป็นรายได้แผ่นดินเพื่อให้เป็นงบประมาณรายจ่ายปีถัดไปได้อีก

ประธานกรรมการฯ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้มอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. และผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ช่วยบริหารจัดการเรื่องการใช้เงินกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพด้วย จะได้ไม่เป็นที่เพ่งเล็งของกรมบัญชีกลาง ซึ่งอาจตัดงบประมาณส่วนนี้ออกไปได้

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๕.๑ ขอความอนุเคราะห์แหล่งน้ำ

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี (นายเผด็จ ดิษฐดี) ได้เสนอความเห็นว่า ในประเด็นปัญหาเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสิทธิและการซื้อขายที่ดินในพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ ส.ป.ก. ไม่มีความเหมาะสมในเรื่องของการทำการเกษตร เพราะเกษตรกรที่ได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินไปแล้ว ๑ ปี ไม่สามารถที่จะคืนทุนหรือมีกำไร จึงทำให้มีภาระหนี้สิน ในเรื่องนี้ขอนำเรียนว่าพื้นที่ ส.ป.ก. สมควรอย่างยิ่งที่จะให้การสนับสนุนในเรื่องแหล่งน้ำ เพราะถ้ามีน้ำสำหรับการทำการเกษตรแล้วพื้นที่ของ ส.ป.ก. จะมีคุณค่า ในพื้นที่ ๑๐ ไร่ หรือไม่เกิน ๒๐ ไร่ เกษตรกรสามารถอยู่ได้ในแต่ละปี เพราะมีอาชีพเสริม ปลูกผัก หรืออาชีพอื่นที่ไม่ใช่เรื่องของพืชหลัก ในปีนี้เกษตรกรได้รับผลกระทบมากในเรื่องของพืชหลัก เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ซึ่งจากการเป็นตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ ได้มีการเรียกร้องและยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีและสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อขอให้ ส.ป.ก. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกรมชลประทาน ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องของแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ให้มีความเหมาะสมที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

เรื่องที่ ๕.๒ เรื่องสืบเนื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินในกิจการอื่นๆ

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้เสนอความเห็นว่า สืบเนื่องจากเรื่องการขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เรื่องการจัดการขยะ ขอเสนอให้กำหนดเป็นนโยบายของ ส.ป.ก. เพราะตอนนี้ อปท. ทั่วประเทศมีปัญหาเหมือนกันหมด

ประธานกรรมการฯ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้กล่าวว่า แนวทางนี้มีผู้แทนจากคณะกรรมการหลายฝ่าย ได้ให้ความเห็นในเรื่องของการอนุญาตให้ใช้ที่ดินว่า เป็นแผนงานรองหรือภารกิจรอง น่าจะต้องมีการศึกษา หรือมีงานวิจัย ข้อเปรียบเทียบ ว่าสมควรหรือไม่ ถ้าสมควรอนุญาตจะกำหนดขนาดให้เท่าใด หรือเป็นร้อยละเท่าไหร่ น่าจะมีการศึกษาบ้าง จึงเห็นควรมอบหมายเลขาธิการ ส.ป.ก. เพื่อให้มีการศึกษาเรื่องนี้ ในส่วนของงานวิจัยก็ดี หรือในส่วนของการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ จะทำให้รู้ว่าสามารถที่จะอนุญาตให้ได้หรือไม่ ซึ่งหากพิจารณาตามอำนาจหน้าที่เห็นว่าน่าจะสามารถอนุญาตให้ได้ เพียงแต่จะเหมาะสมขนาดไหน หรือมีความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยเพียงใด ควรมีหลักเกณฑ์รายละเอียดที่ชัดเจน ก็จะสามารถตอบโจทย์ได้ว่าถ้าจะขอต้องอยู่ในเงื่อนไขหรือมีรูปแบบอย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาไม่ได้รับมาเพื่ออนุรักษ์และไม่ใช่ได้มาเพื่อจัดให้เกษตรกร หรือจัดเพื่อเกษตรกรรมอย่างเดียว ส.ป.ก. จะต้องดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของ

เกษตรกร ต้องมีระบบสาธารณูปโภค มีโรงเรียน วัด อนามัย โรงพยาบาล ฯลฯ ให้เกษตรกรในพื้นที่ แต่ปัญหาคือพื้นที่ของ ส.ป.ก. ส่วนใหญ่เป็นป่าสงวน ซึ่งจะไม่มีเอกสารสิทธิ น.ส. ๓ หรือโฉนด ถ้าคณะกรรมการจำกัดว่าพื้นที่ ส.ป.ก. ต้องเป็นพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเดียว เช่น ที่อำเภอเทพสถิต และอำเภอวังน้ำเขียว ซึ่งเป็นป่าสงวนทั้งอำเภอ ฉะนั้นสิ่งที่ไม่ใช่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมจะต้องรื้อทิ้งทั้งหมด ถ้าไม่ยอมให้มีที่ดินสำหรับกิจการอื่นๆ โดยเมื่อวันก่อนได้มีเจ้าหน้าที่ไปชี้แจงกฤษฎีกาในร่าง พ.ร.บ. ที่ ส.ป.ก. เสนอขอแก้ไขใหม่ ซึ่งกฤษฎีกาบางท่านมีความเห็นที่จะไม่ให้ ส.ป.ก. นำที่ดินไปใช้เพื่อกิจการอื่นๆ ซึ่งถ้าไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินสำหรับกิจการอื่นๆ แล้วโรงเรียนจะไปตั้งที่ไหน ในเมื่อ ส.ป.ก. ก็อนุญาตไม่ได้ กิจการสาธารณูปโภคก็ไม่ได้ กิจการอื่นก็ไม่ได้ ฉะนั้น คนที่เดือนร้อนจริงๆ คือเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งได้ฝากให้ ส.ป.ก. ไปชี้แจงกฤษฎีกาให้เข้าใจว่าเรื่องนี้มีความจำเป็น เพียงแต่ ส.ป.ก. ต้องควบคุมให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม พื้นที่เกษตรกรรมเท่าไร พื้นที่ที่จะใช้เพื่อกิจการอื่นๆ เท่าไร ตามที่ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ทักท้วง โดยต้องดูภาพรวมของการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งคิดว่า ถ้า ส.ป.ก. ทำภาพรวมมาแล้ว พื้นที่สำหรับกิจการอื่นๆ รับรองว่ามีไม่ถึงร้อยละ ๐.๐๑ ของพื้นที่ ส.ป.ก. ที่มีประมาณ ๔๐ ล้านไร่ ใน ๑ เดือนมีการขอมาไม่ถึง ๒๐ ไร่ สัดส่วนไม่ได้มากมาย ถึงขนาดที่จะต้องวิตก จากที่เคยตรวจสอบแล้วตั้งแต่ก่อตั้ง ส.ป.ก. มีการอนุญาตให้ใช้ไปประมาณ ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ ไร่

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ให้ความเห็นว่า ความประสงค์ของผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เสนอเรื่องบ่อขยะ คือ ต้องการให้ ส.ป.ก. นำเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการเห็นภาพใหญ่ เพราะฉะนั้นในการนำเสนอครั้งต่อไป ต้องมีเกณฑ์ทั้งภาพใหญ่ของประเทศไทย กับเกณฑ์เล็กๆ ในระดับตำบล เช่นพื้นที่ตำบลด่านช้าง ที่ อบต. จะขอใช้ที่ดินทำบ่อขยะ ๑๐ ไร่ ขอให้ขีดวงไว้ว่า พื้นที่ ส.ป.ก. ในเขตปฏิรูปที่ดินบริเวณนั้นมีกี่ไร่ มีการทำเกษตรกรรมกี่ไร่ และเป็นกิจกรรมอื่นๆ เช่น สาธารณประโยชน์ ศูนย์เด็กเล็ก อนามัย โรงเรียน โรงพยาบาล หรือทำบ่อขยะกี่ไร่ จะทำให้คณะกรรมการได้เห็นสัดส่วนของพื้นที่ตามวัตถุประสงค์หลักของ พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินฯ ที่ยังคงรักษาไว้ร้อยละ ๙๙.๙๙ ส่วนอีกร้อยละ ๐.๐๑ ไปใช้ทำอย่างอื่น ซึ่งเป็นประโยชน์ของชุมชนนั้นๆ ก็ให้เห็นภาพเช่นนี้ ไม่ใช่เห็นภาพเล็กๆ มาขอบ่อขยะ ๓ ไร่ ซึ่งไม่เห็นภาพใหญ่ อย่างน้อยการเสนอขอใช้ประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่พื้นที่เกษตรกรรม ก็ต้องให้เห็นภาพใหญ่ก่อน

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ได้เสนอความเห็นว่า เห็นด้วยกับความเห็นของเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และในฐานะเป็นกรรมาธิการของสภาฯ ได้ไปศึกษาดูงานหลายประเทศ พบว่าเมื่อนำขยะไปลงตรงพื้นที่ ไม่ว่าดินจะกี่ชั้นก็จะมีการซึม และทำให้ดินเสียถึงชั้นล่าง นั่นคือผลกระทบที่จะเกิดกับประชาชนบริเวณนั้น ผลกระทบเป็นอย่างไร ให้มีความชัดเจนในความเสียหายที่เกิดขึ้นและคนที่อยู่ในพื้นที่ได้รับผลกระทบอย่างไร ให้มีความละเอียดรอบคอบ ซึ่งตนไม่ขัดขวางและเห็นด้วยที่จะแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ขยะเป็นปัญหา ตัวอย่างที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาบ่อขยะส่งกลิ่นเหม็น สร้างความเดือนร้อนให้กับประชาชนที่ต้องอยู่ในภาวะจำยอมอย่างมาก และที่จังหวัดเชียงใหม่ยังมีปัญหาทะเลาะกันไม่หยุด ไม่เหมือนที่ประเทศเดนมาร์ค บ่อขยะไม่มีกลิ่น ชุมชนสามารถอยู่ได้ ดังนั้น เมื่อจะอนุญาตให้ใช้ที่ดินแล้วควรพิจารณาให้อย่างมีมาตรฐาน เพราะต้องการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด

ประธานกรรมการฯ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้กล่าวว่า ตามที่ท่านเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้นำเสนอเป็นสิ่งที่ดี น่าจะเป็นรูปแบบในเรื่องของการจัดการ เช่น เมื่อจะมีการขออนุญาตใช้ครั้งใดครั้งหนึ่ง ก็น่าจะศึกษาให้ครบและนำผลการศึกษาที่ได้ นำไปเสนอในที่ประชุมจะได้พิจารณากันได้ง่ายขึ้น ในส่วนของประธานกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้พูดเกี่ยวกับการเซ็นชื่อ อาจเป็นเรื่องความเข้าใจผิด หรือความผิดพลาดในกระบวนการซึ่งต้องทำร่วมกัน ในการเซ็นชื่ออาจมีข้อจำกัดในบางเรื่อง อาจเป็นเรื่องคนที่นำเสนอ หรือคนที่ไปจัดทำต้องทำให้สมบูรณ์ให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ประเด็นนี้ขอให้ฝ่ายเลขานุการรับไว้ว่าในการสร้างหลักฐาน หรือทำหลักฐานในการทำประชาคมเพื่อเข้าสู่กระบวนการทำประชาคม เรื่องของการลงลายมือชื่อขอให้พิจารณาให้ละเอียดรอบคอบ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สั่งการแล้วให้ไปพิจารณาให้ดีและทำให้ถูกต้องชัดเจนขึ้น ฝากให้จังหวัดหรือผู้เกี่ยวข้องไปดำเนินการต่อด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้ชี้แจงว่า เอกสารที่ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทยได้กล่าวไว้ ไม่ใช่เอกสารที่ ส.ป.ก. ทำ แต่เป็นเอกสารที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำและรวบรวมมา และได้ฝากให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ว่าต่อไปขอให้ ส.ป.ก.จังหวัด ประสานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยว่าคณะกรรมการบางท่านมีข้อสังเกตเรื่องนี้ ทำอะไรก็ขอให้ระมัดระวัง ไม่เช่นนั้นอาจโดนกล่าวหาว่าทุจริตได้

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๑๕ น.

(นายสมปอง อินทร์ทอง)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางดารณี ชนะชนม์)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายพูลเกียรติ ตันติรัตนเกตุ)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
ผู้จดรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

วันพุธที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กทม.

ผู้มาประชุม

๑. พลเอกฉัตรชัย	สาริกัลยะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายเลิศวิโรจน์	โกวัฒนะ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายปณิธาน	จินดาภู	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๔. นางสาวจริยา	สุทธิไชยา	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๕. นางเยาวลักษณ์	จำปีรัตน์	ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๖. นายพรเทพ	การศัพท์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๗. นายทวีศักดิ์	ธนเดโชพล	รองอธิบดีกรมชลประทาน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๘. นายทศพร	ศรีศักดิ์	รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๙. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๑. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๒. นายทรงกลด	สว่างวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๑๓. นายมลศักดิ์	จงรักษ์	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๑๔. นายธรรมนูญ	แก้วคำ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ

.

๑๕. นายวีรชัย	กาญจนาลัย	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๖. นายวรพันธ์	ประเสริฐยิ่ง	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ๑ กรมการค้าภายใน (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๑๗. นายทวีชัย	ลิยี่เก	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๘. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๑๙. นายภักดี	พวงจิตร	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๒๐. นายเฉลิมชัย	สุวรรณรักษ์	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
๒๑. นายจิรศักดิ์	เงินเส็ง	ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๒๒. นางจุไรรัตน์	แสงสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริการจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๒๓. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๔. นายวิชัย	มณีเนตร	ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินป่าไม้และอนุญาตการใช้ประโยชน์ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๕. นายภูษิต	พรหมมาณพ	ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๒๖. นายวันชัย	วุฒิรักขจร	รองผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อ (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๗. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๘. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๙. นางเบญจวรรณ	นิชจำนงค์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๐. นายประวิท	ตันเสียง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๒. นายไพรัช	เจ้ยชุม	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ

๓๓. นายสมปอง	อินทร์ทอง	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	ติดราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันเอกรุ่ง	ประชาธนานุกิจ	คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายบพิตร	อมราภิบาล	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๓. นางวรรณนภา	บุญสุข	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๔. นายนิพนธ์	ชนมนัส	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๕. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๖. นางสมพร	ทองทั่ว	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๗. นายขจรศักดิ์	ปานเพชร	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
๘. นางสาวอมราพัทธ์	เวชเตง	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๙. นางอดุลลักษณ์	อาศนเลขา	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.
๑๐. นายเจริญชัย	พรรณาภพ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
๑๑. นายประเทือง	พงษ์ไทย	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๒. นายสมศักดิ์	แป้นถนอม	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส
๑๓. นางสุภาภรณ์	อมราภิบาล	ผู้อำนวยการกองประสานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.
๑๔. นางนิภาพร	ซีบังเกิด	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารและพัฒนาระบบสารสนเทศ (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.)
๑๕. นายบัณฑิต	พันธาสุ	ผู้อำนวยการกลุ่มออกแบบระบบแหล่งน้ำและเกษตรชลประทาน (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๑๖. นางสาวธัญพร	แพมงคล	ผู้อำนวยการกลุ่มข้อมูลประวัติบุคคลและบำเหน็จความชอบ (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.)
๑๗. นายอิทธิชัย	อ่อนบัณณศิลป	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.
๑๘. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๑๙. นางเยาวนิจ	เพ็ชรน้ำเขียว	นิติกรชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ส.ป.ก.
๒๐. นางปราณี	รัตตะมาน	ผู้อำนวยการกลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๑. นางสาวชุติมา	ฟังสำเนียง	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน ส.ป.ก.
๒๒. นายนิคม	บุญธรรม	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก.

๒๓. นางสาววิไลวรรณ	เกตุแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๔. นายวินัย	จะระนิล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรและเครือข่ายผู้นำ ส.ป.ก.
๒๕. นางสาวพรพรรณ	ภูวนธรรม	ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ส.ป.ก.
๒๖. นายพฤทธิ์	ประภาสะโนบล	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย ส.ป.ก.สุพรรณบุรี
๒๗. นายอัศวิน	น้อยนอนเมือง	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย ส.ป.ก.พะเยา
๒๘. นายชีวิน	อินทรานุกูล	ผู้อำนวยการส่วนสำนักกฎหมายและที่ดิน กรมชลประทาน
๒๙. นายสรรัตน์	ปวริญญานนท์	วิศวกรชลประทานชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๐. นายประยูร	ครองยุติ	นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์
๓๑. นางเพ็ญนี	ฉลองเกียรติกุล	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ สำนักงบประมาณ
๓๒. นายวิชัย	เลิศจิตเสถียรกุล	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ กรมการปกครอง
๓๓. นายอรรถพล	อุดมกิจโอฬาร	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ กรมการปกครอง
๓๔. นายอานนท์	พรเพชรสุข	วิศวกรชลประทานชำนาญการ กรมชลประทาน
๓๕. นายสัญญา	เธียรสุนทร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๖. นางสาวปวีณา	แซ่ตั้ง	เศรษฐกรชำนาญการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๗. นางสาวอันติมา	แสงสุพรรณ	เศรษฐกรปฏิบัติการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๘. นายณัฐพงษ์	เต่าสมตา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย
๓๙. นายอนุรักษ์	ศรีกระสัง	นักจัดการงานทั่วไป กรมส่งเสริมสหกรณ์
๔๐. นายจักรพันธ์	ฐิติรัตนโชติ	พนักงานวิเคราะห์สินเชื่อ ธ.ก.ส.
๔๑. นายปฐม	เดชะ	นิติกร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๔๒. นายวีระ	กาฬภักดี	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๓. นายสนธยา	อ่อนโพธิ์แก้ว	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๔. นายนพดล	หอมสุวรรณ	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๕. จ.ส.ท.วิชล	อยู่วงษ์อั้น	หัวหน้าฝ่ายก่อสร้าง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง
๔๖. นายสุพัฒ	มูลพฤกษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๗. นายบรรจงศักดิ์	ไพรวรรณ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๘. นายธัญวุฒิ	สุวรรณเวลา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๙. นางสาวกุลธิดา	อินทรนุช	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๐. นางสาวปรารถนา	ตู้ดำ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๑. นายพันธิตร	จำปาพันธุ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๒. นางสาวเยาวลักษณ์	แก้วยอด	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

๕๓. นางสาวศรินรัตน์ ล้อทองพานิชย์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๔. นายอิฐรัตน์ จันทร์ศรี เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๕. นางสาวทิพย์วิมล หงษ์คำ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๖. นางสาวจันระยา คำแดง เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๗. นายพูลเกียรติ ตันติรัตนเกตุ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๘. นางสาวรัตนา ไทยสมัคร เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๙. นายปรเดช พุธจันทร์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๐. นางสาวกัญญาพัชร ศรีฤทธิ์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๑. นายสมบัติ เทียวประสงค์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๒. นางสาวพิมพ์นิภา ตั๋นติ๊บ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๓. นายวาทิต สอิ้งทอง เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๔. นางสาวณัฐพร สิงหเมธี เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๕. นายสราวุธ บรรหนองทุ่ม เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๖. นางสาวรุ้งตะวัน มงคล เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๗. นางณิชชารีย์ เพิ่มพิพัฒน์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๘. นายเฉลิมชัย รัตนาวรวิเศษ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ ให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว ตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๑๔๐ และหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๑๔๑ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไข

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ ขออนุมัติปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ตามที่ คปก. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ ได้มีมติอนุมัติหลักการไว้แล้ว

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ประกาศพื้นที่เป้าหมาย ๓ กรณี ดังนี้

๑.๑ กรณีที่ ๑ ผู้ถือครองที่ดินไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน หรือมีการครอบครองที่ดินที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ ขึ้นไป จำนวน ๒๗ จังหวัด ๔๓๑ แปลง เนื้อที่ ๔๓๗,๑๔๕ ไร่

๑.๒ กรณีที่ ๒ ที่ดินที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินสิ้นสิทธิเข้าทำประโยชน์แล้ว และครอบครองโดยบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ได้รับการจัดที่ดินมีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไป จำนวน ๒ จังหวัด ๒ แปลง เนื้อที่ ๔๔๘ ไร่

๑.๓ กรณีที่ ๓ ที่ดินที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ส่งมอบแก่ ส.ป.ก. แล้ว มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป จำนวน ๓ จังหวัด ๕ แปลง เนื้อที่ ๕,๙๐๘ ไร่

๒. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ มีมติอนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน) ในพื้นที่เป้าหมายที่ยึดคืน กรณีที่ ๑ ที่ดินที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป จำนวน ๒๗ จังหวัด โดยดำเนินการพัฒนาพื้นที่ในแปลงที่มีขนาดตั้งแต่ ๓๐๐ ไร่ขึ้นไป รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๑๑,๖๔๒ ไร่ ทั้งนี้ การขอใช้จ่ายจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายดังกล่าว ได้ประมาณราคางานต่อหน่วย (Unit Cost) วงเงิน ๘,๖๐๐ บาทต่อไร่ โดยราคางานในแต่ละกิจกรรมเป็นดังนี้

(๑) งานสำรวจ รังวัดวงรอบแปลงที่ดิน พร้อมสำรวจเก็บรายละเอียดขอบเขตโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน แหล่งน้ำ อาคารสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ราคางาน ๑๐๐ บาทต่อไร่

(๒) งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา ได้แก่ สำรวจความเหมาะสม วางผัง การจัดสรร การใช้ประโยชน์แปลงที่ดิน และสำรวจออกแบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ราคางาน ๕๐๐ บาทต่อไร่

(๓) งานปรับพื้นที่ เช่น ถางป่า ขุดตอ ทำความสะอาดพื้นที่ ปรับเกลี่ยพื้นที่ ราคางาน ๒,๕๐๐ บาทต่อไร่

(๔) งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง เช่น แปลงชุมชน แปลงเกษตรกรรม พื้นที่แปลงรวม และพื้นที่ใช้เป็นส่วนกลาง เป็นต้น ราคางาน ๓๐๐ บาทต่อไร่

(๕) งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน เช่น งานก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก และถนนสายซอย งานปรับปรุงถนนลูกรังสายหลักและถนนสายซอย ราคางาน ๔,๐๐๐ บาทต่อไร่

(๖) งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ราคางาน ๑๐,๐๐๐ บาทต่อไร่

(๗) งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) ราคางาน ๑,๒๐๐ บาทต่อไร่

สำหรับรายการที่ (๖) งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ราคางาน ๑๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ เห็นควรให้เป็นการบูรณาการร่วมกันกับกรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้เป็นภาระและส่งผลกระทบกับสภาพคล่องของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มากเกินไป

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบพื้นที่ยึดคืนในกรณีที่ ๑ กับหลักฐานของราษฎรที่นำเอกสาร เช่น โฉนด น.ส.๓ น.ส.๓ ก. เป็นต้น มาขอยื่นคัดค้าน ผลการตรวจสอบต้องคืนที่ดินให้ผู้ครอบครองเดิมจำนวน ๑๒๖,๙๑๙ ไร่ คงเหลือพื้นที่ยึดคืนกรณีที่ ๑ จำนวน ๓๑๐,๒๒๖ ไร่ (เป็นที่ดินขนาดตั้งแต่ ๓๐๐ ไร่ขึ้นไป มีจำนวน ๒๘,๐๒๔ ไร่) ซึ่งเป็นที่ดินที่จะนำมาดำเนินการพัฒนาพื้นที่ให้มีความพร้อมในการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลต่อไป

๒. ส.ป.ก. มีแผนการดำเนินงานจัดที่ดินชุมชนตามนโยบายรัฐบาลประจำปี ๒๕๖๐ พื้นที่ยึดคืนทั้ง ๓ กรณี จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) เร่งรัดการจัดที่ดินพื้นที่ยึดคืนในระยะแรก จำนวน ๓๐,๐๐๐ ไร่ ภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๐ และมีแผนการจัดที่ดินในระยะที่ ๒ จำนวน ๗๐,๐๐๐ ไร่ ให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณเดียวกัน

๓. ผลการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายกรณีที่ ๑ จำนวน ๓๐,๐๐๐ ไร่ ในระยะแรกได้ดำเนินการในพื้นที่ ๙ จังหวัด ๒๘ แปลง ขออนุมัติวงเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้ว จำนวน ๑๗,๒๐๙,๙๒๔ บาท (สิบเจ็ดล้านสองแสนเก้าพันเก้าร้อยยี่สิบสี่บาทถ้วน) ในการดำเนินงานตามแผน พัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่

๔. ในการดำเนินการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืน ส.ป.ก. ได้ขอความร่วมมือ หน่วยทหารช่าง กองทัพบก ดำเนินการปรับพื้นที่และงานพัฒนาโครงข่ายถนน กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) โดยราคางานของหน่วยทหารช่างจะมีราคาสูงกว่าราคางานที่ ส.ป.ก. ได้คำนวณราคางานในการดำเนินการแต่ละโครงการ ตามที่ คปก. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ ได้อนุมัติไว้แล้ว หน่วยทหารช่างจึงไม่สามารถดำเนินการได้

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรขยายเป้าหมายพื้นที่การพัฒนาแปลงที่ดิน โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ได้จากการยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ทั้ง ๓ กรณีในแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ ขึ้นไป ในวงเงินที่อนุมัติหลักการไว้เดิม ทั้งนี้ หากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ได้เพิ่มเติม ในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ขอใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติ

หลักการดังกล่าวด้วย และสำหรับราคางานต่อหน่วย (Unit Cost) ในการพัฒนาแปลงที่ดินให้สามารถถัวจ่ายกันได้ทุกกิจกรรม และต้องไม่เกินราคามาตรฐานสำนักงบประมาณ

กฎหมาย ระเบียบ และมติที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง (๔) โครงการที่มีประมาณการค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายขาดจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้เป็นอำนาจของคณะอนุกรรมการ

ข้อ ๑๓ วรรคสอง กรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งให้เสนอคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๑๕ การเปลี่ยนแปลงประเภท ลักษณะ หรือรายการของโครงการที่ได้รับอนุมัติ จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ...

ข้อ ๑๖ การเปลี่ยนแปลงใดๆ เกี่ยวกับโครงการที่ได้รับอนุมัติในส่วนที่มิได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก คปจ. หรือคณะอนุกรรมการ หรือคณะกรรมการ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติโครงการนั้นแล้วแต่กรณี

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามที่ ส.ป.ก. เสนอ และให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติต่อไป ดังนี้

๑. เห็นชอบปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงิน ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพัน-สองร้อยบาทถ้วน) ในแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ ขึ้นไป ในพื้นที่เป้าหมายยึดคืนทั้ง ๓ กรณี ทั้งนี้หากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ได้เพิ่มเติม ในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ขอใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติหลักการดังกล่าวด้วย

๒. เห็นชอบราคางานต่อหน่วย (Unit Cost) ในการพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ให้สามารถถัวจ่ายกันได้ทุกกิจกรรม แต่ต้องไม่เกินราคามาตรฐานสำนักงบประมาณ

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. เพื่อให้พื้นที่ที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอย่างมีศักยภาพ จึงเห็นสมควรขยายเป้าหมายพื้นที่การพัฒนาแปลงที่ดิน โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้ครอบคลุม

พื้นที่ที่ได้จากการยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ทั้ง ๓ กรณี ในแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไป ในวงเงินที่อนุมัติหลักการไว้เดิม ทั้งนี้ หากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ได้เพิ่มเติม ในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ขอใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติหลักการดังกล่าวด้วย

๒. เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวในการดำเนินการพัฒนาแปลงที่ดินดังกล่าว การคำนวณราคางานในแต่ละกิจกรรมให้สามารถถัวจ่ายกันได้ทุกกิจกรรม แต่ต้องไม่เกินราคามาตรฐานสำนักงบประมาณ

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. ขออนุมัติปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงิน ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพัน-สองร้อยบาทถ้วน) ในแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ ขึ้นไป ในพื้นที่เป้าหมายยึดคืนทั้ง ๓ กรณี ทั้งนี้ หากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ได้เพิ่มเติม ในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ขอใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติหลักการดังกล่าวด้วย

๒. ขออนุมัติราคางานต่อหน่วย (Unit Cost) ในการพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ให้สามารถถัวจ่ายกันได้ทุกกิจกรรม แต่ต้องไม่เกินราคามาตรฐานสำนักงบประมาณ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยในหลักการ อยากให้ที่ดินที่จัดสรรให้เกษตรกรจัดทำในรูปแบบชลประทาน หรือระบบน้ำเพิ่มเติม เพราะเมื่อจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรแล้ว แต่มีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ อาจทำให้สิ่งที่เกษตรกรลงทุนไปเกิดความเสียหายได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากรายการที่ ๖ งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ราคางาน ๑๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ อาจจะช่วยไม่ได้มาก อยากให้ทำแบบภาพรวม เช่น พื้นที่ ๕๐๐ ไร่ ทำอย่างไรจึงจะใช้น้ำร่วมกันจากแหล่งเดียวกันได้ หรือใช้ระบบผันน้ำขึ้นมาแล้วทำเป็นคูส่งน้ำ ดังนั้น ส.ป.ก. ควรวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะใช้งบประมาณจากแหล่งใดเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ จึงเสนอขอให้เพิ่มวงเงินสำหรับงานพัฒนาแหล่งน้ำ

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า งบประมาณที่ตั้งไว้ประมาณ ๙๖๐ ล้านบาท เพื่อที่จะมาดำเนินการตามแผนงานนั้น คงไม่เพียงพอ ซึ่งขณะนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน ได้ตั้งงบประมาณไว้ส่วนหนึ่ง คาดว่าในปี ๒๕๖๐ จะสามารถกระจายน้ำเข้าไปในพื้นที่ได้ประมาณล้านไร่ทั่วประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ก็ต้องนำระบบน้ำจากแหล่งอื่นเข้ามาและต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมาก หากนำเงินไปดำเนินการในส่วนนี้ก็เกรงว่างบประมาณที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงให้กรมชลประทานเข้ามาสนับสนุนระบบน้ำในพื้นที่นี้ด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ในการอนุมัติงบประมาณที่ผ่านมานั้น ไม่ได้รวมราคางานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท เพราะเห็นว่าอาจจะเป็นภาระต่อกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มากเกินไป ส.ป.ก. จึงได้ประสานงานกับอธิบดีกรมชลประทาน และได้มีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างกรมชลประทาน และ ส.ป.ก. เพื่อสนับสนุนในเรื่องแหล่งน้ำ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางวรรณนภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า งบประมาณที่ตั้งไว้ ๙๖๐ ล้านบาท นั้น ไม่รวมรายการที่ ๖ งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทาน

มติคณะกรรมการ ๑. อนุมัติปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงิน ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพัน-สองร้อยบาทถ้วน) ในแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ ขึ้นไป ในพื้นที่เป้าหมายยึดคืนทั้ง ๓ กรณี ทั้งนี้ หากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ได้เพิ่มเติม ในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ขอใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติหลักการดังกล่าวด้วย

๒. อนุมัติราคางานต่อหน่วย (Unit Cost) ในการพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดิน ที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ให้สามารถถัวจ่ายกันได้ทุกกิจกรรม แต่ต้องไม่เกินราคามาตรฐานสำนักงบประมาณ

เรื่องที่ ๓.๒ การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน (บางส่วน) ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๐-๐๕ ไร่

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดพะเยา โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยาได้มีหนังสือด่วนที่ พย ๐๐๑๑/๑๖๕ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ที่เลี้ยงสัตว์ แปลง “สันทรายมาน” (บางส่วน) เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๐-๐๕ ไร่ ในท้องที่ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยาเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ใช้ก่อสร้างสถานีตำรวจภูธรแม่กา พร้อมบ้านพักข้าราชการตำรวจ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยผ่านการพิจารณาจากสภาเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา (คปจ.พะเยา) แล้วว่า พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเห็นชอบให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน รายละเอียดดังนี้

๑. ที่สาธารณประโยชน์ แปลง “ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน” เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) เลขที่ พย ๐๖๗๑ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ เนื้อที่ประมาณ ๑๐๔-๑-๒๐ ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา และอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินป่าแม่ต๋ำ โซน E

๒. ที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลแม่กา สมัยวิสามัญ สมัยแรก ประจำปี ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ พิจารณาแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ แปลง “ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน” (บางส่วน) เนื้อที่ ๑๙-๐-๐๕ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว

๓. ที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการอำเภอเมืองพะเยา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ พิจารณาเห็นชอบตามมติสภาเทศบาลตำบลแม่กา ว่าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว

๔. จังหวัดพะเยา พิจารณาเห็นชอบตามมติของสภาเทศบาลตำบลแม่กา และอำเภอเมืองพะเยา ตามหนังสือจังหวัดพะเยา ที่ พย ๐๐๑๑/๑๖๙๓ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๕. คปจ.พะเยา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบว่า พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นควรนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามมติของสภาเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้พิจารณาตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ แปลง “ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน” (บางส่วน) เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๐-๐๕ ไร่ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ปรากฏว่า ที่สาธารณประโยชน์ แปลง “ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน” ทับซ้อนอยู่ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินป่าแม่ต๋ำ (E) ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ โดยสภาเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา และ คปจ.พะเยา มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว สมควรให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ข้อกฎหมายและมติ คปก.

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ มาตรา ๒๖ (๑) บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

๒. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เรื่องการนำที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. พิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเป็นที่ซึ่งพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว โดยอาศัยความเห็นชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งเป็นความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว และใช้อำนาจมาตรา ๒๖ (๑) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ที่สาธารณประโยชน์ แปลง “ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน” (บางส่วน) เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๐-๐๕ ไร่ เป็นที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามความเห็นของสภาเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา และ คปจ.พะเยา มีมติเห็นชอบให้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความประสงค์จะใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งสถานีตำรวจภูธรแม่กาและบ้านพักข้าราชการตำรวจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อราษฎรในการดูแลและคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้ทั่วถึงและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ จึงเห็นควรนำที่ดินบริเวณดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินการอนุญาตตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน” (บางส่วน) เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๐-๐๕ ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่ ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามความเห็นของสภาเทศบาล อำเภอ และจังหวัด

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยในหลักการ แต่หลักวิธีปฏิบัติของ ส.ป.ก. ยังไม่ชัดเจน เพราะว่าในบางกรณีแสดงความไม่ประสงค์จะนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่บางกรณีแสดงความประสงค์จะนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เช่น กรณีเป็นที่สาธารณประโยชน์อยู่นอกเขตดำเนินการ ส.ป.ก. จะแสดงความไม่ประสงค์ที่จะนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการตามกฎหมายอื่นต่อไป แต่หากเป็นที่สาธารณประโยชน์ในเขตดำเนินการ ส.ป.ก. จะแสดงความประสงค์นำมาที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้วนำไปอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ต่อ ซึ่งอาจมีผลเช่นเดียวกันแตกต่างเพียงวิธีปฏิบัติ ดังนั้น ส.ป.ก. จึงควรทบทวนวิธีปฏิบัติให้ชัดเจน ว่ากรณีใดจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๖ (๑) เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายในภายหลัง

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า สรุปแล้วได้ดำเนินการตามกฎหมายหรือไม่

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการได้ทั้งสองแนวทาง ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการวินิจฉัยไว้แล้ว แต่ขอให้ ส.ป.ก. ไปศึกษาแนวทางให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนระหว่าง ส.ป.ก.จังหวัด และ ส.ป.ก.ส่วนกลาง

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการได้ เพราะมีกฎหมายรองรับให้ดำเนินการได้ทั้งสองแนวทาง เพียงแต่อาจจะมีข้อถกเถียงเป็นการภายในของ ส.ป.ก. ว่าในแต่ละกรณีควรดำเนินการตามแนวทางใด ตามที่ท่านผู้ทรงวุฒิได้ให้ความเห็นว่า ให้ ส.ป.ก. ไปทบทวนอีกครั้ง เพื่อวางมาตรฐานใหม่กรณีใดจะนำมาดำเนินการแน่นอน เพราะไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นว่าการพิจารณาในแต่ละเรื่อง ส.ป.ก. มีมาตรฐานไม่เหมือนกัน

ผู้แทนกรมธนารักษ์ (นายทวีชัย ลิยี่เก) ได้กล่าวว่า ขอสนับสนุนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) เพราะหากนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินก็จะเป็นภาระกับ ส.ป.ก. เนื่องจากหน่วยงานราชการต้องขออนุญาตใช้ที่ดินกับ ส.ป.ก. ตลอดไป แต่หากไม่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินก็จะส่งผลให้หน่วยงานที่เป็นเจ้าของที่ดินเดิมสามารถใช้อำนาจได้ตามกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานอื่นใช้ประโยชน์ได้โดยตรง และเห็นด้วยหากมีการทบทวนแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางเดียวกัน

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า เนื่องจากอยู่ในพื้นที่และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ตั้งแต่ระดับประชาคม เทศบาล คปจ. และส่งเรื่องมายัง ส.ป.ก. ซึ่งมติเห็นชอบให้นำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินก่อน และสำนักงานตำรวจขออนุญาตใช้ที่ดินภายหลัง จึงขอเสนอต่อที่ประชุม

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า เมื่อมีกฎหมายรองรับทั้งสองแนวทาง และ ส.ป.ก. ยืนยันแล้วว่าแม้จะนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินก็ไม่ได้ผิดกฎหมาย เพราะฉะนั้นการพิจารณาของคณะกรรมการต้องอยู่บนบรรทัดฐานของความถูกต้อง ทั้งด้านกฎหมายและวิธีการปฏิบัติ ซึ่งจากนี้ไป ส.ป.ก. ต้องมีบรรทัดฐานในการทำงาน ถ้าจะนำที่ดินมาเป็นที่ของ ส.ป.ก. ก็ต้องมาสู่เข้ากระบวนการของ ส.ป.ก. จะจัดสรรให้เกษตรกรในรูปแบบอย่างไร ไม่ใช่นำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินแต่ภายหลังอนุญาตให้สถานีตำรวจใช้ประโยชน์ในที่ดิน แต่เมื่อ ส.ป.ก. ยืนยันว่ามีกฎหมายรองรับก็เห็นควรดำเนินการตามที่เสนอ

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้นำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่เลี้ยงสัตว์สันทรายมาน” (บางส่วน) เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๐-๐๕ ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่ ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามความเห็นของสภาเทศบาล อำเภอ และจังหวัด มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และให้ ส.ป.ก. ศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการนำที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด รับทราบ เพื่อจะได้ปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกันต่อไป

เรื่องที่ ๓.๓ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลดุซงญอ ตำบลช้างเผือก ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๙๔-๑-๑๑.๙๐ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๖๐ ล้านบาท เป็นรายจ่ายหมุนเวียนในการจัดซื้อที่ดิน เพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพและเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อ

การดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) และคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอรือเสาะ อำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอจะแนะ ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดิน การพิจารณาความเหมาะสมของที่ดินและราคาที่ดิน ดังนี้

๑. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้มีประกาศให้ผู้ที่ประสงค์จะขายที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินให้ ส.ป.ก. ยื่นความจำนงเสนอขายที่ดินกับ ส.ป.ก.นราธิวาส โดยมีเจ้าของที่ดินเสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. จำนวน ๒๗ แปลง เนื้อที่รวม ๑,๑๙๔-๑-๑๑.๙๐ ไร่ ดังนี้

๑.๑ ในเขตท้องที่ ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

เจ้าของที่ดิน จำนวน ๑ ราย เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๑๔๖-๓-๘๓ ไร่ คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอรือเสาะ ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินแล้ว มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ เห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินและให้นำเสนอ คปจ.นราธิวาส เพื่อพิจารณา ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส.๓ เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
๑	นางโนรีดา มณีชยางกูร	๓๔๔	๑๔๐	๒	๐๘	๑๐๐,๐๐๐	๙๑,๑๓๓.๒๙	๘๕,๐๐๐
		๓๔๗	๖	๑	๗๕	๑๐๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๘๕,๐๐๐

๑.๒ ในเขตท้องที่ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

เจ้าของที่ดิน จำนวน ๓ ราย เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. จำนวน ๕ แปลง เนื้อที่รวม ๑๖๗-๓-๑๗.๙๐ ไร่ คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอเมืองนราธิวาส ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินแล้ว มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ เห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินและให้นำเสนอ คปจ.นราธิวาส เพื่อพิจารณา ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	โฉนดที่ดิน /น.ส.๓ เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
๑	นายเริงศักดิ์ รัตนานุสนธิ์	๕๔๒๔	๕๘	๒	๙๓	๘๕,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
		๕๔๒๕	๘๐	๐	๕๒	๘๕,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
๒	นายอรรถพล สุขเต๊ะ	๓๓๗๐๘	๑๑	๐	๔๙.๙๐	๘๕,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
		๓๗๓	๗	๐	๓๓	๘๕,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
๓	น.ส.พรทิพย์ คลอดศรีเพ็ญ	๕๖๔๒	๑๐	๒	๙๐	๘๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๗๔,๐๐๐

๑.๓ ในเขตท้องที่ ตำบลจะแนะ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส

๑.๓.๑ เจ้าของที่ดินในท้องที่ตำบลช้างเผือก จำนวน ๒ ราย เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก. จำนวน ๕ แปลง รวมเนื้อที่ ๑๑๓-๓-๔๑ ไร่ คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอจะแนะ ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่นำมาเสนอขายแล้ว มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ เห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินและให้นำเสนอ คปจ.นราธิวาส เพื่อพิจารณา ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส.๓ เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
๑	นายแวยูโซ๊ะ สือแม	๔๗๗	๒๗	๒	๔๗	๘๐,๐๐๐	๔๗,๓๖๘.๕๑	๗๑,๐๕๒
		๕๑๕	๑๓	๓	๗๖	๘๐,๐๐๐	๓๒,๖๖๒.๘๔	๔๘,๙๙๔
		๕๓๖	๑๙	๑	๒๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๘๒๓.๘๓	๕๕,๒๓๕
		๕๓๗	๓๑	๒	๒๐	๘๐,๐๐๐	๓๒,๙๔๔.๕๓	๔๙,๔๑๖
๒	น.ส.แวกลือซง สือแม	๔๘๓	๒๑	๑	๗๘	๘๐,๐๐๐	๓๔,๐๖๒.๐๑	๕๑,๐๙๓

๑.๓.๒ เจ้าของที่ดินในท้องที่ตำบลจะแนะ จำนวน ๒ ราย เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. จำนวน ๑๕ แปลง รวมเนื้อที่ ๗๖๕-๒-๗๐ ไร่ คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอจะแนะ ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่นำมาเสนอขายแล้ว มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ เห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินในราคาสองเท่าของ

ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ และให้นำเสนอ คปจ.นราธิวาส พิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอ อกก.คง. เพื่อพิจารณาอนุมัติจัดซื้อที่ดิน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส.๓ เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขายภาพรวม (บาท)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
๑	นางสาลมา นิกาจิ กับพวก	๒๕๘๔	๓๑	๒	๖๐	๖๑,๒๕๔,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๘๕	๒๐	๓	๙๓		๔๙,๗๑๘.๐๙๘๔	๙๙,๔๓๖
		๒๕๘๖	๕๔	๓	๐๐		๓๒,๒๔๖.๕๗๕๓	๖๔,๔๙๓
		๒๕๘๗	๕๘	๓	๕๑		๓๓,๗๙๑.๖๘๖๑	๖๗,๕๘๓
		๒๕๘๘	๕๗	๐	๓๙		๓๕,๓๘๓.๘๖๐๙	๗๐,๗๖๗
		๒๕๘๙	๕๗	๓	๓๐		๓๒,๖๑๐.๔๖๒๖	๖๕,๒๒๐
		๒๕๙๐	๕๕	๐	๙๙		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๙๑	๕๖	๑	๖๕		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
๒	นางรอกีเยาะ แวสะมะแอ กับพวก	๒๕๙๒	๕๙	๑	๖๐	๖๑,๒๕๔,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๙๓	๕๗	๓	๗๕		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๙๔	๔๘	๑	๖๔		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๙๕	๔๖	๒	๒๖		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๙๖	๕๒	๑	๙๐		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๙๗	๕๒	๐	๔๔		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐
		๒๕๙๘	๕๕	๓	๗๔		๒๘,๐๐๐	๕๖,๐๐๐

๒. ที่ดินในท้องที่ ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ ตามข้อ ๑.๑,๑.๒ และ ๑.๓.๑ จำนวน ๑๒ แปลง เนื้อที่รวม ๔๒๘-๒-๔๑.๙๐ ไร่ ราคาที่ดินไม่เกินหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การอนุมัติจัดซื้อที่ดินและราคาที่ดินเป็นอำนาจของ คปจ.นราธิวาส

๓. ที่ดินในท้องที่ ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ ตามข้อ ๑.๓.๒ จำนวน ๑๕ แปลง เนื้อที่รวม ๗๖๕-๒-๗๐ ไร่ ราคาที่ดินเกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การอนุมัติจัดซื้อที่ดินและราคาที่ดินเป็นอำนาจคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

๔. คปจ.นราธิวาส ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ดังนี้

๔.๑ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน และอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อในท้องที่ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จำนวน ๑๒ แปลง เนื้อที่รวม ๔๒๘-๒-๔๑.๙๐ ไร่ ในวงเงิน ๓๑,๒๗๔,๒๕๔ บาท (สามสิบเอ็ดล้านสองแสนเจ็ดหมื่นสี่พันสองร้อยห้าสิบสี่บาทถ้วน)

๔.๒ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จำนวน ๑๕ แปลง เนื้อที่รวม ๗๖๕-๒-๗๐ ไร่ ราคาขายรวม ๔๖,๓๑๒,๔๖๘ บาท (สี่สิบหกล้านสามแสนหนึ่งหมื่นสองพันสี่ร้อยหกสิบแปด-บาทถ้วน) โดยให้นำเสนอ อกก.คง. เพื่อพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน

๕. อกก.คง. ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๐ เห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๕ แปลง เนื้อที่รวม ๗๖๕-๒-๗๐ ไร่ ราคาขายรวม ๔๖,๓๑๒,๔๖๘ บาท (สี่สิบหกล้านสามแสนหนึ่งหมื่นสองพันสี่ร้อยหกสิบแปด-บาทถ้วน)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีปัญหาให้รายงานคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

กรณีตรวจตามวรรคแรกแล้วและไม่พบปัญหาให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทำการตรวจสอบสภาพแปลงที่ดินและเจรจาต่อรองราคาแล้วรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดซื้อที่ดินโดยพิจารณาตามรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(๑) สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางการเกษตร

(๒) มีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม และเพียงพอแก่การครองชีพ เว้นแต่กรณีเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยและมีพื้นที่ติดต่อกัน

(๓) ราคาที่ดินที่เจ้าของแปลงที่ดินเสนอขาย

(๔) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๕) สภาพการทำประโยชน์ที่ดิน เจ้าของที่ดินไม่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นเช่า หรือการปล่อยทิ้งร้าง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องมีการตรวจสอบแปลงที่ดินแล้วว่า ไม่มีผู้บุกรุกและปลอดจากการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันใดๆ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและเห็นชอบตามราคาที่ผู้เสนอขายที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อที่ดินที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อไป

หากคณะอนุกรรมการเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติและให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ให้ คปจ. พิจารณา

เห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๒) กรณีที่ดินที่มีการเสนอขายสูงกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ แต่ คปจ. เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินพร้อมแสดงเหตุผลและให้นำเสนอ อกก.คง. เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน

เมื่อ อกก.คง. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่ได้มีผู้เสนอขายที่ดิน ในท้องที่ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลจะแนะ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอรือเสาะ อำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส คปจ.นราธิวาส และ อกก.คง. พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ และได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อ จำนวน ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๙๔-๑-๑๑.๙๐ ไร่ วงเงินการจัดซื้อรวม ๗๗,๕๘๖,๗๒๒ บาท (เจ็ดสิบเจ็ดล้านห้าแสนแปดหมื่นหกพันเจ็ดร้อยยี่สิบสองบาทถ้วน) นั้น จากการตรวจสอบแนวเขตการปกครองและการจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งแปลงที่ดิน ปรากฏว่า ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่งระบุที่ตั้งที่ดินอยู่ในท้องที่ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ และมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในตำบลดุซงญอ อำเภอจะแนะด้วย

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดิน การพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน และพื้นที่บางส่วนอยู่ในตำบลดุซงญอ อำเภอจะแนะด้วย จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๙๔-๑-๑๑.๙๐ ไร่ ในท้องที่ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลดุซงญอ ตำบลจะแนะ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินในท้องที่ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลดุซงญอ ตำบลช้างเผือก ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๙๔-๑-๑๑.๙๐ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายภูษิต พรหมมานพ) ได้ขอหารือว่า เนื่องจากที่ดินมีเอกสารแสดงสิทธิเป็นที่ดิน น.ส.๓ และ น.ส.๓ข ปัญหา คือเป็นพื้นที่ที่มีรูปแปลงแต่เป็นรูปลอย ไม่มีที่ตั้งระวางที่ชัดเจน ซึ่งจากประสบการณ์ในการทำงานจะพบว่า ที่ดิน น.ส.๓ หลายแปลงมีการเคลื่อนจากที่ตั้งจริงไปอยู่ในเขตที่ดินของรัฐอื่นๆ โดยเฉพาะเขตพื้นที่ป่าไม้ และมีการเพิกถอน น.ส.๓ หรือมีการตรวจสอบ น.ส.๓ กันอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะทางภาคเหนือแต่ยังไม่พบในจังหวัดนราธิวาส ประเด็นที่ตามมาก็คือที่ดินที่จะจัดซื้อดังกล่าว หากเมื่อจัดซื้อไปแล้ว ภายหลังเป็นการออก น.ส.๓ ไม่ตรงกับพื้นที่จริง หรือมีการออก น.ส.๓ โดยมิชอบ งบประมาณในการจัดซื้อจะสูญเปล่าจากการตรวจสอบเบื้องต้น โดยใช้เอกสารแผนที่ของ ส.ป.ก. ปรากฏว่า ที่ดิน น.ส.๓ ในข้อ ๑.๑ มีพื้นที่ส่วนหนึ่งทับซ้อนกับอุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี จึงขอหารือว่า ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ตรวจสอบ น.ส.๓ หรือไม่ ถ้าเป็น น.ส. ๓ก หรือโฉนดที่ดิน จะเชื่อได้ว่าผ่านกระบวนการตรวจสอบมาแล้ว

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (นายสมศักดิ์ แป้นถนอม) ได้ชี้แจงว่า ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ตรวจสอบกับสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส และขอให้ยืนยันว่าในพื้นที่ดังกล่าวนั้น ได้ออกเอกสารสิทธิทับซ้อนกับพื้นที่สงวนหวงห้ามของรัฐหรือไม่ เอกสารสิทธิออกโดยชอบด้วยกฎหมาย และสามารถจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมได้หรือไม่ ซึ่งสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส สาขารือเสาะ ได้มีหนังสือตอบมาชัดเจนว่าเป็นพื้นที่ที่สามารถจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมได้ อีกทั้ง ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ตรวจสอบกับแผนที่ ONE MAP ด้วยแล้ว ว่าพื้นที่ดังกล่าวตามเอกสารสิทธิไม่ได้อยู่ในเขตสงวนหวงห้าม ที่ดินแปลงนี้มีการเสนอขายมานาน และ ส.ป.ก.นราธิวาส ได้มีการตรวจสอบหลายครั้งเพื่อให้เกิดความชัดเจน

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมามีตัวอย่างให้เห็นแล้ว เมื่อซื้อขายที่ดินแล้วเกิดปัญหาขึ้นภายหลัง เช่น เป็นที่ป่า เป็นที่บุกรุก ขอบเขตที่ดินไม่ชัดเจน สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ดังนั้น หากยังทำงานแบบเดิมอยู่ งานก็ไม่พัฒนา ไม่เป็นการยกระดับในการทำงานให้ดีขึ้น เมื่อเห็นข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแต่ก็ยังคงทำแบบเดิมเป็นเรื่องที่ต้องคิดให้หนัก หาก ส.ป.ก. ยืนยันตามนี้ก็ให้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรว่าต่อไปหากเกิดปัญหาขึ้นก็ต้องรับผิดชอบ ต้องมีกระบวนการตรวจสอบให้ชัดเจน

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่าเห็นด้วยกับประธานคณะกรรมการ และขอสอบถามเจ้าหน้าที่ว่า หากเกิดเหตุตามที่ผู้แทนกรมป่าไม้ได้ให้ความเห็นบุคคลใดจะเป็นผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่จังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรับผิดชอบ หรือคณะกรรมการ หากคณะกรรมการเห็นชอบต้องรับผิดชอบด้วยหรือไม่ ขอให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุม

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า คณะกรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกัน หากไม่อนุมัติก็ให้ ส.ป.ก. นำกลับไปพิจารณาทบทวนอีกครั้ง เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบแล้วก็ต้องรับผิดชอบร่วมกัน เมื่อผู้แทนกรมป่าไม้ได้ตั้งข้อสังเกตแล้วว่ามีพื้นที่บางส่วนทับซ้อน ก็ควรพิจารณากันให้รอบคอบ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายภูษิต พรหมมานพ) ได้กล่าวว่า น.ส.๓ ไม่มีพิกัดที่ตั้งชัดเจน ซึ่งการพิสูจน์ที่ดิน น.ส.๓ คือ เจ้าของที่ดินต้องมานำชี้และพิจารณาร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินว่าที่ดินแปลงข้างเคียงตรงกันหรือไม่ แต่ปัญหาคือที่ดินแปลงดังกล่าวทับซ้อนกับเขตอุทยาน ดังนั้น ในการนำชี้ที่ดินดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่อุทยานมาชี้แนวเขตด้วยหรือไม่

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (นายสมศักดิ์ แป้นถนอม) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ส.ป.ก.นราธิวาส ได้แจ้งเจ้าของที่ดินนางโนรีดา ในท้องที่ตำบลรือเสาะ ให้ดำเนินการสำรวจสอบเขตพร้อมออกเอกสารสิทธิใหม่ เนื่องจาก ส.ป.ก.นราธิวาส ตรวจสอบแล้วพบว่ามีพื้นที่บางส่วนทับซ้อนติดอยู่กับเขตอุทยาน โดยเจ้าของที่ดินดังกล่าวได้ดำเนินการรังวัดสอบเขตและออกเอกสารสิทธิใหม่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นไปตามคำยืนยันของสำนักงานที่ดินที่ดำเนินการใหม่แล้ว แต่ในขั้นตอนของสำนักงานที่ดินนั้น ส.ป.ก.นราธิวาส ไม่ทราบว่าสำนักงานที่ดินได้แจ้งให้หน่วยงาน หรือเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงมาดำเนินการหรือไม่ เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานที่ดิน ส.ป.ก.นราธิวาส ต้องการทราบเพียงว่า เอกสารสิทธิออกโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงได้แจ้งให้เจ้าของที่ดินไปดำเนินการสำรวจรังวัดใหม่ในเรื่องขอบเขตแปลงที่ดิน ดังนั้น จึงไม่ทราบว่าในขั้นตอนกระบวนการของสำนักงานที่ดินได้แจ้งเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงหรือเจ้าหน้าที่อุทยานมานำชี้แนวเขตด้วยหรือไม่

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ปัญหาที่สำคัญขณะนี้คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรู้ ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน และการทำงานอย่างมืออาชีพ ต้องรู้ลึกในรายละเอียดว่าขั้นตอนการรังวัดที่ดิน การตรวจสอบที่ดินที่ถูกต้องเป็นอย่างไร หากเห็นว่าถูกต้องเพียงเพราะเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินรับรองมา สุดท้ายแล้วก็จะเกิดปัญหาในภายหลัง เมื่อผู้แทนกรมป่าไม้ยืนยันว่าที่ดินแปลงดังกล่าวติดกับเขตอุทยาน ส.ป.ก.นราธิวาส ทราบหรือไม่ว่าที่ดินติดกับเขตอุทยาน และในการรังวัดที่ดินได้สอบถามเจ้าพนักงานที่ดินแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการด้วยหรือไม่

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (นายสมศักดิ์ แป้นถนอม) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ส.ป.ก.นราธิวาส ทราบว่าแนวเขตที่ดินติดกับเขตอุทยาน แต่ในขั้นตอนการรังวัดที่ดิน ส.ป.ก.นราธิวาส เพียงแต่แจ้งให้เจ้าของที่ดินไปดำเนินการให้ครบถ้วนตามกระบวนการของกรมที่ดิน โดยปกติพื้นที่บริเวณอุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดีในบางอำเภอที่เคยไปดู การจะขอออกเอกสารสิทธิใหม่ หรือออกเอกสารสิทธิอื่นได้ ต้องแจ้งให้เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียง หรือถ้ามีเขตติดต่อกับที่ดินของหน่วยงานของรัฐก็ต้องแจ้งให้หน่วยงานนั้นไปชี้แนวเขตในการสำรวจรังวัดก่อนออกเอกสารสิทธิ สำหรับที่ดินแปลงดังกล่าว ส.ป.ก.นราธิวาส เห็นว่าคงจะปฏิบัติตามแนวทางเดียวกันจึงไม่ได้สำรวจตรวจสอบพื้นที่ในขณะที่ดำเนินการ

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายทรงกลด สว่างวงศ์) ได้กล่าวว่า ตามเอกสารประกอบหน้าที่ ๕๘ ส.ป.ก.นราธิวาส ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ แต่ไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กับป่าไม้ร่วมเป็นคณะอนุกรรมการด้วย ซึ่งในการนำชี้จุดจะต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพราะเป็นเรื่องที่ดินของรัฐ ดังนั้น คำสั่งแต่งตั้งนี้อาจจะไม่ครบองค์ประกอบ

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ในเรื่องราคาที่ดิน บางแปลงมีราคาสูงกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ เช่น ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ จำนวน ๖๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ราคาจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๗๔,๐๐๐ บาทต่อไร่ และบางแปลงในอำเภอจะแนะ ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ จำนวน ๔๗,๐๐๐ บาทต่อไร่ ราคาจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๗๐,๐๐๐ บาทต่อไร่

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (นายสมศักดิ์ แป้นถนอม) ได้ชี้แจงว่า เรื่องการจัดซื้อที่ดินเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ เนื่องจากแปลงที่ดินมีความเหมาะสม และราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ของจังหวัดนราธิวาสในท้องถิ่นมีราคาค่อนข้างต่ำ จังหวัดนราธิวาสจะมีการปรับราคาประเมินที่ดินเพิ่มขึ้นเฉพาะในอำเภอเมืองเท่านั้น พื้นที่ในอำเภอห่างไกลไม่มีการปรับราคาประเมินที่ดินขึ้นเลย สำหรับการซื้อขายที่ดินจริงในท้องถิ่น อยู่ที่ราคาประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ราคาที่ดินที่เสนอขายบางแปลงราคาต่ำกว่าหรือสูงกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ แต่ความเป็นจริงในพื้นที่มีการซื้อขายที่ดินเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ที่ดินที่ราคาต่ำกว่าหรือเทียบเท่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ส.ป.ก. จะหาซื้อที่ดินดังกล่าวไม่ได้เลย สำหรับพื้นที่ดังกล่าว ส.ป.ก.นราธิวาส จะจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากจนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นนโยบายเกี่ยวกับความมั่นคงในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม แต่ละครอบครัวมีการถือครองที่ดินน้อย แต่มีสมาชิกในครอบครัวมาก การจัดซื้อที่ดินเพื่อจัดให้เกษตรกรดังกล่าวถือว่าเป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงในท้องถิ่น

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ราคาประเมินที่ดินต่ำกว่าราคาที่ซื้อขายจริง โดยปกติในพื้นที่ดังกล่าว มีแต่จะขายที่หนี เนื่องจากเป็นพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่วนราชการที่เป็นผู้ประเมินราคานั้นจะทราบราคาจะใกล้เคียง เพราะเป็นข้อเท็จจริงในพื้นที่ จึงขอท้วงติงเพราะว่าผิดปกติ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดซื้อที่ดินมีเจตนารมณ์เพื่อช่วยเหลือผู้ไม่มีที่ดินทำกิน โดยเฉพาะเกษตรกรใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และในส่วนของเรื่องราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์เป็นที่ทราบโดยทั่วไป ซึ่งผู้แทนกรมธนารักษ์ก็สามารถให้ข้อมูลยืนยันได้ว่า ปกติการประเมินราคาที่ดินของกรมธนารักษ์นั้นเป็นการประเมินราคาในขั้นต่ำ เพื่อใช้สำหรับประเมินการเรียกเก็บภาษีเท่านั้น แต่ในพื้นที่จริงการซื้อขายที่ดินจะมีราคาสูงกว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทำเลและความประสงค์ต่างๆ จึงเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่ควรเป็นประเด็นที่ทำให้เบี่ยงเบนหรือเกิดความรู้สึกไม่อยากจะซื้อที่ดิน ส่วนเรื่องของการตรวจสอบนั้นหากคณะกรรมการมีความกังวล ก็อาจจะมอบให้ ส.ป.ก.นราธิวาส ไปตรวจสอบเพิ่มเติม เพื่อยืนยันเรื่องเชิงพื้นที่เท่านั้น

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก เรื่องนี้เป็นการเสนอขอกำหนดเขตที่ดินเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการขออนุมัติจัดซื้อที่ดิน ซึ่งการจัดซื้อที่ดินจะมีคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ (อกก.คง.) เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติจัดซื้อที่ดิน

ประเด็นที่สอง เมื่อคณะกรรมการอนุมัติกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้วจะนำไปสู่กระบวนการตราพระราชกฤษฎีกาประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น การจัดซื้อที่ดินจึงเป็นอำนาจของ อกก.คง. ที่จะพิจารณาว่าจะซื้อที่ดินหรือไม่

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลบศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า เจตนาเบื้องต้นเป็นการกำหนดเขตที่ดินเพื่อจะซื้อที่ดิน แต่กระบวนการจัดซื้อที่ดินก็เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้ คือเจตนาจะซื้อที่ดินแต่ต้องประกาศเขตปฏิรูปที่ดินก่อน เมื่อจะจัดซื้อที่ดินขอให้พิจารณาให้ละเอียด ชัดเจน และจัดซื้อที่ดินในราคาที่เหมาะสมด้วย

ผู้แทนกรมธนารักษ์ (นายทวีชัย ลิยี่เก) ได้กล่าวว่า เป็นการประกาศเขตเพื่อให้มีอำนาจไปดำเนินการ โดยกระบวนการจัดซื้อที่ดินจะต้องมีการตรวจสอบ และขอชี้แจงประเด็นเรื่องการกำหนดราคาประเมินที่ดินเพื่อจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ การเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน จะใช้วิธีเปรียบเทียบกับราคาตลาด โดยการเก็บข้อมูลราคาตลาดที่มีการซื้อขายให้มากที่สุดแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดราคาประเมิน ดังนั้น ราคาประเมินที่ดินจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งขึ้นและลง ในกรณีนี้เมื่อมีการจัดซื้อที่ดินจำนวนมาก และราคาซื้อขายไม่เกินสองเท่าของราคาประเมินที่ดิน ราคาดังกล่าวก็จะถูกบันทึกไว้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ในคราวต่อไป

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของคณะกรรมการล้วนแต่เป็นประโยชน์ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ไปดูอีกครั้งหนึ่ง ต้องทำงานแบบมืออาชีพจริงๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคตข้างหน้า เมื่อ ส.ป.ก.นราธิวาส เห็นว่าเป็น น.ส. ๓ ลอย หรือมีแนวเขตติดกับเขตอุทยาน ต้องคิดเหมือนที่ผู้แทนกรมป่าไม้บอก ส.ป.ก. ต้องมีข้อสังเกต ตั้งข้อสงสัย และพิจารณาให้รอบคอบว่าควรจะทำอย่างไรต่อไป กรณีราคาที่ดิน ส.ป.ก. ต้องตอบว่าได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ไม่ใช่ตอบว่าเป็นราคาซื้อขายจริงแบบนี้ดูเลื่อนลอย เพราะวิธีการทำงานแบบนี้ทำให้เกิดปัญหามากมายอย่างเช่นที่ผ่านมา จึงมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. จัดทำหนังสือชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ทั่วประเทศ ในการปฏิบัติงานเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคต และให้นำความเห็นและข้อสังเกตต่างๆ ของคณะกรรมการ เช่น ราคาที่ดิน แนวเขตที่ดิน ไปพิจารณาและดำเนินการให้รอบคอบด้วย

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ในท้องที่ตำบลรือเสาะออก อำเภอรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลดุซงญอ ตำบลช้างเผือก ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๙๔-๑-๑๑.๙๐ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการทั้งหมดไปดำเนินการต่อไปด้วย

เรื่องที่ ๓.๔ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลปูโยะ และตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๕๔๖-๓-๐๖ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๖๐ ล้านบาท เป็นรายจ่ายหมุนเวียนในการจัดซื้อที่ดิน เพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพและเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อ

การดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) และคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอสุไหงโก-ลก ได้ดำเนินการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดิน การพิจารณาสภาพความเหมาะสมของที่ดินและให้ความเห็นเกี่ยวกับราคาที่ดิน ดังนี้

๑. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้มีประกาศให้ผู้ที่ประสงค์จะขายที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินให้ ส.ป.ก. ยื่นความจำนงเสนอขายที่ดินกับ ส.ป.ก.นราธิวาส ปรากฏว่า มีผู้เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก.นราธิวาส ในท้องที่ตำบลปูโยะ และตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ ราย ๔๐ แปลง เนื้อที่รวม ๕๔๖-๓-๐๖ ไร่ ราคาเสนอขายไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑.๑ บริษัท เซ้าท์เทิร์น พาร์ค จำกัด (โดยนายสารี อดุลตระกูล หุ้นส่วนและผู้รับมอบอำนาจ) จำนวน ๓๗ แปลง เนื้อที่ ๕๐๖-๓-๔๗ ไร่

๑.๒ นายสารี อดุลตระกูล จำนวน ๓ แปลง เนื้อที่ ๓๙-๓-๕๙ ไร่

๒. คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอสุไหงโก-ลก ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่นำมาเสนอขายแล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบให้ ส.ป.ก.นราธิวาส จัดซื้อที่ดินทั้ง ๔๐ แปลง ในราคาไร่ละ ๗๕,๐๐๐ บาท และให้นำเสนอ คปจ.นราธิวาส เพื่อพิจารณาต่อไป

๓. คปจ.นราธิวาส ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรให้มีการเจรจาต่อรองราคาที่ดินอีกครั้ง โดยมอบหมายให้ผู้แทน คปจ.นราธิวาส ประกอบด้วย พาณิชย์จังหวัดนราธิวาส ผู้อำนวยการโครงการชลประทานนราธิวาส เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส และปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส ไปดำเนินการ และหากการเจรจาต่อรองราคาที่ดินได้เท่าใด ให้ถือว่า คปจ.นราธิวาส มีมติเห็นชอบให้จัดซื้อในราคาตามผลการเจรจาต่อรองราคาที่ดินนั้น

๔. ผู้แทน คปจ.นราธิวาส ตามที่ได้รับมอบหมายได้ดำเนินการเจรจาต่อรองราคาที่ดินกับผู้เสนอขายที่ดินแล้ว ผู้เสนอขายตกลงยินยอมขายให้ ส.ป.ก. ในราคาไร่ละ ๗๔,๐๐๐ บาท ตามบันทึกข้อความ ที่ นธ ๐๐๑๑/๓๘๘๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

สรุปมติ คปจ.นราธิวาส ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ได้ให้ความเห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๔๐ แปลง ดังนี้

๑. เห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน รายบริษัท เซ้าท์เทิร์น พาร์ค จำกัด จำนวน ๑ แปลง ตาม น.ส.๓ ก. เลขที่ ๓๕๘๑ เนื้อที่รวม ๐-๓-๕๙ ไร่ ในราคาไร่ละ ๗๔,๐๐๐ บาท ราคาขายรวม ๖๖,๔๑๕ บาท (หกหมื่นหกพันสี่ร้อยสิบห้าบาทถ้วน) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๖๔,๐๐๐ บาท (คิดเป็น ๑.๑๕ เท่าของราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์) ราคาที่ดินไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของ คปจ.นราธิวาส

๒. เห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน รายบริษัท เซ้าท์เทิร์น พาร์ค จำกัด และนายสารี อดุลตระกูล รวม ๓๙ แปลง เนื้อที่รวม ๕๔๕-๓-๔๗ ไร่ ราคาไร่ละ ๗๔,๐๐๐ บาท ราคาขายรวม ๔๐,๓๙๔,๑๙๕ บาท (สี่สิบล้านสามแสน-เก้าหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยเก้าสิบห้าบาทถ้วน) ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส.๓ ก เลขที่	จำนวนเนื้อที่			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
๑	บ. เซ้าท์เทิร์น พาร์ค จำกัด	๑๒๐๙	๑๓	๓	๕๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๐	๑๖	๑	๙๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๑	๔๘	๑	๐๗	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๒	๒๑	๑	๙๗	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๓	๑๗	๒	๘๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๔	๘	๓	๖๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๕	๑๖	๓	๙๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๖	๓	๓	๗๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๘	๑๓	๐	๕๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๙	๗	๐	๑๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๕๐	๗	๐	๑๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๕๓	๒๐	๒	๑๒	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๐	๒๐	๑	๑๗	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๑	๗	๓	๕๗	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๒	๒๑	๒	๙๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๒๙	๑๓	๓	๖๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส.๓ ก เลขที่	จำนวนเนื้อที่			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดิน กรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
	"	๑๒๓๓	๓	๒	๙๒	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๔	๒	๑	๔๖	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๕	๑	๓	๘๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๖๐๖	๒๓	๓	๑๙	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๖๐๗	๒๖	๑	๗๒	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๖๐๕	๒๓	๓	๑๑	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๖๐๔	๑๑	๒	๑๘	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๖๐๓	๘	๑	๓๘	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๔๖๘	๔	๐	๕๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๕๕๐	๔๔	๑	๕๑	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๕๔๙	๕๐	๑	๘๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๕๔๖	๒	๐	๒๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๕๔๕	๓	๐	๓๗	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๕๔๔	๑	๑	๐๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๒๕๕๓	๒	๐	๔๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๙	๓	๒	๔๗	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๖	๑๔	๒	๗๖	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๗	๑๒	๐	๔๑	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๓๘	๓	๓	๐๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๔๗	๑๓	๐	๙๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
๒	นายสารี อดุลตระกูล	๑๑๘๒	๒	๓	๕๐	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๑๘๓	๒๖	๓	๗๓	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐
	"	๑๒๕๑	๑๐	๐	๓๖	๘๐,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๗๔,๐๐๐

เนื่องจากที่ดินที่ตกลงขายให้ ส.ป.ก. จำนวน ๓๙ แปลง ราคาที่ดินเกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดซื้อ และอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

๔. อกก.คง. ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดิน รายที่ดินบริษัท เซ้าท์เทิร์น พาร์ค จำกัด และรายนายสารี อดุลตระกูล จำนวน ๓๙ แปลง เนื้อที่รวม ๕๔๕-๓-๔๗ ไร่ ราคาไร่ละ ๗๔,๐๐๐ บาท ราคาขายรวม ๔๐,๓๙๔,๑๙๕ บาท (สี่สิบล้านสามแสนเก้าหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยเก้าสิบห้าบาทถ้วน)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีปัญหาให้รายงานคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

กรณีตรวจตามวรรคแรกแล้วและไม่พบปัญหาให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทำการตรวจสอบสภาพแปลงที่ดินและเจรจาต่อรองราคาแล้วรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดซื้อที่ดินโดยพิจารณาตามรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(๑) สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางการเกษตร

(๒) มีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม และเพียงพอแก่การครองชีพ เว้นแต่กรณีเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยและมีพื้นที่ติดต่อกัน

(๓) ราคาที่ดินที่เจ้าของแปลงที่ดินเสนอขาย

(๔) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๕) สภาพการทำประโยชน์ที่ดิน เจ้าของที่ดินไม่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นเช่า หรือการปล่อยทิ้งร้าง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องมีการตรวจสอบแปลงที่ดินแล้วว่า ไม่มีผู้บุกรุกและปลอดจากการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันใดๆ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและเห็นชอบ ตามราคาที่ผู้เสนอขายที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดินก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อที่ดินที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อไป

หากคณะอนุกรรมการเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติและให้ ส.ป.ก. จังหวัด แจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๒) กรณีที่ดินที่มีการเสนอขายสูงกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ แต่ คปจ. เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินพร้อมแสดงเหตุผลและให้นำเสนอ อกก.คง. เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดซื้อละอนุมัติราคาที่ดิน

เมื่อ อกก.คง. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่ได้มีผู้เสนอขายที่ดิน ในท้องที่ตำบลปูโยะ และตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔๐ แปลง เนื้อที่รวม ๕๔๖-๓-๐๖ ไร่ คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอสุไหงโก-ลก คปจ.นราธิวาส และ อกก.คง. พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ และได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อ จำนวน ๔๐ แปลง เนื้อที่รวม ๕๔๖-๓-๐๖ ไร่ วงเงินการจัดซื้อรวม ๔๐,๔๖๐,๖๑๐ บาท (สี่สิบล้านสี่แสนหกหมื่นหกร้อยสิบบาทถ้วน) นั้น จากการตรวจสอบแนวเขตการปกครอง และการจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งแปลงที่ดิน ปรากฏว่า ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินซึ่งระบุที่ตั้งที่ดินอยู่ในท้องที่ตำบลปูโยะ และมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก ด้วย

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดิน การพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน และพื้นที่บางส่วนอยู่ในตำบลมูโนะด้วย จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๔๐ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๕๔๖-๓-๐๖ ไร่ ในท้องที่ตำบลปูโยะ และตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินในท้องที่ตำบลปูโยะและตำบลมูโนะ อำภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔๐ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๕๔๖-๓-๐๖ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีลักษณะเดียวกันกับเรื่องที่ ๓.๓ จึงมีความเห็นและข้อสังเกตเช่นเดียวกัน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ในท้องที่ตำบลปูโยะ และตำบลมูโนะ อำภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔๐ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๕๔๖-๓-๐๖ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการทั้งหมดไปดำเนินการต่อไปด้วย

เรื่องที่ ๓.๕ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๖๐ ล้านบาท เป็นรายจ่ายหมุนเวียนในการจัดซื้อที่ดินเพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อ

การดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) และคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอระแงะ ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดิน การพิจารณาสภาพความเหมาะสมของที่ดินและราคาที่ดิน ดังนี้

๑. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้มีประกาศให้ผู้ที่ประสงค์จะขายที่ดินมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินให้ ส.ป.ก. ยื่นความจำนงเสนอขายที่ดินกับ ส.ป.ก.นราธิวาส ปรากฏว่า มีผู้เสนอขายที่ดินให้ ส.ป.ก. นราธิวาส จำนวน ๒๓ ราย ๒๗ แปลง เนื้อที่รวมประมาณ ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๙ ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส เสนอขายราคาไร่ละ ๙๐,๐๐๐ บาท

๒. คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอระแงะ ได้ตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดิน และเจรจาต่อรองราคาที่ดินแล้ว มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบการจัดซื้อและราคาที่ดินตามราคาที่ผู้เสนอขายตกลงจะขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส จำนวน ๒๓ ราย ๒๗ แปลง เนื้อที่รวม ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่ เจรจาต่อรองราคาแล้วคงเหลือราคาไร่ละ ๘๗,๐๐๐ บาท ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากราคาที่ดินไม่เกินหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของ คปจ.นราธิวาส จึงนำเสนอ คปจ.นราธิวาส เพื่อพิจารณา ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	โฉนดที่ดิน /น.ส.๓ เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
๑	นายมะนาเซ เปาะเล๊าะ	๑๐๓๗/๒๑๕	๔	๓	๖๘	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๒	นายสุข สามพุฒ	๗๐๗	๓	๒	๘๘	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๓	น.ส.รอซียะห์ เจ๊ะแต	๖๕๕๔	๓	๓	๑๘	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของที่ดิน	โฉนดที่ดิน /น.ส.๓ เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
			ไร่	งาน	วา			
๔	น.ส.ใยนา เจ๊ะแต	๖๕๕๕	๓	๑	๓๙	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๕	นายอับดุลตอเละ เจ๊ะแต	๖๕๕๐	๓	๒	๘๑	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๖	นายวิทเวทย์ อ่องบุญ	๖๕๖๐	๒	๓	๕๑.๔	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๗	นางอรอนงค์ พรหมสีลาย	๒๘๑๐๗	๒	๓	๕๑.๔	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๘	นางอารีย์ อ่องบุญ	๖๔๓๕	๓	๐	๔๙	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๙	นางแอ๊ะ พรหมแก้ว	๖๔๑๐	๓	๑	๒๕	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๐	นายไกรโรจน์ เงินมาก	๖๔๑๑	๕	๐	๓๑.๙	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๑	นางวิไล น้อยเอียด	๒๖๙๖๐	๒	๐	๕๗.๒	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๒	นายสุข ดีหลิว	๖๔๒๓	๕	๓	๑๔	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๓	นางไพเราะ ซำซูดิน	๖๕๐๘	๑๒	๐	๙๔	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๔	นางยารอ เจ๊ะเง๊าะ	๖๕๕๖	๑	๐	๐๐	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๕	นายเผายี บือราเฮง	๖๕๔๙	๓	๐	๗๐	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๖	นางย่อง สุขสบาย	๖๕๔๑	๔	๑	๑๙	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๗	นายดำรงค์ อ่องบุญ	๖๗๕๒	๗	๒	๙๗	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๘	นางดำ ลงเงิน	๖๔๕๘	๒๔	๐	๔๐	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
		๖๕๗๐	๗	๐	๘๐	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๑๙	นายประสิทธิ์ ขวัญดี	๖๕๔๒	๔	๓	๒๒	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๒๐	นายกิจ สุขสบาย	๖๓๙๑	๗	๐	๘๖	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
		๖๕๕๘	๖	๓	๘๑	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๒๑	นายทิตย์ สุขสบาย	๖๔๕๗	๗	๓	๗๕	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
		๖๕๕๗	๑๒	๑	๗๖	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๒๒	นางพิน ดำกรี	๗๕๘๒	๗	๐	๖๑	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
๒๓	นายธีระพงษ์ อ่องบุญ	๖๕๔๖	๒	๑	๗๓	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐
		๖๕๔๐	๓	๓	๑๕	๙๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๗,๐๐๐

๓. คปจ.นราธิวาส มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินเอกชน ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๗ แปลง เนื้อที่รวม ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่ ราคาไร่ละ ๘๗,๐๐๐ บาท ราคาขายรวม ๑๓,๖๗๒,๖๘๐.๗๕ บาท (สิบสามล้าน-หกแสนเจ็ดหมื่นสองพันหกร้อยแปดสิบบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๕ เท่าของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่ได้มีผู้เสนอขายที่ดินในท้องที่ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอระแงะ และ คปจ.นราธิวาส พิจารณาแล้วเห็นว่าสภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ และได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อแล้ว จำนวน ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่ วงเงินจัดซื้อทั้งสิ้น ๑๓,๖๗๒,๖๘๐.๗๕ บาท (สิบสามล้านหกแสนเจ็ดหมื่นสองพันหกร้อยแปดสิบบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดิน การพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่ ในท้องที่ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่ คปจ.นราธิวาสเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๓ ราย ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีลักษณะเดียวกันกับเรื่องที่ ๓.๓ จึงมีความเห็นและข้อสังเกตเช่นเดียวกัน

มติคณะกรรมการ อนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่ คปจ.นราธิวาสเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๓ ราย ๒๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๕๗-๐-๖๒.๙ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการในวาระเรื่องที่ ๓.๓ ดำเนินการต่อไปด้วย

เรื่องที่ ๓.๖ การอนุญาตให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดสุพรรณบุรี มีหนังสือ ที่ สพ ๐๐๑๑/๑๓๗๑๖ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๖ ส่งคำขออนุญาตใช้ที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง (อบต.หนองมะค่าโมง) เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ ตั้งอยู่ท้องที่หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี มีมติเห็นชอบ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต

๑.๑ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.๒ ได้ตรวจสอบแล้วเดิมพื้นที่อยู่ระหว่างเขตคาบเกี่ยวของ ส.ป.ก. กับนิคมสหกรณ์ จึงไม่มีเอกสารสิทธิ์ เทศบาลตำบลด่านช้างเป็นผู้ถือครองและเป็นผู้ใช้ประโยชน์ทำบ่อขยะตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ต่อมาจังหวัดสุพรรณบุรีได้ให้ อบต.หนองมะค่าโมง เป็นผู้ดำเนินการขอใช้พื้นที่ที่เทศบาลใช้อยู่ อบต.หนองมะค่าโมงเป็นผู้นำทำการรังวัด เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งปัจจุบัน ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ยังไม่ได้จัดให้เกษตรกรรายใดเข้าทำประโยชน์

๒. โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๒.๑ รองรับปริมาณขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง ๕๐ ตัน/วัน โดยในโครงการจะมีอาคารติดตั้งระบบคัดแยกขยะ อาคารเก็บวัสดุรีไซเคิล ลานรับขยะ บ่อบำบัดน้ำเสียและระบบประปาบริเวณฝังกลบขยะหลังจากคัดแยก ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และเครื่องชั่งน้ำหนักรถ

๒.๒ โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่สิบสามล้านบาทถ้วน) และ อบต.หนองมะค่าโมง สมทบจำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) ระยะเวลาก่อสร้างโครงการตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ปัจจุบันยังไม่ได้ก่อสร้าง เพราะต้องรอหนังสืออนุญาตจาก ส.ป.ก.

๓. มีการประชุมประชาคมเพื่อดำเนินการจัดสร้างระบบกำจัดขยะ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และรายงานการประชุมสภา อบต.หนองมะค่าโมง สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ มีมติเห็นชอบให้ขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ด้วยการ

คัดแยกขยะ ซึ่งมีความคุ้มค่าและมีผลประโยชน์มากกว่าเตาเผาขยะ โดยระบบคัดแยกขยะจะเกิดผลผลิตทั้งในด้านของขยะรีไซเคิลซึ่งเป็นขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้

๔. การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอด่านช้าง ในการสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ของ อบต.หนองมะค่าโมง เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เห็นชอบให้มีการก่อสร้างได้

๕. จากการตรวจสอบชนิดไม้หวงห้ามตามมติคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ปรากฏว่าไม่มีไม้หวงห้ามในพื้นที่แต่อย่างใด

๖. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ควรให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย ตามหนังสือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ สพ ๐๐๑๓.๒/๑๐๕ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ข้อพิจารณา

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หมายถึง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สถานที่ขนถ่ายขยะมูลฝอย สถานที่นำวัสดุกลับคืน หรือสถานที่ใดๆ ที่มีการนำขยะมูลฝอยมาแปรสภาพ และนำผลพลอยได้จากขบวนการมาใช้ประโยชน์

สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย หมายถึง สถานที่จัดการขยะมูลฝอยมาเทกองในพื้นที่ซึ่งจัดเตรียมไว้ใช้เครื่องจักรกลบบดอัดให้แน่น ใช้ดินกลบทับเป็นชั้นๆ และได้จัดเตรียมมาตรการป้องกันน้ำชะมูลฝอยไหลซึมลงสู่แหล่งน้ำใต้ดิน การป้องกันกลิ่นแมลงรบกวนและการแพร่กระจายของเชื้อโรคสู่สภาพแวดล้อมโดยรอบ

เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ตั้งสถานที่ฝังกลบกากของเสียของกรมควบคุมมลพิษ

๑. พื้นที่ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ ไมควรใช้เป็นสถานที่ฝังกลบกากของเสีย

(๑) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ

(๒) พื้นที่ห้ามก่อสร้างโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๓) พื้นที่ห้ามก่อสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยควบคุมอาคาร

(๔) พื้นที่ห้ามก่อสร้างสถานที่ฝังกลบกากของเสียตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(๕) พื้นที่ซึ่งมีลักษณะกีดขวางการไหลของทางน้ำ

(๖) พื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลากตามที่กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนด

(๗) พื้นที่ราบน้ำท่วมถึง โดยพิจารณาจากการเกิดซ้ำในช่วงระยะเวลา ๓๐ ปที่ผ่านมา เว้นแต่การจัดทำระบบฝังกลบกากของเสียในพื้นที่ดังกล่าวจะมีระบบหรือมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการพัดพาของเสียออกจากพื้นที่ฝังกลบ

๒. สถานที่ฝังกลบกากของเสียวัดจากขอบนอกของบ่อฝังกลบ ควรอยู่ห่างจากสถานที่ หรือพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

(๑) อยู่ห่างจากแนวเขตสนามบินไมน้อยกว่า ๕,๐๐๐ เมตร

(๒) อยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ เมตร จาก

(ก) แนวเขตที่ดินของโบราณสถาน

(ข) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรี

(ค) เขตอนุรักษ์

(ง) แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี

(จ) เขตชุมชนหรืออยู่ในระยะที่ชุมชนให้ความยินยอม

(๓) อยู่ห่างจากบ่อน้ำดื่มของประชาชน และโรงผลิตน้ำประปา ไม่น้อยกว่า ๗๐๐ เมตร ในกรณีที่อยู่ห่างน้อยกว่า ๗๐๐ เมตร ควรมีวิธีแจ้งเตือนการรั่วไหลจากสถานที่ฝังกลบกากของเสีย ให้ประชาชนสามารถรับรู้ได้ตลอดเวลาเมื่อมีการรั่วไหลเกิดขึ้น และควรจัดหาแหล่งน้ำจากแห่งอื่นทดแทนให้ทันที

(๔) อยู่ห่างจากแหล่งน้ำสาธารณะ และแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร ในกรณีที่อยู่ห่างน้อยกว่า ๑๐๐ เมตร ควรมีการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบ ต่อคุณภาพของแหล่งน้ำดังกล่าว

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของ คปจ. มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๕ การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ตามระเบียบนี้ ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

๒. คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฯลฯ

ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

๒. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ....

๓. เสนอผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติอนุญาต หรือให้ความยินยอมต่อไป เว้นแต่คณะกรรมการฯ มอบหมายให้เป็นอย่างอื่น

มติคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และการดำเนินการตามมติคณะอนุกรรมการฯ

๑. ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินเพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ และให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป โดยก่อนนำเสนอ คปก. ให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ประสานผู้ขออนุญาตให้จัดส่งเอกสารหลักฐานการรับรองและให้ความเห็นจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๒ ตรวจสอบว่าพื้นที่ที่ใช้สร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยว่าอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

๒. การดำเนินการตามมติคณะอนุกรรมการฯ

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ทั้ง ๒ ประเด็น โดยประสานงานกับ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ซึ่ง ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ได้มีหนังสือชี้แจงทั้ง ๒ ประเด็น เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ดังนี้

๒.๑ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่า ควรให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย ตามหนังสือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ สพ ๐๐๑๓.๒/๑๐๕ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒.๒ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี มีหนังสือ ที่ สพ ๐๐๑๑/๑๔๘๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ รับรองว่าที่ดินแปลงที่ขออนุญาตดังกล่าว ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการดำเนินการตามมติคณะกรรมการฯ

๑. ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ มีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ ถอนเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ออกไปจากการประชุม โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำข้อมูลภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งตรวจสอบเรื่องงบประมาณในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้ชัดเจน แล้วนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาในครั้งต่อไป

๒. การดำเนินการตามมติคณะกรรมการฯ

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการฯ ทั้ง ๒ ประเด็น โดยประสานงานกับ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ซึ่ง ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ได้มีหนังสือชี้แจงทั้ง ๒ ประเด็น เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ดังนี้

๒.๑ โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีแนวทางดำเนินงานโครงการ โดยของบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่สิบสามล้านบาทถ้วน) และ

อบต.หนองมะค่าโมง สมทบ จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) กรณีที่ไม่สามารถของบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ อบต.หนองมะค่าโมง จะดำเนินการขอกู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อมหรือเอกชนเข้ามาดำเนินการ โดยมีบริษัทที่แสดงความสนใจติดต่อดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ GIVE ME FIVE SOLUTION CO.,LID

๒.๑.๒ บริษัท เอคโค่ เทรนด์ อินเตอร์ จำกัด

๒.๒ ภาพรวมการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ทั้งประเทศ ๓๕,๖๔๘,๖๐๗ ไร่ เป็นที่ดินประเภทเกษตรกรรม ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ และกิจการสาธารณูปโภค ๗๒๖,๒๕๐-๑-๙๖ ไร่ โดยในส่วนของจังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ประกาศเขต ๓๓๖,๔๕๒ ไร่ พื้นที่ดำเนินการ ๒๗๐,๙๐๙ ไร่ จัดที่ดินแล้ว ๒๕๑,๙๓๐ ไร่ และได้อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค จำนวน ๑,๑๘๑ ไร่ สำหรับอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ประกาศเขต ๑๗๒,๗๑๑ ไร่ พื้นที่ดำเนินการ ๑๔๗,๕๒๖ ไร่ จัดที่ดินแล้ว ๑๔๓,๕๒๓ ไร่ ในที่นี้มีพื้นที่ที่อนุญาตใช้ที่ดินสำหรับกิจการสาธารณูปโภค เนื้อที่ประมาณ ๖๙๐ ไร่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- กิจการด้านชลประทาน	จำนวน ๑๕ ราย	เนื้อที่ประมาณ ๒๒๖ ไร่
- กิจการด้านศาสนา	จำนวน ๑๖ ราย	เนื้อที่ประมาณ ๑๙๐ ไร่
- กิจการด้านการศึกษา	จำนวน ๓ ราย	เนื้อที่ประมาณ ๑๗๓ ไร่
- กิจการสถานที่ราชการ	จำนวน ๒ ราย	เนื้อที่ประมาณ ๘๗ ไร่
- กิจการด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน ๑ ราย	เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่
- กิจการด้านคมนาคม	จำนวน ๑ ราย	เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. การขออนุญาตใช้ที่ดินของ อบต.หนองมะค่าโมง เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกรมควบคุมมลพิษ เป็นการขออนุญาตโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อดำเนินกิจการของ อบต.หนองมะค่าโมง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. เป็นการอนุญาตให้ใช้ที่ดินในกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ อยู่ในอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗ และอยู่ในหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตตามที่คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนด ทั้งนี้ การอนุญาตของ ส.ป.ก. เป็นเพียงการอนุญาตให้ใช้ที่ดินให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น การดำเนินการเกี่ยวกับกิจการที่ได้รับอนุญาตมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต้องให้ดำเนินการ เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาตที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นๆ ด้วย โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กำกับดูแล

๓. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลตามที่คณะอนุกรรมการและคณะกรรมการให้จัดทำเพิ่มเติมครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว

จึงเห็นควรอนุญาตให้ อบต.หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย โดยเสียค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของกรมธนารักษ์ ในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุญาตให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๒๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แปลงเลขที่ ๓๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lV๗๔๔๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๕๓ ไร่ เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย โดยเสียค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของกรมธนารักษ์ ในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า ในการประชุมครั้งที่ผ่านมา คณะกรรมการได้ท้วงติงเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือการทำประชาคม โดยให้ อบต. จัดทำประชาคมขึ้นมาใหม่ เนื่องจากเอกสารดังกล่าวเกษตรกรไม่ได้ลงลายมือชื่อจริง แต่ อบต. ไม่ได้ไปจัดทำประชาคมมาใหม่ โดยยังใช้เอกสารเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นเอกสารเดิมที่คราวก่อนได้ทักท้วงการลงลายมือชื่อหมู่ที่ ๑๐ และหมู่ที่ ๑๔ แต่ดูวันนี้ปรากฏว่ามีเกือบทุกหมู่บ้านเป็นคนเขียนคนเดียวกัน ตามเอกสารประกอบหน้าที่ ๔๓ หมู่ที่ ๑ และหน้าที่ ๔๘ หมู่ที่ ๖ จะสังเกตได้ว่าช่องซ้ายมือ ชื่อ-สกุล คนเขียน เป็นคนเดียวกันใช่หรือไม่ และถ้าใช่ช่องขวามือลงลายมือชื่อก็จะเป็นคนเดียวกันเซ็น อักษรการเขียนเหมือนพิมพ์เดียวกัน โดยหมู่ที่ ๑๐ หมู่ที่ ๑๗ หมู่ที่ ๑๘ หมู่ที่ ๑๙ ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน และหมู่ที่ ๒๐ มีเพียงเล็กน้อย ซึ่งในการประชุมครั้งที่ผ่านมาได้แนะนำให้ไปจัดทำประชาคมใหม่ ว่าชาวบ้านในพื้นที่เห็นด้วยหรือไม่ เพราะหากไม่เห็นด้วยอาจจะเกิดปัญหาขึ้นมาภายหลัง

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายบพิตร อมราภิบาล รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า ภายหลังจากที่ประชุมได้มอบหมายให้ไปตรวจสอบ ส.ป.ก. ก็ได้ประสานงานกับ อบต. และได้รับคำชี้แจงจาก อบต. ว่าได้ตรวจสอบและทบทวนเรื่องนี้แล้ว และขอยืนยันพร้อมกับมีรูปภาพการประชุมประชาคมประกอบเรื่องเพื่อชี้แจงด้วย ส.ป.ก. จึงได้นำมาเสนอและชี้แจงต่อที่ประชุม

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า เชิญผู้แทนของ อบต. เข้ามาชี้แจง เนื่องจากคณะกรรมการสงสัยเกี่ยวกับเอกสารที่แนบมาอาจจะไม่โปร่งใสชัดเจน

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้สอบถามผู้แทน อบต.หนองมะค่าโมง ว่ายืนยันหรือไม่ว่าลายเซ็นชื่อช่องขวามือนั้นผู้ที่เขียนช่องซ้ายมือเป็นผู้เซ็นชื่อแทน เช่น หมู่ที่ ๑๐ หมู่ที่ ๑๔ และหมู่ที่ ๑๘ ยอมรับหรือไม่ว่าเกษตรกรไม่ได้เป็นผู้เซ็นชื่อเอง ลักษณะนี้เป็นคดีอาญา

หาก อบต. ยืนยันว่าเอกสารนี้เป็นลายเซ็นเกษตรกรจริง จะส่งกองพิสูจน์หลักฐานให้พิสูจน์ว่าไม่ใช่ลายเซ็นจริง ถ้ายืนยันก็ให้เซ็นชื่อกำกับ

ผู้แทน อบต.หนองมะค่าโมง (นายนภดล หอมสุวรรณ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข) ได้ชี้แจงว่า การทำประชาคมในส่วนของการรับลงทะเบียนมีเจ้าหน้าที่รับลงทะเบียนหลายคน และชาวบ้านบางคนก็เขียนหนังสือไม่ได้ บางคนพอเซ็นชื่อได้ อบต. ก็ให้เจ้าหน้าที่เขียนให้เพื่อจะรับลงทะเบียน และชาวบ้านที่มาประชุมเซ็นชื่อจริง แต่ชื่อ ที่อยู่ อาจจะให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้เขียนแทน

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ความสำคัญอยู่ที่ลายเซ็นเท่านั้น ถ้าเป็นลายเซ็นจริงเอกสารนี้ก็น่าจะเชื่อถือได้ หาก อบต. ยืนยันว่าเป็นลายเซ็นจริงก็ถือว่าเอกสารนี้ถูกต้อง ถ้าให้ไปตรวจสอบความถูกต้องก็มาชี้แจงว่าตรวจสอบแล้วถูกต้อง

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้นำเสนอว่า ประเด็นคือเอกสารนี้ไม่ใช่ลายเซ็นจริง จึงให้ไปจัดประชาคมใหม่ โดยให้เกษตรกรมาเซ็นจริง ยกตัวอย่างในหมู่ที่ ๑๐ อบต. ยืนยันหรือไม่ว่าเกษตรกรเซ็นชื่อจริง ก็บันทึกในเอกสารนี้ไว้เลย ผมจะให้กองพิสูจน์หลักฐานพิสูจน์ และไปทำประชาคมถามชาวบ้านทุกคนว่าเป็นลายมือคุณหรือไม่ ถ้าไม่ใช่ลายมือชาวบ้านก็ถือเป็นเอกสารปลอม เป็นคดีอาญา ถ้า อบต. ยืนยันก็เซ็นชื่อกำกับในเอกสารรับรองรายชื่อทั้งหมดว่าเซ็นจริง เมื่อคุณสมบัติองค์ประกอบนี้ไม่ใช่ก็เท่ากับหลอกกรรมการทั้งหมด

ประธานคณะกรรมการ ได้ให้ความเห็นว่า ในการประชุมครั้งที่ผ่านมาคณะกรรมการมีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ ถอนเรื่องนี้ออกไปก่อน โดยให้ไปจัดทำข้อมูลภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งเรื่องของงบประมาณในการสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้มีการรองรับที่ชัดเจนด้วย แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป ซึ่งในการพิจารณาครั้งนี้ก็ต้องพิจารณาว่าได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการหรือไม่

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้นำเสนอว่า ที่ประชุมเห็นว่าให้ไปจัดประชุมประชาคมมาใหม่ และให้ชาวบ้านมาเซ็นจริง การตรวจสอบโดยให้รับรองมานั้นเป็นการรับรองว่าลายเซ็นนี้จริงหรือไม่ ถ้าเอกสารทั้งหมดถูกต้องก็พิจารณาได้ อบต. ต้องมั่นใจเพราะเป็นผู้ดำเนินการ และปลัด อบต. เป็นผู้รับรองสำเนาถูกต้องเบื้องต้น วันนี้ใครจะชี้แจงและยืนยันว่ารับรองเอกสารถ้าถูกต้องจะได้พิจารณาต่อไป

ผู้แทน อบต.หนองมะค่าโมง (นายสนธยา อ่อนโพธิ์แก้ว ปลัด อบต.หนองมะค่าโมง) ได้ชี้แจงว่า ในการทำประชาคมเพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ของ ส.ป.ก. ดำเนินการก่อสร้างระบบคัดแยกขยะ การจัดทำประชาคมถูกต้องตามข้อกำหนดทุกอย่าง โดยใช้หอประชุมอำเภอด่านช้าง มีผู้เข้าร่วมประชุมเต็มหอประชุมสามารถนำภาพมายืนยันได้ ในส่วนของหน่วยงานที่มาเข้าร่วมประชาคม ประกอบด้วย สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี กรมควบคุมมลพิษ และมีนายอำเภอด่านช้าง เป็นประธาน โดยมีภาพถ่ายพร้อมนำเสนอต่อที่ประชุม ซึ่งระบุรายละเอียดและขั้นตอนทั้งหมดในเรื่องระบบบ่อขยะที่ อบต. ขอใช้พื้นที่ หากจะให้ทำประชาคมใหม่จะต้องใช้งบประมาณ และที่สำคัญคือชาวบ้านในพื้นที่อยู่ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยพื้นที่ที่ขอใช้ประมาณ

๑๐ ไร่เศษนั้น เดิมสุขาภิบาลด่านช้างเป็นผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งได้มีการจัดตั้งสุขาภิบาลและจัดซื้อรถขยะมาจัดเก็บขยะและทิ้งขยะตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ ปัจจุบันมีขยะอยู่ประมาณ ๔-๕ หมื่นตัน คาดว่าไม่เกิน ๒ ปี ก็น่าจะเต็มเพราะไม่มีที่ทิ้งแล้ว ขณะนี้มี ๓ หน่วยงานที่ใช้พื้นที่อยู่ก็คือ เทศบาลตำบลด่านช้าง (ยกฐานะจากสุขาภิบาล) อบต.หนองมะค่าโมง และ อบต.ด่านช้าง ปริมาณขยะไม่ต่ำกว่า ๓๐ ตันต่อวัน ซึ่ง อบต. ได้เชิญคุณเผด็จในฐานะผู้แทนเกษตรกรไปดูพื้นที่มาแล้ว เพราะอยู่อำเภอด่านช้าง สำหรับเรื่องงบประมาณ อบต. ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินก่อนจึงจะดำเนินการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ขอให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนอย่างรอบคอบว่าประเด็นที่ทักท้วงในคราวที่แล้ว เนื่องจากคณะกรรมการไม่ทราบว่าจะอนุญาตให้นำพื้นที่ของ ส.ป.ก. ไปทำประโยชน์อย่างอื่นเท่าไร โดยมีคณะกรรมการท่านหนึ่งบอกว่าไม่มีแผนว่าจะใช้เท่าไร และคงเหลือพื้นที่เท่าไร เพราะวัตถุประสงค์หลักของ ส.ป.ก. คือการนำมาจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ ซึ่งวันนี้ได้มีการนำเสนอข้อมูลให้ทราบแล้วว่าเฉพาะที่อำเภอด่านช้างมีที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวนแสนกว่าไร่ และอนุญาตให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นประมาณ ๖๐๐ ไร่ แสดงว่าคณะกรรมการไม่ได้ละเลยต่อเป้าหมายหลัก คือ การนำที่ดินส่วนใหญ่ไปจัดให้แก่เกษตรกร ประเด็นเรื่องงบประมาณก็ได้ยืนยันแล้ว ต่อมาเป็นประเด็นที่คุณอุบลศักดิ์ทักท้วงว่าเอกสารถูกต้องหรือไม่ ซึ่งปลัด อบต. ก็ต้องชี้แจงให้ชัดเจนว่าเอกสารฉบับนี้ถูกต้องหรือไม่ เนื่องจากคณะกรรมการกังวลว่าจะเป็นเอกสารเท็จ เป็นคดีอาญา เมื่อตอบตรงประเด็นแล้วคณะกรรมการจะได้พิจารณาร่วมกันว่าเห็นด้วยหรือไม่อย่างไร

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า อบต. ยืนยันได้หรือไม่ว่าลายเซ็นนี้จริง ชาวบ้านมาประชุมจริงไม่ใช่คนอื่นเซ็นแทน เพราะท่านรับรองสำเนาถูกต้อง

ผู้แทน อบต.หนองมะค่าโมง (นายสนธยา อ่อนโพธิ์แก้ว ปลัด อบต.หนองมะค่าโมง) ได้ชี้แจงว่าขอรับรองว่าเอกสารนี้ถูกต้องเพราะจัดทำประชาคมจริง แต่ไม่รับรองลายเซ็นทั้งหมดว่าจะเป็นลายเซ็นจริงของผู้เข้าร่วมประชาคม หากถึงขั้นนำไปตรวจสอบกับกองพิสูจน์หลักฐาน แต่ถ้าให้ไปทำประชาคมใหม่ ก็ไม่ทำแล้วเพราะส่งเรื่องขอใช้พื้นที่มานาน กระบวนการดำเนินงานต่อไป เมื่อได้รับอนุญาตจากที่ประชุมครั้งนี้แล้ว ก็จะส่งเรื่องพร้อมเอกสารมติที่ประชุมเพื่อของบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ อบต. ต้องจัดทำประชาคมใหม่ในเรื่องโครงการศึกษาความเป็นไปได้ซึ่งหมดอายุไปแล้ว เพราะใช้ได้เพียง ๓ ปี และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการดังกล่าวประมาณ ๓ ล้านบาท เพราะเดิมที่ทำไว้รองรับขยะอยู่ประมาณไม่เกิน ๕๐ ตันต่อวัน ซึ่งในส่วนของระบบคัดแยกขยะ ปัจจุบันมีมติที่ประชุมของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมจังหวัดให้ อบต.หนองมะค่าโมงเป็น Cluster ในการที่จะรองรับขยะของหน่วยงานท้องถิ่นข้างเคียงทั้งหมด ๑๓ หน่วยงาน ประกอบด้วย อำเภอด่านช้าง อำเภอเดิมบางนางบวช และอำเภอหนองหญ้าไซ ซึ่งมีปริมาณขยะไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ตัน จึงต้องทำโครงการศึกษาความเป็นไปได้ โดยว่าจ้างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มาทำทั้งระบบ รวมทั้งต้องจัดทำประชาคมใหม่ด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เอกสารที่นำมาแสดงเพื่อเป็นเพียงหลักฐานในการขออนุญาตใช้ที่ดิน เมื่อคณะกรรมการมีมติอนุญาตให้ใช้ที่ดิน อบต. ก็จะนำหลักฐานไปของบประมาณ ซึ่งในกระบวนการนั้น อบต. ก็ต้องไปทำประชาคมอีกครั้งหนึ่ง หลักฐานนี้จะสะท้อนว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ขัดข้อง จึงขอเสนอว่าหากที่ประชุมไม่ขัดข้องก็มีมติอนุญาตไปก่อน แล้วให้ อบต. ไปแก้ไขรายชื่อรายใดไม่ได้เซ็นจริงก็ตัดออกไป จะได้เป็นการแก้ไขปัญหาเพราะเรื่องนี้ช้ามากแล้ว

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า การทำประชาคมนั้นต้องฟังเสียงประชาชน อย่าคิดว่าเสียงนั้นไม่มีความหมาย ดูเอกสารวันนี้แล้วประมาณ ๘๐% มีการเซ็นแทน และบางหมู่บ้านเซ็นแทนกันเกือบทั้งหมดก็เท่ากับว่าเป็นเอกสารเท็จ จึงขอให้ไปทบทวนตรงนี้ มีชาวบ้านไม่กี่หมู่บ้านกลับไปทำให้ชัดเจน แล้วก็ให้เซ็นชื่อจริงๆ จะเห็นชอบหรือไม่ อย่าไปบังคับ

ผู้แทนกรมการปกครอง (นายธรรมนูญ แก้วคำ) ได้เสนอความเห็นว่า ที่ผ่านมาคณะกรรมการให้กลับไปทบทวนประเด็นต่างๆ นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเรียนต่อที่ประชุมแล้วว่าได้ดำเนินการครบถ้วน ซึ่งมติประชาคมในภาพรวมก็เห็นชอบแล้ว เมื่อคณะกรรมการมีข้อสงสัยเรื่องลายเซ็น ซึ่งเห็นว่าเรื่องลายเซ็นอาจจะพิสูจน์ยาก ผู้ที่ปลอมลายเซ็นก็ต้องรับผิดชอบ และผู้เสียหายก็คือผู้ที่ถูกปลอมลายเซ็น ไม่แน่ใจว่าคนที่มีชื่อในลายเซ็นมาร้องคัดค้านหรือไม่ ดังนั้น หากจะพิสูจน์รายชื่อผู้เข้าประชุม อบต. ก็ไปปิดประกาศให้ชาวบ้านมาตรวจสอบลายเซ็นว่าได้เซ็นจริงหรือไม่ ในส่วนของหลักฐานอื่นก็ครบถ้วนตามกระบวนการแล้ว เห็นควรอนุมัติในหลักการไปก่อน หากตรวจสอบแล้วพบว่ามีลายเซ็นปลอม ผู้เสียหายทางกฎหมายคือผู้ถูกปลอมลายเซ็นก็ไปดำเนินการกับผู้ที่ปลอมลายเซ็นต่อไป

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้เสนอความเห็นว่า ตามที่ปลัด อบต. ได้ให้ข้อมูลนั้นมีประเด็น เพิ่มเติมในเรื่องของการเป็น Cluster กำจัดขยะในพื้นที่บริเวณข้างเคียงด้วย ซึ่งก็จะมีประเด็นปัญหาตามมาว่าพื้นที่ดังกล่าวยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ เพราะขนาดของปัญหาเพิ่มขึ้น แม้ว่าคณะกรรมการจะมีมติอนุญาตให้ใช้พื้นที่ แต่อาจจะไม่สามารถรองรับกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากจังหวัด เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากเรื่องนี้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ และจังหวัดได้มอบหมายภารกิจนี้ในปี ๒๕๕๘ ขนาดของปัญหาใหญ่ขึ้น และความเหมาะสมของพื้นที่ตรงนี้ไม่แน่ใจว่าจะเพียงพอกับสภาพของปัญหาหรือไม่

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า เมื่อเอกสารไม่ครบองค์ประกอบ ซึ่งก็ได้ท้วงติงแล้ว หากคณะกรรมการท่านใดเห็นชอบให้ยกมือคัดค้านจะได้รับผิดชอบเป็นรายๆ ไป บันทึกไว้เลยว่าใครเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

ประธานคณะกรรมการ ได้ให้ความเห็นว่า ตามที่ผู้แทนกรมการปกครองเสนอก็เป็นแนวทางหนึ่ง โดยการนำเอกสารไปปิดประกาศให้เจ้าของลายมือชื่อมาตรวจสอบว่าใช่หรือไม่ ไม่ต้องไปทำประชาคมใหม่ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาแล้ว ก็นำมายืนยันว่าใช่หมดทุกคนหรือไม่ มีคณะกรรมการท่านใดมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือไม่

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้เสนอความเห็นว่า ให้คณะกรรมการมีมติอนุมัติในหลักการ โดยมีเงื่อนไขว่า ให้นำเอกสารที่ถูกต้องมาประกอบวาระดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน แล้วให้ถือว่ามติคณะกรรมการมีผลอนุมัติหลังจากที่ได้นำเอกสารมาประกอบวาระแล้ว

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า ระเบียบการสร้างหนี้ผูกพันก่อนที่จะอนุมัติถือว่าผิดทั้งผู้อนุมัติและผู้ได้รับอนุมัติ

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ผู้แทนกรมบัญชีกลางได้กล่าวถึงความจำเป็นในการใช้พื้นที่ทำให้เกิดประเด็นขึ้นใหม่ว่าที่ดินมีความเหมาะสมหรือเกินขอบเขตหรือไม่

ผู้แทน อบต.หนองมะค่าโมง (นายสนธยา อ่อนโพธิ์แก้ว ปลัด อบต.หนองมะค่าโมง) ได้ชี้แจงว่า ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวสามารถรองรับปริมาณขยะได้อย่างเพียงพอ แต่ในอนาคตหากมีหน่วยงานท้องถิ่นข้างเคียงที่จะเข้ามาร่วมใช้ที่ดิน และมีการจัดตั้งระบบคัดแยกขยะแล้ว ตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมจังหวัดและผู้แทนของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ๕ นครปฐม เป็นผู้กำหนดหน่วยงานที่จะเข้าร่วมใน Cluster ในกรณีนี้หากได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นก็จะรองรับปริมาณขยะอยู่ที่ประมาณไม่เกิน ๕๐ ตันต่อวัน ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ปริมาณ ๓๐ ตันต่อวัน สำหรับ ๓ หน่วยงาน ถ้าเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๖-๗ หน่วยงานก็ยังรองรับได้

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้นำเสนอว่า เรื่องความเหมาะสมของพื้นที่ก็เป็นประเด็นมาตั้งแต่ต้น โดยผู้แทนกรมควบคุมมลพิษได้ตั้งข้อสังเกตไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ แต่ในเรื่องที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมจังหวัดให้ อบต. เป็น Cluster เรื่องการกำจัดขยะที่ อบต. ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนการบริหารจัดการขยะ ซึ่งในอนาคตอาจจะต้องมีการปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าว อบต. จะกำจัดขยะในรูปแบบใด เป็นวิธีการฝังกลบใช่หรือไม่

ผู้แทน อบต.หนองมะค่าโมง (นายสนธยา อ่อนโพธิ์แก้ว ปลัด อบต.หนองมะค่าโมง) ได้ชี้แจงว่า การกำจัดขยะไม่ใช่วิธีการฝังกลบ แต่เป็นระบบคัดแยกขยะ มีการติดตั้งเครื่องจักรคัดแยกขยะแต่ละประเภทออกมาโดยใช้น้ำเป็นเป็นตัวคัดแยก ซึ่งน้ำจากการคัดแยกขยะก็สามารถนำมาผลิตเป็นปุ๋ยชีวภาพ เพื่อนำไปแจกจ่ายให้เกษตรกรในพื้นที่ใช้ประโยชน์ได้

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้เสนอความเห็นว่า เมื่อเอกสารเป็นเท็จ ไม่ถูกต้อง ซึ่งในการประชุมครั้งที่ผ่านมาก็ให้ไปทำประชาคมใหม่ให้ชัดเจนเป็นชาวบ้านจริง แต่ปรากฏว่าประมาณ ๘๐% เป็นลายมือเขียนคนเดียวกัน การประชุมอาจมีชาวบ้านมากมาย แต่บางคนอาจจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ ขอยืนยันว่าประชาชนส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วย จึงมีการเซ็นชื่อแทนกัน อบต. ควรให้มาประชุมทุกหมู่บ้าน ให้ชาวบ้านเซ็นชื่อมาใหม่

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้เสนอความเห็นว่า ประเด็นนี้ติดอยู่ที่คุณอุบลศักดิ์เป็นกังวลเรื่องลายเซ็นชื่อ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) และผู้แทนกรมการปกครอง ได้เสนอความเห็นว่า ให้คณะกรรมการอนุมัติในหลักการไปก่อนแล้วให้ไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง จึงขอเสนอให้นำกลับไปตรวจสอบก่อน โดยไปปิดประกาศที่ อบต. และหมู่บ้านแล้วก็ให้มีการคัดค้าน หากได้ผลเป็นอย่างไรก็ให้นำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี (นายเผด็จ ดิฐษดี) ได้กล่าวว่า ในฐานะที่อยู่ในพื้นที่อำเภอด่านช้าง และได้รับทราบข้อมูลประเด็นปัญหาเรื่องที่ตั้งและความเหมาะสมในการทำการเกษตร จึงได้เข้าไปดูในพื้นที่ด้วยตนเอง และขอชี้แจงว่าพื้นที่ที่ขอใช้ไม่มีความเหมาะสมทำการเกษตร เนื่องจากสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นบ่อลูกรังและอยู่ข้างภูเขา เป็นลูกรังโดยสิ้นเชิง มีบ่อน้ำความลึกโดยประมาณ ๒๐ เมตร ขยะใช้ฝังกลบมาประมาณ ๒๐-๓๐ ปี ในเรื่องของกลิ่นขยะนั้น ปลัด อบต. ได้บอกว่ามีการฉีดสารชีวภาพเพื่อขจัดกลิ่น จึงขอสนับสนุนความเห็นของคณะกรรมการให้นำรายชื่อไปปิดประกาศ และนำมาเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า ผมไม่ติดใจอะไรเลย ดีไม่ดี ใช้ได้ใช้ไม่ได้ ผมติดใจตรงที่เอกสารเป็นเท็จ เสนอแค่นี้ประเด็นเดียว และวันนี้จะทำอย่างไรก็ตามให้เห็นว่าผู้ที่มีชื่อได้เซ็นชื่อจริงหรือเห็นชอบก็แล้วแต่ เพื่อมาประกอบในการประชุม

ประธานคณะกรรมการ ได้สรุปและเสนอแนวทางเพื่อให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณา ดังนี้

แนวทางที่ ๑ คณะกรรมการอนุมัติตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ

แนวทางที่ ๒ ให้ อบต.หนองมะค่าโมง ดำเนินการตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนกรมการปกครอง โดยการนำรายชื่อไปปิดประกาศในพื้นที่เพื่อให้ผู้มีรายชื่อมาตรวจสอบและรับรอง โดยลงลายมือชื่อแล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

แนวทางที่ ๓ ไม่อนุมัติ เนื่องจากเอกสารไม่ถูกต้อง

โดยประธานคณะกรรมการ ได้สอบถามความเห็นของคณะกรรมการในแนวทางที่เสนอแนวทางที่ ๑ ผลสรุปว่าไม่มีคณะกรรมการท่านใดยกมือสนับสนุนความเห็นแนวทางนี้ ต่อมาได้สอบถามความเห็นของคณะกรรมการในแนวทางที่ ๒ ผลสรุปที่ได้คณะกรรมการเสียงส่วนใหญ่ยกมือสนับสนุนให้ความเห็นชอบแนวทางที่ ๒ โดยให้ อบต.หนองมะค่าโมง นำกลับไปให้ผู้ที่มีรายชื่อเซ็นรับรอง ภายใน ๔๕ วัน เพื่อนำเอกสารมาให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง และนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไปภายใน ๒ เดือน

มติคณะกรรมการ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ดำเนินการตรวจสอบลายมือชื่อผู้เข้าร่วมในการจัดทำประชาคมที่ อบต. จัดขึ้น โดยให้ดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมการเห็นชอบ กล่าวคือ ให้นำรายชื่อการทำประชาคมปิดประกาศในพื้นที่ ณ ที่ทำการ อบต. และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และประกาศให้บุคคลที่มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมตรวจสอบลายมือชื่อ โดยหากเห็นว่าไม่ใช่ลายมือชื่อของตนเอง ให้ผู้นั้นแจ้งการคัดค้านต่อ อบต. หรือผู้ใหญ่บ้าน ว่าไม่ใช่ลายมือชื่อของตนเองภายใน ๔๕ วัน และให้ อบต.หนองมะค่าโมง รวบรวมและรายงานผลการตรวจสอบต่อ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ใช้ที่ดินต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๔.๑ รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่เพื่อนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ นั้น มีปัญหาเนื่องมาจากผู้ถือครองที่ดินไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือมีการครอบครองที่ดินเกินกว่าจำนวนเนื้อที่ตามที่กฎหมายปฏิรูปที่ดินกำหนด หรือกรณีบุคคลที่ไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายเข้าใช้ประโยชน์โดยอ้างสิทธิการซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว หรือมีการเปลี่ยนมือที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรเพื่อถือครองที่ดินเป็นแปลงขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการติดตามนำที่ดินของรัฐกลับมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินตามนโยบายจัดที่ทำกินให้ชุมชนของรัฐบาลให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ต่อมาได้มีการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ กษ. ได้มีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย พ.ศ. .... โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจทางปกครองปฏิบัติการเข้าสำรวจพื้นที่เป้าหมายตามพยานหลักฐานเบื้องต้นและเปิดโอกาสให้ผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่ออกมาแสดงตน และนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ว่ามีสิทธิในที่ดินหรือไม่ หากผู้ถือครองที่ดินไม่ออกมาแสดงตน หรือพิสูจน์สิทธิแล้วไม่มีสิทธิในที่ดินดีกว่ารัฐ ให้เจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจในการยึดที่ดินแล้วนำมาดำเนินการจัดให้แก่ผู้ไร้ที่ดินทำกินต่อไป ในการปฏิบัติทางปกครองตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจะใช้บังคับในพื้นที่ ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ พื้นที่ซึ่งผู้ถือครองที่ดินไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินฯ หรือมีการครอบครองที่ดินเกินกว่าจำนวนเนื้อที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

๑.๑.๒ พื้นที่ซึ่งบุคคลที่ไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายเข้าใช้ประโยชน์ โดยอ้างสิทธิการซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว หรือมีการเปลี่ยนมือที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรเพื่อถือครองที่ดินเป็นแปลงขนาดใหญ่

๑.๑.๓ ที่ดินที่อยู่ในระหว่างการบังคับคดีตามผลแห่งคำพิพากษาถึงที่สุดให้ขับไล่บุคคลออกจากที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

โดยมาตรการที่เหมาะสมตามร่างพระราชบัญญัติที่จำเป็นต้องนำมาดำเนินการโดยเร่งด่วนคือการใช้อำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กับกรณีพื้นที่ตามบทเฉพาะกาล ๓ ประเภทในร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

กรณีที่ ๑ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป

กรณีที่ ๒ ที่ดินที่จัดให้เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และมีหลักฐานเบื้องต้นเชื่อได้ว่าถูกครอบครองโดยบุคคลที่ไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไป

กรณีที่ ๓ ที่ดินซึ่งมีผลคำพิพากษาในคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีปกครองถึงที่สุดให้ขับไล่บุคคลออกจากที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป

๑.๒ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑.๒.๑ ให้ผู้ครอบครองที่ดินยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินของตน ได้แก่ หลักฐานตามประมวลกฎหมายที่ดิน อาทิเช่น โฉนดที่ดิน โฉนดตราจอง หรือตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข. หรือแบบหมายเลข ๓) หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ใบแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา ๒๗ ตรี (ส.ค.๒) ใบจอง (น.ส.๒) ใบเหยียบย่ำ หรือหนังสือแสดงการทำประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ ได้แก่ หนังสือแสดงการทำประโยชน์ในเขตนิคมสร้างตนเอง (น.ค.๓) หรือหนังสือแสดงการทำประโยชน์ในเขตนิคมสหกรณ์ (ก.ส.น. ๕) หรือหนังสือแสดงสิทธิอย่างที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐโดยชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒.๒ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามคำสั่งที่เลขาธิการ ส.ป.ก. แต่งตั้งในการยึดที่ดินกรณีหลักฐานตามข้อ ๑.๒.๑ ไม่มีสิทธิในที่ดินดีกว่า ส.ป.ก.

๑.๒.๓ ให้สิ่งปลูกสร้างที่ไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางกับการปฏิรูปที่ดินฯ ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินฯ

๑.๒.๔ ที่ดินที่ยึดกลับคืนมาจัดให้แก่เกษตรกร ๒ ประเภท คือ เกษตรกรตามนโยบายจัดที่ดินทำกินให้แก่ชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล หรือเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินเดิมบุคคลในครอบครัวเดียวกัน และผู้สืบสันดานของผู้ถือครองที่ดินที่ได้ร่วมทำประโยชน์

๑.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการตรวจสอบหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินของผู้ครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙

การดำเนินงาน

๑. ผลการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ยึดคืน

๑.๑ ส.ป.ก. ได้รายงานผลความก้าวหน้าในการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ แล้ว และในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ ได้อนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ให้มีความพร้อมในการทำการเกษตรตามนโยบายของ คทช. ก่อนจะจัดสรร

ให้เกษตรกร โดยการสำรวจรังวัด ออกแบบ ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ระยะเวลา ๑ ปี วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน)

๑.๒ ส.ป.ก. ได้ติดตามผลความก้าวหน้าในการยึดคืนพื้นที่จากผู้ครอบครองที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ม.๔๔) ตามลักษณะการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล เป้าหมาย ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๐ ดังนี้

๑.๒.๑ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนฯ เป้าหมาย ๓๐,๐๐๐ ไร่

ดำเนินการในพื้นที่ที่มีเป้าหมายชัดเจน จำนวน ๓๐,๐๐๐ ไร่ ๓๓ แปลง ใน ๙ จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ กาญจนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา สระแก้ว เชียงใหม่ และชุมพร ส.ป.ก. มีผลการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

๑) งานสำรวจออกแบบวางผังแม่บทการพัฒนา โดยบูรณาการร่วมกับกรมชลประทาน จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๒๑ แปลง ในจังหวัดนครราชสีมา สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ กาญจนบุรี ชลบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา และอยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๒ แปลง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สระแก้ว และชุมพร โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จทุกแปลงภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๐

๒) งานปรับพื้นที่และปรับปรุงถนน โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกองทัพบก เริ่มดำเนินการแล้ว จำนวน ๖ แปลง ในจังหวัดนครราชสีมา สุราษฎร์ธานี กาญจนบุรี สระแก้ว ส่วนในแปลงอื่นๆ อยู่ในระหว่างเตรียมการขออนุมัติงบประมาณจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓) งานรังวัดปูผังแบ่งแปลง เริ่มดำเนินการแล้ว จำนวน ๑ แปลง ในจังหวัดสระแก้ว

๔) งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ได้รับความร่วมมือดำเนินการจัดหาและสร้างแหล่งน้ำ โดยกรมชลประทานและกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยในส่วนของกรมชลประทานดำเนินการสำรวจวงรอบจัดทำผังแปลงแล้วเสร็จ จำนวน ๒๔ แปลง ในจังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา ชลบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชุมพร และเริ่มก่อสร้างแหล่งน้ำแล้ว จำนวน ๔ แปลง ในจังหวัดนครราชสีมา สุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา และชุมพร

๕) กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ส่งข้อมูลพื้นที่ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ให้ คทช. จังหวัด คัดเลือกผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ แล้ว จำนวน ๑๑ แปลง ในจังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี และนครราชสีมา

๑.๒.๒ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนฯ เป้าหมาย ๗๐,๐๐๐ ไร่

ดำเนินการในพื้นที่ที่อยู่ระหว่างคัดกรองพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๗๐,๐๐๐ ไร่ ใน ๒๗ จังหวัด ขั้นตอนดำเนินการประกอบด้วยการตรวจสอบข้อมูลเชิงแผนที่ ผู้ถือครองที่ดิน ประชาสัมพันธ์ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายรับทราบการเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ส่งข้อมูลพื้นที่เป้าหมายให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน และดำเนินการปรับปรุงพัฒนาที่ดิน

ส.ป.ก. จะดำเนินการส่งข้อมูลพื้นที่ให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๐ และดำเนินการปรับปรุงพัฒนาที่ดินให้มีความพร้อมในการทำการเกษตร ส่งมอบให้ คทช. จังหวัด จัดสรรให้สถาบันเกษตรกรภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๐

๒. ความก้าวหน้าการสนับสนุนงบประมาณ

การดำเนินงานตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาพื้นที่ที่ยึดคืนก่อนส่งมอบให้ คทช. ดำเนินการจัดที่ดินให้สหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกรต่อไป โดยมีความก้าวหน้าในการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

๒.๑ เงินงบประมาณปกติ

ส.ป.ก. ได้รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณปกติดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ยึดคืน เสนอ คปก. รับทราบในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ แล้ว

๒.๒ เงินกองทุนปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ได้รายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ยึดคืน เสนอ คปก. รับทราบในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ โดยสรุปผลการใช้จ่ายเงินตามที่ คปก. ได้อนุมัติหลักการในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ให้มีความพร้อมในการทำการเกษตรตามนโยบายของ คทช. ก่อนจะจัดสรรให้เกษตรกรโดยการสำรวจรังวัด ออกแบบ ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตรตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท ได้อนุมัติให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้ว รวมจำนวนทั้งสิ้น ๖,๖๖๖,๑๘๐ บาท คงเหลือวงเงินสำหรับการพัฒนาพื้นที่ฯ จำนวน ๙๕๓,๔๕๕,๐๒๐ บาท

สำหรับความก้าวหน้าเพิ่มเติม คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ได้อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพิ่มเติมจากการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ดังนี้

๑. อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

๑.๑ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แปลงที่ดิน No ๔๔ และ No ๔๕ เป็นเงิน ๘๓๕,๑๕๒ บาท จังหวัดชลบุรี แปลงที่ดินเลขที่ No ๓๗๘ และ No ๔๖๘ เป็นเงิน ๓๑๑,๑๘๐ บาท จังหวัดฉะเชิงเทรา แปลงที่ดินเลขที่ NoS๗๔ เป็นเงิน ๑๖๙,๔๔๐ บาท จังหวัดสระแก้ว แปลงที่ดินเลขที่ No ๑๔๐๔ และ No ๒๘๗๙ เป็นเงิน ๓๕๒,๙๘๐ บาท และจังหวัดนครราชสีมา แปลงที่ดินเลขที่ No ๔๘๔๓ เป็นเงิน ๑๔๓,๕๙๒ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๘๑๒,๓๔๔ บาท

๑.๒ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี แปลงที่ดิน No ๓๗๘ และ No ๔๖๘ จังหวัดฉะเชิงเทรา แปลงที่ดินเลขที่ No S๗๔ จังหวัดสระแก้ว แปลงที่ดิน No ๒๘๗๙ และจังหวัดนครราชสีมา แปลงที่ดินเลขที่ No ๔๘๔๓ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๒๗๙,๕๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

ทั้งนี้ให้กองทัพบกคำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอีกครั้ง หากไม่เกินกว่าวงเงินที่อนุมัติไว้ ให้ดำเนินการตามโครงการได้ แต่หากคำนวณแล้วมีค่าใช้จ่ายเกินกว่าวงเงินที่อนุมัติ ให้นำเรื่องกลับมาเสนอขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในการประชุมคราวต่อไป

๑.๓ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก และปรับปรุงถนนลูกรังสายซอย ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี แปลงที่ดิน No ๑๔ และ AL๘ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๒๖๕,๖๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

ทั้งนี้ ให้กองทัพบกคำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอีกครั้ง หากไม่เกินกว่าวงเงินที่อนุมัติไว้ ให้ดำเนินการตามโครงการได้ แต่หากคำนวณแล้วมีค่าใช้จ่ายเกินกว่าวงเงินที่อนุมัติ ให้นำเรื่องกลับมาเสนอขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในการประชุมคราวต่อไป

๑.๔ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ ขุดเจาะบ่อบาดาลและก่อสร้างระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี แปลงที่ดินเลขที่ AL๘ No ๑๔ และ No ๑๕ เพื่อสำรวจขุดเจาะบ่อบาดาลพร้อมระบบประปาบาดาล ขนาด ๑๒ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ แห่ง จำนวนบ่อบาดาล ๓ บ่อ เป็นเงิน ๓,๑๘๖,๓๐๐ บาท โดยให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินโครงการ และเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๒. อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

๒.๑ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๘ แปลง แปลงที่ดินเลขที่ No ๒๒๖๙ No ๒๙๒๔ No ๓๒๖๓ No ๓๒๖๔ No ๓๙๒๒ No ๓๙๓๑ No ๔๓๔๑ และ No ๔๒๑ เนื้อที่ ๒,๓๒๘ ไร่ เป็นเงิน ๖๘๓,๕๖๐ บาท และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๑ แปลง แปลงที่ดินเลขที่ No ๑๕ เนื้อที่ ๗๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๒๐๑,๖๘๘ บาท รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ๘๘๕,๒๔๘ บาท

๒.๒ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์เพื่อออกแบบการขุดเจาะบ่อบาดาล และระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว ชุมพร และสุราษฎร์ธานี รวม ๒๕ แปลง จำนวน ๖๕ แห่ง เป็นเงิน ๑,๒๕๗,๑๐๐ บาท โดยให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

สรุปผลการใช้จ่ายเงินตามที่ คปก. ได้อนุมัติหลักการในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ให้มีความพร้อมในการทำการเกษตรตามนโยบายของ คทช. ก่อนจะจัดสรรให้เกษตรกรโดยการสำรวจรังวัด ออกแบบ ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท นั้น ได้อนุมัติให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้วรวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๙,๓๕๒,๒๗๒ บาท ดังนั้นคงเหลือวงเงินสำหรับการพัฒนาพื้นที่ฯ จำนวน ๙๔๐,๗๖๘,๙๒๘ บาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ และให้ ส.ป.ก. เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงาน ในการปฏิบัติงานให้ผู้บริหาร ส.ป.ก. กำชับเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการด้วยความรอบคอบ โปร่งใส และชัดเจนด้วย

เรื่องที่ ๔.๒ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐) และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ๑,๙๓๑.๘๑๗๑ ล้านบาท ภายใต้นโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

๑. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

(๗.๑.๑๖) แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานรองบุคลากรภาครัฐพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(๒.๑๕.๘) แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ แผนงานรองพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

(๒.๘) แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน

(๔.๒) แผนงานยุทธศาสตร์จัดการปัญหาที่ดินทำกิน (บูรณาการ)

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

(๕.๓) แผนงานยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บูรณาการ)

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ภายใต้แผนงาน/งบประมาณปี ๒๕๖๐ ที่ได้รับโดยมุ่งเน้นความเชื่อมโยงของหลักปฏิบัติงาน “การบูรณาการงานพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดิน” และการใช้เครือข่ายผู้นำเกษตรกรเป็นกลไกในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกำหนดปริมาณงานภายใต้กิจกรรมเป็นรายไตรมาสเพื่อใช้กำกับดูแลและเร่งรัดการปฏิบัติงาน โดยนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เห็นชอบแผนงานและวงเงินงบประมาณ จำนวน ๑,๙๓๑.๘๑๗๑ ล้านบาท ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ และอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ วงเงินแผนรายรับเท่ากับรายจ่าย จำนวน ๓,๖๕๐.๐๐ ล้านบาท ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

ส.ป.ก. ขอรายงานผลการดำเนินงานตามผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐) และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตามแผนงบประมาณ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๑๕ มี.ค. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ **แผนงานรองพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ**					
รายจ่ายตามภารกิจพื้นฐาน					
๑. ผลผลิตเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม					
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๖๓,๐๐๐	๓๖,๐๒๕	๕๗.๑๘
		ไร่		๒๘๑,๑๑๐	
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๖๓,๐๐๐	๑๔,๓๕๕	๒๒.๗๙
	- มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑	ราย	๖๓,๐๐๐	๑๑,๐๗๙	๑๗.๕๙

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๑๕ มี.ค. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
๑.๑	**เกษตรกรได้รับการจัดที่ดิน**				
	๑.๑.๑ ที่ดินทำกิน				
	- รังวัดที่ดิน	ราย	๔๓,๐๐๐	๑๖,๙๐๕	๓๙.๓๑
		ไร่	๖๔๕,๕๐๐	๒๑๒,๓๙๒	๓๒.๙๐
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๔๓,๐๐๐	๒๒,๕๓๑	๕๒.๔๐
		ไร่		๒๗๒,๔๙๘	
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๔๓,๐๐๐	๑๑,๘๘๕	๒๗.๖๔
		ไร่		๑๔๓,๖๑๙	
	- มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑	ราย	๔๓,๐๐๐	๙,๗๗๔	๒๒.๗๓
		ไร่		๑๒๐,๙๖๓	
	๑.๑.๒ ที่ดินชุมชน	ชุมชน	๔๔๖	๑,๔๗๒	๓๓๐.๐๔
	- รังวัดที่ดิน	แปลง	๒๐,๐๐๐	๙,๓๙๘	๔๖.๙๙
		ไร่		๕,๙๐๙	
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๒๐,๐๐๐	๑๓,๔๙๔	๖๗.๔๗
		ไร่		๘,๖๑๒	
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๒๐,๐๐๐	๒,๔๗๐	๑๒.๓๕
		ไร่		๑,๔๘๑	
	- มอบ ส.ป.ก.๔-๐๑ช	ราย	๒๐,๐๐๐	๑,๓๐๕	๖.๕๓
		ไร่		๙๑๗	
๑.๒	**การตรวจสอบการถือครองที่ดิน (๑๒ ล้านไร่)**				
	๑.๒.๑ จัดที่ดินแล้ว	แปลง	๑,๒๗๖,๒๘๒	๕๔๗,๐๕๘	๔๒.๘๖
		ไร่	๑๒,๕๒๕,๔๘๑	๕,๖๗๗,๗๕๔	๔๕.๓๓
๒. ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน					
๒.๑	**การพัฒนาผู้แทนเกษตรกร**	**ราย**	**๑,๖๓๐**	**๑,๖๑๕**	**๙๙.๐๘**
	- อบรมผู้แทนเกษตรกร (คปจ.)	ราย	๒๘๔	๒๑๘	๗๖.๗๖
	- อบรมผู้แทนสหกรณ์	ราย	๒๘๔	๓๑๑	๑๐๙.๕๑
	- อบรมอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน (อสปก.)	ราย	๑,๐๖๒	๑,๐๘๖	๑๐๒.๒๖

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๑๕ มี.ค. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
๒.๒	**การพัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน**				
	- ศูนย์ต้นแบบ	แห่ง	๔๙	๔๙	๑๐๐.๐๐
	- พัฒนาศูนย์ฯ	แห่ง	๒๙๓	๒๓๕	๘๐.๒๐
	- พัฒนาเกษตรกรโครงการขับเคลื่อนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	ราย	๑๐,๐๐๐	๙,๔๕๑	๙๔.๕๑
	- การปลูกไม้เศรษฐกิจในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๖,๑๐๐	๒๐๕	๓.๓๖
๒.๓	**การสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่**	ราย	๓,๗๐๐	๓,๕๙๕	๙๗.๑๖
	- การพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน	ราย	๓,๓๐๐	๓,๒๖๘	๙๙.๐๓
	- การพัฒนาเกษตรกรผู้นำรุ่นใหม่	ราย	๒๐๐	๑๒๗	๖๓.๕๐
	- การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่	ราย	๒๐๐	๒๐๐	๑๐๐.๐๐
๒.๔	**การพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน**				
	- พัฒนาองค์ความรู้วิสาหกิจชุมชน	ราย	๕,๐๐๐	๕,๐๖๓	๑๐๑.๒๖
๒.๕	**ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน**				
	- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ	แห่ง	๓๐๐	๒๗๕	๙๑.๖๗
	- ขยายผลองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร	ราย	๑๘,๐๐๐	๑๖,๙๙๗	๙๔.๔๓
๒.๖	**การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน**	ราย	**๓,๖๐๐**	**๓,๖๒๙**	**๑๐๐.๘๑**
	- การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (เกษตรอินทรีย์)	ราย	๑,๘๐๐	๑,๙๒๙	๑๐๗.๑๗
	- การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (มาตรฐาน GAP)	ราย	๑,๘๐๐	๑,๗๐๐	๙๔.๔๔
	- เกษตรกรผ่านรายได้ไม่ต่ำกว่า ๑.๘ แสนบาท	ราย	๓,๖๒๙	๑,๑๕๓	๓๑.๗๗
	- เกษตรกรผ่าน Existing Smart Farmer	ราย	๓,๖๒๙	๘๑๘	๒๒.๕๔
	- Smart Farmer ต้นแบบ	ราย	๘๑๘	๗๗	๙.๔๑
๒.๗	**โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๓ โครงการ**				
	- อบรมเกษตรกรภายใต้โครงการ	ราย	๑,๕๑๐	๑,๒๒๓	๘๐.๙๙
แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ					
๑.	**โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย**	**ราย**	**๑,๑๖๐**	**๑,๑๓๐**	**๙๗.๔๑**
	- เกษตรกรได้รับการส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน	ราย	๑,๑๖๐	๑,๑๓๐	๙๗.๔๑
๒.	**โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)**	**ศูนย์**	**๑๔๐**	**๙๒**	**๖๕.๗๑**
	- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	ศูนย์	๑๔๐	๙๒	๖๕.๗๑

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๑๕ มี.ค. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
๓.	**โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน**				
	- ศูนย์ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์	๑๓๕	๑๓๔	๙๙.๒๖
	- ขยายผลองค์ความรู้ศูนย์ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	๕,๔๐๐	๕,๕๔๖	๑๐๒.๗๐
๔.	**โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่**	**พื้นที่**	**๔๕**	**๑๘**	**๔๐.๐๐**
	- ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	พื้นที่	๔๕	๑๘	๔๐.๐๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน					
แผนงานยุทธศาสตร์จัดการปัญหาที่ดินทำกิน (บูรณาการ)					
๑.	**โครงการจัดที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร**	**พื้นที่**	**๒**	**-**	**-**
	- จัดที่ดินแปลงรวมในเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่	๒	-	-
๒.	**โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร**	**พื้นที่**	**๖**	**๒**	**๓๓.๓๓**
	- ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	พื้นที่	๖	๒	๓๓.๓๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					
แผนงานยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บูรณาการ)					
๑.	**โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน**	**แห่ง**	**๘๘**	**๔๕**	**๕๑.๑๔**
	- กิจกรรมการจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	แห่ง	๘๘	๔๕	๕๑.๑๔

ตารางที่ ๒ รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐
เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมติ ครม. วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๕๙)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๐)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๐)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๐)
รายจ่ายงบลงทุน				
มติ ครม.	๑๙.๐๐	๔๑.๐๐	๖๓.๐๐	๘๗.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๑๓.๐๙	๒๓.๓๙		
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น				
มติ ครม.	๓๐.๐๐	๕๒.๐๐	๗๓.๐๐	๙๖.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๑๙.๖๑	๓๕.๗๖		

ตารางที่ ๓ ผลการดำเนินงานรับ – จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)

รายการ	เปรียบเทียบแผน - ผลการดำเนินการรับ-จ่ายเงินกองทุนฯ							ผลการรับ - จ่ายเงินกองทุนฯ ปี ๒๕๖๐ มากกว่า (น้อยกว่า) ปี ๒๕๕๙	
	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐				ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ณ วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙				
	แผนปี ๒๕๖๐		ผล	คิดเป็น	แผน	ผล	คิดเป็น	ล้านบาท	คิดเป็น
	ตามมติ คปก. ๓/๒๕๕๙	แผนปรับใหม่	๒๘ ก.พ. ๖๐	ร้อยละ	ปี ๒๕๕๙	๒๙ ก.พ. ๕๙	ร้อยละ		ร้อยละ
๑. รายรับ	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๓,๐๙๗.๖๘**	**๘๔.๘๗**	**๓,๖๐๐.๐๐**	**๒,๙๑๔.๕๙**	**๘๐.๙๖**	**๑๘๓.๐๙**	**๖.๒๘**
๑.๑ รายรับตามมาตรา ๑๐ (๔)	**๘๕๐.๐๐**	**๘๕๐.๐๐**	**๒๔๑.๑๘**	**๒๘.๓๗**	**๑,๐๐๐.๐๐**	**๒๕๓.๐๖**	**๒๕.๓๑**	**(๑๑.๘๘)**	**(๔.๖๙)**
▪ ค่าเช่า			๕.๒๗			๙.๓๒		(๔.๐๕)	(๔๓.๔๕)
▪ เงินต้นค่าเช่าซื้อ			๑๗.๘๒			๑๖.๑๗		๑.๖๕	๑๐.๒๐
▪ ต้นเงินกู้			๑๕๕.๗๑			๑๖๙.๖๕		(๑๓.๙๔)	(๘.๒๒)
▪ ค่าภาษีบำรุงท้องที่			๑.๓๔			๑.๐๙		๐.๒๕	๒๒.๙๔
▪ ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ			๓.๒๔			๔.๐๕		(๐.๘๑)	(๒๐.๐๐)
▪ ดอกเบี้ยเงินกู้			๑๗.๓๕			๑๓.๙๙		๓.๓๖	๒๔.๐๒
▪ ค่าปรับและรายรับอื่น			๔๐.๔๕			๓๘.๗๙		๑.๖๖	๔.๒๘
๑.๒ เงินคงเหลือยกมาจากปีก่อน	**๒,๘๐๐.๐๐**	**๒,๘๐๐.๐๐**	**๒,๘๕๖.๕๐**	**๑๐๒.๐๒**	**๒,๖๐๐.๐๐**	**๒,๖๖๑.๕๓**	**๑๐๒.๓๗**	**๑๙๔.๙๗**	**๗.๓๓**
๒. รายจ่าย	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๙๐.๒๙**	**๒.๔๗**	**๓,๖๐๐.๐๐**	**๑๘๙.๗๖**	**๕.๒๗**	**(๙๙.๔๗)**	**(๕๒.๔๒)**
๒.๑ รายจ่ายหมุนเวียน	**๓,๔๔๐.๐๐**	**๒,๔๙๖.๒๖**	**๗๕.๐๘**	**๒.๑๘**	**๓,๔๕๐.๐๐**	**๑๗๗.๔๖**	**๕.๑๔**	**(๑๐๒.๓๘)**	**(๕๗.๖๙)**
๒.๑.๑ ซื้อที่ดิน	๑,๐๖๐.๐๐	๑,๐๖๐.๐๐	๖.๐๓	๐.๕๗	๒,๐๐๐.๐๐	๘๕.๑๑	๔.๒๖	(๗๙.๐๘)	(๙๒.๙๒)
๒.๑.๒ สินเชื่อ	๖๐๐.๐๐	๖๐๐.๐๐	๖๙.๐๕	๑๑.๕๑	๖๐๐.๐๐	๙๒.๓๕	๑๕.๓๙	(๒๓.๓๐)	(๒๕.๒๓)
๒.๑.๓ เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส.	๕๐๐.๐๐	๕๐๐.๐๐	-	-	๕๐.๐๐	-	-	-	-
๒.๑.๔ รายจ่ายหมุนเวียนอื่น	๑,๒๘๐.๐๐	๓๓๖.๒๖	-	-	๘๐๐.๐๐	-	-	-	-
๒.๒ รายจ่ายขาด	**๒๑๐.๐๐**	**๑,๑๕๓.๗๔**	**๑๕.๒๑**	**๑.๓๒**	**๑๕๐.๐๐**	**๑๒.๓๐**	**๘.๒๐**	**๒.๙๑**	**๒๓.๖๖**
๓. เงินคงเหลือ (๑-๒)			**๓,๐๐๗.๓๙**			**๒,๗๒๔.๘๓**			

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐) และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐) และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐) และให้ ส.ป.ก. เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินที่ต่ำกว่าแผนงาน และติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา

เรื่องที่ ๔.๓ รายงานผลการประชาคมการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เสนอขออนุมัตินำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง คปก. ได้พิจารณาแล้ว มีข้อสังเกตและเสนอความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการทำประชาคมราษฎรในพื้นที่ตำบลณรงค์เพื่อเห็นชอบการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประชาชนที่ลงลายมือชื่อประมาณ ๔๐๐ คนนั้น ไม่แน่ใจว่าได้เข้าร่วมประชุมประชาคมจริงหรือไม่ หรือได้มีการลงลายมือชื่อแทนกัน จึงมีมติเห็นชอบในหลักการให้นำที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่บ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้จังหวัดสุรินทร์และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ (ส.ป.ก.สุรินทร์) ร่วมดำเนินการจัดทำประชาคมให้ถูกต้องก่อนดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

การดำเนินงาน

ส.ป.ก.สุรินทร์ และตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ ได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำการประชุมประชาคม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อขอความเห็นชอบนำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๕๐๗ คน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้นำที่รกร้างว่างเปล่าดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อราษฎรจะได้มีเอกสารสิทธิอย่างถูกต้อง และไม่สามารถซื้อขายได้ จะตกเป็นมรดกสู่ลูกหลานต่อไป ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง และในกรณีที่ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ก็ให้พิมพ์ลายนิ้วมือแทน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการประชุมประชาคมการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่บ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการประชุมประชาคมการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่บ้านรัฐราษฎร์พัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗-๒-๒๙ ไร่ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่องที่ ๔.๔ รายงานผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. รายงานผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เห็นชอบให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ปทจ.) เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแก่คู่สมรสหรือบุตรเพียงรายเดียวโดยไม่เป็นการแบ่งแยกสิทธิ และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แก่บุตรมากกว่าหนึ่งคน บิดา หรือมารดา พี่ หรือน้องร่วมบิดาและมารดาเดียวกัน หรือพี่ หรือน้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน และหลานของเกษตรกร (ลูกของลูก ลูกของพี่ หรือลูกของน้อง) รวมถึงการโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแก่คู่สมรสที่หย่าขาดจากกัน เมื่อ ปทจ. หรือ คปจ. มีมติประการใดแล้ว ให้รวบรวมแจ้ง ส.ป.ก. เพื่อรายงาน คปก. ทราบ นั้น

ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบและรวบรวมผลงานการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ - ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ สรุปผลได้ จำนวน ๖๖ จังหวัด ๖๗,๘๓๙ ราย ๗๒,๙๗๐ แปลง เนื้อที่ ๗๗๙,๙๗๐-๓-๗๗ ไร่ เป็นอำนาจการพิจารณาของ ปทจ. จำนวน ๑๕,๕๕๒ ราย ๑๘,๓๓๕ แปลง ๒๐๖,๔๘๑-๑-๒๕ ไร่ และเป็นอำนาจการพิจารณาของ คปจ. จำนวน ๕๒,๒๘๗ ราย ๕๔,๖๓๕ แปลง ๕๗๓,๔๘๙-๒-๕๒ ไร่ โดยมีเหตุผลในการโอนสิทธิประกอบด้วย ผู้ได้รับอนุญาตอายุมากประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองไม่ไหว และแบ่งสิทธิการถือครองในส่วนที่เกินความเพียงพอต่อการครองชีพให้ทายาทโดยธรรม สำหรับการรับมรดกสิทธิเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดไว้ มีดังนี้

(๑) โอนสิทธิเต็มแปลง จำนวน ๒๕,๘๓๘ ราย ๒๘,๓๕๖ แปลง เนื้อที่ ๒๘๔,๖๔๑-๑-๑๕ ไร่

(๒) มรดกสิทธิเต็มแปลง จำนวน ๑๓,๗๓๑ ราย ๑๖,๓๗๒ แปลง เนื้อที่ ๑๘๓,๔๑๗-๑-๐๓ ไร่

(๓) โอนสิทธิแบ่งแปลง จำนวน ๒๐,๐๒๙ ราย ๒๐,๐๐๐ แปลง เนื้อที่ ๒๒๔,๑๗๙-๐-๒๘ ไร่

(๔) มรดกสิทธิแบ่งแปลง จำนวน ๘,๒๔๑ ราย ๘,๒๔๒ แปลง เนื้อที่ ๘๗,๗๓๓-๑-๓๑ ไร่

๒. รายงานผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖

การพิจารณาการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ผู้รับโอนและผู้รับมรดก คือ ทายาทอันประกอบไปด้วย สามีหรือภริยาหรือบุตร (ที่เกิดจากบิดามารดา และบุตรบุญธรรม) หรือเครือญาติของเกษตรกร (บิดาหรือมารดา พี่น้องร่วมบิดามารดา พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดา และหลานของเกษตรกร) คปจ. เป็นผู้มีอำนาจพิจารณา

ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบและรวบรวมผลงานการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ - ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ สรุปผลได้ จำนวน ๒๓ จังหวัด ๘๙๑ ราย ๙๙๐ แปลง เนื้อที่ ๑๒,๔๒๘-๐-๗๔ ไร่ ดังนี้

(๑) โอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินเต็มแปลง จำนวน ๓๒๓ ราย ๓๗๔ แปลง เนื้อที่ ๕,๓๘๐-๐-๓๑ ไร่

(๒) โอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินแบ่งแปลง จำนวน ๑๕๑ ราย ๑๕๗ แปลง เนื้อที่ ๑,๒๕๖-๓-๘๑ ไร่

(๓) มรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินเต็มแปลง จำนวน ๓๓๓ ราย ๓๗๖ แปลงเนื้อที่ ๕,๐๙๘-๐-๔๒ ไร่

(๔) มรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินแบ่งแปลง จำนวน ๘๔ ราย ๘๓ แปลง เนื้อที่ ๖๙๓-๐-๒๐ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ - ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม ๑ - ๔)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ - ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๕.๑ ข้อสั่งการของประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า การทำงานของ ส.ป.ก. ที่ผ่านมายังมีบางประเด็นที่เป็นปัญหาที่จะต้องทบทวนและปรับแก้ไข ดังนั้น จึงขอให้เลขาธิการ ส.ป.ก. สั่งการให้เจ้าหน้าที่ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

พิจารณาการทำงานในแต่ละเรื่องให้รอบคอบ โดยเน้นความถูกต้อง ชัดเจน และแม่นยำ ทั้งในข้อกฎหมายและวิธีปฏิบัติงาน และจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบในภายภาคหน้าด้วย เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาและต้องเสียเวลาแก้ไข โดยเฉพาะในการประชุม คปก. ให้เน้นการจัดทำวาระการประชุมให้มีข้อมูลที่มีความละเอียด ชัดเจน ถูกต้อง และตรงประเด็น เพื่อที่กรรมการจะได้พิจารณาได้อย่างถูกต้อง และไม่เสียเวลาในการประชุม

คณะกรรมการ มอบให้เลขานุการฯ รับไปดำเนินการ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๑๕ น.

(นายสมปอง อินทร์ทอง)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางดารณี ชนะชนม์)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสาวรัตนา ไทยสมัคร)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
ผู้จดรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐

วันจันทร์ที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กทม.

ผู้มาประชุม

๑. นายธีรภัทร	ประยูรสิทธิ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	ประธานกรรมการ
๒. นายสุวรรณ	บูราพรนุสรณ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายปณิธาน	จินดาภู	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๔. นางเยาวลักษณ์	จำปีรัตน์	ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๕. นายบุญช่วย	ผูกสี	รองอธิบดีกรมที่ดิน (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๖. นายพรเทพ	การศัพท์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๗. นายทวีศักดิ์	ธนเดโชพล	รองอธิบดีกรมชลประทาน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๘. นายทศพร	ศรีศักดิ์	รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๙. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๑. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๒. นายทรงกลด	สว่างวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๑๓. นายวีรชัย	กาญจนาลัย	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ

.

๑๔. นางสุวิมล	ขุนพันธุ์	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๕. นายทศเทพ	เทศวานิช	ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมงานสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๑๖. นายวรพันธ์	ประเสริฐยิ่ง	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ๑ กรมการค้าภายใน (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๑๗. นายทวีชัย	ลิยี่เก	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๘. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๑๙. นายภักดี	พวงจิตร	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๒๐. นางจุไรรัตน์	แสงสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริการจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๒๑. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๒. นายวิชัย	มณีเนตร	ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินป่าไม้และอนุญาตการใช้ประโยชน์ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๓. นายภูษิต	พรหมมาณพ	ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๒๔. นายมนูญ	ตันติกุล	ประมงจังหวัดพิจิตร รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
๒๕. นายวิชัย	เลิศจิตเสถียรกุล	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ ส่วนระบบการปกครองท้องถิ่น สำนักบริหารการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๒๖. นายวันชัย	วุฒิรักขจร	รองผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อ (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๗. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๘. นางเบญจวรรณ	นิชจำนงค์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๙. นายประวิท	ตันเสียง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ

๓๐. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายไพรัช	เจ้ยชุม	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๒. นายสุวิทย์	เสือเล็ก	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๓. นายสมปอง	อินทร์ทอง	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย			ติดราชการ
๒. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พลตรี อนุสรณ์	ปัญญะบูรณ์	ผู้บัญชาการกองพลทหารช่าง
๒. นางวรรณนภา	บุญสุข	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๓. นายปัญจ์ธน	ม่วงมี	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๔. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๕. นางสาวอมราพัทธ์	เวชเตง	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๖. นางอดุลลักษณ์	อาศนเลขา	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.
๗. นายภาชน์	จารุภุมมิก	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๘. นายเลิศศักดิ์	สุขสวัสดิ์	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.
๙. นายประเทือง	พงษ์ไทย	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๐. นายสุริยน	พัชรครุกานนท์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๑. นายเจริญชัย	พรรณาภพ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
๑๒. นางสุภาภรณ์	อมราภิบาล	ผู้อำนวยการกองประสานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.
๑๓. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๑๔. นางสาวจุฑาสินี	ขำวิไล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๕. นางเยาวนิจ	เพ็ชรน้ำเขียว	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. (แทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.)
๑๖. นายประพันธ์	คำบาง	ผู้อำนวยการกลุ่มแก้ไขปัญหาที่ดิน (แทนผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๑๗. นางสาวธิตินันทน์	วงษ์วาด	รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ (แทนผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.)

๑๘. นายประกอบ	ยิ่งชล	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานวิศวกรรม ส.ป.ก.
๑๙. นางนภัสวรรณ	ก้องเอกภพ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๒๐. นางสาววนิดา	ธารถวิล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาทุนหมุนเวียน ส.ป.ก.
๒๑. นางสุกันตา	ศรีกำพล	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายแผนงานและงบประมาณ ส.ป.ก.
๒๒. นางสาววิไลวรรณ	เกตุแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๓. นางสาวพรพรรณ	ภูวนธรรม	ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ส.ป.ก.
๒๔. พันเอก ตวงทิพย์	ติณเวส	รองผู้อำนวยการกองการช่าง
๒๕. พันเอก วรเทพ	รัตโนทัย	รองผู้อำนวยการกองการก่อสร้าง
๒๖. พันเอก ขจรเดช	วงศ์อัครชัย	รองผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน
๒๗. นายวีรวุฒิ	เฉวียงวาศ	ผู้อำนวยการส่วนจัดหาที่ดินที่ ๒ กรมชลประทาน
๒๘. นายอมร	ชูบรรจง	นักวิชาการจัดหาที่ดินชำนาญการ กรมชลประทาน
๒๙. นายอานนท์	พรเพชรสุข	วิศวกรชลประทานชำนาญการ กรมชลประทาน
๓๐. นายชลิต	พงศ์ปลื้มปิติชัย	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.สระแก้ว
๓๑. นางสาวณัฐมน	จินตรักษ์	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ สำนักงบประมาณ
๓๒. นางเพ็ญนี	ฉลองเกียรติกุล	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ สำนักงบประมาณ
๓๓. นางสาวอุษา	ใหญ่กระโทก	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กระทรวงพาณิชย์
๓๔. นางสาวแกมแก้ว	คงเชื้อนาค	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๓๕. นายสราวุฒิ	พูลศรี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๖. นายพงศ์ปกรณ์	ผิวผ่อง	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๗. นางสาวปวีณา	แซ่ตั้ง	เศรษฐกรชำนาญการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๘. นายปฐม	เดชะ	นิติกร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓๙. นายสุพัฒ	มูลพฤกษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๐. นายพันธิตร	จำปาพันธุ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๑. นายพูลเกียรติ	ตันติรัตนเกตุ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๒. นางสาวรัตนา	ไทยสมัคร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๓. นายปรเดช	พุธจันทร์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๔. นางสาวกัญญาพัชร	ศรีฤทธิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๕. นายสมบัติ	เทียวประสงค์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๖. นางสาวพิมพ์นิภา	ตั๋นติ๊บ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

๔๗. นายอลงกรณ์	ซอนจำปา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๘. นายวาทิต	สอิ้งทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๙. นางสาวณัฐพร	สิงหเมธี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๐. นายสราวุธ	บรรหนองทุ่ม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๑. นางสาวรุ้งตะวัน	มงคล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๒. นางณิชชารีย์	เพิ่มพิพัฒน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) ประธานคณะกรรมการฯ ติดภารกิจเร่งด่วน จึงได้มอบหมายให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ) ทำหน้าที่แทน ซึ่งได้มีประเด็นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ๒ เรื่อง ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างยิ่ง โดยใช้อำนาจหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้ ส.ป.ก. นำที่ดินมาจัดให้กับเกษตรกรได้ จึงขอให้ ส.ป.ก. เร่งรัดการดำเนินงานตามแผนในภาพรวมและแผนปฏิบัติการรายพื้นที่ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สั่งการไว้

๒. กรมอุตุนิยมวิทยาได้ประกาศสถานการณ์ ในช่วง ๒ - ๓ วันนี้ เป็นช่วงที่มีพายุ และจะมีฝนตกหนักและหนักมากในบางพื้นที่ ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรี รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยจัดทำแผนงาน เตรียมความพร้อม เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับพี่น้องประชาชนและพี่น้องเกษตรกร ซึ่งในวันนี้ท่านนายกรัฐมนตรีจะลงพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อติดตามการแก้ไขปัญหาน้ำ และในพื้นที่อื่นๆ ในฐานะปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สั่งการให้ผู้บริหารระดับกรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบด้วย โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหลักอยู่แล้ว ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการประสานกับทีมผู้ว่าราชการจังหวัดในแต่ละจังหวัด เพื่อเตรียมพร้อมในเรื่องของการเผชิญเหตุ เตรียมเครื่องมือ โดยเฉพาะกรมชลประทานต้องเตรียมเครื่องสูบน้ำต่างๆ ให้พร้อม

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ ให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว

ตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๔๑๔ และหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๔๑๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ ปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไข

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ขอแก้ไขมติคณะกรรมการในหน้า ๔๔ บรรทัดที่ ๒๑ - ๒๖ ดังนี้

จากข้อความเดิม “ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานงานแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ดำเนินการตรวจสอบลายเซ็นชื่อผู้เข้าร่วมในการจัดทำประชาคมที่ อบต. จัดขึ้น โดยให้ดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมการเห็นชอบ กล่าวคือ ให้นำรายชื่อในการทำประชาคมปิดประกาศในพื้นที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบล และหมู่บ้าน และให้บุคคลที่มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมตรวจสอบและยืนยันความเห็น โดยลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง และให้ทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อห้ามมิให้ลงลายมือชื่อแทนกันด้วย พร้อมทั้งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ตรวจสอบความถูกต้องและนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินต่อไป”

ขอแก้ไขเป็น “ให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่าโมง ดำเนินการตรวจสอบลายมือชื่อผู้เข้าร่วมในการจัดทำประชาคมที่ อบต. จัดขึ้น โดยให้ดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมการเห็นชอบ กล่าวคือ ให้นำรายชื่อการทำประชาคมปิดประกาศในพื้นที่ ณ ที่ทำการ อบต. และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และประกาศให้บุคคลที่มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมตรวจสอบลายมือชื่อ โดยหากเห็นว่าไม่ใช่ลายมือชื่อของตนเอง ให้ผู้นั้นแจ้งการคัดค้านต่อ อบต. หรือผู้ใหญ่บ้าน ว่าไม่ใช่ลายมือชื่อของตนเองภายใน ๔๕ วัน และให้ อบต. หนองมะค่าโมง รวบรวมและรายงานผลการตรวจสอบต่อ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ใช้ที่ดินต่อไป”

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ปรับแก้ไขรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ ขอแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ ขออนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดเชียงใหม่

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ได้มีมติอนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน) เนื่องจากโครงการดังกล่าว เป็นกรณีเร่งด่วนที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มิได้นำเสนอ

ของบประมาณในปี ๒๕๖๐ และเป็นการดำเนินการตามนโยบายคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการขออนุมัติปรับแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวแล้ว วงเงิน ๙๖๐.๑๒ ล้านบาท โดยมีกิจกรรมดังนี้

(๑) งานสำรวจรังวัดแปลงที่ดินโดยรอบ พร้อมสำรวจรังวัดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน แหล่งน้ำ อาคารสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ราคางาน ๑๐๐ บาทต่อไร่

(๒) งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา ได้แก่ สำรวจความเหมาะสม วางผัง การจัดสรรการใช้ประโยชน์แปลงที่ดิน และสำรวจออกแบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ราคางาน ๕๐๐ บาทต่อไร่

(๓) งานปรับพื้นที่ เช่น ถางป่า ขุดตอ ทำความสะอาดพื้นที่ ปรับเกลี่ยพื้นที่ เป็นต้น ราคางาน ๒,๕๐๐ บาทต่อไร่

(๔) งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง เช่น แปลงชุมชน แปลงเกษตรกรรม แปลงผลิตรวม แปลงส่วนกลาง เป็นต้น ราคางาน ๓๐๐ บาทต่อไร่

(๕) งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน เช่น งานก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและถนนสายซอย งานปรับปรุงถนนลูกรังสายหลักและถนนสายซอย ราคางาน ๔,๐๐๐ บาทต่อไร่

(๖) งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ราคางาน ๑๐,๐๐๐ บาทต่อไร่

(๗) งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) ราคางาน ๑,๒๐๐ บาทต่อไร่

ราคางานที่ ส.ป.ก. ดำเนินการ (๑) - (๕) และ (๗) รวม ๘,๖๐๐ บาทต่อไร่

๒. คปก. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติอนุมัติปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ดังนี้

๒.๑ อนุมัติปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงิน ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท ในแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไป ในพื้นที่เป้าหมายยึดคืนทั้ง ๓ กรณี ทั้งนี้ หากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ได้เพิ่มเติม ในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ขอใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติหลักการดังกล่าวด้วย

๒.๒ อนุมัติราคางานต่อหน่วย (Unit Cost) ในการพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ให้สามารถถัวจ่ายกันได้ทุกกิจกรรม แต่ต้องไม่เกินราคามาตรฐานของสำนักงบประมาณ

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.) ได้จัดทำโครงการเสนอขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่

แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๕ แปลง ได้แก่ แปลงที่ดิน No๗๘๖ No๗๘๗ No๗๘๘ No๗๘๙ และ No๗๙๐ จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๐,๗๘๖,๖๐๐ บาท ในการประชุมคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติมอบหมายผู้แทนกองทัพบกคำนวณค่าใช้จ่ายใหม่ตามข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการ โดยให้ปรึกษาผู้แทนสำนักงบประมาณ ก่อนนำเสนอ อกก.คง. พิจารณาในการประชุมครั้งถัดไป เนื่องจากการคำนวณประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค่อนข้างสูง และรายละเอียดบางรายการมีความซ้ำซ้อนกันอยู่

๒. กองทัพบก โดยหน่วยทหารช่าง ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑ จัดทำรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่าย ซึ่งได้ปรึกษาผู้แทนสำนักงบประมาณ โดยมีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกองทัพบก และผู้แทน ส.ป.ก. ได้ปรับแก้รายละเอียด ดังนี้

๑) ปรับรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่าย จากที่ใช้ราคาต่อหน่วยงานจ้างเหมา เป็นราคาต่อหน่วยของงานดำเนินการเองตามรูปแบบของสำนักงบประมาณ

๒) ค่าเช่าเครื่องจักรหรือเครื่องมือช่าง ประมาณการโดยใช้ราคาต่อหน่วยงานจ้างเหมาตามรูปแบบสำนักงบประมาณ ให้ประมาณการจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง

๓) ค่าใช้จ่ายในการขนย้ายเครื่องจักร ประมาณการค่าใช้จ่ายตามระยะทางที่ขนส่งจริง โดยประมาณการแยกเป็นแต่ละงาน และแต่ละพื้นที่

๔) ค่า Factor F ซึ่งเป็นส่วนของค่าอำนวยการเกี่ยวกับการก่อสร้างสำนักงานสนามบ้านพักกำลังพล สาธารณูปโภค ฯลฯ ประมาณการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละงาน แต่ละพื้นที่ราคางาน (ทุน) น้อยกว่า ๕ ล้านบาท คิดค่าอำนวยการโดยใช้ Factor F ที่ ๑.๑๒๐๐

๒.๒ พื้นที่ดำเนินการ

ลำดับ	แปลงที่ดิน		เนื้อที่ยึดคืน (ไร่)	เนื้อที่ดำเนินการ (ไร่)	ที่ตั้งเขตปฏิรูปที่ดินฯ		
	ประเภทที่ดิน	หมายเลขที่			ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑.	No	๗๘๖	๑,๐๕๔	๑๙๐.๕๗	สันต้นหมื้อ บ้านหลวงและเวียง	แม่อาย และฝาง	เชียงใหม่
๒.	No	๗๘๗	๑,๔๙๗	๓๔๓.๗๐	สันต้นหมื้อ และบ้านหลวง	แม่อาย	เชียงใหม่
๓.	No	๗๘๘	๒,๔๗๒	๙๑.๖๐	บ้านหลวง และเวียง	แม่อาย และฝาง	เชียงใหม่
๔.	No	๗๘๙	๖๖๒	๑๔๕.๙๘	เวียง	ฝาง	เชียงใหม่
๕.	No	๗๙๐	๒๗๓	๑๗๖.๐๗	เวียงและท่ากว้าง	ฝาง	เชียงใหม่
รวม			**๕,๙๕๘**	**๙๔๗.๙๒**			

๒.๓. กองทัพบก โดยกองทัพภาคที่ ๓ กรมทหารช่างที่ ๓ ได้จัดทำประมาณราคางานที่จะต้องใช้ในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว จำนวนเงินทั้งสิ้น ๕,๔๘๐,๐๐๐ บาท ซึ่งลดลงกว่าครั้งก่อน จำนวน ๕,๓๐๖,๖๐๐ บาท ดังนี้

กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินงาน (ไร่)	วงเงินค่าใช้จ่าย (บาท)		ผลต่างงบประมาณ (บาท)
		ขอความเห็นชอบ อกก.คง. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐	ขอความเห็นชอบ อกก.คง. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐	
จำนวนทั้งสิ้น		๑๐,๗๘๖,๖๐๐.๐๐	๕,๔๘๐,๐๐๐.๐๐	(๕,๓๐๖,๖๐๐.๐๐)
รวมทั้งสิ้น		๑๐,๗๘๖,๖๐๗.๑๔	๕,๔๘๐,๓๙๓.๔๕	
แปลงที่ดินเลขที่ No๗๘๖, ๗๘๗, ๗๘๘, ๗๘๙ และ ๗๙๐ จังหวัดเชียงใหม่				
๑. งานถางป่าและล้มต้นไม้	๙๔๗	๔,๙๘๕,๗๕๔.๘๕	๓,๑๙๓,๕๓๙.๔๔	
๒. งานถากถางพื้นที่	๙๔๗	๒,๓๓๕,๔๐๘.๐๖		
๓. ปรับระดับพื้นที่	๙๔๗	๒,๓๓๕,๔๐๘.๐๖	๑,๗๓๐,๔๐๘.๙๖	
๔. โรยปูนขาวปรับสภาพดิน	๙๔๗	๑,๑๓๐,๐๓๖.๑๖	-	
๕. งานเคลื่อนย้ายเครื่องมือช่าง		-	๕๕๖,๔๔๕.๐๔	

๓. ส.ป.ก. โดย สพป. จึงได้จัดทำโครงการขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการปรับพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๕ แปลง แปลงที่ดินเลขที่ No๗๘๖ No๗๘๗ No๗๘๘ No๗๘๙ และ No๗๙๐ เนื้อที่ยึดคืน ๕,๙๕๘ ไร่ เนื้อที่ดำเนินการประมาณ ๙๔๗ ไร่ จำนวน ๕,๔๘๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้าน-สี่แสนแปดหมื่นบาทถ้วน) เฉลี่ยไร่ละ ๕,๗๘๖.๖๙ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม	ปริมาณงาน (ไร่)	ราคาต่อหน่วย	ราคาทุน	F_n	งบประมาณ (บาท)
ปรับเป็นจำนวนทั้งสิ้น					๕,๔๘๐,๐๐๐.๐๐
แปลงที่ดินเลขที่ No๗๘๖, ๗๘๗, ๗๘๘, ๗๘๙ และ ๗๙๐ จังหวัดเชียงใหม่ แบบเลขที่ ๐๕๐๗๔๐๑-๐๐๒-๖๐			๔,๓๙๖,๓๘๒.๕๐		๕,๔๘๐,๓๙๓.๔๔
๑. งานถางป่าและล้มต้นไม้			๒,๘๕๑,๓๗๔.๕๐		๓,๑๙๓,๕๓๙.๔๔
- ดำเนินการโดยหน่วยทหารช่าง	๑๙๐	๑,๓๐๑.๕๕	๒๔๗,๒๙๔.๕๐	๑.๑๒๐๐	๒๗๖,๙๖๙.๘๔
- ดำเนินการโดยหน่วยทหารช่าง (การเช่าเครื่องมือ)	๗๕๗	๓,๔๔๐.๐๐	๒,๖๐๔,๐๘๐.๐๐	๑.๑๒๐๐	๒,๙๑๖,๕๖๙.๖๐
๒. งานปรับระดับพื้นที่			๑,๕๔๕,๐๐๘.๐๐		๑,๗๓๐,๔๐๘.๙๖
- ดำเนินการโดยหน่วยทหารช่าง	๑๙๐	๑,๓๗๔.๔๐	๒๖๑,๑๓๖.๐๐	๑.๑๒๐๐	๒๙๒,๔๗๒.๓๒
- ดำเนินการโดยหน่วยทหารช่าง (การเช่าเครื่องมือ)	๗๕๗	๑,๖๙๖.๐๐	๑,๒๘๓,๘๗๒.๐๐	๑.๑๒๐๐	๑,๔๓๗,๙๓๖.๖๔
๓. งานเคลื่อนย้ายเครื่องมือช่าง					๕๕๖,๔๔๕.๐๔

๔. ตารางเปรียบเทียบราคางาน

ลำดับ	แปลงที่ดิน	โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	งบประมาณ (บาท)		
				ส.ป.ก.		กองทัพบก
				(ดำเนินการเอง)	(จ้างเหมา)	
๑.	No๗๘๖ - ๗๙๐	งานปรับพื้นที่ ถางป่า ล้มต้นไม้	๙๔๗	๒,๘๐๙,๙๐๐	๘,๗๔๐,๕๐๐	๕,๔๘๐,๐๐๐
รวมทั้งหมด			**๙๔๗**	**๒,๘๐๙,๙๐๐**	**๘,๗๔๐,๕๐๐**	**๕,๔๘๐,๐๐๐**

โดยราคางานของ ส.ป.ก. และกองทัพบกมีข้อแตกต่างกันในส่วนที่ ส.ป.ก. ไม่มี คือ การเช่าเครื่องมือ ค่าขนย้ายเครื่องมือช่าง และค่า Factor F

กฎหมาย ระเบียบ และมติที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานภายในของ ส.ป.ก. และส่วนราชการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ความหมายรวมถึงรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน

ข้อ ๖ การใช้จ่ายเงินกองทุนให้ใช้ได้ตามลักษณะของรายจ่าย ได้แก่...

(๒) รายจ่ายขาด สำหรับกิจการ ดังนี้...

ข. รายจ่ายตามโครงการเร่งด่วนที่เป็นภารกิจของ ส.ป.ก. โดยตรงแต่ไม่ได้รับเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการบริหารงานตามปกติ หรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ข้อ ๘ วรรคสอง การเบิกเงินกองทุน ให้เบิกเพื่อใช้ในกิจการตามแผนงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติ หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายได้นับถัดจากวันที่ได้รับอนุมัติ

ข้อ ๑๐ การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การฝากเงิน การนำเงินส่งคลัง รวมทั้งการพัสดุ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการนั้นโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ หลักฐานการจ่ายเงิน ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเบิกเงินกับกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบต่อไป

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ไม่อาจปฏิบัติตามข้อกำหนดใดในระเบียบนี้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

๒. ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงส่วนราชการประจำจังหวัดด้วย

ข้อ ๒๒ ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณจะมอบหมายให้ส่วนราชการอื่น เป็นผู้เบิกเงินแทนก็ได้ โดยให้ถือปฏิบัติตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๓. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๑๓ (๔) โครงการที่มีประมาณการค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายขาดจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้เป็นอำนาจของคณะอนุกรรมการ

ข้อ ๑๓ วรรคสอง กรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งให้เสนอคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

และ ข้อ ๑๓ วรรคสาม การพิจารณาตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้รวมถึงการวิเคราะห์ในด้านความเหมาะสมของโครงการและวิเคราะห์รายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการด้วย

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แปลงที่ดินเลขที่ No๗๘๖ No๗๘๗ No๗๘๘ No๗๘๙ และ No๗๙๐ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๔๘๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านสี่แสนแปดหมื่นบาทถ้วน) โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการ และเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นควรสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดเชียงใหม่ แปลงที่ดินเลขที่ No๗๘๖ No๗๘๗ No๗๘๘ No๗๘๙ และ No๗๙๐ วงเงินทั้งสิ้น ๕,๔๘๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านสี่แสนแปดหมื่นบาทถ้วน) เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อส่งมอบให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดินดำเนินการจัดสรรให้เกษตรกรต่อไป

๒. การเสนอขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในลักษณะจ่ายขาดวงเงินเกินกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นอำนาจของ คปก. ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๓ วรรคสอง ซึ่ง อกก.คง. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จึงเห็นควรนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่

จังหวัดเชียงใหม่ แปลงที่ดินเลขที่ No๗๘๖ No๗๘๗ No๗๘๘ No๗๘๙ และ No๗๙๐ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๔๘๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านสี่แสนแปดหมื่นบาทถ้วน) โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการ และเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายภูษิต พรหมมาณพ) ได้ตั้งข้อสังเกตใน ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ราคางาน ที่ปรากฏอยู่ในตารางหน้า ๕ นั้น จะเห็นว่า ราคางานที่ ส.ป.ก. ดำเนินการเองจะต่ำกว่าของกองทัพบก ไม่ทราบว่าสำนักงบประมาณได้พิจารณาข้อมูลแล้วหรือไม่

๒. ในโครงการมีการระบุว่า จะต้องมีการโค่นต้นไม้นั้น เนื่องจากศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาว่าที่ดิน ส.ป.ก. ไม่ใช่ที่ดินส่วนบุคคลตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่มีสถานะเป็นป่า ตามมาตรา ๔ ใน พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นไม้หวงห้ามแล้วต้องมีการนำไม้ออก จำเป็นต้องขออนุญาตตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ด้วย

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางวรรณนภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า กรณีที่ ส.ป.ก. ดำเนินการราคาจะต่ำกว่า แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากร ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่สามารถบริหารจัดการเองได้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้กองทัพบก (โดยกรมการทหารช่าง) ดำเนินการ ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐเช่นเดียวกัน สามารถบริหารจัดการได้ วงเงินที่เสนอก็ต่ำกว่าการจ้างเหมาและเป็นในรูปเชิงนโยบาย เพื่อให้งานขับเคลื่อนได้เร็ว ส่วนประเด็นเรื่อง การโค่นต้นไม้นั้น ในพื้นที่ที่ยึดคืนส่วนใหญ่เป็นสวนส้ม เพราะฉะนั้นในเรื่องการจัดการเชิงพื้นที่จึงต้องมีการแบ่งเป็นส่วนๆ ซึ่งพื้นที่บางส่วนมีความจำเป็นที่จะต้องโค่นต้นส้มออก

ประธานกรรมการ ได้สอบถามว่า ตกลงราคาถูกกว่า หรือไม่ถูกกว่าอย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้เสนอความเห็นว่า ในหมายเหตุของฝ่ายเลขานุการฯ ในเรื่องตารางเปรียบเทียบราคางาน คือ ส.ป.ก. ไม่ได้คิดค่าเช่าเครื่องมือและค่าขนย้ายเครื่องมือ เนื่องจากที่ผ่านมาใช้เครื่องจักรกลของ ส.ป.ก. เอง แต่คิดว่าชุดเครื่องจักรกลของ ส.ป.ก. มีไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถดำเนินการเองได้ ในเรื่องของค่าเช่าคงไม่มีปัญหาอะไร แต่ต้องการให้เป็นข้อสังเกต เพื่อให้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้บันทึกในเรื่องของการกำกับงาน เนื่องจากมีการเช่าเครื่องจักรขอให้เป็นการเช่าจริง เพื่อไม่ให้เกิดลักษณะที่ว่าไปจ้างให้ผู้อื่นมาทำต่อ ซึ่งถ้ามีผู้ใดไปตรวจสอบก็เกรงว่ากรรมการอนุมัติโดยไม่ได้พิจารณาถึงศักยภาพของผู้ไปดำเนินการต่ออีกที

ประธานกรรมการ ได้กล่าวสรุปว่า ราคาของกองทัพบกสูงกว่าใช่หรือไม่ แต่เนื่องจากมีเรื่องค่าเช่าเครื่องจักร และค่าใช้จ่ายต่างๆ เพิ่มเติมเข้ามา ทำให้ตัวเลขค่าใช้จ่ายสูงกว่าของ ส.ป.ก. ซึ่งมีราคาต่ำกว่าเพราะไม่มีค่าใช้จ่ายเหล่านี้ และประเด็นเรื่องต้นไม้แปลงนี้ จะนำเอาเฉพาะสวนส้มที่ทำไว้แล้วออก แต่ประเด็นที่ใช้คำว่า ถางป่า ทราบว่ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทำ MOU ร่วมกันว่า ถ้าพบพื้นที่บริเวณใดที่เป็นป่า จะต้องคืนกรมป่าไม้ จึงขอให้ผู้แทนกรมป่าไม้พิจารณาว่าจะสามารถใช้คำอื่นได้หรือไม่

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายภูษิต พรหมมาณพ) ได้ชี้แจงว่า ต้องพิจารณาที่ข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร สำหรับการเตรียมพื้นที่เพื่อเกษตรกรรม เป็นไปได้ว่าอยู่ใน พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่เป็นห่วงในเรื่องของไม้หวงห้าม อาจจะเป็นประเด็นได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้เสนอความเห็น คำว่า “ถางป่า” เป็น Unit Cost ที่เขียนเป็นการคำนวณค่าใช้จ่าย ซึ่งเห็นด้วยกับผู้แทนกรมป่าไม้ที่ว่า ไม้หวงห้ามต้องขออนุญาต แต่เนื่องจากสภาพนี้เป็นการโค่นต้นส้ม ซึ่งเป็นคำที่ใช้ต่อเนื่อง และสำนักงบประมาณก็รับทราบดีเกี่ยวกับคำนี้ ซึ่งเป็น Unit Cost

ประธานกรรมการ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ที่ตกลงว่าเป็นป่าแล้วให้คืนกรมป่าไม้ เหตุใดต้องมาถางป่าอีก ในเมื่อจะทำเรื่องป่าคืนกรมป่าไม้ และคืนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านมาเห็นว่าพื้นที่ ส.ป.ก. หลายพื้นที่เป็นป่า ภายหลังเปลี่ยนจากป่า เป็นป่าสภาพดี แล้วต้องมาให้ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้กับเกษตรกร ขอให้ ส.ป.ก. และสำนักงบประมาณช่วยพิจารณาประเด็นข้อความ คำว่า “ถางป่า” แม้จะเขียนไว้ใน พ.ร.บ. ก็ตาม คิดว่าไม่ถูกต้อง เพราะว่ามี MOU ร่วมกัน อาจใช้คำว่า ถางต้นไม้ ปรับพื้นที่ถางต้นไม้ และในภาพรวมต้นไม้ต้องพิจารณาว่าเป็นต้นไม้ที่เป็นไม้หวงห้ามตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งต้องขออนุญาต จึงขอให้ดำเนินการก่อน ถ้าผิดพลาดขึ้นมา มีผู้ใดมาแจ้งเอาเรื่องอาจถูกจับดำเนินคดีได้ เฉพาะประเด็นนี้ในภาพรวมทั้งหมดนี้เป็นต้นส้มที่ลักลอบทำกันมา ต้องปรับข้อความให้ดี

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นางเยาวลักษณ์ จำปีรัตน์) ได้เสนอความเห็นว่า ต้องการให้มีความชัดเจนมากกว่านี้ในส่วนของราคาของ ส.ป.ก. ที่ดำเนินการเองกับของกองทัพบกว่าเป็นเพราะอะไร เนื่องจากราคามีความต่างกันมาก โดยอาจให้เหตุผลว่า เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ทหารยึดคืนมา

ประธานกรรมการ ได้สอบถามในเรื่องของราคาว่า มีความแตกต่างกันมากหรือไม่ ถ้าต่างกันมากก็ต้องเขียนเหตุผลให้ชัดเจน และได้กำชับให้พิจารณาเรื่องราคาให้ครบถ้วน

ผู้แทนกองทัพบก (พลตรีอนุสรณ์ ปัญญะบูรณ์ ผู้บัญชาการกองพลทหารช่าง) ได้ชี้แจงว่า ในการทำงานอะไรก็ตามจะต้องมีค่าอำนวยการ ในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ว่า ราคาของกองทัพบกดำเนินการสูงนั้น เป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อน ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้าง ค่าอำนวยการครั้งแรกคิดไว้ที่ ๑๘% และ ส.ป.ก. ได้ให้เจ้าหน้าที่มาตกลงร่วมกัน จึงปรับลดลงเหลือ ๑๒% โดยมีการลดลงบางส่วน เช่น ภาษี ฯลฯ และไม่ได้คิดกำไรในการดำเนินงานของกรมการทหารช่างต้องผ่านสำนักงบประมาณในการตรวจสอบราคา Unit Cost อยู่แล้ว กรณีนี้ได้มีการนำเสนอและพิจารณาในที่ประชุมหลายครั้งจึงมีข้อยุติ คือลดลงมาจากเดิม ซึ่งกว่าจะตกลงกันได้งบประมาณที่จะอนุมัติก็ล่าช้า ตอนนี้ฝนก็มาแล้วทำให้งานไม่ค่อยเดินหน้า ส่วนที่ว่าเหตุใดถึงมีค่าอำนวยการต่างกัน และทำไมทหารช่างถึงต้องเช่าเครื่องมือ เพราะว่าปัจจุบันกองทัพบกหรือกรมการทหารช่างมีภารกิจอยู่ทั่วประเทศ ในการนำยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกมาใช้ในการขุดลอกคูคลอง หรืองานในการพัฒนาประเทศ เพราะฉะนั้นงานที่เสริมเข้ามา ต้องมีการเช่าเครื่องมือบ้างในบางพื้นที่ แต่ถ้ามีเครื่องมือพร้อมก็จะดำเนินการเอง สำหรับค่าอำนวยการประเภทใดลดลงแล้วไม่ทำให้งบประมาณของโครงการเสียหาย ทหารช่างดำเนินการได้ ก็จะดำเนินการให้ ซึ่งเป็นข้อยุติที่ได้ตกลงกันแล้ว

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้เสนอความเห็นว่า ประเด็นที่ผู้แทนกรมป่าไม้ได้นำเสนอในเรื่องราคา ที่มีความแตกต่างกันประมาณครึ่งต่อครึ่ง ตามที่ได้ฟังการชี้แจง เรื่องนี้ก็พอรับได้ แต่ขอให้ ส.ป.ก. นำเรื่องนี้ใส่ไว้ในประเด็นความเห็น ซึ่งเมื่อนำเสนอเป็นตารางเปรียบเทียบแล้วจะทำให้เกิดความชัดเจน กรรมการมองเห็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ จะได้อนุมัติด้วยความสบายใจอย่างมีเหตุผล รวมทั้งอาจมีบทวิเคราะห์ให้เห็นถึงความแตกต่างหรือความใกล้เคียงของราคาที่กรรมการตัดสินใจให้กองทัพบกดำเนินการและปัจจัยที่เข้ามาทำให้ต้องไปหากองทัพบกด้วย

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ให้นำข้อคิดเห็นใส่ในแผนงบประมาณด้วยว่า ทำไมจำนวนเงินค่าใช้จ่ายนี้ถึงมีราคาที่สูงกว่าตามที่ผู้แทนกองทัพบกได้กล่าวไว้ รวมทั้งพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่ได้มีการยึดคืน มีปัจจัยภายนอกที่อาจจะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ต้องให้ทางกองทัพบกเข้ามาช่วยดำเนินการ เป็นประเด็นหนึ่งที่น่าจะเป็นเหตุผลได้ เพราะพื้นที่นี้มีประมาณ ๙๐๐ กว่าไร่ และเป็นพื้นที่ใช้กันมานานและมีผู้กว้างขวางอยู่ในพื้นที่

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้เสนอความเห็นว่า ไม่ได้ติดใจในเรื่องของวงเงินหรือวิธีการเช่า ซึ่งเข้าใจอยู่ว่าภารกิจกองทัพบกมีมาก เพียงแต่ต้องการจะฝากผู้แทนกองทัพบกเรื่องของการกำกับการดำเนินการ ขอให้กองทัพบกดำเนินการตามที่ขอมาด้วย อย่าให้เป็นข่าวเกิดขึ้นในอนาคตว่า ไปให้คนอื่นรับช่วงทำต่อ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในภาพรวมคณะกรรมการก็ได้พิจารณาจากเหตุผลที่ทางผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงถึงความจำเป็นที่จะขอรับการสนับสนุนจากทางกองทัพบกให้เข้ามาดำเนินการและเบิกจ่ายแทน ส.ป.ก. ในส่วนนี้ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ บันทึกความคิดเห็นไว้ด้วย และเห็นชอบอนุมัติโครงการ รวมทั้งขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด มีการควบคุมกำกับการดำเนินการอย่างโปร่งใส

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แปลงที่ดินเลขที่ No๗๘๖ No๗๘๗ No๗๘๘ No๗๘๙ และ No๗๙๐ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๔๘๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านสี่แสนแปดหมื่นบาทถ้วน) โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการ และเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก. และให้นำข้อคิดเห็นของกรรมการไปปฏิบัติ รวมทั้งขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด มีการควบคุมกำกับการดำเนินการอย่างโปร่งใส

เรื่องที่ ๓.๒ ขออนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อ

เกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย พร้อมกำหนดแผนปฏิบัติการยึดคืน พัฒนา และจัดสรรพื้นที่ ส.ป.ก. ที่มีการครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ ๕ ขั้นตอน ประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนเตรียมการ ๒) ขั้นตอนแจ้งเตือน ๓) ขั้นตอนการยึดที่ดินและการรื้อถอน ๔) ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาที่ดิน และ ๕) ขั้นตอนการจัดสรรที่ดินให้สถาบันเกษตรกร โดยหลังจากการยึดคืนพื้นที่มาแล้ว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ต้องปรับปรุงพัฒนาที่ดิน ให้มีความพร้อมในการทำการเกษตรตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อจัดสรรให้สถาบันเกษตรกรต่อไป

๒. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ได้มีมติอนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน) ในแปลงที่ดินที่มีขนาดตั้งแต่ ๓๐๐ ไร่ขึ้นไป เนื่องจากเป็นโครงการเร่งด่วนที่ ส.ป.ก. มิได้นำเสนอของบประมาณในปี ๒๕๖๐ และเป็นการดำเนินการตามนโยบาย คทช. ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการขออนุมัติปรับแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวแล้ว วงเงิน ๙๖๐.๑๒ ล้านบาท โดยมีกิจกรรมดังนี้

(๑) งานสำรวจรังวัดแปลงที่ดินโดยรอบ พร้อมสำรวจรังวัดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน แหล่งน้ำ อาคารสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ราคางาน ๑๐๐ บาท/ไร่

(๒) งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา ได้แก่ สำรวจความเหมาะสม วางผัง การจัดสรรการใช้ประโยชน์แปลงที่ดิน และสำรวจออกแบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ราคางาน ๕๐๐ บาท/ไร่

(๓) งานปรับพื้นที่ เช่น ถางป่า ขุดตอ ทำความสะอาดพื้นที่ ปรับเกลี่ยพื้นที่ เป็นต้น ราคางาน ๒,๕๐๐ บาท/ไร่

(๔) งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง เช่น แปลงชุมชน แปลงเกษตรกรรม แปลงผลิตรวม แปลงส่วนกลาง เป็นต้น ราคางาน ๓๐๐ บาท/ไร่

(๕) งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน เช่น งานก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและถนนสายซอย งานปรับปรุงถนนลูกรังสายหลักและถนนสายซอย ราคางาน ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

(๖) งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ราคางาน ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่

(๗) งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) ราคางาน ๑,๒๐๐ บาท/ไร่

โดย คปก. อนุมัติกรอบวงเงินตามกิจกรรม (๑) – (๕) และ (๗) ราคางานรวม ๘,๖๐๐ บาท/ไร่ สำหรับกิจกรรมที่ (๖) งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้เป็นการบูรณาการร่วมกับกรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน หรือกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้เป็นภาระและส่งผลกระทบกับสภาพคล่องของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมากเกินไป

๓. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ มีมติอนุมัติปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ดังนี้

๓.๑ อนุมัติปรับปรุงรายละเอียดการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงิน ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท ในแปลงที่ดินที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไป ในพื้นที่เป้าหมายยึดคืนทั้ง ๓ กรณี ทั้งนี้ หากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ส.ป.ก. ยึดคืนพื้นที่ได้เพิ่มเติม ในการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ขอใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติหลักการดังกล่าวด้วย

๓.๒ อนุมัติราคางานต่อหน่วย (Unit Cost) ในการพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ให้สามารถถัวจ่ายกันได้ทุกกิจกรรม แต่ต้องไม่เกินราคามาตรฐานของสำนักงบประมาณ

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. โดยสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.) ได้ดำเนินการสำรวจความเหมาะสมด้านวิศวกรรม เพื่อวางผังแม่บทการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านระบบโครงข่ายถนน แหล่งน้ำต้นทุน ผังชุมชนและอาคาร และได้สำรวจและออกแบบงานก่อสร้างถนนในแปลงเกษตรกรรม จำนวน ๕ สาย ระยะทางรวม ๖.๖๓๗ กิโลเมตร ในพื้นที่ยึดคืนจังหวัดสระแก้ว จำนวน ๕ แปลง เนื้อที่ดำเนินการ ๙๔๗ ไร่ ดังรายละเอียดในตาราง

ลำดับที่	แปลงที่ดิน		เนื้อที่ดำเนินการ (ไร่)	ที่ตั้งเขตปฏิรูปที่ดินฯ		
	ประเภทที่ดิน	หมายเลขที่		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑.	No	๑๔๐๔	๑๓๐	ป่าไร่	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๒.	No	๒๘๗๙	๑๖๑	หนองม่วง	โคกสูง	สระแก้ว
๓.	No	๓๙๒๒	๕๘	โนนหมากเค็ง	วัฒนานคร	สระแก้ว
๔.	No	๓๙๓๑	๒๕๙	ท่าเกวียน, วัฒนานคร	วัฒนานคร	สระแก้ว
๕.	No	๔๓๔๑	๓๓๙	โนนหมากเค็ง	วัฒนานคร	สระแก้ว
รวม			**๙๔๗**			

๒. เนื่องจากการพัฒนาระบบโครงข่ายถนนในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ส.ป.ก. ได้ขอความร่วมมือให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการ ส.ป.ก. จึงได้จัดส่งแบบการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก จำนวน ๕ สาย ระยะทางรวมทั้งสิ้น ๖.๖๓๗ กิโลเมตร ในแปลงที่ดินเลขที่

No๑๔๐๔ แบบเลขที่ ๒๘๐๖๑๐๑-๐๐๗-๖๐ ระยะทาง ๑.๗๔๐ กิโลเมตร แปลงที่ดินเลขที่ No๒๘๗๙ แบบเลขที่ ๒๘๐๘๑๐๑-๐๐๗-๖๐ ระยะทาง ๒.๐๘๐ กิโลเมตร แปลงที่ดินเลขที่ No๓๙๒๒ แบบเลขที่ ๒๘๐๕๑๐๑-๐๐๕-๖๐ ระยะทาง ๐.๕๖๗ กิโลเมตร แปลงที่ดินเลขที่ No๓๙๓๑ แบบเลขที่ ๒๘๐๕๑๐๒-๐๐๖-๖๐ ระยะทาง ๑.๓๐๐ กิโลเมตร และแปลงที่ดินเลขที่ No๔๓๔๑ แบบเลขที่ ๒๘๐๕๑๐๓-๐๐๖-๖๐ ระยะทาง ๐.๙๕๐ กิโลเมตร ให้กองทัพบกประมาณการค่าใช้จ่าย ซึ่งกองทัพบกโดยกองพันทหารช่างที่ ๑๑๑ กองพันทหารช่าง พัน.ช.คมศ. และกองพันทหารช่างที่ ๖๐๒ ได้จัดทำประมาณการราคางานในการดำเนินการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักดังกล่าว ส่งให้ ส.ป.ก. เป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๗๕๖,๑๐๐ บาท (เจ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

๓. ส.ป.ก. โดย สพป. จึงได้จัดทำโครงการขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงเกษตรกรรม ในแปลงที่ดินเลขที่ No๑๔๐๔ No๒๘๗๙ No๓๙๒๒ No๓๙๓๑ และ No๔๓๔๑ จำนวน ๕ สาย ระยะทาง ๖.๖๓๗ กิโลเมตร เป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๗๕๖,๑๐๐ บาท (เจ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) ดังนี้

กิจกรรม		หน่วย	ปริมาณ	ราคา/หน่วย	ราคาทุน	F_N	เป็นเงิน (บาท)
รวมทั้งสิ้น							**๗,๗๕๖,๑๐๐.๐๐**
ค่าก่อสร้างถนน แปลง No๑๔๐๔ ต.ป่าไร่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว (ปรับเป็นตัวเลขกลม) โดยกรมการทหารช่าง กองพันทหารช่างที่ ๑๑๑ แบบเลขที่ ๒๘๐๖๑๐๑-๐๐๗-๖๐							**๑,๗๒๓,๙๐๐.๐๐**
รวมราคางานก่อสร้างถนน แปลง No๑๔๐๔ (สก.๐๖๑๐๐๑)					**๑,๕๒๕,๘๐๑.๖๕**		**๑,๗๒๓,๙๒๗.๘๕**
๑.	**งานก่อสร้างถนนสายหลัก**						
	- งานก่อสร้างถนนสายหลัก กว้าง ๖ เมตร (ผิวลูกรังหนา ๐.๒๐ เมตร)	ม.	๑,๗๔๐.๐๐	๘๕๙.๗๘	๑,๔๙๖,๐๑๗.๒๐	๑.๑๒๐๐	๑,๖๗๕,๕๓๙.๒๖
๒.	**งานก่อสร้างท่อกลม ค.ส.ล. พร้อมกำแพงหัวท่อ** แบบ ก (ปลูกหญ้าหัวท่อ)						
	- ขนาด Ø ๐.๔ ม.	ม.	๓๓.๐๐	๗๒๒.๓๓	๒๓,๘๓๖.๘๙	๑.๑๒๐๐	๒๖,๖๙๗.๓๒
	- งานปลูกหญ้าหัวท่อ	ตร.ม.	๓๐.๐๐	๔๒.๐๐	๑,๒๖๐.๐๐	๑.๑๒๐๐	๑,๔๑๑.๒๐
๓.	**งานก่อสร้างป้ายจราจรและป้ายแนะนำสถานที่**						
	- ป้ายแนะนำเส้นทาง ขนาด ๐.๔๐ x ๐.๘๐ ม.	ตร.ม.	๐.๓๒	๖,๗๘๐.๐๐	๒,๑๖๙.๖๐	๑.๑๒๐๐	๒,๔๒๙.๙๕
	- เสาคอนกรีตขนาด ๐.๑๐ x ๐.๑๐ ม.	ม.	๓.๐๐	๘๓๙.๓๒	๒,๕๑๗.๙๖	๑.๑๒๐๐	๒,๘๒๐.๑๒

กิจกรรม		หน่วย	ปริมาณ	ราคา/หน่วย	ราคาทุน	F_N	เป็นเงิน (บาท)
๔.	**ค่าเคลื่อนย้ายเครื่องมือช่าง**	งาน	๑				๑๕,๐๓๐.๐๐
ค่าก่อสร้างถนน แปลง No๒๘๗๙ ต.หนองม่วง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว (ปรับเป็นตัวเลขกลม) โดยกรมการทหารช่าง กองพันทหารช่างที่ ๑๑๑ แบบเลขที่ ๒๘๐๘๑๐๑-๐๐๗-๖๐							**๒,๔๕๒,๒๐๐.๐๐**
รวมราคางานก่อสร้างถนน แปลง No๒๘๗๙ (สก.๐๘๑๐๐๑)					**๑,๘๕๘,๙๕๒.๐๖**		**๒,๔๕๒,๒๘๖.๓๑**
๑.	**งานก่อสร้างถนนสายหลัก**						
	- งานก่อสร้างถนนสายหลัก กว้าง ๖ เมตร (ผิวลูกรังหนา ๐.๒๐ เมตร)	ม.	๒,๐๘๐.๐๐	๘๕๙.๗๘	๑,๗๘๘,๓๔๒.๔๐	๑.๑๒๐๐	๒,๐๐๒,๙๔๓.๔๙
๒.	**งานก่อสร้างท่อกลม ค.ส.ล. พร้อมกำแพงหัวท่อ** แบบ ก (ปลูกหญ้าหัวท่อ)						
	- ขนาด Ø ๐.๔ ม.	ม.	๔๔.๐๐	๗๒๒.๓๓	๓๑,๗๘๒.๕๒	๑.๑๒๐๐	๓๕,๕๙๖.๔๒
	- ขนาด Ø ๐.๘ ม.	ม.	๑๓.๐๐	๒,๐๘๓.๑๔	๒๗,๐๘๐.๘๒	๑.๑๒๐๐	๓๐,๓๓๐.๕๒
	- งานปลูกหญ้าหัวท่อ	ตร.ม.	๕๐.๐๐	๔๒.๐๐	๒,๑๐๐.๐๐	๑.๑๒๐๐	๒,๓๕๒.๐๐
๓.	**งานก่อสร้างป้ายจราจรและป้ายแนะนำสถานที่**						
	- ป้าย บ.๑ ป้ายหยุด ขนาด ๐.๖๐ x ๐.๖๐ ม.	ตร.ม.	๐.๓๖	๖,๗๘๐.๐๐	๒,๔๔๐.๘๐	๑.๑๒๐๐	๒,๗๓๓.๗๐
	- ป้ายแนะนำเส้นทาง ขนาด ๐.๔๐ x ๐.๘๐ ม.	ตร.ม.	๐.๓๒	๖,๗๘๐.๐๐	๒,๑๖๙.๖๐	๑.๑๒๐๐	๒,๔๒๙.๙๕
	- เสาคอนกรีตขนาด ๐.๑๐ x ๐.๑๐ ม.	ม.	๖.๐๐	๘๓๙.๓๒	๕,๐๓๕.๙๒	๑.๑๒๐๐	๕,๖๔๐.๒๓
๔.	**ค่าเคลื่อนย้ายเครื่องมือช่าง**	งาน	๑				๓๗๐,๒๖๐.๐๐
ค่าก่อสร้างถนน แปลง No๓๙๒๒ ต.โนนหมากเค็ง อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว (ปรับเป็นตัวเลขกลม) โดยกรมการทหารช่าง พัน.ช.คมศ. แบบเลขที่ ๒๘๐๕๑๐๑-๐๐๕-๖๐							**๙๔๔,๐๐๐.๐๐**
รวมราคางานก่อสร้างถนน แปลง No๓๙๒๒ (สก.๐๕๑๐๐๑)					**๕๐๙,๑๕๒.๗๖**		**๙๔๖,๒๕๑.๑๐**
๑.	**งานก่อสร้างถนนสายหลัก**						
	- งานก่อสร้างถนนสายหลัก กว้าง ๖ เมตร (ผิวลูกรังหนา ๐.๒๐ เมตร)	ม.	๕๖๗.๐๐	๘๖๘.๘๙	๔๙๒,๖๖๐.๖๓	๑.๑๒๐๐	๕๕๑,๗๗๙.๙๑
๒.	**งานก่อสร้างท่อกลม ค.ส.ล. ขนาด ๑ - Ø ๐.๔๐ ม.**						
	- ขนาด ๑ - Ø ๐.๔๐ ม.	ม.	๑๑.๐๐	๙๘๔.๑๓	๑๐,๘๒๕.๔๓	๑.๑๒๐๐	๑๒,๑๒๔.๔๘

กิจกรรม		หน่วย	ปริมาณ	ราคา/หน่วย	ราคาทุน	F_N	เป็นเงิน (บาท)
	- งานปลูกหญ้าหัวท่อ	ตร.ม.	๑๒.๐๐	๔๒.๐๐	๕๐๔.๐๐	๑.๑๒๐๐	๕๖๔.๔๘
๓.	**งานป้ายแนะนำเส้นทาง**						
	- ป้ายแนะนำเส้นทาง ขนาด ๐.๔๐ x ๐.๘๐ ม.	ตร.ม.	๐.๓๒	๖,๗๘๐.๐๐	๒,๑๖๙.๖๐	๑.๑๒๐๐	๒,๔๒๙.๙๕
	- เสาคอนกรีตขนาด ๐.๑๐ x ๐.๑๐ ม.	ม.	๓.๐๐	๙๙๗.๗๐	๒,๙๙๓.๑๐	๑.๑๒๐๐	๓,๓๕๒.๒๘
๔.	**ค่าเคลื่อนย้ายเครื่องมือช่าง**	งาน	๑				๓๗๖,๐๐๐.๐๐
ค่าก่อสร้างถนน แปลง No๓๙๓๑ ต.ท่าเกวียน อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว (ปรับเป็นตัวเลขกลม) โดยกรมทหารช่าง กองพันทหารช่างที่ ๖๐๒ แบบเลขที่ ๒๘๐๕๑๐๒-๐๐๖-๖๐							**๑,๖๑๖,๐๐๐.๐๐**
รวมราคางานก่อสร้างถนน แปลง No๓๙๓๑ (สก.๐๕๑๐๐๒)					**๑,๒๐๙,๑๑๑.๒๐**		**๑,๖๑๖,๒๐๔.๕๕**
๑.	**งานก่อสร้างถนนสายหลัก**						
	- งานก่อสร้างถนนสายหลัก กว้าง ๖ เมตร (ผิวลูกรังหนา ๐.๒๐ เมตร)	ม.	๑,๓๐๐.๐๐	๘๗๑.๖๔	๑,๑๓๓,๑๓๒.๐๐	๑.๑๒๐๐	๑,๒๖๙,๑๐๗.๘๔
๒.	**งานก่อสร้างท่อกลม ค.ส.ล. พร้อมกำแพงหัวท่อ** แบบ ก (ปลูกหญ้าหัวท่อ)						
	- ขนาด Ø ๐.๔ ม.	ม.	๖๖.๐๐	๙๘๔.๑๓	๖๔,๙๕๒.๕๘	๑.๑๒๐๐	๗๒,๗๔๖.๘๙
	- งานปลูกหญ้าหัวท่อ	ตร.ม.	๒๗.๐๐	๔๒.๐๐	๑,๑๓๔.๐๐	๑.๑๒๐๐	๑,๒๗๐.๐๘
๓.	**งานก่อสร้างป้ายจราจรและป้ายแนะนำสถานที่**						
	- ป้าย บ.๑ ป้ายหยุด ขนาด ๐.๖๐ x ๐.๖๐ ม.	ตร.ม.	๐.๓๖	๖,๗๘๐.๐๐	๒,๔๔๐.๘๐	๑.๑๒๐๐	๒,๗๓๓.๗๐
	- ป้ายแนะนำเส้นทาง ขนาด ๐.๔๐ x ๐.๘๐ ม.	ตร.ม.	๐.๓๒	๖,๗๘๐.๐๐	๒,๑๖๙.๖๐	๑.๑๒๐๐	๒,๔๒๙.๙๕
	- เสาคอนกรีตขนาด ๐.๑๐ x ๐.๑๐ ม.	ม.	๖.๐๐	๘๘๐.๓๗	๕,๒๘๒.๒๒	๑.๑๒๐๐	๕,๙๑๖.๐๙
๔.	**ค่าเคลื่อนย้ายเครื่องมือช่าง**	งาน	๑				๒๖๒,๐๐๐.๐๐
ค่าก่อสร้างถนน แปลง No๔๓๔๑ ต.โนนหมากเค็ง อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว (ปรับเป็นตัวเลขกลม) โดยกรมทหารช่าง กองพันทหารช่างที่ ๖๐๒ แบบเลขที่ ๒๘๐๕๑๐๓-๐๐๖-๖๐							**๑,๐๒๐,๐๐๐.๐๐**
รวมราคางานก่อสร้างถนน แปลง No๔๓๔๑					**๙๐๑,๔๒๔.๗๐**		**๑,๐๒๐,๕๙๕.๖๖**

กิจกรรม		หน่วย	ปริมาณ	ราคา/หน่วย	ราคาทุน	F_N	เป็นเงิน (บาท)
๑.	**งานก่อสร้างถนนสายหลัก** - งานก่อสร้างถนนสายหลัก กว้าง ๖ เมตร (ผิวลูกรังหนา ๐.๒๐ เมตร)	ม.	๙๕๐.๐๐	๘๖๘.๘๙	๘๒๕,๔๔๕.๕๐	๑.๑๒๐๐	๙๒๔,๔๙๘.๙๖
๒.	**งานก่อสร้างท่อกลม ค.ส.ล. พร้อมกำแพงหัวท่อ** แบบ ก (ปลูกหญ้าหัวท่อ) - ขนาด Ø ๐.๔ ม. - งานปลูกหญ้าหัวท่อ	ม. ตร.ม.	๖๖.๐๐ ๒๗.๐๐	๙๘๔.๑๓ ๔๒.๐๐	๖๔,๙๕๒.๕๘ ๑,๑๓๔.๐๐	๑.๑๒๐๐ ๑.๑๒๐๐	๗๒,๗๔๖.๘๙ ๑,๒๗๐.๐๘
๓.	**งานก่อสร้างป้ายจราจรและป้ายแนะนำสถานที่** - ป้าย บ.๑ ป้ายหยุด ขนาด ๐.๖๐ x ๐.๖๐ ม. - ป้ายแนะนำเส้นทาง ขนาด ๐.๔๐ x ๐.๘๐ ม. - เสาคอนกรีตขนาด ๐.๑๐ x ๐.๑๐ ม.	 ตร.ม. ตร.ม. ม.	 ๐.๓๖ ๐.๓๒ ๖.๐๐	 ๖,๗๘๐.๐๐ ๖,๗๘๐.๐๐ ๘๘๐.๓๗	 ๒,๔๔๐.๘๐ ๒,๑๖๙.๖๐ ๕,๒๘๒.๒๒	 ๑.๑๒๐๐ ๑.๑๒๐๐ ๑.๑๒๐๐	 ๒,๗๓๓.๗๐ ๒,๔๒๙.๙๕ ๕,๙๑๖.๐๙
๔.	**ค่าเคลื่อนย้ายเครื่องมือช่าง**	งาน	๑				๑๑,๐๐๐.๐๐

๔. ตารางเปรียบเทียบราคางาน

ลำดับ	แปลงที่ดิน	โครงการ	ปริมาณ (กม.)	งบประมาณ (บาท)		
				ส.ป.ก.		กองทัพบก
				ดำเนินการเอง	จ้างเหมา	
๑.	No๑๔๐๔	ก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ๑ สาย	๑.๗๔๐	๑,๙๗๖,๑๐๐	๒,๘๑๔,๙๐๐	๑,๗๒๓,๙๐๐
๒.	No๒๘๗๙	ก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ๑ สาย	๒.๐๘๐	๓,๓๕๒,๔๐๐	๔,๗๖๒,๒๐๐	๒,๔๕๒,๒๐๐
๓.	No๓๙๒๒	ก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ๑ สาย	๐.๕๖๗	๕๒๔,๖๐๐	๗๔๘,๕๐๐	๙๔๔,๐๐๐
๔.	No๓๙๓๑	ก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ๑ สาย	๑.๓๐๐	๑,๒๒๑,๑๐๐	๑,๗๓๙,๖๐๐	๑,๖๑๖,๐๐๐
๕.	No๔๓๔๑	ก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ๑ สาย	๐.๙๕๐	๙๕๕,๖๐๐	๑,๓๕๙,๕๐๐	๑,๐๒๐,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น			**๖.๖๓๗**	**๘,๐๒๙,๘๐๐**	**๑๑,๔๒๔,๗๐๐**	**๗,๗๕๖,๑๐๐**

โดยราคางานของ ส.ป.ก. และกองทัพบก มีข้อแตกต่างที่ ค่าเช่าเครื่องมือ ค่าขนย้ายเครื่องมือ และค่า Factor F ที่ ส.ป.ก. ไม่มี จึงทำให้ราคางานของ ส.ป.ก. ต่ำกว่าของกองทัพบก ส่วนราคางานที่ ส.ป.ก.

สูงกว่ากองทัพบก เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้ประมาณราคาค่าซื้อดินถมคันทาง แต่ทางกองทัพบกไม่ได้ประมาณราคาค่าซื้อดินถมคันทาง

กฎหมาย ระเบียบ และมติที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานภายในของ ส.ป.ก. และส่วนราชการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ความหมายรวมถึงรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน

ข้อ ๖ การใช้จ่ายเงินกองทุนให้ใช้ได้ตามลักษณะของรายจ่าย ได้แก่...

(๒) รายจ่ายขาด สำหรับกิจการ ดังนี้...

ข. รายจ่ายตามโครงการเร่งด่วนที่เป็นภารกิจของ ส.ป.ก. โดยตรงแต่ไม่ได้รับเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการบริหารงานตามปกติ หรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ข้อ ๘ วรรคสอง การเบิกเงินกองทุน ให้เบิกเพื่อใช้ในกิจการตามแผนงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติ หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายได้นับถัดจากวันที่ได้รับอนุมัติ

ข้อ ๑๐ การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การฝากเงิน การนำเงินส่งคลังรวมทั้งการพัสดุ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการนั้นโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ หลักฐานการจ่ายเงิน ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเบิกเงินกับกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบต่อไป

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ไม่อาจปฏิบัติตามข้อกำหนดใดในระเบียบนี้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

๒. ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงส่วนราชการประจำจังหวัดด้วย

ข้อ ๒๒ ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณจะมอบหมายให้ส่วนราชการอื่น เป็นผู้เบิกเงินแทนก็ได้ โดยให้ถือปฏิบัติตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๓. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๑๓ (๔) โครงการที่มีประมาณการค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายขาดจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้เป็นอำนาจของคณะอนุกรรมการ

ข้อ ๑๓ วรรคสอง กรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งให้เสนอคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

และ ข้อ ๑๓ วรรคสาม การพิจารณาตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้รวมถึงการวิเคราะห์ในด้านความเหมาะสมของโครงการและวิเคราะห์รายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการด้วย

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พิจารณาแล้ว มีมติให้ความเห็นชอบโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว ในแปลงที่ดินเลขที่ No๑๔๐๔ No๒๘๗๙ No๓๙๒๒ No๓๙๓๑ และ No๔๓๔๑ จำนวน ๕ สาย ระยะทางรวม ๖.๖๓๗ กิโลเมตร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๗๕๖,๑๐๐ บาท (เจ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินการ และเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นควรสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว ในแปลงที่ดินเลขที่ No๑๔๐๔ No๒๘๗๙ No๓๙๒๒ No๓๙๓๑ และ No๔๓๔๑ จำนวน ๕ สาย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๗๕๖,๑๐๐ บาท (เจ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อส่งมอบให้คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ดำเนินการจัดสรรให้เกษตรกรต่อไป

๒. การเสนอขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในลักษณะจ่ายขาดวงเงินเกินกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นอำนาจของ คปก. ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๓ วรรคสอง ซึ่ง อกก.คง. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จึงเห็นควรนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว ในแปลงที่ดินเลขที่ No๑๔๐๔ No๒๘๗๙ No๓๙๒๒ No๓๙๓๑ และ No๔๓๔๑ จำนวน ๕ สาย ระยะทางรวม ๖.๖๓๗ กิโลเมตร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๗๕๖,๑๐๐ บาท (เจ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินการ และเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้เสนอความเห็นว่า การทำถนนลูกรัง กับทำถนนลาดยาง เงินงบประมาณที่ใช้มีความใกล้เคียงกัน จึงเห็นว่า ควรจะทำถนนลาดยาง เงินงบประมาณอาจจะต่างกันเล็กน้อยกิโลเมตรละล้านกว่าบาท วันนี้ถ้าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมอีกนิดหน่อยทำถนนลาดยางให้ดีชาวบ้านจะได้ประโยชน์สูงสุดไม่ต้องทำบ่อย เพราะถนนลูกรังเมื่อฝนตกน้ำก็ไหลละลายหายไปและกลายเป็นฝุ่น

ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยในประเด็นที่จะดำเนินการทำถนนลาดยาง แต่ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ สรุปเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณว่าเป็นไปตามที่สำนักงบประมาณกำหนดไว้ในความเห็น ส.ป.ก. ด้วย เพื่อความรอบคอบ

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า เหตุที่ทำถนนลาดยางไม่ได้ เพราะว่าวงเงินที่ขอ จำนวน ๙๖๐ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ขอทำเป็นถนนลูกรัง ถ้าจะเปลี่ยนเป็นถนนลาดยางต้องของบประมาณใหม่ จะทำให้เสียเวลา

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้ให้ความเห็นว่า ถ้าจะเสียเวลาในการแก้ไขปรับปรุงแล้วได้ถนนลาดยางก็คงไม่เป็นไร ในเมื่อจะทำแล้วก็ควรทำให้ดี เพราะถ้าทำถนนลูกรังจะอยู่ได้ไม่นานก็ต้องทำลาดยางอีก ซึ่งถนนลูกรังราคาล้านกว่าบาท และถนนลาดยางก็ล้านกว่าบาท อาจจะเพิ่มเงินอีกเล็กน้อย และคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้ผู้อยู่อาศัยบริเวณนั้นไม่ต้องทนกับฝุ่นที่เป็นพิษ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางวรรณนภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า ส.ป.ก. ของบประมาณ ๙๖๐ ล้านบาท ในกิจกรรมที่ ๕ เขียนไว้ชัดเจนว่า เป็นกิจกรรมงานพัฒนาโครงข่ายถนน เป็นงานก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและสายซอย พร้อมทั้งปรับปรุงถนนลูกรังสายหลักและสายซอย ราคางานจะอยู่ที่ ๔,๐๐๐ บาทต่อไร่ เพราะฉะนั้นถ้าจะมีการเปลี่ยนจากถนนลูกรังเป็นถนนลาดยางก็จะมีผลกระทบต่อกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งขอวงเงินในหลักการไว้แล้วอยู่ที่ ๙๖๐ ล้านบาท และถ้ามีการเปลี่ยนทั้งหมดก็ต้องกลับไปเริ่มต้นที่คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่จะต้องพิจารณาในเรื่องของวงเงิน เพราะช่วงที่ ส.ป.ก. เสนอ คปก. ครั้งแรก ได้เสนอขอไว้ชัดเจนว่าเป็นถนนลูกรัง

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เข้าใจว่าเสนอของบประมาณไปเช่นนั้น แต่เมื่อเห็นว่าถ้าต้นทุนในการลงทุนใกล้เคียงกัน ก็ควรปรับแก้ไขได้ โครงการหลายโครงการสามารถขอแก้ไขได้ เหมือนกับในสภาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แปรญัตติแล้วก็มาเปลี่ยนใหม่ได้ ซึ่งเห็นว่าน่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดกับพี่น้องเกษตรกรด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้เสนอความเห็นว่า เรื่องของการก่อสร้างถนนไม่ได้มีประเด็น หลักการก็สนับสนุน เพียงแต่ในเรื่องการพิจารณาว่าจะเป็นถนนลูกรังหรือถนนลาดยาง อยู่ที่ Unit Cost เพราะถ้าเป็นถนนลาดยางแนวโน้มก็ต้องสูงกว่าถนนลูกรัง ซึ่งจะเป็นภาระต่อการที่จะไปวางแผนพัฒนาในเชิงพื้นที่

อีกหลายพื้นที่กับวงเงินที่มีอยู่ เพียงแต่ว่าในรายละเอียด ฝ่ายเลขานุการฯ อาจต้องเพิ่มให้ชัด เช่น ถนนสายหลักควรมีข้อมูลว่า ถนนสายหลักหน้ากว้างเท่าไร ซึ่งถนนสายหลักและสายรองก็มีความกว้างแตกต่างกัน ควรจะมีข้อมูลให้ทราบด้วย ประเด็นที่สอง โครงการนี้เป็นการก่อสร้างขึ้นมาใหม่หรือไม่ ไม่มีข้อมูลแจ้งไว้เพราะอาจต้องขึ้นรูปถนนใหม่ ซึ่งต้นทุนค่าใช้จ่ายการบด การอัด ก็จะสะท้อนค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ส่วนประเด็นที่สามเรื่องของ Unit Cost ก็มีราคามาตรฐาน ที่หน่วยงานต่างๆ ได้ทำไว้แล้วว่า ถ้าถนนลูกรังสายหลักหน้ากว้างเท่านี้เมตร ราคาอยู่ที่กิโลเมตรละเท่าไร ต้องนำมาเทียบเคียง เมื่อไม่มีราคาเทียบเคียงอ้างอิงทำให้ไม่ทราบว่าราคาควรจะเป็นเท่าไร แต่หลักการเห็นด้วยในเรื่องของการก่อสร้างทั้งหลาย

ผู้แทนกองทัพบก (พลตรีอนุสรณ์ ปัญญะบูรณ์ ผู้บัญชาการกองพลทหารช่าง) ได้ชี้แจงว่า ถนนที่ทำอยู่มีความกว้าง ๒ ชนิด คือถนนสายหลัก ๖ เมตร สายรอง ๔ เมตร ถ้าใช้ถนนสายหลักความกว้าง ๖ เมตร เฉพาะผิว Asphaltic Concrete ๕ cm ที่ลงไป กิโลเมตรละประมาณ ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ยังไม่รวมชั้นหินคลุก ชั้น Select Material หรือชั้นดินผงที่นำมาถม เพราะฉะนั้นในสภาพปัจจุบันตามตารางเปรียบเทียบที่ทำมาดู แต่ละส่วนราชการทำมาก็ใกล้เคียงกัน ส่วนถนนลูกรังเฉลี่ยกิโลเมตรละ ๘๐๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าหากทำเป็นชนิด Asphaltic Concrete ขอยืนยันว่าราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ กว่าบาท ทำไม่ได้ ทั้งหมดเป็นราคาต่อกิโลเมตร

ผู้แทนกรมชลประทาน (นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล รองอธิบดีกรมชลประทาน) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมประกอบการพิจารณาว่า จากข้อมูลที่ประมาณการมา ถนนลูกรังประมาณกิโลเมตรละ ๑,๑๗๐,๐๐๐ บาท พิจารณาราคามาตรฐานของสำนักงบประมาณ ถนนลาดยางสองชั้น (ราคาต่ำสุด) รวมทั้งโครงสร้างของถนนและผิวทาง Asphaltic Concrete Double Surface ราคากิโลเมตรละ ๔,๒๖๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นราคาจากสำนักงบประมาณ เมื่อเดือนมกราคม ปี ๒๕๖๐

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ถ้าราคาประมาณนี้ก็เกินมามาก อาจจะใช้วิธีทำถนนลูกรัง แล้วต่อไปก็ให้ทางกรมทางหลวงชนบท หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือท้องถิ่นเข้ามาเสริม มิฉะนั้นจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และถ้าทำแบบนี้ก็จะต้องทำทุกพื้นที่ที่ได้จัดให้ชุมชน ซึ่งจริงๆก็ควรทำ แต่งบประมาณจะต้องใช้มาก จึงคิดว่าทำถนนลูกรังก่อน เพราะพื้นที่นี้เป็นการทำเริ่มต้น ล่าสุดได้ไปดูงานที่จังหวัดอุทัยธานีก็ยังเป็นถนนลูกรัง ในอนาคตอาจมีการปรับแผน เปลี่ยนในเรื่องของการพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งถนนในพื้นที่ก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายก็อาจจะปรับเปลี่ยนได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ชี้แจงว่า ตัวเลขเดิมของกรมชลประทาน ราคาถนนลูกรังก็อยู่ประมาณนี้ ถ้าขึ้นรูปใหม่ก็ประมาณกิโลเมตรละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยังไม่รวมค่าจัดการต่างๆ ก็เป็นราคาที่รับได้ ความจริงต้องมีรายละเอียดเพิ่มเติมให้ชัดเจนว่าเป็นสายหลัก ขนาดหน้ากว้างเท่าไร และเป็นรูปของการที่จะต้องก่อสร้างใหม่ ไม่ใช่เป็นลักษณะไปอยู่บนถนนเส้นเดิม ก็จะทำให้ทราบว่าต้นทุนเป็นอย่างไร และสุดท้ายขอให้เป็นข้อสังเกต โดยขอให้กองทัพบกช่วยดำเนินการตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ให้ฝ่ายเลขานุการฯ เพิ่มข้อมูลรายละเอียดในรายงานการประชุมตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกตไว้ว่าจะต้องมีข้อมูลสำคัญทั้งเรื่อง

ของความกว้าง ความยาว วิธีดำเนินการให้ครบถ้วน และในส่วนของความสำคัญ ความจำเป็นที่ ส.ป.ก. ขอให้ทางกองทัพบกเข้าไปดำเนินการ รวมทั้งเรื่องของการเปรียบเทียบราคา ซึ่งจะกำหนดไว้ว่า อาจจะดำเนินการพัฒนาต่อไปในระยะที่ ๒ หรือระยะต่อไป รวมถึงขอให้มีการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ซึ่งทางกองทัพบกก็ได้ยืนยันแล้วว่าราคานี้ก็เป็นราคาที่เหมาะสม เป็นไปตามราคาที่สำนักงบประมาณได้ตรวจสอบแล้ว บันทึกให้ครบถ้วน ทั้งสองโครงการนี้ เมื่ออนุมัติโครงการแล้ว จะดำเนินการได้ทันทีหรือไม่

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า เมื่อกรรมการได้มีมติในวันนี้แล้ว ส.ป.ก. ก็จะเร่งโอนเงินให้กองทัพบก เพื่อไปดำเนินการในพื้นที่สวนส้ม จังหวัดเชียงใหม่ และในพื้นที่ที่ทำถนนในจังหวัดสระแก้ว ซึ่งกองทัพบกมีเครื่องมืออยู่ในพื้นที่พร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันที

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า กว่าจะมีการประชุมอีกครั้ง ต้องมารับรองรายงานการประชุมถึงจะทำได้ จึงขอให้ที่ประชุมรับรองมติทั้ง ๒ เรื่องเพื่อจะไปดำเนินการได้

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายทรงกลด สว่างวงศ์) ได้เสนอความเห็นต่อข้อห่วงใยของผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ในเรื่องการก่อสร้างถนน คำว่าก่อสร้าง คือเป็นการสร้างถนนเส้นใหม่เป็นศัพท์เทคนิคอยู่แล้ว ถ้าสมมติว่ามีการก่อสร้างเส้นเดิมจะใช้คำว่า ปรับปรุง หรือซ่อมแซม เพียงแต่ขอให้เพิ่มถ้อยคำของเนื้องานในคำอธิบาย ขอให้ใส่คำว่า พร้อมเกรด บด อัด ไปด้วย ซึ่งจะคลอบคลุมหน้างานทั้งหมด

มติคณะกรรมการ ๑. อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว แปลงที่ดินเลขที่ No๑๔๐๔ No๒๘๗๙ No๓๙๒๒ No๓๙๓๑ และ No๔๓๔๑ จำนวน ๕ สาย ระยะทางรวม ๖.๖๓๗ กิโลเมตร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๗๕๖,๑๐๐ บาท (เจ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินการ และเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๒. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด มีการควบคุมกำกับการดำเนินการอย่างโปร่งใส

๓. เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงให้ถือว่าคณะกรรมการมีมติรับรองการอนุมัติทั้ง ๒ โครงการ

เรื่องที่ ๓.๓ กรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้จัดทำกรอบงบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ดังต่อไปนี้

๑. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

- รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐพัฒนาการเกษตรยั่งยืน

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเจริญเติบโตจากภายใน

- แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการดำเนินงานตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- แผนงานบูรณาการ การจัดการปัญหาที่ดินทำกิน
- แผนงานบูรณาการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

กรอบวงเงินงบประมาณของ ส.ป.ก. ๑,๙๐๕.๘๐๓๕ ล้านบาท แยกเป็นรายการดำเนินการภาครัฐ ๘๒๑.๘๓๐๓ ล้านบาท รายการตามภารกิจพื้นฐาน ๕๔๘.๘๗๗๔ ล้านบาท รายการตามแผนงานยุทธศาสตร์ ๙๓.๓๙๖๘ ล้านบาท รายการตามแผนงานบูรณาการ ๔๔๑.๖๙๙๐ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นงบบุคลากร ๗๘๐.๘๒๑๖ ล้านบาท งบดำเนินงาน ๘๓๘.๖๗๙๙ ล้านบาท งบลงทุน ๒๘๓.๙๐๙๗ ล้านบาท และงบรายจ่ายอื่น ๒.๓๙๒๓ ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานและงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
รวมงบประมาณทั้งสิ้น		**๑,๙๐๕.๘๐๓๕**
รายการดำเนินการภาครัฐ		**๘๒๑.๘๓๐๓**
๑. รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐพัฒนาการเกษตรยั่งยืน		**๘๒๑.๘๓๐๓**
กิจกรรมพัฒนาการเกษตรยั่งยืน		๘๒๑.๘๓๐๓
รายการตามภารกิจพื้นฐาน		**๕๔๘.๘๗๗๔**
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ		**๕๔๘.๘๗๗๔**
แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ		**๕๔๘.๘๗๗๔**
ผลผลิตที่ ๑ : เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม		**๔๗๓.๑๘๐๒**
๑. กิจกรรมบริหารจัดการ		๑๙๑.๔๙๒๗
๒. กิจกรรมจัดที่ดิน	๖๓,๐๐๐ ราย	๒๑๐.๘๔๒๔
๓. กิจกรรมตรวจสอบที่ดิน	๔,๘๐๐,๐๐๐ ไร่	๗๐.๘๔๕๑

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
ผลผลิตที่ ๒ : เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน		**๗๕.๖๙๗๒**
๑. กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	๑,๖๓๐ ราย	๒.๕๘๒๒
๒. กิจกรรมพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	๑๐,๐๐๐ ราย	๔๓.๙๒๘๗
๓. กิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	๓,๗๐๐ ราย	๑๘.๓๕๐๘
๔. กิจกรรมพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๕,๐๐๐ ราย	๑๐.๘๓๕๕
รายการตามแผนงานยุทธศาสตร์		**๙๓.๓๙๖๘**
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเจริญเติบโตจากภายใน		**๙๓.๓๙๖๘**
แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการดำเนินงานตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		**๙๓.๓๙๖๘**
๑. โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย	**๑,๑๖๐ ราย**	**๖๒.๗๗๐๒**
กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม	๑,๑๖๐ ราย	๖๒.๗๗๐๒
๒. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	**๒,๑๖๐ ราย**	**๓๐.๖๒๖๖**
กิจกรรมพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ	๒,๑๖๐ ราย	๓๐.๖๒๖๖
รายการตามแผนงานบูรณาการ		**๔๔๑.๖๙๙๐**
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ		**๒๗๒.๗๖๙๗**
แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร		**๒๗๒.๗๖๙๗**
๑. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	**๘๐ แปลง**	**๗๑.๘๒๕๖**
กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๘๐ แปลง	๗๑.๘๒๕๖
๒. โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม	**๒๐,๐๐๐ ไร่**	**๑๗.๖๑๕๕**
กิจกรรมปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒๐,๐๐๐ ไร่	๑๗.๖๑๕๕
๓. โครงการเกษตรอินทรีย์	**๙,๐๐๐ ไร่**	**๓๗.๔๐๒๔**
กิจกรรมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๙,๐๐๐ ไร่	๓๗.๔๐๒๔
๔. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	**๑๔๐ ศูนย์**	**๗.๔๗๕๐**
กิจกรรมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๔๐ ศูนย์	๗.๔๗๕๐
๕. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	**๕,๐๐๐ ราย**	**๓๗.๙๔๐๐**
กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	๕,๐๐๐ ราย	๓๗.๙๔๐๐

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
๖. โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	**๒,๘๕๐ ไร่**	**๑๘.๘๗๖๐**
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒,๘๕๐ ไร่	๑๘.๘๗๖๐
๗. โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	**๖๕,๐๐๐ ไร่**	**๗๕.๐๐๐๐**
กิจกรรมวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๔๕,๐๐๐ ไร่	๔๕.๐๐๐๐
กิจกรรมปลูกไม้เศรษฐกิจในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒๐,๐๐๐ ไร่	๓๐.๐๐๐๐
๘. โครงการขับเคลื่อนแผนแม่บทสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน	**๑,๓๔๐ ราย**	**๖.๖๓๕๒**
กิจกรรมพัฒนาพืชสมุนไพร	๑,๓๔๐ ราย	๖.๖๓๕๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		**๑๖๘.๙๒๙๓**
แผนงานบูรณาการการจัดการปัญหาที่ดินทำกิน		**๑๑.๐๓๓๖**
๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	**๒๗ พื้นที่**	**๑๑.๐๓๓๖**
กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	๒๗ พื้นที่	๑๑.๐๓๓๖
แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		**๑๕๗.๘๙๕๗**
๑. โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	**๘๖ พื้นที่**	**๑๕๗.๘๙๕๗**
กิจกรรมจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	๘๖ พื้นที่	๑๕๗.๘๙๕๗

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๔) พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เบื้องต้น (Pre-Celling) วงเงิน ๒,๓๙๓.๗๕๙๔ ล้านบาท ต่อมาได้มีการปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบงบประมาณหลังจากการปรับปรุงวงเงิน ๑,๙๐๕.๘๐๓๕ ล้านบาท และจัดพิมพ์ไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ทั้งนี้ เมื่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมาธิการพิจารณาปรับลดวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๑ แล้ว ส.ป.ก. ได้รับการจัดสรรงบประมาณวงเงินเท่าใด จะนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบแผนงานงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบกรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องนี้เป็นไปตามกฎหมายที่ ส.ป.ก. ได้จัดทำแผนต่างๆ ในการที่จะของบประมาณ ต้องนำมาขอความเห็นชอบจากกรรมการก่อนที่จะนำไปดำเนินการต่อไป โดยได้มีแผนงานต่างๆ วงเงินประมาณ ๑,๙๐๕.๘๐๓๕ ล้านบาท ซึ่งวงเงินทั้งหมดที่ขอไปมากกว่านั้น แต่ถูกพิจารณาให้ทำเฉพาะส่วนที่สำคัญก่อน คงเหลือประมาณ ๑,๙๐๕.๘๐๓๕ ล้านบาท เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่สำนักงบประมาณได้จัดทำไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนทุกแผน แต่ละหมวด แต่ละยุทธศาสตร์ก็จะมีงานสำคัญๆ ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นไปตามแผนงานที่ได้เคยทำไว้แล้ว

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้เสนอความเห็นว่า ประการที่หนึ่งในหมวดกิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกร ๑,๖๓๐ ราย ใช้งบประมาณเพียง ๒.๕๘๒๒ ล้านบาท ซึ่งเห็นว่าน้อยมาก จะพัฒนาคนให้ดีได้อย่างไร ซึ่งต้องการเห็นตัวเลขนี้ให้มีการพัฒนาชัดเจนมากขึ้น เหมือนเช่นกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นกระทรวงที่ให้ความรู้ เห็นได้ชัดว่าการพัฒนาบุคลากรไปสู่ระดับอนาคตข้างหน้าค่อนข้างไม่ให้ความสำคัญมากเหมือนกับประเทศสิงคโปร์ ซึ่งให้ความสำคัญกับบุคลากรมากที่สุด ดังนั้นควรจะนำไปพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้มแข็ง ถ้าไม่เข้มแข็ง งานอื่นก็ล้มเหลวทั้งหมด คิดว่างบประมาณยังน้อยไป ประการที่สองโครงการหลายโครงการ เช่น โครงการใช้น้ำ งบประมาณ ๑๕๗.๘๙๕๗ ล้านบาท ระบบชลประทาน ๘๖ พื้นที่ ค่อนข้างน้อยและในพื้นที่ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นพื้นที่กันดาร แห้งแล้ง หรือเป็นพื้นที่ที่คนไม่เข้าทำประโยชน์แล้ว ส.ป.ก. เข้าไปดำเนินการจัดที่ดินให้ แต่ไม่ได้ให้เครื่องมือ ในที่สุดเกษตรกรเหล่านี้ก็จะเอาที่ดินไปให้สิทธิกับคนที่มีฐานะในพื้นที่มาทำกินแทน แต่ใช้ชื่อตัวเองอยู่ ปัญหาก็จะเกิดขึ้น งบประมาณทรัพยากรน้ำควรจะใช้มากกว่านี้ ต้องการเห็น ส.ป.ก. บริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ สำหรับงบประมาณ ๑๕๗ ล้านบาท ๘๖ พื้นที่ จะแบ่งได้พื้นที่ละประมาณไม่ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท คงทำอะไรมากไม่ได้ ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับในเรื่องนี้ เพราะเมื่อเกษตรกรเข้าไปอยู่เขตปฏิรูปที่ดินแล้ว จะได้ไม่ต้องโอนที่ดินไปให้ผู้อื่น อีกส่วนหนึ่งคือการกำหนดพื้นที่โดยแบ่งเป็น Zone ต้องการเห็นในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถเป็น Zoning ได้ชัดเจน เพราะเกษตรกรเข้าพื้นที่เดียวกัน และเข้าไปเริ่มต้นพร้อมกัน จัดตรงนี้ให้เป็นนาแปลงใหญ่หรือพื้นที่แปลงใหญ่ได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้เสนอความเห็นว่า แผนงานงบประมาณของ ส.ป.ก. ที่เสนอ โดยรวมไม่มีอะไรขัดข้อง เพียงแต่มีข้อเสนอแนะว่า ข้อกฎหมายที่อ้างในมาตรา ๑๙ (๔) ความจริงต้องให้

คปก. เห็นชอบก่อน แล้วถึงจะนำเสนอรัฐมนตรี ณ วันนี้ได้ผ่านขั้นตอนการจัดทำคำของบประมาณ (Pre-ceiling) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จนได้ตัวเลขวงเงินมาแล้ว ความจริงก็ไม่เป็นไร เพราะว่าอำนาจท้ายสุดอยู่ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่จะกำหนด แต่อย่างไรก็ตาม การที่นำเสนอก่อนอย่าไปกังวลกับเรื่องของวงเงินว่าจะมาก แต่อย่างน้อยก็ทำให้คณะกรรมการได้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อการที่จะปรับหรืออาจจะมีนโยบายที่เสนอเพิ่มเติม ก็จะทำให้แผนงานงบประมาณได้รับความเห็นที่ดีๆ จากคณะกรรมการ ที่สำคัญคือการที่ได้บันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อยืนยันว่า เรื่องใดที่กรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่ทางสำนักงบประมาณ หรือกรรมาธิการมองว่ายังไม่มีความจำเป็น ก็อาจเป็นเหตุที่จะมาขอใช้เงินกองทุนฯ ได้ จึงได้เสนอว่า หลักการควรเสนอให้กรรมการเห็นชอบก่อน และประเด็นเรื่องที่สอง ในเนื้อหาที่เสนอ เห็นว่าบางเรื่องตอบสนองในเชิงนโยบายดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสมุนไพร เรื่องอินทรีย์ เป็นนโยบายของชาติ และเรื่อง Smart farmer ที่เสนอเป็นเรื่องที่ดี แต่เรื่องของการจัดที่ดิน ส.ป.ก. ควรไปพิจารณาตัวเลขข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพราะตัวเลขที่ได้จากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลผู้ถือครองที่ดินของ ส.ป.ก. ที่จัดให้ไปแล้ว มีคนที่ถือครองอายุมากกว่า ๖๕ ปี ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ กว่าราย ถือครองที่ดินแล้วทำประโยชน์ไม่ไหว ลูกหลานก็ไม่มาทำ แต่ยังอยู่ในพื้นที่ เรื่องนี้ขอฝากเลขาธิการ ส.ป.ก. ในฐานะนักกฎหมายว่า จะทำอย่างไรถึงจะเชื่อมโยงเรื่องของที่ดินกับ Smart farmer ได้ ก็จะเป็นการกระจาย Smart farmer ไปตามจุดต่างๆ ให้คนเหล่านี้เป็นผู้นำในพื้นที่ได้ เป็นต้น

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า เนื่องจากกฎหมาย ส.ป.ก. กำหนดไว้ว่าให้จัดที่ดินและพัฒนา ประกอบกับนโยบายรัฐบาลก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพราะฉะนั้นแผนงานงบประมาณ ที่ ส.ป.ก. เสนอมานั้น ก็จะมี ๒ เรื่องหลัก เรื่องแรกคือเรื่องจัดที่ดิน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของ ส.ป.ก. ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและต้องให้แล้วเสร็จ ซึ่งตรงนี้ก็ได้คิดกันอยู่ว่าจะต้องให้แล้วเสร็จเมื่อไร แต่ในขณะเดียวกันการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ต้องไม่ขัดกับกฎหมายอื่นด้วย เช่น กฎหมายป่าไม้ หรือกฎหมายธนารักษ์ สิ่งเหล่านี้ก็จะต้องนำไปพิจารณาควบคู่กัน ส่วนในเรื่องงานพัฒนาซึ่งก็มี ๓ รูปแบบ คือพัฒนาพื้นที่ พัฒนาเกษตรกรและพัฒนาอาชีพ ซึ่งตรงนี้เราก็ต้องให้ความรู้ และให้ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานอย่างที่กรรมการบางท่านเสนอเรื่องของแหล่งน้ำ เรื่องของการพัฒนาความรู้ ส.ป.ก. ก็ทำอยู่ แต่ด้วยเรื่องข้อจำกัดของบุคลากร หรือข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ก็อาจจะได้ไม่มากในแต่ละปี ส.ป.ก. ก็พยายามทำทุกปี แต่ปัญหาอย่างหนึ่งตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ให้ข้อสังเกตก็คือตัวเกษตรกร ความเป็นจริงตอนนี้ลดลง จำนวนเกษตรกรที่เข้าสู่กระบวนการนั้นลดลง และที่เหลืออยู่ก็มีอายุมากขึ้น เพราะฉะนั้นกระบวนการจัดที่ดินหรือการพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เช่น ในเรื่องของการรวมตัวกัน การใช้เครื่องมือเพื่อนำมาดำเนินการในพื้นที่ สิ่งเหล่านี้ต้องมีการพัฒนา สิ่งหนึ่งที่ ส.ป.ก. ทำอยู่คือการนำเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาทดแทนเกษตรกรที่ทำประโยชน์ไม่ได้ และที่ คสช. ทำอยู่ก็คือนำเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขึ้นทะเบียนไว้มาจัดในแปลงรวม หรือในแปลงว่าง เพียงแต่ว่าประสิทธิภาพหรือคุณภาพของตัวเกษตรกร จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าเกษตรกรมีความหลากหลาย มีทั้งผู้รู้จริง ซึ่งเป็นปราชญ์เกษตรก็เอาตัวรอดได้ แต่ก็ยังมีเกษตรกรจำนวนมากที่ยังไปไม่รอด จำเป็นที่ภาคเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ส.ป.ก. ต้องร่วมมือกัน พัฒนาเกษตรกรให้คิดเป็นทำเป็น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเกษตรอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้เสนอความเห็นเพิ่มประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ว่า วิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยีวันนี้มี ๔๘ แห่ง มีนักศึกษาไม่ค่อยมาก สามารถนำไปเชื่อมโยงได้หรือไม่ วันนี้เกษตรกรต้องการมาเรียนเกษตร แต่เมื่อเรียนจบแล้วไม่มีที่ทำกิน เมื่อไม่มีที่ทำกินก็ขายแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ไม่กลับไปทำงานในภาคเกษตร คำว่ารุ่นใหม่ ถ้าหากเชื่อมโยงตั้งแต่การเรียนปีหนึ่งแบบให้มีส่วนร่วม จะได้หรือไม่ จำได้ว่า ส.ป.ก. กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้จัดทำ MOU สัญญาว่าจะร่วมมือกันทำงาน แต่วันนี้ยังไม่ไปถึงไหน ในฐานะที่รับผิดชอบ เป็นนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษา ต้องการให้เกิดความเชื่อมโยง วันนี้ผู้ที่เรียนอาชีวศึกษาถ้าหากมีที่ดินทำกิน ในอนาคตก็สามารถเรียนเกษตร และเมื่อเรียนจบมีที่ทำกินให้ ๕ ไร่ จัดระบบตั้งแต่เริ่มเรียน มี Model ที่วิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร ได้จัดที่ดินให้นักเรียนทำกิน ซึ่งมีหลายพันไร่ มีรายได้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท พอเรียนจบก็สามารถนำเงินที่เก็บไว้ไปต่อยอดได้ ไม่ทราบว่าจะดำเนินการได้หรือไม่ในการเชื่อมโยงให้ผู้ที่เรียนเกษตร ๕ ปี จบแล้วอาจมีที่ดินทำกินให้ ๕ ไร่ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นางเยาวลักษณ์ จำปีรัตน์) ได้เสนอความเห็นว่า วาระเรื่อง ๓.๓ วงเงินยังไม่ผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอคณะกรรมการชุดนี้เป็นเพียงการรับทราบเท่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่อผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แล้วคงต้องเข้าคณะกรรมการอีกครั้ง จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบขั้นตอนปฏิทินปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เบื้องต้นก่อนว่า วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ สำนักงบประมาณจะนำเสนอ ครม. เพื่อเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. เพื่อนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ซึ่งวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ จะเสนอเข้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วาระที่ ๑ โดยจะมีการตั้งคณะกรรมาธิการ คาดว่ากรรมาธิการจะพิจารณานัดแรกประมาณวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ และจะมีกำหนดการอีกครั้งว่า หน่วยงานใดจะพิจารณาก่อนหรือหลัง และในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ก็จะเป็นวาระที่ ๒, ๓ และวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐ โดยสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้นทูลเกล้าถวาย ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมในงบประมาณปี ๒๕๖๑ ควรยึดระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายสำหรับแผนบูรณาการปี ๒๕๕๙ และในเรื่องของการบริหารงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงปีที่ผ่านมาส่วนราชการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามแผนที่กำหนดไว้ รัฐบาลจะต้องทำ พ.ร.บ.โอนงบประมาณรายจ่ายฯ ส.ป.ก. จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมที่สามารถใช้งบประมาณที่วางแผน เพื่อให้ได้ตามแผนที่วางไว้ จะมี ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. การจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายปี ๒๕๖๑ ส่งให้สำนักงบประมาณช่วงต้นเดือนกันยายน ๒๕๖๐

๒. พิจารณาดำเนินการ ตามมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพปี ๒๕๖๑ ซึ่งควรใกล้เคียงกับปี ๒๕๖๐ ในเรื่องของการฝึกอบรม ต้องเบิกจ่ายในไตรมาส ๑ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ งบลงทุนที่มีวงเงินต่ำกว่า ๒ ล้านบาท จะต้องเบิกจ่ายภายในไตรมาส ๑ และงบลงทุนวงเงินที่เกิน ๒ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ให้ลงนามในสัญญาภายในไตรมาส ๑ ส่วนงบลงทุนที่วงเงินเกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ให้ลงนามในสัญญาภายในไตรมาส ๒

๓. ต้องเตรียมความพร้อมดำเนินการในเรื่องระเบียบพัสดุ ให้พร้อมดำเนินการได้ทันที หลังจากได้รับจัดสรรงบประมาณในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

ทั้งนี้ เมื่อผ่านสภาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แล้วให้นำเสนอคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุวรรณ บูรพานุสรณ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) ได้เสนอความเห็นว่า ในประเด็นที่ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้นำเสนอนั้น ขอเรียนว่าโครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ มีกิจกรรม ๓ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรที่ ๑ รับจากคนที่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และเข้ามาฝึกอบรมหลักสูตร ๖ เดือน อยู่ในวิทยาลัยเกษตร ๒ เดือน และไปฝึกภาคปฏิบัติอีก ๔ เดือน พอจบออกมาก็จะเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินได้ ทั้งนี้ต้องผ่านการประเมิน ๖ เดือน หลักสูตรที่ ๒ การสร้างพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ เป็นผู้จบการศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรโดยตรง รับที่ดินได้ทันที ปัจจุบันมีประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าราย ที่ดำเนินการไปแล้วและจัดที่ดินไปแล้ว ซึ่งต้องให้ทดลองทำกิน ๒ ปีจึงจะให้เอกสารสิทธิ และหลักสูตรที่ ๓ พัฒนาตัวเกษตรกรเองเป็นหลักสูตรพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นเกษตรกรที่มีที่ดินอยู่แล้วและเป็นบุตรหลานเกษตรกรหรือเป็นทายาทของเกษตรกร เพราะฉะนั้นใน MOU ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (โดย ส.ป.ก.) ได้ทำไว้กับกระทรวงศึกษาธิการ (โดย สอส.) ก็ยังดำเนินการอยู่ ใน MOU โครงการไม่มีกำหนดอายุวันสิ้นสุดสัญญา

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า ขอบคุณที่ได้ชี้แจงเพิ่มเติม ซึ่งจะได้ไปประกาศว่าผู้ที่เรียนเกษตรแล้ว จบมามีที่ดินทำกินให้ เพื่อให้มาเรียนเกษตรมากขึ้น เพราะอนาคตข้างหน้าคงหายไปเรื่อยๆ ขอสอบถามเพิ่มเติม ยุทธศาสตร์ด้านที่ ๔ ในการแก้ปัญหาความยากจน ลดความเหลี่ยมล้ำ และสร้างการเจริญเติบโตภายใน ๙๓ ล้านบาท ส.ป.ก. บริหารอย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้ให้ความเห็นว่า ในเรื่องแรกท่านผู้แทนสำนักงบประมาณเห็นว่าวาระ ๓.๓ น่าจะเป็นเรื่องเพื่อทราบ จริงๆ แล้วในกฎหมายต้องเป็นเรื่องพิจารณาอนุมัติ เพียงแต่ในกระบวนการจะทำก่อนทำหลัง การอนุมัติของคณะกรรมการก็ไม่ใช่เป็นที่สุด อย่างไรก็ต้องผ่านกระบวนการพิจารณา วันนี้กรรมการอาจจะพิจารณาหลังจากที่สำนักงบประมาณ และคณะรัฐมนตรีเห็นชอบกรอบแรกไปแล้ว ซึ่งคณะกรรมการอาจมีความเห็นหรือข้อสังเกตอะไรก็สามารถพิจารณาไปได้ เพียงแต่งบประมาณที่ขอทั้งหมดมีมากกว่านี้ แต่ถูกตัดไปแล้วเหลือ ๑,๙๐๕.๘๐๓๕ ล้านบาท วันนี้ถ้ากรรมการจะมีความเห็นใดๆ ไปก็สามารถแสดงความเห็นเพิ่มได้ หมายความว่าในเบื้องต้นได้มีการพิจารณาไปรอบหนึ่งแล้ว ขอไปแล้ว ๒,๓๐๐ ล้านบาท ตัดแล้วเหลือ ๑,๙๐๕.๘๐๓๕ ล้านบาท แต่ ๔๐๐ ล้านบาท ที่หายไปก็ควรนำมาพิจารณา อาจจะไปใช้เงินกองทุนฯ ก็ไม่เป็นไร เนื่องจากกฎหมายบังคับว่าจะต้องเสนอ คปก. อนุมัติก็ต้องอนุมัติไป เพียงแต่ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) เสนอว่าคราวหน้าควรจะให้กรรมการพิจารณาก่อน ส่วนประเด็นที่ ๒ เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ ในสมัยที่เป็นเลขาธิการ ส.ป.ก. พบว่ามีการฝึกคนไว้มาก แต่ไม่มีระเบียบรองรับให้คนเหล่านี้เข้าสู่การได้รับที่ดินตามที่ท่านผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. ฝึกอบรมผู้ที่เรียนเกษตร ซึ่งต้องเตรียมพื้นที่เป็นโรงเรียนให้เข้ามาฝึก พอเรียนจบแล้ว จะเอาที่ดินตรงไหนให้ทำประโยชน์ ก็ต้องยกพื้นที่โรงเรียนให้ เพราะได้ทำประโยชน์ตรงนั้นมาแล้ว ๒ ปี ส่วนนี้ได้เคยเสนอว่า ส.ป.ก.

ควรจะมีระเบียบรองรับเกษตรกรรุ่นใหม่ การที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่เป็นการเลือกปฏิบัติ จริงอยู่อาจเป็นการเลือกปฏิบัติให้เกษตรกรรุ่นใหม่ได้เข้าถึงที่ดินแต่ต้องเป็นธรรม ซึ่งการที่ ส.ป.ก. จะให้เกษตรกรรุ่นใหม่ได้โควตาส่วนหนึ่งก่อนเกษตรกรทั่วไปก็สามารถทำได้ เพราะว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ ส.ป.ก. สร้างขึ้นมา ส่วนเกษตรกรรุ่นเก่าเกิดขึ้นมาตามธรรมชาติ ฉะนั้นที่มาของเกษตรกรทั้ง ๒ ประเภทนี้แตกต่างกัน หลักเกณฑ์ที่จะใช้ต้องแตกต่างกัน แต่การจะให้เกษตรกรรุ่นใหม่กับรุ่นเก่าเข้าสู่เป้าหมายที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. อาจจะแตกต่างกันด้วยโควตาจำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่และจำนวนที่ดินที่ให้ต้องไม่มากเกินไป แต่เกษตรกรรุ่นเก่าก็สามารถเข้ามาได้ตามที่พึงจะได้รับ เพียงแต่ที่ดินที่เหลือซึ่งเป็นที่แปลงว่าง ควรจะมีสัดส่วนให้เกษตรกรรุ่นใหม่ ๕% และพื้นที่ที่ได้รับไม่ควรจะเกินหนึ่งในสี่หรือ ๒๕% ของเกษตรกรรุ่นเก่า เช่น ถ้าเกษตรกรรุ่นเก่าได้ ๑๐ ไร่ เกษตรกรรุ่นใหม่ ต้องได้ไม่เกิน ๒.๕ ไร่ ขอฝากให้ ส.ป.ก. ไปพิจารณา

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (คุณอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวเพิ่มเติมในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ว่าเห็นด้วยในหลักการ และในขณะเดียวกันเราสามารถบอกล่วงหน้าได้หรือไม่ว่า วันนี้ถ้าเด็กจะเข้าสู่กระบวนการในเขตปฏิรูปที่ดิน หมายความว่า ปีนี้มีโควตาเท่าไร สมมติมีที่ดิน ๑๐๐ ไร่ ได้คนละ ๑๐ ไร่ ก็ได้ ๑๐ คน ก็หมายความว่า วันนี้ประกาศเลยว่าถ้าผู้ใดจะเรียนสาขานี้ ซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนเกษตร และกินอยู่ฟรี แต่ได้ใช้สิทธิเรียนจบแล้วไม่มีที่ดินทำกิน ส.ป.ก. มีโควตาจัดที่ดินให้ ถ้าหากชัดเจนอย่างนี้ก็ดี

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดตาก (นายสุวิทย์ เสือเล็ก) ได้เสนอความเห็นว่า ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ในการปรับเปลี่ยนการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ในแผนงานไม่ได้ระบุไว้ว่าปรับเปลี่ยนให้ทำกิจกรรมอะไร ขอเสนอว่า เราสามารถระบุเป็นโครงการ เช่น เลี้ยงโค เพื่อจะสนองนโยบายของรัฐ ในวงเงินนี้ เป้าหมาย ๒๐,๐๐๐ ไร่ เปลี่ยนเป็น ๔,๐๐๐ ราย เฉลี่ยได้คนละ ๕ ไร่ สามารถพัฒนาไปเป็นปศุสัตว์การเลี้ยงโค สำหรับพื้นที่ภาคเหนือเป็นพื้นที่แห้งแล้งเหมาะสำหรับเลี้ยงสัตว์ควรจะไปสนับสนุน ถ้าสามารถระบุในแผนงานงบประมาณก็จะชัดเจนขึ้น

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางวรรณนภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมที่กรรมการได้สอบถามว่าวงเงิน ๙๓ ล้านบาท แยกออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นเรื่องศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการบริหารจัดการทั้งหมด ส.ป.ก. รับผิดชอบดูแลสถานที่ที่ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นงบลงทุน และส่วนที่สอง วงเงินประมาณ ๓๐ ล้านบาท เป็นโครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมี ๑๕ โครงการ ส่วนในประเด็นที่สอบถามเรื่องการปรับเปลี่ยน ก็เป็นเรื่องของ Zoning by Argi-map หมายความว่า ส.ป.ก. นำ Argi-map มาดูพื้นที่ความเหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนให้มีความชัดเจน เช่น ถ้าพื้นที่บริเวณนั้นเหมาะสมในการทำปศุสัตว์ ก็นำเรื่องทำปศุสัตว์มาใช้กับพื้นที่บริเวณนั้น วันนี้มีแผนที่ค่อนข้างชัดเจนในเรื่องการปรับเปลี่ยนพื้นที่ Zoning by Argi-map

ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุวรรณ บูรพานุสรณ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) ได้ชี้แจงว่าในประเด็นของการปรับเปลี่ยน กรรมการบางท่านได้เสนอว่า พื้นที่ใดที่เหมาะในการทำปศุสัตว์ ก็จะเปลี่ยนเป็นทำปศุสัตว์ ซึ่งก็ถูกต้อง เพราะในแผนบูรณาการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง อย่างเช่นว่า พื้นที่ปฏิรูปที่ดินบริเวณนี้เหมาะสมที่จะปรับเปลี่ยนไปเลี้ยงโคเนื้อหรือเลี้ยงโคคุณภาพสูง เป็นส่วนของกรมปศุสัตว์ที่จะเข้ามาดำเนินการ ซึ่งได้รับงบประมาณที่จะดำเนินการได้ เพราะมีเงินงบประมาณ ๙๐๐ กว่าล้านบาท ที่จะนำไปดำเนินการต่อในเรื่องของการส่งเสริม ส่วนในรายละเอียดโครงการกิจกรรม ขึ้นอยู่กับกรมปศุสัตว์จะเข้าไปดำเนินการ และขึ้นอยู่กับพื้นที่ว่าพื้นที่บริเวณนั้น ชุมชนเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรประสงค์ที่จะทำกิจกรรมอะไร ต้องไปดูรายละเอียดอีกครั้ง ซึ่งเป็นส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องไปดำเนินการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (คุณอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้เสนอความเห็นว่า เงิน ๙๐๐ ล้านบาท ที่กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรให้ปศุสัตว์ไป มีวัตถุประสงค์ให้องค์กรที่มีความเข้มแข็ง สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร หรือองค์กรอื่นที่รัฐยอมรับ เข้าไปดำเนินการ ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีทะเบียนอยู่แล้วก็เห็นด้วย ถ้าหากว่าโครงการดังกล่าว นั้น ส.ป.ก. จะจัดที่ทำกินเรื่องปศุสัตว์เลย แล้วก็จัดองค์กรบริเวณนั้นเป็นนิติบุคคลเพื่อจะได้ควบคุมง่าย คิดว่ากรมส่งเสริมสหกรณ์ก็พร้อมที่จะให้องค์กรเข้าไปดำเนินการอยู่แล้ว ถ้าได้ประสานกันเป็นการภายในก่อนก็จะดี

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในภาพรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายไว้หลายเรื่อง และได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปแล้ว แต่อยู่อีกมิติหนึ่ง คงต้องนำมาเชื่อมโยงกับพื้นที่ ส.ป.ก. โดยเฉพาะเรื่องของแปลงใหญ่ ซึ่งประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทยกล่าวว่ายังไม่เห็นเป็นรูปธรรมนั้น ตอนนี้ได้มีการดำเนินการและลดต้นทุนได้ถึงประมาณเกือบ ๒๐% ในการผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้พอสมควร และได้มีแผนดำเนินการอยู่หลายส่วน สามารถติดตามได้ในระยะต่อไป และในส่วนที่กรรมการมีข้อสังเกต เรื่องการพัฒนาคนก็เห็นด้วยว่าจำเป็นต้องทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง ส่วนในเรื่องน้ำ เข้าใจว่าพื้นที่ที่ทำส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน การที่จะนำเรื่องน้ำเข้ามาอยู่ในพื้นที่คงมีข้อจำกัดบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สั่งการให้กรมชลประทานพยายามเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน โดยเฉพาะแปลงใหญ่จะมีการวางโครงสร้างพื้นฐานบางอย่างเข้ามาช่วยเหลือด้วย เหมือนอย่างที่ ส.ป.ก. จัดที่ดิน ที่จังหวัดอุทัยธานี มีการต่อท่อน้ำจากเขื่อนทับเสลามาที่ชุมชน ตอนนี้ชุมชนก็ได้ประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาอาชีพ ซึ่งทั้งเรื่องพัฒนาคนและพัฒนาในเรื่องของแหล่งน้ำ ตอนนี้กรอบแผนงานและงบประมาณที่พิจารณาได้ผ่าน Pre-ceiling แล้วจะเข้าสู่การพิจารณาของกรรมาธิการในระยะต่อไป ตรงไหนมีความสำคัญก็จะขอแปรญัตติในอนาคต ต้องมีการยกขึ้นพิจารณาในที่ประชุมของกรรมาธิการ ซึ่งถ้าไม่ได้ในตอนนี้ ในส่วนของเงินกองทุนฯ ในอนาคตก็อาจจะทำได้ โดยนำข้อมูลต่างๆ ที่มีความพร้อมมาเตรียมไว้

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นางเยาวลักษณ์ จำปีรัตน์) ได้ชี้แจงว่า ในเรื่องของการบูรณาการน้ำภาพรวมของประเทศ ได้ตั้งไว้ทั้งหมด ๑๙ หน่วยงาน วงเงิน ๖๔,๐๐๐ กว่าล้านบาท แต่ดำเนินการในพื้นที่ ส.ป.ก. ๘๖ พื้นที่ วงเงินประมาณ ๑๕๗ ล้านบาท

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ตามที่ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุวรรณ บูราพรนุสรณ์) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ก็อยู่ในแผนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วย ซึ่งได้จัดกลุ่มของคนออกเป็น ๓ กลุ่ม ใหญ่ๆ ดังนี้

กลุ่มแรก คือ เป็นการเตรียมคนเข้าสู่อาชีพเกษตร

กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มเกษตรกรที่เป็น Smart farmer ให้เป็น Smart farmer มากขึ้น

กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มเกษตรกรทั่วไปที่จะเข้าไปช่วยเหลือ

ซึ่งก็ได้มีการวางแผนไว้ ตามที่ท่านนายกรัฐมนตรี ได้ตั้งคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ขึ้นมา ก็ได้นำเรื่องการพัฒนาไปใส่ในหลักสูตรหนึ่งที่ทางคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องจะนำไปสู่เรื่องของการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดี รองอธิบดี และผู้ว่าราชการจังหวัด โดยในช่วงสองวันนี้ จะมีการทำ Work shop เรื่องที่กรรมการหลายท่านได้พูดถึงในเรื่องของการพัฒนาคน ซึ่งจะมีหัวข้อของเกษตรกรรวมอยู่ด้วย ที่ต้องพัฒนาทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ และขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ซึ่งในภาพรวมต้องให้ความรู้เกษตรกร และอีกโครงการหนึ่งที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำขึ้นมาก็คือ โครงการ ๕ ประสานสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายในหลวง จำนวน ๗๐,๐๐๐ ราย ก็ได้มีการทำงานประสานกับสถาบันการศึกษา ซึ่งก็มีแผนทำงาน โดยเป็น ๑ ใน ๕ ประสานที่จะทำงาน ๗๐,๐๐๐ ครอบครัว ๗๐,๐๐๐ รายทั่วประเทศ ตอนนี้ดำเนินการเข้ามาสู่ระยะที่ ๒ ที่ทำรวมแล้วได้ประมาณ ๖๓,๐๐๐ ราย และจะเหลือในช่วงท้ายให้ครบ ๗๐,๐๐๐ ราย เพื่อจะถวายในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในระยะต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางวรรณนภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า ในส่วนที่ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดตากได้กล่าวเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนว่า ควรมีการปรับเปลี่ยนการผลิตในเรื่องของปศุสัตว์ด้วยนั้น เป้าหมายของ ส.ป.ก. ในปี ๒๕๖๑ จะเป็นเรื่องการปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสาน พื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่

ประธานกรรมการ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ยังมีโครงการที่ทำในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ยึดคืนมาได้อีกมากมาย แต่เงินก็คงจะต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นปศุสัตว์ด้วย อย่างบริเวณในพื้นที่ยึดคืนจังหวัดสระแก้ว เป็นโครงการโคบาลบูรพา แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติเงิน อาจให้มีการเลี้ยงโค เลี้ยงแพะที่จังหวัดกาญจนบุรีด้วย และอีกส่วนหนึ่งที่อยากให้ทาง ส.ป.ก. เตรียมการ รวมทั้งอาจจะมีข้อมูลหรืออยู่ในแผนที่จะต้องดำเนินการในปี ๒๕๖๑ โดยขอให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ดำเนินการก่อนที่จะเกษียณอายุราชการ คือ เรื่อง MOU ที่จะต้องคืนพื้นที่ป่าที่ยังเหลืออยู่ในเขต ส.ป.ก. ให้กับกรมป่าไม้ เพราะที่ดำเนินการมายังไม่มีความก้าวหน้า แต่ก็มีส่งคืนไปหลายหมื่นไร่ และให้กรมป่าไม้กับ ส.ป.ก. ประสานให้เกิดความชัดเจน ตรงไหนที่เป็นแปลงใหญ่ให้ส่งคืน แปลงเล็กๆ ให้ทำร่วมกับกรมป่าไม้ในรูปของป่าชุมชน ส.ป.ก. ในเรื่องที่ ๒ คือป่าครอบครัวที่ไปลงนาม MOU กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (BEDO) ก็ยังขอให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เรื่องที่ ๓ คือการปลูกป่าในพื้นที่ของ ส.ป.ก. ๒๐% ตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ทำแผนไว้แล้ว กรมป่าไม้ช่วยประสานติดตามการทำงานเรื่องนี้ด้วย ในเรื่องพันธุ์ไม้ต่างๆ อาจใช้ของกรมป่าไม้ส่วนหนึ่งด้วย จะได้เป็นการเพิ่มพื้นที่ป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียว อีกเรื่องหนึ่งคือ พื้นที่ที่อยู่ในเขต ส.ป.ก. ในจังหวัดน่าน หรือในเขตพื้นที่อื่นๆ ที่มีการ

ปลูกข้าวโพดอยู่บนยอดภูเขาที่ไม่สูงมากนัก ขอให้ ส.ป.ก. ทำแผน หรือมีโครงการที่จะปรับเปลี่ยนเพิ่มไม้ยืนต้นเข้าไปในพื้นที่เหล่านั้นด้วย ตามนโยบายของท่านนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย ก็จะเชื่อมโยงกันกับพื้นที่ โดยให้จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดนำร่องในการแก้ไขปัญหาการปลูกข้าวโพดในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ โครงการเหล่านี้บางส่วนสามารถทำได้เลยในปี ๒๕๖๐ และบางส่วนก็ไปปรับเพิ่มงบประมาณในระยะต่อไป ซึ่งเรื่องนี้เป็นการพิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบแผนและงบประมาณ จึงให้ ส.ป.ก. ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และรับข้อเสนอ ข้อสังเกต เรื่องไหนที่สามารถดำเนินการได้ก็ดำเนินการ เรื่องไหนติดขัดแหล่งงบประมาณ ก็ไปพิจารณาช่องทางของงบแปรญัตติ หรืองบอื่นๆ ที่สามารถดำเนินการได้ และขอเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ เดิมได้ทราบว่า ส.ป.ก. จะเสนอให้พื้นที่ที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนมีกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ด้วย จึงขอให้ ส.ป.ก. จัดเตรียมข้อมูลนำเสนอประธานคณะกรรมการได้รับทราบด้วย ซึ่งก็เป็นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อยู่แล้ว

มติคณะกรรมการ เห็นชอบกรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ ส.ป.ก. รับข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตของกรรมการไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๔.๑ การแต่งตั้งซ่อมกรรมการอื่นในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสืบแทนกรรมการที่ขอลาออก

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ อนุมัติให้แต่งตั้งผู้แทนเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแทนกรรมการที่ครบวาระ ๒ ปี โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป ดังนี้

ผู้แทนเกษตรกร ๖ คน

๑. นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์
๒. นายประพันธ์ เทียนวิหาร
๓. นางเบญจวรรณ นิชจำนง
๔. นายประวิท ตันเสียง
๕. นายเผด็จ ดิฐษดี
๖. นายไพรัช เจ้ยชุม

ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ คน

๑. นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส
๒. นางสาวลดาวัลย์ คำภา
๓. นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์

ข้อเท็จจริง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับหนังสือ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ จากนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ แจ้งความประสงค์ขอลาออกจากการเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากติดภารกิจไม่สามารถที่จะเข้าร่วมประชุมได้อย่างต่อเนื่อง โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐

การดำเนินงาน

ส.ป.ก. ได้นำรายชื่อนายสุวิทย์ เสือเล็ก ผู้แทนเกษตรกรสำรองในภาคเหนือ ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกผู้แทนเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการคัดเลือกผู้แทนเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ได้คัดเลือกและเห็นชอบแล้วในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๙ นำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเห็นชอบและลงนามรับรองในแบบข้อมูลประกอบการนำเสนอแต่งตั้ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งซ่อมนายสุวิทย์ เสือเล็ก ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดตาก เป็นกรรมการผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสืบแทนกรรมการผู้แทนเกษตรกรที่ขอลาออก โดยให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้แต่งตั้งไว้แล้ว

บัดนี้ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ อนุมัติแต่งตั้งให้นายสุวิทย์ เสือเล็ก ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดตาก เป็นกรรมการอื่นในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้แต่งตั้งไว้แล้ว คือจะพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ณ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบการแต่งตั้งซ่อมกรรมการอื่นในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสืบแทนกรรมการที่ขอลาออก

มติคณะกรรมการ รับทราบการแต่งตั้งซ่อมกรรมการอื่นในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สืบแทนกรรมการที่ขอลาออก

เรื่องที่ ๔.๒ รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่เพื่อนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ นั้น มีปัญหาเนื่องมาจากผู้ถือครองที่ดินไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือมีการครอบครองที่ดินเกินกว่าจำนวนเนื้อที่ตามที่กฎหมายปฏิรูปที่ดินกำหนด หรือกรณีบุคคลที่ไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายเข้าใช้ประโยชน์โดยอ้างสิทธิการซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว หรือมีการเปลี่ยนมือที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรเพื่อถือครองที่ดินเป็นแปลงขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการติดตามนำที่ดินของรัฐกลับมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินตามนโยบายจัดที่ทำกินให้ชุมชนของรัฐบาลให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ต่อมาได้มีการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ กษ. ได้มีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย พ.ศ. .... โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจทางปกครองปฏิบัติการเข้าสำรวจพื้นที่เป้าหมายตามพยานหลักฐานเบื้องต้นและเปิดโอกาสให้ผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่ออกมาแสดงตน และนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ว่ามีสิทธิในที่ดินหรือไม่ หากผู้ถือครองที่ดินไม่ออกมาแสดงตน หรือพิสูจน์สิทธิแล้วไม่มีสิทธิในที่ดินดีกว่ารัฐ ให้เจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจในการยึดที่ดินแล้วนำมาดำเนินการจัดให้แก่ผู้ไร้ที่ดินทำกินต่อไป ในการปฏิบัติทางปกครองตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจะใช้บังคับในพื้นที่ ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ พื้นที่ซึ่งผู้ถือครองที่ดินไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินฯ หรือมีการครอบครองที่ดินเกินกว่าจำนวนเนื้อที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

๑.๑.๒ พื้นที่ซึ่งบุคคลที่ไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายเข้าใช้ประโยชน์โดยอ้างสิทธิการซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว หรือมีการเปลี่ยนมือที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรเพื่อถือครองที่ดินเป็นแปลงขนาดใหญ่

๑.๑.๓ ที่ดินที่อยู่ในระหว่างการบังคับคดีตามผลแห่งคำพิพากษาถึงที่สุดให้ขับไล่บุคคลออกจากที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

โดยมาตรการที่เหมาะสมตามร่างพระราชบัญญัติที่จำเป็นต้องนำมาดำเนินการโดยเร่งด่วนคือการใช้อำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กับกรณีพื้นที่ตามบทเฉพาะกาล ๓ ประเภทในร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

กรณีที่ ๑ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป

กรณีที่ ๒ ที่ดินที่จัดให้เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และมีหลักฐานเบื้องต้นเชื่อได้ว่าถูกครอบครองโดยบุคคลที่ไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไป

กรณีที่ ๓ ที่ดินซึ่งมีผลคำพิพากษาในคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีปกครองถึงที่สุดให้ขับไล่บุคคลออกจากที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป

๑.๒ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑.๒.๑ ให้ผู้ครอบครองที่ดินยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินของตน ได้แก่ หลักฐานตามประมวลกฎหมายที่ดิน อาทิเช่น โฉนดที่ดิน โฉนดตราจอง หรือตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข. หรือแบบหมายเลข ๓) หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ใบแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา ๒๗ ตรี (ส.ค.๒) ใบจอง (น.ส.๒) ใบเหยียบย่ำ หรือหนังสือแสดงการทำประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ ได้แก่ หนังสือแสดงการทำประโยชน์ในเขตนิคมสร้างตนเอง (น.ค.๓) หรือหนังสือแสดงการทำประโยชน์ในเขตนิคมสหกรณ์ (ก.ส.น. ๕) หรือหนังสือแสดงสิทธิอย่างที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐโดยชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒.๒ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามคำสั่งที่เลขาธิการ ส.ป.ก. แต่งตั้งในการยึดที่ดินกรณีหลักฐานตามข้อ ๑.๒.๑ ไม่มีสิทธิในที่ดินดีกว่า ส.ป.ก.

๑.๒.๓ ให้สิ่งปลูกสร้างที่ไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางกับการปฏิรูปที่ดินฯ ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินฯ

๑.๒.๔ ที่ดินที่ยึดกลับคืนมาจัดให้แก่เกษตรกร ๒ ประเภท คือ เกษตรกรตามนโยบายจัดที่ดินทำกินให้แก่ชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล หรือเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินเดิมบุคคลในครอบครัวเดียวกันและผู้สืบสันดานของผู้ถือครองที่ดินที่ได้ร่วมทำประโยชน์

๑.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการตรวจสอบหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินของผู้ครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙

การดำเนินงาน

๑. ผลการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ยึดคืน

๑.๑ ส.ป.ก. ได้รายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ยึดคืน ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) รับทราบในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ แล้ว

๑.๒ ส.ป.ก. ได้ติดตามผลความก้าวหน้าในการพัฒนาพื้นที่ยึดคืน ตามลักษณะการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล เป้าหมาย ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๐ ดังนี้

๑.๒.๑ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนฯ เป้าหมาย ๓๐,๐๐๐ ไร่

๑) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๓๐,๐๐๐ ไร่ ๓๑ แปลง ใน ๙ จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ กาญจนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา สระแก้ว เชียงใหม่ และชุมพร ส.ป.ก. มีผลการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

๑.๑) งานสำรวจออกแบบวางผังแม่บทการพัฒนา โดยบูรณาการร่วมกับกรมชลประทาน กำหนดแล้วเสร็จทุกแปลงภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ผลการดำเนินงาน

- ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๒๘ แปลง ในจังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา ชลบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา

- อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒ แปลง ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ แปลงที่ดิน No๔๒ เนื้อที่ ๑,๔๓๕ ไร่ และแปลงที่ดิน No๔๓ เนื้อที่ ๖๔๙ ไร่ มีความล่าช้ากว่ากำหนด เนื่องจากอยู่ระหว่างรอการพิจารณาของศาล ต้องมีการเจรจาขอเข้าสำรวจวางผังแม่บทฯ รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐานเดิมอยู่ มีรายละเอียดในการดำเนินงานค่อนข้างมาก

- รอเข้าดำเนินการ จำนวน ๑ แปลง ในพื้นที่จังหวัดชุมพร แปลงที่ดิน No๘๓ เนื้อที่ ๖,๔๑๕ ไร่ ยังไม่สามารถเข้าดำเนินการได้เนื่องจากมีความเห็นต่างของหน่วยงานในพื้นที่

๑.๒) งานปรับพื้นที่และปรับปรุงถนน โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกองทัพบก กำหนดเข้าดำเนินทุกแปลงภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ผลการดำเนินงาน

<u>งานปรับพื้นที่</u>

- ดำเนินการแล้ว จำนวน ๑๔ แปลง แล้วเสร็จ ๔ แปลง ได้แก่ แปลงที่ดิน No๑๔ จังหวัดกาญจนบุรี แปลงคุณสุทัศน์ คุณรักษ์พงศ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แปลงคุณชาลี เภกะนันทน์ และแปลงคุณชูเกียรติ ตั้งพงศ์ปราชญ์ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๐ แปลง ในจังหวัดกาญจนบุรี นครราชสีมา ชลบุรี และสระแก้ว

- รอเข้าดำเนินการ ๑๗ แปลง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชุมพร มีความล่าช้ากว่ากำหนดเนื่องจากมีการปรับแก้ไขการขออนุมัติเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยมีการทบทวนการคำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและได้รับการอนุมัติจากคณะอนุกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ และวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างรอโอนเงินให้หน่วยงานกองทัพบก ซึ่งในจำนวนนี้มีแปลงที่ดินอยู่ในระหว่างรอการพิจารณาของศาล และมีความเห็นต่างในพื้นที่ รอจังหวัดเห็นชอบ จำนวน ๗ แปลง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา และชุมพร

<u>งานปรับปรุงถนน</u>

- ดำเนินการแล้ว จำนวน ๙ แปลง แล้วเสร็จ ๑ แปลง ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ระหว่างดำเนินการ ๘ แปลง ในจังหวัดกาญจนบุรี นครราชสีมา ชลบุรี และสระแก้ว

- รอเข้าดำเนินการ ๒๒ แปลง ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา และสระแก้ว มีความล่าช้ากว่ากำหนดเนื่องจากมีการปรับแก้ไขการขออนุมัติเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยมีการทบทวนการคำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และได้รับการอนุมัติจากคณะอนุกรรมการ

เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างรอโอนเงินให้หน่วยงานกองทัพบก ซึ่งในจำนวนนี้มีแปลงที่ดินอยู่ในระหว่างรอการพิจารณาของศาล และมีความเห็นต่างในพื้นที่ รอจังหวัดเห็นชอบ จำนวน ๗ แปลง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา และชุมพร

๑.๓) งานรังวัดปูผังแบ่งแปลง กำหนดเข้าดำเนินการทุกแปลงภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๐ ผลการดำเนินงาน

- ดำเนินการแล้ว จำนวน ๑๗ แปลง แล้วเสร็จ จำนวน ๒ แปลง ได้แก่ แปลงที่ดิน No๑๔ จังหวัดกาญจนบุรี แปลงคุณชาลี จังหวัดนครราชสีมา อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๕ แปลง ในจังหวัดเชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา ชลบุรี และสระแก้ว

- รอเข้าดำเนินการ ๑๔ แปลง ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา และสระแก้ว มีความล่าช้ากว่ากำหนดเนื่องจากต้องรอระยะเวลาดำเนินการหลังงานปรับพื้นที่และงานปรับปรุงถนน ซึ่งในจำนวนนี้มีแปลงที่ดินอยู่ในระหว่างรอการพิจารณาของศาล และมีความเห็นต่างในพื้นที่ รอจังหวัดเห็นชอบ จำนวน ๗ แปลง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา และชุมพร

๑.๔) งานสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยกรมชลประทาน

- ดำเนินการแล้วโดยงบประมาณจากการปรับแผนการดำเนินการ ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑ แปลง ได้แก่ แปลงคุณชูเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบ้านกอก (ตอนบน) จำนวน ๑๖.๐๑๖ ล้านบาท แล้วเสร็จประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐

- อยู่ระหว่างรอการจัดสรรงบประมาณตาม พ.ร.บ.โอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๔ แปลง ได้แก่ แปลงที่ดิน No๑๔ จังหวัดกาญจนบุรี ก่อสร้างฝายบ้านพุไม้แดงพร้อมระบบส่งน้ำ จำนวน ๑๓.๔๓ ล้านบาท แปลงที่ดิน Al๘ No๑๕ จังหวัดกาญจนบุรี ก่อสร้างแก้มลิงบ้านพุไม้แดงพร้อมระบบส่งน้ำ จำนวน ๔๕ ล้านบาท แปลงที่ดิน No๒๘๗๙ จังหวัดสระแก้ว ก่อสร้างสระเก็บน้ำบ้านหนองหว้าพร้อมระบบกระจายน้ำ จำนวน ๙๕ ล้านบาท และงบประมาณจากการปรับแผนการดำเนินการ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒ แปลง ได้แก่ แปลงคุณสุทัศน์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านควนสินชัย จำนวน ๕๐ ล้านบาท แปลงที่ดิน No๘๓ จังหวัดชุมพร ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านธรรมเจริญ จำนวน ๓๗.๒๐ ล้านบาท

- รอเข้าดำเนินการ ๒๔ แปลง ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เชียงใหม่ นครราชสีมา ชลบุรี สุราษฎร์ธานี และฉะเชิงเทรา มีความล่าช้ากว่ากำหนดเนื่องจากโครงการอยู่ระหว่างการพิจารณา ด้านแหล่งน้ำ การวางผังแปลง การประเมินราคา และสำรวจออกแบบ ซึ่งในจำนวนนี้มีแปลงที่ดินอยู่ในระหว่างรอการพิจารณาของศาล และมีความเห็นต่างในพื้นที่ รอจังหวัดเห็นชอบ จำนวน ๖ แปลง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และฉะเชิงเทรา

๑.๕) งานสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค

- งานบ่อบาดาล โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดำเนินการขุดเจาะแล้ว ๓ แปลง ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ระหว่างการสำรวจ ๒๖ แปลง ซึ่งในจำนวนนี้มีแปลงที่ดินอยู่ในระหว่างรอการพิจารณาของศาลและรอจังหวัดเห็นชอบ จำนวน ๖ แปลง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา และชุมพร

- งานแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดย ส.ป.ก. ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๒ แปลง งานก่อสร้างบ่อบาดาล แปลงคุณสุทัศน์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และงานก่อสร้างบ่อบาดาล และหอถังสูง แปลงคุณชูเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

๒) ด้านการขับเคลื่อนการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์

การขับเคลื่อนการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์เป็นกระบวนการทำงานของคณะอนุกรรมการฯ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน (คณะที่ ๑) คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน (คณะที่ ๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (คณะที่ ๓) คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) โดย ส.ป.ก. สนับสนุนข้อมูล มีผลการดำเนินงาน จัดลำดับแผนการอนุญาตใช้ที่ดินเป็น ๓ กลุ่มจังหวัด ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี/กระบี่ (แปลงคุณสุทัศน์) สระแก้ว เชียงใหม่ กาญจนบุรี นครราชสีมา (No๔๘๔๓, แปลงคุณชาลี, แปลงคุณชูเกียรติ) และชลบุรี รวม ๑๖ แปลง ใน ๖ จังหวัด มีผลการดำเนินงานกำหนดแผนอนุญาตใช้ที่ดินในวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ตามลำดับ

กลุ่มที่ ๒ ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว รวม ๘ แปลง มีผลการดำเนินงานกำหนดแผนอนุญาตใช้ที่ดินในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

กลุ่มที่ ๓ อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของศาล และมีความเห็นต่างในพื้นที่รอจังหวัดเห็นชอบ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา และชุมพร รวม ๗ แปลง ใน ๓ จังหวัด

๑.๒.๒ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนฯ เป้าหมาย ๗๐,๐๐๐ ไร่

ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๗๐,๐๐๐ ไร่ ใน ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ กำแพงเพชร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ตราด นครราชสีมา เพชรบูรณ์ ราชบุรี ลพบุรี สระแก้ว และอุดรธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการ ดังนี้

๑) ประชาสัมพันธ์ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายรับทราบการเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยมีการจัดทำแผนและลงพื้นที่ กำหนดแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐

๒) จัดส่งข้อมูลพื้นที่เป้าหมายให้คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๓) สำรวจ จัดทำผังแม่บทการพัฒนา และขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ภายในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๐

๔) ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาที่ดินให้มีความพร้อมในการทำการเกษตร ส่งมอบให้ คทช.จังหวัด จัดสรรให้สถาบันเกษตรกร ภายในเดือนมิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๐

๒. ความก้าวหน้าการสนับสนุนงบประมาณ

การดำเนินงานตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาพื้นที่ที่ยึดคืนก่อนส่งมอบให้ คทช. ดำเนินการจัดที่ดินให้สหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกรต่อไป โดยมีความก้าวหน้าในการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

๒.๑ เงินงบประมาณปกติ

ส.ป.ก. ขอรายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณปกติ สำหรับดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ยึดคืน งานสำรวจรังวัดวงรอบแปลงที่ดิน งานสำรวจออกแบบ งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน รวมเป็นเงิน ๒๒,๘๙๓,๓๐๐ บาท

๒.๒ เงินกองทุนปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ได้รายงานผลการใช้จ่ายเงินกองทุนดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ยึดคืน เสนอ คปก. รับทราบในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ แล้ว โดยสรุปผลการใช้จ่ายเงินตามที่ คปก. ได้อนุมัติหลักการในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ให้มีความพร้อมในการทำการเกษตรตามนโยบายของ คทช. ก่อนจะจัดสรรให้เกษตรกรโดยการสำรวจรังวัด ออกแบบ ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท ได้อนุมัติให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้ว รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๙,๓๕๒,๒๗๒ บาท คงเหลือวงเงินสำหรับการพัฒนาพื้นที่ฯ จำนวน ๙๔๐,๗๖๘,๙๒๘ บาท

สำหรับความก้าวหน้าเพิ่มเติม คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ได้อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพิ่มเติมจากการประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ ดังนี้

๑. อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

๑.๑ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี แปลงที่ดิน Al๘ และ No๑๕ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๕๕๓,๕๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๑.๒ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๔๗๒,๘๐๐ บาท ดังนี้

๑.๒.๑ งานปรับพื้นที่ ถางป่า ล้มต้นไม้ แปลงที่ดิน No๑๔๐๔ No๓๙๒๒ No๓๙๓๑ และ No๔๓๔๑ เป็นเงิน ๔,๒๖๔,๘๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๑.๒.๒ งานไถดะ ไถพรวน แปลงที่ดิน No๑๔๐๔ เป็นเงิน ๒๐๘,๐๐๐ บาท ส.ป.ก. เป็นผู้ดำเนินการ

๑.๓ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๕๐๖,๖๐๐ บาท ดังนี้

๑.๓.๑ งานปรับพื้นที่ ถางป่า ล้มต้นไม้ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี แปลงที่ดินเลขที่ No๓๗๘ และ No๔๖๘ จังหวัดฉะเชิงเทรา แปลงที่ดินเลขที่ Nos๗๔ และจังหวัดสระแก้ว แปลงที่ดินเลขที่ No๒๘๗๙ เป็นเงิน ๒,๐๓๖,๒๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๑.๓.๒ งานไถดะ ไถพรวน ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว แปลงที่ดิน No๒๘๗๙ จังหวัดนครราชสีมา แปลงที่ดิน No๔๘๔๓ เป็นเงิน ๔๗๐,๔๐๐ บาท ส.ป.ก. เป็นผู้ดำเนินการ

๑.๔ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและปรับปรุงถนนลูกรังสายซอย ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี แปลงที่ดิน No๑๔ และ Al๘ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓,๙๓๘,๔๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๑.๕ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี แปลงที่ดินเลขที่ No๓๗๘ และ No๔๖๘ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๙๙๕,๐๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๒. อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

๒.๑ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว แปลงที่ดินเลขที่ No๔๒๑ No๒๙๒๔ No๓๒๖๓ และ No๓๒๖๔ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๕๙๔,๙๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

๒.๒ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี แปลงที่ดิน No๑๕ จำนวน ๒ สาย ระยะทาง ๓.๑๐๐ กิโลเมตร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๗๒๑,๔๐๐ บาท โดยให้กองทัพบกเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินแทน ส.ป.ก.

สรุปผลการใช้จ่ายเงินตามที่ คปก. ได้อนุมัติหลักการในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ให้มีความพร้อมในการทำการเกษตรตามนโยบายของ คทช. ก่อนจะจัดสรรให้เกษตรกรโดยการสำรวจรังวัด ออกแบบ ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ระยะเวลา ๑ ปี วงเงิน

ทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐ บาท นั้น ได้อนุมัติให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้ว รวมจำนวนทั้งสิ้น ๔๓,๑๓๔,๘๗๒ บาท ดังนั้นคงเหลือวงเงินสำหรับการพัฒนาพื้นที่ฯ จำนวน ๙๑๖,๙๘๖,๓๒๘ บาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในเรื่องที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดไปแล้วที่จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดกาฬสินธุ์ ต้องทำให้เป็นตัวอย่างให้เห็นว่า เมื่อดำเนินการไปแล้วทำให้เกษตรกรสามารถอยู่ได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙

เรื่องที่ ๔.๓ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ๑,๙๓๑.๘๑๗๑ ล้านบาท ภายใต้นโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

๑. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

(๗.๑.๑๖) แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานรองบุคลากรภาครัฐพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(๒.๑๕.๘) แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ แผนงานรองพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

(๒.๘) แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน

(๔.๒) แผนงานยุทธศาสตร์จัดการปัญหาที่ดินทำกิน (บูรณาการ)

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

(๕.๓) แผนงานยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บูรณาการ)

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ภายใต้แผนงาน/งบประมาณปี ๒๕๖๐ ที่ได้รับโดยมุ่งเน้นความเชื่อมโยงของหลักปฏิบัติงาน “การบูรณาการงานพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดิน” และการใช้เครือข่ายผู้นำเกษตรกรเป็นกลไกในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกำหนดปริมาณงานภายใต้กิจกรรมเป็นรายไตรมาสเพื่อใช้กำกับดูแลและเร่งรัดการปฏิบัติงาน โดยนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เห็นชอบแผนงานและวงเงินงบประมาณ จำนวน ๑,๙๓๑.๘๑๗๑ ล้านบาท ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙และอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ วงเงินแผนรายรับเท่ากับรายจ่าย จำนวน ๓,๖๕๐.๐๐ ล้านบาท ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

ส.ป.ก. ขอรายงานผลการดำเนินงานตามผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานปีงบประมาณ ๒๕๖๐ และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตามแผนงบประมาณ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ **แผนงานรองพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ**					
รายจ่ายตามภารกิจพื้นฐาน					
๑. ผลผลิตเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม					
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๖๓,๐๐๐	๔๓,๙๐๒	๖๙.๖๙
		ไร่		๓๕๓,๘๙๘	
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๖๓,๐๐๐	๒๑,๔๐๒	๓๓.๙๗
	- มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑	ราย	๖๓,๐๐๐	๑๔,๔๗๑	๒๒.๙๗
๑.๑	**เกษตรกรได้รับการจัดที่ดิน**				
	๑.๑.๑ ที่ดินทำกิน				
	- รังวัดที่ดิน	ราย	๔๓,๐๐๐	๒๑,๐๙๓	๔๙.๐๕
		ไร่	๖๔๕,๕๐๐	๒๖๘,๙๗๕	๔๑.๖๗
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๔๓,๐๐๐	๒๘,๐๑๔	๖๕.๑๕
		ไร่		๓๔๓,๘๐๒	

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๔๓,๐๐๐	๑๕,๙๒๖	๓๗.๐๔
		ไร่		๑๙๕,๖๔๙	
	- มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑	ราย	๔๓,๐๐๐	๑๒,๔๔๒	๒๘.๙๓
		ไร่		๑๕๓,๒๒๐	
	๑.๑.๒ ที่ดินชุมชน	ชุมชน	๔๔๖	๓,๑๐๒	๖๙๕.๕๒
	- รังวัดที่ดิน	แปลง	๒๐,๐๐๐	๑๐,๙๖๓	๕๔.๘๒
		ไร่		๖,๖๙๐	
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๒๐,๐๐๐	๑๕,๘๘๘	๗๙.๔๔
		ไร่		๑๐,๐๙๖	
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๒๐,๐๐๐	๕,๔๗๖	๒๗.๓๘
		ไร่		๒,๙๙๖	
	- มอบ ส.ป.ก.๔-๐๑ช	ราย	๒๐,๐๐๐	๒,๐๒๙	๑๐.๑๕
		ไร่		๑,๓๗๖	
๑.๒	**การตรวจสอบการถือครองที่ดิน (๑๒ ล้านไร่)**				
	๑.๒.๑ จัดที่ดินแล้ว	แปลง	๑,๒๔๒,๗๐๒	๗๐๘,๗๘๒	๕๗.๐๔
		ไร่	๑๒,๒๒๖,๓๕๐	๗,๒๔๘,๒๘๙	๕๙.๒๘
๒. ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน					
๒.๑	**การพัฒนาผู้แทนเกษตรกร**				
	- อบรมผู้แทนเกษตรกร (คปจ.)	ราย	๒๘๔	๒๘๐	๙๘.๕๙
	- อบรมผู้แทนสหกรณ์	ราย	๒๘๔	๓๑๑	๑๐๙.๕๑
	- อบรมอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน (อสปก.)	ราย	๑,๐๖๒	๑,๐๘๗	๑๐๒.๓๕
๒.๒	**การพัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน**				
	- ศูนย์ต้นแบบ	แห่ง	๔๙	๔๙	๑๐๐.๐๐
	- พัฒนาศูนย์ฯ	แห่ง	๒๙๓	๒๕๗	๘๗.๗๑
	- พัฒนาเกษตรกรโครงการขับเคลื่อนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	ราย	๑๐,๐๐๐	๑๐,๓๒๐	๑๐๓.๒๐
	- การปลูกไม้เศรษฐกิจในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๖,๑๐๐	๒๐๕	๓.๓๖
๒.๓	**การสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่**				
	- การพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน	ราย	๓,๓๐๐	๓,๔๐๔	๑๐๓.๑๕

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
	- การพัฒนาเกษตรกรผู้นำรุ่นใหม่	ราย	๒๐๐	๑๒๗	๖๓.๕๐
	- การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่	ราย	๒๐๐	๒๐๐	๑๐๐.๐๐
๒.๔	**การพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน**				
	- พัฒนาองค์ความรู้วิสาหกิจชุมชน	ราย	๕,๐๐๐	๕,๑๕๘	๑๐๓.๑๖
๒.๕	**ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน**				
	- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ	แห่ง	๓๐๐	๓๐๐	๑๐๐.๐๐
	- ขยายผลองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร	ราย	๑๘,๐๐๐	๑๘,๓๑๐	๑๐๑.๗๒
๒.๖	**การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน**				
	- การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (เกษตรอินทรีย์)	ราย	๑,๘๐๐	๑,๙๖๙	๑๐๙.๓๙
	- การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (มาตรฐาน GAP)	ราย	๑,๘๐๐	๑,๘๓๗	๑๐๒.๐๖
	- เกษตรกรผ่านรายได้ไม่ต่ำกว่า ๑.๘ แสนบาท	ราย	๓,๘๐๖	๑,๒๕๔	๓๒.๙๕
	- เกษตรกรผ่าน Existing Smart Farmer	ราย	๓,๘๐๖	๘๙๙	๒๓.๖๒
	- Smart Farmer ต้นแบบ	ราย	๘๙๙	๘๔	๙.๓๔
๒.๗	**โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๓ โครงการ**				
	- อบรมเกษตรกรภายใต้โครงการ	ราย	๑,๕๑๐	๑,๓๔๗	๘๙.๒๑
แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ					
๑.	**โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย**				
	- เกษตรกรได้รับการส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน	ราย	๑,๑๖๐	๑,๒๒๐	๑๐๕.๑๗
๒.	**โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)**				
	- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	ศูนย์	๑๔๐	๑๑๕	๘๒.๑๔
๓.	**โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน**				
	- ศูนย์ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์	๑๓๕	๑๓๕	๑๐๐.๐๐
	- ขยายผลองค์ความรู้ศูนย์ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	๕,๔๐๐	๕,๖๖๕	๑๐๔.๙๑
๔.	**โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่**				
	- ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	พื้นที่	๔๖	๓๕	๗๖.๐๙

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๖๐)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเติบโตจากภายใน					
แผนงานยุทธศาสตร์จัดการปัญหาที่ดินทำกิน (บูรณาการ)					
๑.	**โครงการจัดที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร**				
	- จัดที่ดินแปลงรวมในเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่	๒	-	-
๒.	**โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร**				
	- ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	พื้นที่	๖	๒	๓๓.๓๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					
แผนงานยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บูรณาการ)					
๑.	**โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน**				
	- กิจกรรมการจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	แห่ง	๘๘	๔๙	๕๕.๖๘

ตารางที่ ๒ รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมติ ครม. วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๕๙)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๐)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๐)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๐)
รายจ่ายงบลงทุน				
มติ ครม.	๑๙.๐๐	๔๑.๐๐	๖๓.๐๐	๘๗.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๑๓.๐๙	๒๕.๕๔	๓๓.๓๐	
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น				
มติ ครม.	๓๐.๐๐	๕๒.๐๐	๗๓.๐๐	๙๖.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๑๙.๖๑	๔๐.๗๔	๔๘.๑๔	

ตารางที่ ๓ ผลการดำเนินงานรับ – จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	เปรียบเทียบแผน - ผลการดำเนินการรับ-จ่ายเงินกองทุนฯ							ผลการรับ - จ่ายเงินกองทุนฯ ปี ๒๕๖๐ มากกว่า (น้อยกว่า) ปี ๒๕๕๙	
	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐				ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙				
	แผนปี ๒๕๖๐		ผล	คิดเป็น	แผน	ผล	คิดเป็น	ล้านบาท	คิดเป็น
	ตามมติ คปก. ๓/๒๕๕๙	แผนปรับใหม่	๓๐ เม.ย. ๖๐	ร้อยละ	ปี ๒๕๕๙	๓๐ เม.ย. ๕๙	ร้อยละ		ร้อยละ
๑. รายรับ	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๓,๒๕๗.๐๗**	**๘๙.๒๓**	**๓,๖๐๐.๐๐**	**๓,๐๕๒.๙๕**	**๘๔.๘๐**	**๒๐๔.๑๒**	**๖.๖๙**
๑.๑ รายรับตามมาตรา ๑๐ (๔)	**๘๕๐.๐๐**	**๘๕๐.๐๐**	**๔๐๐.๕๗**	**๔๗.๑๓**	**๑,๐๐๐.๐๐**	**๓๙๑.๔๒**	**๓๙.๑๔**	**๙.๑๕**	**๒.๓๔**
▪ ค่าเช่า			๑๒.๑๔			๑๑.๔๙		๐.๖๕	๕.๖๖
▪ เงินต้นค่าเช่าซื้อ			๒๗.๓๗			๒๔.๖๙		๒.๖๘	๑๐.๘๕
▪ ต้นเงินกู้			๒๗๓.๖๖			๒๗๗.๓๑		(๓.๖๕)	(๑.๓๒)
▪ ค่าภาษีบำรุงท้องที่			๑.๙๘			๑.๙๓		๐.๐๕	๒.๕๙
▪ ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ			๕.๐๒			๕.๙๐		(๐.๘๘)	(๑๔.๙๒)
▪ ดอกเบี้ยเงินกู้			๒๗.๐๓			๒๑.๕๗		๕.๔๖	๒๕.๓๑
▪ ค่าปรับและรายรับอื่น			๕๓.๓๗			๔๘.๕๓		๔.๘๔	๙.๙๗
๑.๒ เงินคงเหลือยกมาจากปีก่อน	**๒,๘๐๐.๐๐**	**๒,๘๐๐.๐๐**	**๒,๘๕๖.๕๐**	**๑๐๒.๐๒**	**๒,๖๐๐.๐๐**	**๒,๖๖๑.๕๓**	**๑๐๒.๓๗**	**๑๙๔.๙๗**	**๗.๓๓**
๒. รายจ่าย	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๓,๖๕๐.๐๐**	**๒๐๙.๒๐**	**๕.๗๓**	**๓,๖๐๐.๐๐**	**๒๙๘.๔๔**	**๘.๒๙**	**(๘๙.๒๔)**	**(๒๙.๙๐)**
๒.๑ รายจ่ายหมุนเวียน	**๓,๔๔๐.๐๐**	**๒,๔๙๖.๒๖**	**๑๘๒.๐๘**	**๕.๒๙**	**๓,๔๕๐.๐๐**	**๒๗๖.๙๔**	**๘.๐๓**	**(๙๔.๘๖)**	**(๓๔.๒๕)**
๒.๑.๑ ซื้อที่ดิน	๑,๐๖๐.๐๐	๑,๐๖๐.๐๐	๖.๐๓	๐.๕๗	๒,๐๐๐.๐๐	๑๐๑.๐๗	๕.๐๕	(๙๕.๐๔)	(๙๔.๐๓)
๒.๑.๒ สินเชื่อ	๖๐๐.๐๐	๖๐๐.๐๐	๑๗๖.๕๕	๒๙.๓๔	๖๐๐.๐๐	๑๗๕.๘๗	๒๙.๓๑	๐.๑๘	๐.๑๐
๒.๑.๓ เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส.	๕๐๐.๐๐	๕๐๐.๐๐	-	-	๕๐.๐๐	-	-	-	-
๒.๑.๔ รายจ่ายหมุนเวียนอื่น	๑,๒๘๐.๐๐	๓๓๖.๒๖	-	-	๘๐๐.๐๐	-	-	-	-
๒.๒ รายจ่ายขาด	**๒๑๐.๐๐**	**๑,๑๕๓.๗๔**	**๒๗.๑๒**	**๒.๓๕**	**๑๕๐.๐๐**	**๒๑.๕๐**	**๑๔.๓๓**	**๕.๖๒**	**๒๖.๑๔**
๓. เงินคงเหลือ (๑-๒)			**๓,๐๔๗.๘๗**			**๒,๗๕๔.๕๑**			

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้สอบถามว่า การใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่หมดเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี เพราะในหน่วยงานต้นสังกัด ปรากฏว่ามีการใช้เงินงบประมาณไม่หมด เนื่องจากไม่ได้มีการเดินทางไปประชุม ซึ่งคิดว่าถ้าใช้เงินไม่หมด น่าจะชื่นชม

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า การใช้จ่ายอย่างประหยัดด้วยความโปร่งใส แล้วพอดีกับงบประมาณที่ตั้งไว้ก็เป็นแบบหนึ่ง แต่ถ้าเผื่อประหยัดงบประมาณได้ก็ถือว่าดี ในส่วนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ล่าสุด ๓ ปี ใช้ระบบ E-bidding เข้ามาช่วย ทั้งงบชลประทาน และงบอื่นๆในภาพรวม ๓ ปี สามารถประหยัดงบประมาณไปได้ ๒๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท ซึ่งได้นำเงินจำนวนนี้ไปพัฒนาอย่างอื่นด้วย ในประเด็นนี้ต้องพยายามใช้ให้มีประสิทธิภาพ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า จากการได้รับทราบข้อมูล ประมาณเดือนกันยายน ๒๕๖๐ ได้มีการจองโรงแรมเต็มหมดทั่วประเทศ เนื่องจากมีการเตรียมการสำหรับจัดอบรมสัมมนา จึงคิดว่าไม่จำเป็นต้องสัมมนาก็ได้ เพราะมีความรู้ ความสามารถแล้ว เหตุใดจะต้องมาฝึกอบรมในเดือนกันยายน

ประธานกรรมการ ได้ชี้แจงว่า เป็นการพัฒนาคน ตอนนี้รัฐบาลได้กำหนดไว้ว่า ไตรมาสแรกต้องทำให้ได้ ๕๐% มีตัวควบคุมอยู่ ถ้าทำไม่ได้ตามนั้นก็อาจต้องดึงเงินกลับคืนเข้าส่วนกลาง ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน และผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐)

เรื่องที่ ๔.๔ รายงานการขอจำหน่ายหนี้สูญกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มเติม)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา เรื่องที่ ๔.๑ การจำหน่ายหนี้สูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติ ดังนี้

๑.๑ เห็นชอบในหลักการจำหน่ายหนี้สูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

๑.๒ มอบให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) รับไปพิจารณารายละเอียดการตัดหนี้สูญให้เป็นไปตามเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรีในแต่ละโครงการ ทั้งนี้ในการตรวจสอบให้ระมัดระวังให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์

๑.๓ เมื่อ อกก.คง. พิจารณาเรียบร้อยแล้วให้รายงานคณะกรรมการทราบก่อนที่จะนำเสนอขอตัดหนี้สูญต่อไป

๒. ในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ รับทราบผลการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ขอจำหน่ายหนี้สูญกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๕๒ จังหวัด ๔,๘๙๖ ราย เป็นเงิน ๗๔๘.๓๓ ล้านบาท ประกอบด้วย เงินต้น ๖๖๖.๕๑ ล้านบาท ดอกเบี้ย ๘๑.๘๐ ล้านบาท ค่าปรับ ๐.๐๒ ล้านบาท เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวบรวม และส่งให้คณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.) พิจารณาต่อไป ซึ่งมีสาเหตุของปัญหาหนี้สินเกษตรกร ดังนี้

(๑) โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐไม่ประสบความสำเร็จ จำนวน ๒,๑๖๖ ราย เป็นเงิน ๖๒๑.๐๑ ล้านบาท

(๒) ภัยพิบัติ/ภัยธรรมชาติ จำนวน ๕๖๕ ราย เป็นเงิน ๓๒.๓๒ ล้านบาท

(๓) เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน ๒๖๕ ราย เป็นเงิน ๖.๓๑ ล้านบาท

(๔) หนี้ขาดอายุความ จำนวน ๒๖๐ ราย เป็นเงิน ๖.๘๕ ล้านบาท

(๕) หนี้ค้างชำระเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๓๗ ราย เป็นเงิน ๑๖.๒๕ ล้านบาท

(๖) หนี้ที่ไม่สามารถติดตามทรัพย์เพื่อดำเนินการบังคับคดี จำนวน ๒๖๔ ราย เป็นเงิน ๓๗.๕๕ ล้านบาท

(๗) ลูกหนี้เสียชีวิต/หายสาบสูญ/หาตัวไม่พบ/ละทิ้งที่อยู่อาศัย จำนวน ๒๘ ราย เป็นเงิน ๐.๖๘ ล้านบาท

(๘) ทุพพลภาพ หรือวิกลจริต หรือเจ็บป่วยเรื้อรังไม่สามารถประกอบอาชีพได้ จำนวน ๑๖ ราย เป็นเงิน ๐.๕๐ ล้านบาท

(๙) ลูกหนี้มีรายได้น้อยไม่มีความสามารถชำระหนี้ จำนวน ๖๒๘ ราย เป็นเงิน ๒๒.๘๖ ล้านบาท

(๑๐) จำนวนหนี้ไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการติดตามเร่งรัด/ดำเนินคดี (มูลหนี้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท) จำนวน ๔๖๗ ราย เป็นเงิน ๔.๐๐ ล้านบาท

การดำเนินงาน

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ส่งข้อมูลการจำหน่ายหนี้สูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้ง ๑๐ สาเหตุดังกล่าว ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ และได้จัดทำวาระการประชุมการขอจำหน่ายหนี้สูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ข้อมูลแสดงสถานะลูกหนี้รายคน พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาการจำหน่ายหนี้สูญตามมติคณะรัฐมนตรี สาเหตุที่ ๑ ถึงสาเหตุที่ ๑๐ ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.) เพื่อพิจารณา

๒. ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร กบส. ได้ตรวจสอบรายละเอียดข้อมูลเอกสารหลักฐาน และได้เข้าพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เพื่อเก็บตัวอย่างลูกหนี้ที่ขอจำหน่ายหนี้สูญโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐที่ไม่ประสบความสำเร็จ (สาเหตุ ๑) จำนวน ๔ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการ

กลุ่มเลี้ยงวัวโล๊ะไม้อ้อในพื้นที่นิคมเศรษฐกิจพอเพียงอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ (๒) โครงการส่งเสริมการปลูกชาจีนในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย (๓) โครงการความร่วมมือไตรภาคีส่งเสริมการปลูกผลไม้ในเขตปฏิรูปที่ดิน (พุทรานมสด) จังหวัดนครสวรรค์ และ (๔) โครงการกองทุนที่ดิน จังหวัดเชียงราย สุรินทร์ อุบลราชธานี กระบี่ พังงา และนครสวรรค์

๓. กบส. ได้พิจารณาโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐที่ไม่ประสบความสำเร็จ (สาเหตุ ๑) ในเบื้องต้นทั้ง ๔ โครงการดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า โครงการที่มีความพร้อมในการเสนอคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร มีเพียง ๓ โครงการ ยกเว้นโครงการกองทุนที่ดิน จะนำเสนอในคราวต่อไป

๔. ส.ป.ก. ได้ขอปรับปรุงการจำหน่ายหนี้สูญโครงการกองทุนที่ดิน โดยเพิ่มจำนวนเงินที่ขอจำหน่ายหนี้สูญของ ส.ป.ก.เชียงราย รายการดอกเบี้ยค่าที่ดินเอกชนค้างรับก่อนส่งมอบ จำนวน ๓๖ ราย เป็นเงิน ๒,๒๕๖,๙๓๘.๗๕ บาท และปรับลดสาเหตุ ๓ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ รายการลูกหนี้ค่าประกอบอาชีพโครงการกองทุนที่ดิน ของ ส.ป.ก.ปัตตานี และ ส.ป.ก.ยะลา จำนวน ๑๕ ราย เป็นสาเหตุ ๑ โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐไม่ประสบความสำเร็จ จำนวน ๑๐ ราย เป็นเงิน ๑,๗๓๙,๓๒๘.๓๐ บาท ประกอบด้วย เงินต้น ๑,๗๒๓,๒๓๙.๒๑ บาท และดอกเบี้ย ๑๖,๐๘๙.๐๙ บาท (จำนวนรายลดลง ๕ ราย เนื่องจากลูกหนี้ค่าประกอบอาชีพที่อยู่ในสาเหตุที่ ๓ เดิมมีรายชื่อซ้ำกับลูกหนี้ค่าที่ดินที่ขอตัดหนี้สูญในสาเหตุที่ ๑ แล้ว) เพื่อเสนอ อกก.คง. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๕. ในการประชุม อกก.คง. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบการจำหน่ายหนี้สูญโครงการกองทุนที่ดิน (เพิ่มเติม) ดังนี้

๕.๑ การจำหน่ายหนี้สูญดอกเบี้ยค่าที่ดินเอกชนค้างรับก่อนส่งมอบ (โครงการกองทุนที่ดิน) จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๖ ราย เป็นเงิน ๒,๒๕๖,๙๓๘.๗๕ บาท (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

๕.๒ การปรับลดสาเหตุ ๓ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ รายการลูกหนี้ค่าประกอบอาชีพโครงการกองทุนที่ดิน จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา เป็นสาเหตุ ๑ โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐไม่ประสบความสำเร็จ (โครงการกองทุนที่ดิน) จำนวน ๑๕ ราย เป็นเงิน ๑,๗๓๙,๓๒๘.๓๐ บาท ประกอบด้วย เงินต้น ๑,๗๒๓,๒๓๙.๒๑ บาท ดอกเบี้ย ๑๖,๐๘๙.๐๙ บาท (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

โดยให้ ส.ป.ก. นำเสนอ คปก. เพื่อทราบและรวบรวมนำเสนอคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ ต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบการขอจำหน่ายหนี้สูญกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ปรับปรุงใหม่ทั้งโครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๕๒ จังหวัด ๔,๘๙๑ ราย เป็นเงิน ๗๕๐,๕๘๙,๙๒๑.๔๓ บาท ประกอบด้วย เงินต้น ๖๖๖,๕๐๖,๒๘๑.๔๘ บาท ดอกเบี้ย ๘๔,๐๕๙,๓๗๖.๐๘ บาท และค่าปรับ ๒๔,๒๖๓.๘๗ บาท (รายละเอียด

ตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม) ซึ่ง อกก.คง. เห็นชอบให้จำหน่ายหนี้สูญเพิ่มเติม ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ แล้วดังนี้

๑. การจำหน่ายหนี้สูญดอกเบี้ยค่าที่ดินเอกชนค้างรับก่อนส่งมอบ (โครงการกองทุนที่ดิน) จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๖ ราย เป็นเงิน ๒,๒๕๖,๙๓๘.๗๕ บาท

๒. การปรับลดสาเหตุ ๓ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ รายการลูกหนี้ค่าประกอบอาชีพโครงการกองทุนที่ดิน จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา เป็นสาเหตุ ๑ โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐไม่ประสบความสำเร็จ (โครงการกองทุนที่ดิน) จำนวน ๑๕ ราย เป็นเงิน ๑,๗๓๙,๓๒๘.๓๐ บาท ประกอบด้วยเงินต้น ๑,๗๒๓,๒๓๙.๒๑ บาท ดอกเบี้ย ๑๖,๐๘๙.๐๙ บาท

ทั้งนี้ ส.ป.ก. จะได้ดำเนินการนำเสนอ กบส. พิจารณาต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการ ได้ให้ความเห็นว่า มีบางเรื่องที่หนี้ขาดอายุความ ขอให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านคดีและเรื่องต่างๆ เหล่านี้ต้องให้ความสำคัญ เพราะถ้าหมดอายุความ โดยที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อติดตามก็คงจะต้องสอบสวนข้อเท็จจริง ว่าทำไมถึงไม่ดำเนินการ เพราะทำให้รัฐเสียหาย ซึ่งจากข้อมูลหนี้ขาดอายุความ มีจำนวน ๒๖๐ ราย เกิดจากสาเหตุอะไร มิฉะนั้นก็จะเกิดแบบนี้ขึ้นได้อีกในอนาคต และให้ดูกรณีอื่นด้วย ทั้งลูกหนี้ต่างๆ ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ก็ต้องหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

มติคณะกรรมการ รับทราบการขอจำหน่ายหนี้สูญกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ปรับปรุงใหม่ทั้งโครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๕๒ จังหวัด ๔,๘๙๑ ราย เป็นเงิน ๗๕๐,๕๘๙,๙๓๑.๔๓ บาท ประกอบด้วย เงินต้น ๖๖๖,๕๐๖,๒๘๑.๔๘ บาท ดอกเบี้ย ๘๔,๐๕๙,๓๗๖.๐๘ บาท และค่าปรับ ๒๔,๒๖๓.๘๗ บาท (รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๓) ซึ่ง อกก.คง. เห็นชอบให้จำหน่ายหนี้สูญเพิ่มเติม ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ แล้ว ดังนี้

๑. การจำหน่ายหนี้สูญดอกเบี้ยค่าที่ดินเอกชนค้างรับก่อนส่งมอบ (โครงการกองทุนที่ดิน) จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๖ ราย เป็นเงิน ๒,๒๕๖,๙๓๘.๗๕ บาท

๒. การปรับลดสาเหตุ ๓ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ รายการลูกหนี้ ค่าประกอบอาชีพโครงการกองทุนที่ดิน จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา เป็นสาเหตุ ๑ โครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐไม่ประสบความสำเร็จ (โครงการกองทุนที่ดิน) จำนวน ๑๕ ราย เป็นเงิน ๑,๗๓๙,๓๒๘.๓๐ บาท ประกอบด้วยเงินต้น ๑,๗๒๓,๒๓๙.๒๑ บาท ดอกเบี้ย ๑๖,๐๘๙.๐๙ บาท

ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการนำเสนอ กบส. พิจารณา พร้อมทั้งให้นำข้อสังเกตของประธานไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

เรื่องที่ ๔.๕ แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๐ และคู่มือบริหารความเสี่ยง กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เข้าสู่ระบบการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลาง และตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๐ ระหว่างกระทรวงการคลังกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในโดยกำหนดให้ดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนด รวมทั้งแผนบริหารความเสี่ยงและคู่มือบริหารความเสี่ยงจะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการทุนหมุนเวียน

การดำเนินงาน

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักบริหารกองทุน (สบท.) ได้มีคำสั่ง สบท. ที่ ๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ เพื่อดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๐ และคู่มือบริหารความเสี่ยง กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว สรุปได้ดังนี้

๑) แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๐

ส.ป.ก. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงในแต่ละกลยุทธ์ที่มีความสำคัญและมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินผลในประเด็นหลัก ได้แก่ ๑. การระบุความเสี่ยงระดับองค์กร ๒. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงระดับองค์กร ๓. การกำหนดแผนงานการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร และ ๔. การใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการติดตามการดำเนินกิจกรรมตามแผนการบริหารความเสี่ยง โดย ส.ป.ก. กำหนดให้ความเสี่ยงที่มีระดับคะแนนความเสี่ยงสูงตั้งแต่ ๑๒ คะแนนขึ้นไปมีความจำเป็นต้องควบคุมเพื่อให้ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับปานกลางหรือค่อนข้างต่ำซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดหาเงินทุนและเพิ่มรายได้กองทุน กลยุทธ์ ๓ แก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ

ความเสี่ยง : ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระได้อย่างคล่องตัว

ปัจจัยเสี่ยง : C๑๒ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่มีอยู่ไม่สามารถ แก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อย่างคล่องตัว

แนวทางการจัดการความเสี่ยง : ร่างระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และนำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เพื่อขอความเห็นชอบ

ตัวชี้วัด : ร่างระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รับความเห็นชอบจาก คปก.

ค่าเป้าหมาย : จำนวน ๑ ฉบับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน กลยุทธ์ ๑ การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิตและพัฒนาอาชีพทางการเกษตร

ความเสี่ยง : เกษตรกรไม่มีเงินเพียงพอในการชำระหนี้และส่งผลให้เกิดหนี้ค้างชำระในอนาคต

ปัจจัยเสี่ยง : F๓๑ เกษตรกรประสบปัญหา ทั้งปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมได้และสามารถควบคุมได้ อาทิเช่น ภัยธรรมชาติ ราคาผลผลิตตกต่ำ หรือการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เป็นต้น

แนวทางการจัดการความเสี่ยง : ส.ป.ก.ส่วนกลาง กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามสาเหตุ และแจ้งเวียนถึง ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

ตัวชี้วัด : การมีแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามสาเหตุ และแจ้งเวียนถึง ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

ค่าเป้าหมาย : ๗๒ จังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุน กลยุทธ์ ๑ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภารกิจ

ความเสี่ยง : การบันทึกข้อมูลลงในระบบฐานข้อมูลค่าเช่าและค่าเช่าซื้อที่ดินมีความล่าช้า และขาดความถูกต้อง

ปัจจัยเสี่ยง : O๔๑ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลเดิม (Visual Foxpro ๖) มีเงื่อนไขการใช้งานที่ซับซ้อน และไม่รองรับการคำนวณอัตราค่าเช่า และอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อแบบอัตโนมัติ

แนวทางการจัดการความเสี่ยง : ปรับปรุงโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลใหม่ เพื่อลดเวลาและความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัด : โปรแกรมค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าซื้อที่ดิน และกิจกรรมสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สามารถใช้งานผ่านโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล Visual Foxpro ๙ ได้

ค่าเป้าหมาย : ๓ โปรแกรม

๒) คู่มือบริหารความเสี่ยง กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ดำเนินการจัดทำคู่มือบริหารความเสี่ยง กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนด โดยมีองค์ประกอบของคู่มือบริหารความเสี่ยงที่ดีครบถ้วน ดังนี้

๒.๑) โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

๒.๒) นโยบาย วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

๒.๓) การระบุความเสี่ยง

๒.๔) การระบุถึงระดับความรุนแรงและการจัดลำดับความเสี่ยงจากผลการวิเคราะห์ความเสียหายข้างต้น

๒.๕) การกำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้ โดยพิจารณาถึงผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่ได้ (Cost - Benefit) และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) ขององค์กร

๒.๖) การทำรายงานการบริหารความเสี่ยงและการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

๒. ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗ คณะกรรมการมีมติมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำระบบการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานคณะกรรมการทราบต่อไป

๓. ในการประชุม อกก.คง. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ คณะอนุกรรมการฯ มีมติเห็นชอบแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำปีบัญชี ๒๕๖๐ และคู่มือบริหารความเสี่ยง กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้นำเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๐ และคู่มือบริหารความเสี่ยง กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องนี้เป็นไปตามแผนที่ ส.ป.ก. ต้องทำแผนบริหารความเสี่ยง ขอให้พิจารณาให้ดี ถ้ากองทุนฯ สามารถอยู่ได้ก็จะมีความยั่งยืนเป็นเรื่องที่ดี และการทำงานก็ต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางวรรณนภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า เรื่องนี้กรมบัญชีกลางกำหนดให้หน่วยงานที่มีกองทุนฯ ต้องมีการบริหารความเสี่ยง เป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด ซึ่ง ส.ป.ก. ทำตามเกณฑ์กรมบัญชีกลาง

มติคณะกรรมการ รับทราบแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๐ และคู่มือบริหารความเสี่ยง กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๕.๑ การดำเนินการในพื้นที่ที่ยึดคืนโดยกองทัพบก (กรมการทหารช่าง)

ผู้แทนกองทัพบก (พลตรีอนุสรณ์ บุญญะบูรณ์ ผู้บัญชาการกองพลทหารช่าง) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ตามที่กรรมการมีความห่วงใยเกี่ยวกับการนำเครื่องมือทหารช่างเข้ามาทำงานในพื้นที่ ส.ป.ก. นั้น งานที่ทางกองทัพบก (กรมการทหารช่าง) รับผิดชอบมีทั้งงานถากถางพื้นที่ และงานทำถนน ซึ่งงานทำถนนจะมีระบบระบายน้ำให้บ้างกรณีที่มีทางน้ำผ่าน จะต้องมีการวางท่อ ซึ่งจะพยายามนำเครื่องมือทหารมาใช้ให้มากที่สุด โดยพิจารณาหน่วยทหารช่างทั่วประเทศที่อยู่ใกล้พื้นที่มากที่สุด เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายน้อย และระดมเครื่องมือให้ได้มาก ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ประชาชนได้เข้าใจรัฐบาล ที่กำลังทำโครงการนี้อยู่ อีกทั้งบางพื้นที่ยังมีอันตราย เช่น พื้นที่จังหวัดสระแก้ว ไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเฝ้าพร้อมอาวุธ ซึ่งต้องใช้ทหารเป็นหลัก ฉะนั้นอาจจะมีงานบางส่วนที่ต้องการเครื่องมือจากเอกชนมาช่วย เพื่อให้งานเสร็จได้เร็วขึ้น ซึ่งต้องการเร่งให้ทันกับเวลา และให้ทันกับสภาพอากาศด้วย ฉะนั้นขอให้มั่นใจว่า กองทัพบกจะพยายามนำทรัพยากรของทหารเข้าดำเนินการให้มากที่สุด หากมีข้อผิดพลาดกองทัพบกก็จะรับไปแก้ไข และดำเนินการตามที่กรรมการได้ให้ข้อห่วงใยไว้ สำหรับเรื่องงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง กองทัพบกได้ปฏิบัติตามระเบียบทุกประการ พร้อมรับการตรวจสอบได้

คณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ ๕.๒ การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี (นายเผด็จ ดิฐษดี) ได้เสนอความเห็นว่า ได้ยื่นเรื่องเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องของมาตรการพืชเกษตรตกต่ำ ในปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ คือ ข้าวโพด มันสำปะหลัง และข้าว ที่มีราคาตกต่ำในปีที่ผ่านมา ขอให้ท่านประธานเป็นตัวแทนของเกษตรกรนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อจะได้เตรียมการรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ เพราะในปีที่ผ่านมา จากการที่ได้พูดคุยกับบริษัทใหญ่ที่มีการรับซื้อข้าวโพดจะได้ในราคากิโลกรัมละ ๘ บาท แต่ในพื้นที่จริง ราคาอยู่ที่ ๖.๘๐ บาท และในเรื่องของมันสำปะหลัง อยู่ที่ราคา ๑.๘๐ บาทต่อกิโลกรัม ตันละ ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งจะเป็นสาเหตุหลักในเรื่องการทำกินของพี่น้องเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพราะพื้นที่ทำกินส่วนใหญ่พี่น้องเกษตรกรจะทำในเรื่องของพืชหลัก คือ ข้าว ข้าวโพด ขอนำเรียนว่าท่านควรมีมาตรการไว้เป็นแนวทางรองรับป้องกันปัญหาในปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ซึ่งในปีที่ผ่านมาภาคเกษตรกรไปเรียกร้องและยื่นข้อเสนอต่อท่านนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผลตอบรับที่มาถึงเกษตรกรน้อยมาก เพราะไม่ทันท่วงทีในเรื่องของการแก้ไขปัญหา

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า ขอให้ท่านปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทักท้วงกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องการอนุญาตให้นำข้าวสาลีเข้ามา ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ราคาพืช (ข้าว ข้าวโพด) ตกต่ำ

ประธานกรรมการ ได้ชี้แจงว่า วันนี้ได้มีการหารือในคณะรัฐมนตรี และหารือในที่ประชุมของ ป.ย.ป. เกี่ยวกับกรณีที่มีหลักเกณฑ์ ถ้าผู้ใดมีการนำเข้าสินค้าในอัตราส่วนที่สูงจะต้องมีการรับซื้อสินค้าเกษตรในประเทศไทยด้วย ประเด็นนี้ช่วงบ่ายจะมีการหารือเพิ่มเติม ซึ่งจะนำความคิดเห็นของกรรมการไปเสนอ อย่างไรก็ตามฝากผู้แทนเกษตรกรด้วยว่า เมื่อวานได้ไปที่จังหวัดสระบุรี พี่น้องเกษตรกรที่มาร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายในหลวงรัชกาลที่ ๙ ปีก่อนได้ทำเกษตรเชิงเดี่ยว คือทำนาอย่างเดียว วันนี้เปลี่ยนมาทำเกษตรผสมผสานแล้ว สามารถมีรายได้รายวันเพิ่มเป็น ๓๐๐ - ๑,๐๐๐ บาทต่อวัน เพราะปรับเปลี่ยนทำการเกษตรตามสภาพพื้นที่และความเหมาะสม เพราะฉะนั้นในเรื่องเกษตรผสมผสานจึงถือเป็นทางออกอีกทางหนึ่งสำหรับพี่น้องเกษตรกร

ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุวรรณ บูรพานุสรณ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมในเรื่องข้าวโพด ที่ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี ได้เสนอว่า ราคาข้าวโพดไม่เป็นไปตามที่กำหนดที่ตกลงกันไว้ ปัญหาคือราคา ๘ บาท กำหนดราคาโรงงานที่กรุงเทพฯ เป็นราคากลางสำหรับการซื้อข้าวโพดที่ทำโครงการร่วมกันระหว่างภาครัฐกับเอกชน แต่ปัญหาคือเมื่อขายจริงในพื้นที่ได้เพียงราคา ๖ บาท ซึ่งในส่วนต่างของ ๒ บาท ที่หายไป ก็คือค่าขนส่งราคารับซื้อที่กรุงเทพฯ ซึ่งได้เคยเสนอในที่ประชุมและบ่ายวันนี้ก็จะมีการพิจารณาเรื่องนี้อีกครั้ง

คณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ ๕.๓ การพัฒนาการปลูกพืชบริเวณชุมชนบนพื้นที่ที่มีความสูง

ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน (นายวีรชัย กาญจนาลัย) ได้เสนอความเห็นว่า ในส่วนที่กรรมการบางท่านพูดถึงเรื่องการเปลี่ยนพืชเชิงเดี่ยวในเขต ส.ป.ก. ขอเรียนว่ากรมพัฒนาที่ดินได้รับงบประมาณในเรื่องของโครงการพัฒนาที่ดินชุมชนบนพื้นที่สูงต่อเนื่อง ถ้า ส.ป.ก. มีพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่สูงชัน ทางกรมพัฒนาที่ดินก็จะนำงบไปพัฒนา โดยมีเรื่องของระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมถึงกล้าไม้ผล ไม้ยืนต้นที่เหมาะสมกับพื้นที่ ในส่วนนี้จะเน้นพื้นที่ทางจังหวัดภาคเหนือ โดย ส.ป.ก. อาจจะประสานกับสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ซึ่งจะไปช่วยส่งเสริมกันได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวเพิ่มเติมความเห็นของผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินว่า ขอให้ ส.ป.ก. ไปดูพื้นที่หลายจังหวัดทางภาคเหนือ รวมทั้งจังหวัดน่านด้วย และตามที่ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี (นายเผด็จ ดิฐษดี) ได้เสนอนั้น ทางรัฐบาล โดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเป็นห่วงมากในเรื่องเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตร เมื่อเดือนที่แล้ว ท่านได้ประชุมคณะกรรมการ ป.ย.ป. ก็มีการนำสินค้าเกษตร ๕ ชนิด ไปหารือร่วมกัน และมอบหมายในส่วนของการดูแลเรื่องราคาสินค้าให้กับกระทรวงพาณิชย์ ในส่วนของข้าวโพด วันนี้ในช่วงบ่ายกระทรวงพาณิชย์ก็จะมีการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องด้วย และจะนำเรื่องนี้ให้เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปร่วมหารือ รวมทั้งประเด็นอื่นๆ ด้วย

ทั้งนี้ ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของกรรมการ ที่ได้จากการประชุมบันทึกไว้ในรายงานการประชุมและนำไปปฏิบัติด้วย

คณะกรรมการ รับทราบ โดยมอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ บันทึกข้อสังเกต ข้อเสนอแนะของกรรมการ ในรายงานการประชุมและนำไปปฏิบัติด้วย

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๒๐ น.

(นายสมปอง อินทร์ทอง)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางดารณี ชนะชนม์)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายพูลเกียรติ ตันติรัตนเกตุ)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
ผู้จดรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐

วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กทม.

ผู้มาประชุม

๑. นายวิวัฒน์	ศัลยกำธร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวจริยา	สุทธิไชยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายสมบูรณ์	ยินดียั่งยืน	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๔. นายชรัส	บุญณสะ	ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๕. นายพรเทพ	การศัพท์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๖. นางดาเรศร์	กิตติโยภาส	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๗. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. นายนิวัตร	เฉลิมชุติเดช	ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลและพัฒนาการเกษตร (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๑. นายสมศักดิ์	มีหกวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๑๒. นางสาวนฤมล	ชมแสง	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๓. นายเฉลิมพล	เพ็ญสูตร	ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๒ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ

๑๔. นายภานุวัฒน์	ณ นครพนม	ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๑๕. นายอโณทัย	ศรีเจริญ	ผู้อำนวยการส่วนจัดหาที่ดินที่ ๓ (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๑๖. นายวิวัฒน์	ไชยชะอุ่ม	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๑๗. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๑๘. นายทวีชัย	ลิยี่เก	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๙. นายมนูญ	ตันติกุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
๒๐. นายภูษิต	พรหมมาณพ	ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๒๑. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๒. นางชุลี	จันทร์คง	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๓. นายสามารถ	ภาคสุทธิ	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ ส่วนระบบการปกครองท้องที่ สำนักบริหารการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๒๔. นางพยุง	อัจจุตมานัส	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๒๕. นายภูมิ	เกลียวศิริกุล	รองผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อ (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๖. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๗. นายนัด	ดวงใส	รองประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย (แทนประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย)	กรรมการ
๒๘. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๙. นางเบญจวรรณ	นิชจำนงค์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ

๓๐. นายประวิท	ตันเสียง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๒. นายไพรัช	เจ้ยชุม	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๓. นายสุวิทย์	เสือเล็ก	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๔. นายสุรจิตต์	อินทรชิต	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

<u>ผู้เข้าร่วมประชุม</u>

๑. นางกุลรัศมิ์	อนันต์พงษ์สุข	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นาวาโท ศรัณย์	รัตนภานุ	ผู้ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นางสาวอาบอำไพ	รัตนภานุ	ผู้ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นางเอื้อมพร	ลอยประดิษฐ์	ผู้ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นายรัตนะ	สวามีชัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๖. พันจ่าเอก ประเสริฐ	มาลัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๗. นายธราดล	วัชราวิวัฒน์	หัวหน้าผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๘. นายนิพนธ์	ชนมนัส	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๙. นายเจริญชัย	พรรณาภพ	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๑๐. นางเสาวลักษณ์	บูราพรนุสรณ์	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๑๑. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๑๒. นางสาวจิราทิตย์	โรจน์อุ่นวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๑๓. นางศุลีพร	เวชวิฐาน	ผู้อำนวยการสำนักบริการกลาง ส.ป.ก.
๑๔. นายสุริยน	พัชรครุกานนท์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๕. นายภาชน์	จารุภุมมิก	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
๑๖. นางสาวเมตตา	คุโณปถัมภ์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๗. นายอาวุธ	สุริยัน	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๘. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๑๙. นางสาวจุฑาสินี	ขำวิไล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๐. นางเยาวนิจ	เพ็ชรน้ำเขียว	นิติกรชำนาญการพิเศษ (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.)
๒๑. นายประพันธ์	คำบาง	ผู้อำนวยการกลุ่มแก้ไขปัญหาที่ดิน (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)

๒๒. นางนิภาพร	ซีบังเกิด	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารและพัฒนาระบบสารสนเทศ (แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.)
๒๓. นายพูลเกียรติ	ตันติรัตนเกตุ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.)
๒๔. นางสาวกนกรัชต์	จินตนาสมบัติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ (แทนผู้อำนวยการกองประสานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.)
๒๕. นายธนชัย	เงินมาก	ผู้อำนวยการกลุ่มปฏิรูปการจัดการและพัฒนาเกษตรกร (รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส)
๒๖. นางนภัสวรรณ	ก้องเอกภพ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๒๗. นางสุกันตา	ศรีกำพล	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายแผนงานและงบประมาณ ส.ป.ก.
๒๘. นางสาววิไลวรรณ	เกตุแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๙. นายไพโรจน์	วิริยะกิจ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการกฎหมาย ส.ป.ก.
๓๐. ว่าที่พันตรีศักดิ์ระพี	แพร่งสุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการที่ดินรัฐ ส.ป.ก.
๓๑. นายพิสุทธิ์	ปัญจเดโช	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา
๓๒. นายประเสริฐ	กาญจนเกียรติกุล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร ช่วยราชการเลขาธิการ ส.ป.ก.
๓๓. นางสาวณัฐมน	จินตรักษ์	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ สำนักงบประมาณ
๓๔. นายทรงวุฒิ	อาทิตย์ทอง	วิศวกรเหมืองแร่ชำนาญการพิเศษ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๓๕. นายปวีพล	ชินวงศ์	วิศวกรเหมืองแร่ชำนาญการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๓๖. นางสาวษมาภรณ์	เอื้ออำนวย	นักวิชาการอุตสาหกรรมปฏิบัติการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๓๗. นายกุมพล	รัตนโสภณ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๘. นางสาวแกมแก้ว	คงเชื้อนาค	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๓๙. นายทิศชัย	ประเสริฐศิริสร	นายช่างรังวัดชำนาญงาน กรมที่ดิน
๔๐. นางสาวปวีณา	แซ่ตั้ง	เศรษฐกรชำนาญการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๔๑. ว่าที่ร้อยตรีนัตฐวุฒิ	พรมสุพรรณ	เศรษฐกรปฏิบัติการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๔๒. นายพงศ์วรุตม์	แสงสุรินทร์	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๔๓. นายรุ่งโรจน์	สถาพร	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี
๔๔. นายเพิ่มศักดิ์	วรรณบวร	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.ตรัง
๔๕. นางวันเพ็ญ	จิรทรัพย์เจริญ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๖. นายสุพัฒ	มูลพฤกษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

๔๗. นางสาวอธิฏา	ปิยนิธิภัทร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๘. นายจิรณะ	นุตจรัส	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๔๙. นางสาวผกาวดี	หนูมาก	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๐. นางสาวธารณี	ดิษฐ์โสภา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๑. นางสาวเยาวลักษณ์	แก้วยอด	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๒. นางสาววนิดา	พุ่มพา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๓. นางสาวจารุวรรณ	ใหญ่ยงค์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๔. นายมงคล	รังษีธนะไพศาล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๕. นางสาวเมธาภรณ์	ถวายทรัพย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๖. นางสาวรัตนา	ไทยสมัคร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๗. นายสุขุม	หวังพระธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๘. นายปรเดช	พุธจันทร์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๙. นางสาวกัญญาพัชร	ศรีฤทธิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๐. นางสุดาวรรณ	แสงมณี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๑. นายสมบัติ	เทียวประสงค์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๒. นางสาวพิมพ์นิภา	ตั๋นติ๊บ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๓. นางสาวผกาวรรณ	วันติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๔. นายวาทิต	สอิ้งทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๕. นางสาวณัฐพร	สิงหเมธี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๖. นายสราวุธ	บรรหนองทุ่ม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๗. นางสาวรุ้งตะวัน	มงคล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๘. นางณิชชารีย์	เพิ่มพิพัฒน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๙. นายเฉลิมชัย	รัตนาวรวิเศษ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า จากการที่ได้รับแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นั้น มีงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นงานหลัก คือ การทำงานเพื่อขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาให้แปลงไปสู่การปฏิบัติให้เป็นจริงให้ได้ อีกประเด็นหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย คือการทำงานในเรื่องที่ถนัด ซึ่งได้เคยทำถวายพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ท่านมาตลอด

ในอดีตได้เคยทำงานอยู่กระทรวงมหาดไทย แล้วก็ได้มาทำงานต่อที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งได้มาทำงานในช่วงการปรับแก้ไขแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ ๔ และได้เขียนแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ ๕ ได้มีการจัดทำ พ.ร.บ. ๓ ฉบับ จึงมีการแยกมาเป็นสำนักงาน กปร. ซึ่งได้ทำงานร่วมกับ ๑๐ หน่วยงาน ที่ได้รับมอบหมายมาตลอด โดยเฉพาะกรมชลประทานและกรมฝนหลวง ดังนั้น เมื่อได้รับการแต่งตั้งในครั้งนี้ก็เสมือนกลับมาทำงานที่บ้านเดิม ซึ่งได้จากไปเป็นเวลา ๒๑ ปี ทั้งนี้ จากการไปตรวจเยี่ยมกรมชลประทาน และหน่วยงานต่างๆ อีก ๖ หน่วยงาน ได้เห็นการเปลี่ยนแปลง โดยมีการพัฒนาไปมาก ซึ่งก็ต้องขอชื่นชมผลงานในช่วงที่ได้ออกจากราชการ ได้พยายามสร้างตัวอย่างให้ชาวบ้านได้เห็นเพื่อก่อให้เกิดการรวมตัวให้เข้มแข็งและให้เห็นพลังของชาวบ้าน ที่ไม่ได้รอแบมือเพื่อขอให้ภาครัฐช่วยเหลือเพียงอย่างเดียว สำหรับงานที่ได้รับมอบหมายในครั้งนี้ คิดว่ามี ๕ เรื่อง ที่ต้องการให้เกิดความชัดเจน ซึ่งทุกเรื่องเป็นพื้นที่เพื่อประกอบเกษตรกรรม มีทั้งพื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมดประมาณ ๔๐ ล้านไร่ ซึ่งพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีระบบชลประทานเพียง ๓ เปอร์เซ็นต์ และนอกนั้นอยู่นอกเขตระบบชลประทาน (rainfed) ได้แก่

๑. การพัฒนาแหล่งน้ำให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรได้มีน้ำไว้ใช้สำหรับทำการเกษตรอย่างเพียงพอ ซึ่งคิดว่าจะระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่เฉพาะภาครัฐในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากการที่ได้มีโอกาสหารือกับรัฐมนตรีหลายกระทรวง เพื่อมาช่วยกันขับเคลื่อนงานนี้ เพราะพื้นที่การเกษตรในประเทศอยู่ในเขตชลประทานเพียง ๓๐ ล้านไร่ ส่วนใหญ่ ๑๒๐ ล้านไร่ อยู่นอกเขตชลประทาน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการหารือร่วมกันและเดินทางไปดูปัญหาด้านน้ำที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ของทั้งกรมป่าไม้ กรมอุทยานฯ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อีกประมาณ ๑๐ ล้านไร่ สำหรับการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินที่ผ่านมา ได้นำพื้นที่ป่ามาจัดสรรให้เกษตรกรได้เข้าทำประโยชน์เป็นพื้นที่นอกเขตระบบชลประทาน จึงเป็นงานที่ค่อนข้างยากมากๆ ที่จะประสบผลสำเร็จ เป็นเรื่องที่น่าหนักใจ และคิดว่าจะพยายามแปลงความหนักใจดังกล่าวให้เปลี่ยนแปลงเป็นพลังให้เกิดการช่วยกันคิดช่วยกันทำ ว่าจะทำอย่างไรให้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินต้องหยุดการชะล้างหน้าดินให้ได้ ซึ่งมีความเชื่อมั่นว่าท่านกรรมการที่ร่วมประชุมในห้องนี้ มีความรู้และประสบการณ์ช่วยกันทำให้สำเร็จได้

๒. การพัฒนาดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะในเขตปฏิรูปที่ดินประมาณ ๔๐ ล้านไร่ ซึ่งคิดว่ามีองค์ความรู้ค่อนข้างมาก แต่ว่าจะทำอย่างไรให้เกษตรกรทำตามองค์ความรู้ เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และต้องอุ้มน้ำให้ได้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ที่จะทำให้เกิดความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศที่เพียงพอสำหรับพืชจะงอกงามและให้ผลผลิตได้ ซึ่งมีวิธีการอยู่แล้ว แต่จะทำอย่างไร จึงจะแปลงไปสู่การปฏิบัติ เรื่องดินจะมีองค์ประกอบมากมาย และในดินมีจุลินทรีย์มากมายไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ล้านโคโลนีต่อ ๑ ตารางเซนติเมตร หน่วยงานปฏิรูปที่ดินจะต้องมีการวางแผนว่าจะทำให้ดินเกิดความอุดมสมบูรณ์ภายในกี่ปี ข้อมูลต้องมีความแม่นยำ ทั้งนี้ จากการหารือหน่วยงานต่างๆ ที่ได้ไปตรวจเยี่ยมแล้ว รวมทั้งชลประทานได้มีการเตรียมที่จะทำเป็นห้องปฏิบัติการเป็น Operation room หรือศูนย์ปฏิบัติการ ซึ่งขอเวลาประมาณ ๑ สัปดาห์ ที่จะทำห้องประชุมเสร็จ และจะ

นำไปเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลกับนาซ่าที่เป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย และเป็นสถาบันดูแลเรื่องความแปรปรวนของสภาพอากาศ ถ้าเชื่อมโยงระบบข้อมูลเสร็จสมบูรณ์ ก็จะเชื่อมโยงต่อไปในทุกหน่วยงานเพื่อให้ได้ใช้ประโยชน์ และเชื่อมไปยังพื้นที่ต่างๆ ถ้าชาวบ้านต้องการใช้ประโยชน์ก็จะเข้ามาดูได้ หน่วยงานเราก็จะเป็นเสมือน Service provider คือให้ข้อมูลที่แม่นยำกับทุกคน ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มี Connection ขอให้เข้ามาช่วยกันทำ

๓. การศึกษาสิ่งที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงสอนไว้ เป็นงานที่ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ท่านทรงมีพระกระแสรับสั่งในขณะที่ได้เข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ามาทำงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้หารือท่านปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสถาบันเกษตราธิการ ให้จัดหลักสูตรการอบรมประมาณ ๕-๖ หลักสูตรที่จะทำให้บุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน เข้าใจงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ให้ได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะต้องมีความรู้ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง ได้แก่

๑) การเข้าใจหลักปรัชญาของพระองค์ท่านให้ได้ โดยการเปรียบเทียบความเป็นไปของโลกในทางเสรีนิยมและสังคมนิยม

๒) การเข้าใจทฤษฎีที่พระองค์ท่านทรงสร้างขึ้น ซึ่งในอดีตได้เคยเป็นบรรณาธิการให้กับสภาผู้แทนราษฎรก็ได้รวบรวมงานของพระองค์ท่านไว้ และเห็นว่าบุคลากรในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีฐานะที่ดูแลงานของพระองค์ท่านมากที่สุด มากกว่ากระทรวง ทบวง กรม อื่นๆ ยกเว้นในส่วนของทหาร ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจ

๓) การทำความเข้าใจเรื่องน้ำ ซึ่งมีทั้งน้ำใต้ดินและบนดินในระบบชลประทานและนอกระบบชลประทาน และน้ำที่อยู่บนอากาศที่เป็นความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศที่นำมาทำฝนหลวง คือความชื้น ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าก้าวหน้าไปมากกว่าในตอนที่ได้รับราชการ ซึ่งพระองค์ท่านทรงพระปรีชามาก เพราะ ๖๒ ปี ที่ทำฝนหลวงพระองค์ท่านทรงวิวัฒนาการจากการไม่มีเมฆแล้วค่อยๆ ทำให้เมฆหมอกอ้วนขึ้นๆ และทำการจูโจมตกลงมาเป็นฝนได้เป็นเรื่องอัศจรรย์ที่ทั้งโลกยกย่องพระองค์ท่าน มีทั้งมอบรางวัล และมีทั้งลิขสิทธิ์ทางปัญญา ซึ่งคิดว่าจะเร่งพัฒนาในเรื่องนี้ต่อไป ขณะนี้มีงานวิจัยพบสารทางเลือก ซึ่งจะทำให้เกิดฝนตกในพื้นที่ที่แห้งแล้งกว่าเดิม กล่าวคือ มีความชื้นสัมพัทธ์แห้งกว่าเดิม แต่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง จึงต้องมีการระดมทุนเพื่อดำเนินการ ทั้งนี้ได้หารือกลุ่มเพื่อนที่เรียน บกน. รุ่นเดียวกัน ๘๒ คน ซึ่งมีงบประมาณ ๑๐ กว่าล้านบาท นำเงินมาเป็นทุนเริ่มต้นเพื่อหนุนเสริม ๒ ด้าน คือ ศักยภาพในการพัฒนาฝูงบิน พัฒนานักวิจัย พัฒนาการทำฝนทั้งเครื่องบินธรรมดาและเครื่องบินไม่มีคนขับ อีกด้านหนึ่งได้แก่การพัฒนาจรวดที่บินขึ้นไปเพื่อทำให้เกิดฝนตก

นอกจากนี้ จะพยายามให้เกิดความร่วมมือจากชาวบ้าน จะตั้งเป็นกองอาสาสมัครขึ้นเพื่อสร้างความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศเพื่อว่าความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศสูงมากกว่าปกติจะทำฝนหลวงเมื่อไรก็ได้ ซึ่งคิดว่าต้นทุนจะถูกกว่าการขนน้ำขึ้นไปแจกให้ชาวบ้านหลายเท่าในยามที่เกิดภัยแล้งในพื้นที่ใดๆ เรื่องนี้จะต้องถูกพัฒนาต่อไปให้สมกับที่พระองค์ท่านทรงมีความห่วงใยและมีกระแสรับสั่งว่า “งานของพระองค์ท่านยังไม่เสร็จสิ้น” สำหรับเรื่องน้ำ ทั้งในเขตระบบชลประทานและนอกเขตระบบชลประทาน มีเรื่องที่จะต้องจัดการอีกมาก ไม่ว่าจะทำ

แก้มลิง การทำหลุมขนมครก การแปลงทฤษฎีใหม่ให้ทั่วถึงทุกบ้าน ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “โคกหนองนาโมเดล” ก็จะเป็นการช่วยสร้างความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศได้

๔. การดำเนินการด้านภัยแล้ง จากการได้ไปตรวจเยี่ยมในพื้นที่ที่น้ำท่วม จะเห็นว่ามีภัยแล้งเกิดขึ้นแล้ว และภัยแล้งนั้นจะส่งผลให้พืชอ่อนแอ จะเกิดโรคระบาดในพื้นที่ จากการใช้สารพิษทางการเกษตร การควบคุมโรคและแมลง การใช้ยาปฏิชีวนะ ขณะนี้มีคนที่เสียชีวิตจากการติดเชื้อในกระแสเลือดอันเกิดจากยาปฏิชีวนะค่อนข้างมาก เป็นเรื่องที่หลายกระทรวงจะต้องนำมาหารือร่วมกัน ว่าจะจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร การบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาเพื่อที่จะขับเคลื่อนงานพระองค์ท่านนั้น ได้มีการหารือกับกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะด้านท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ว่าราชการหลายจังหวัดที่ได้เคยร่วมงานกันมา ก็พร้อมจะเข้ามาช่วยให้การสนับสนุนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจะระดมบุคลากรในสังกัดเพื่อขับเคลื่อนงานให้เป็นรูปธรรม

๕. การสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม จะเห็นว่าในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังมีสหกรณ์ต่างๆ ซึ่งมีสมาชิกจำนวนหลายล้านคน รวมทั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ บุคลากรเหล่านี้จะต้องมีการพัฒนายกระดับขึ้น ซึ่งก็ได้หารือกับสถาบันเกษตราธิการ เพื่อจัดทำหลักสูตรในลักษณะกลางๆ เพื่อสร้างจิตวิญญาณ สร้าง Spirit สร้างองค์ความรู้และสร้างระบบบริหารที่จะเชื่อมโยงการทำงานแบบเป็นทีม ในรูปแบบที่พระองค์ท่านทรงสอนไว้

สุดท้ายนี้เห็นว่า แนวคิด ทฤษฎี ปรัชญาที่พระองค์ท่านทรงสร้างไว้ให้ จะต้องกระทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีเทคนิค นวัตกรรม และสำคัญที่สุดคือ “วิธีการบริหารภายใต้การขาดแคลน” ที่พระองค์ท่านทรงเรียกว่า “การบริหารแบบคนจน” ซึ่งทรงห่วงใยดูแลคนทั้งประเทศ ๔๐,๐๐๐ กว่าแห่ง ทั้งหมดกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ ซึ่งจะให้สถาบันวิจัยรวบรวมและนำมาเผยแพร่ โดยจัดทำเป็นหนังสือหรือสารคดีที่แสดงอัจฉริยะภาพของพระองค์ท่าน โดยจัดเก็บรวบรวม จัดทำหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ และที่สำคัญที่สุดคือ รูปธรรมที่เกิดทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว ซึ่งจะต้องบันทึกไว้เป็นตัวอย่างเพื่อเป็นต้นแบบ ทั้งนี้ ได้มีการหารือกับสื่อต่างๆ เพื่อช่วยกันประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเกษตร เพราะลำพังอาศัยส่วนราชการฝ่ายเดียวคงไม่สำเร็จ ต้องมีการสร้างเครือข่าย ทั้งเรื่องดิน เรื่องน้ำ เรื่องคน และองค์กรของเกษตรกรและเรื่องพันธุ์ที่เหมาะสม ซึ่งจะมีเครือข่ายทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ จากการหารือร่วมกันกับสำนักนายกรัฐมนตรี ก็จะมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้บริโภค ซึ่งจะเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนว่าต้องการบริโภคอาหารประเภทใด ก็แจ้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำการผลิตสินค้ารองรับ โดยเฉพาะในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีที่ดินจำนวนมากจะสามารถประสานกับผู้ถือครองที่ดินเพื่อกำหนดทิศทางการผลิตได้มากกว่าที่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งหมดที่กล่าวมาคือ ภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้มาทำงานภายใน ๑ ปี หลังจากนี้จะพยายามจัดตั้งองค์กรเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้ทำงานได้อย่างต่อเนื่องและจะนำไปกำหนดในยุทธศาสตร์ชาติ ต่อไป

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ ให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว ตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๑๑๑๕ และหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๑๑๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ ปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไข

มติคณะกรรมการ ให้กรรมการพิจารณาทบทวนรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ หากมีการแก้ไขให้แจ้งฝ่ายเลขานุการฯ ภายใน ๗ วัน ถ้าพ้นกำหนดถือว่าคณะกรรมการรับรองรายงานครั้งดังกล่าวต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ กรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดทำกรอบคำของบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ดังต่อไปนี้

๑. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

- แผนงานบุคลากรภาครัฐ

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- แผนงานบูรณาการ พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเจริญเติบโตภายใน

- แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- แผนงานบูรณาการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

กรอบวงเงินงบประมาณของ ส.ป.ก. ๓,๔๓๖.๖๖๘๒ ล้านบาท แยกเป็นรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ๙๖๗.๒๔๒๗ ล้านบาท รายจ่ายตามภารกิจพื้นฐาน ๑,๕๕๙.๓๕๕๕ ล้านบาท รายจ่ายตามภารกิจยุทธศาสตร์ ๔๘๔.๗๑๒๕ ล้านบาท รายจ่ายตามแผนงานบูรณาการ ๔๒๕.๓๕๗๕ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นงบบุคลากร ๙๒๖.๓๘๘๗ ล้านบาท งบดำเนินงาน ๑,๗๒๘.๙๘๐๙ ล้านบาท งบลงทุน ๗๔๗.๓๙๘๖ ล้านบาท และงบรายจ่ายอื่น ๓๓.๙๐๐๐ ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานและงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
รวมงบประมาณทั้งสิ้น		**๓,๔๓๖.๖๖๘๒**
รายการค่าดำเนินการภาครัฐ		**๙๖๗.๒๔๒๗**
๑. แผนงานบุคลากรภาครัฐ		๙๖๗.๒๔๒๗
- กิจกรรมพัฒนาการเกษตรยั่งยืน		๙๖๗.๒๔๒๗
แผนงานพื้นฐาน		**๑,๕๕๙.๓๕๕๕**
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ		**๑,๕๕๙.๓๕๕๕**
· แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ		**๑,๕๕๙.๓๕๕๕**
ผลผลิตที่ ๑ : เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม	**๖๓,๐๐๐ ราย**	**๑,๑๘๔.๘๑๒๐**
๑. กิจกรรมบริหารจัดการ		๖๑๙.๓๙๐๖
๒. กิจกรรมจัดที่ดิน	๖๓,๐๐๐ ราย	๓๑๐.๔๘๓๑
๓. กิจกรรมตรวจสอบที่ดิน	๗,๒๐๐,๐๐๐ ไร่	๑๖๓.๒๗๖๓
๔. กิจกรรมการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK	๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่	๙๑.๖๖๒๐
ผลผลิตที่ ๒ : เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน	**๒๕,๙๐๘ ราย**	**๓๗๔.๕๔๓๕**
๑. กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	๓,๙๕๘ ราย	๑๙.๘๕๖๙
๒. กิจกรรมพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน		๒๔๓.๘๘๑๔
- ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	๑๑,๕๐๐ ราย	๑๓๒.๓๘๑๔
- การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	๙๐๐,๐๐๐ ไร่	๓๑.๕๐๐๐
- สำรวจออกแบบแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๐ จังหวัด	๘๐.๐๐๐๐
๓. กิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	**๓,๗๐๐ ราย**	**๔๒.๔๒๑๒**
๔. กิจกรรมพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	**๕,๕๐๐ ราย**	**๕๕.๖๘๗๗**
- พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๕,๐๐๐ ราย	๔๖.๖๕๐๖
- พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรเชิงพาณิชย์ (Commercial Farmer)	๕๐๐ ราย	๙.๐๓๗๑
๕. กิจกรรมส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน	**๑,๒๕๐ ราย**	**๑๒.๖๙๖๓**
แผนงานตามยุทธศาสตร์		**๔๘๔.๗๑๒๕**
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเจริญเติบโตภายใน		**๔๘๔.๗๑๒๕**

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
· แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม		**๔๘๔.๗๑๒๕**
๑. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	**๒,๒๔๐ ราย**	**๘๑.๕๐๙๖**
- กิจกรรมพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ	๒,๒๔๐ ราย	๘๑.๕๐๙๖
๒. โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย	**๑,๑๖๐ ราย**	**๓๐๓.๐๐๒๕**
- กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม	๑,๑๖๐ ราย	๓๐๓.๐๐๒๕
๓. โครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	๓๑ พื้นที่	**๑๐๐.๒๐๐๔**
- กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	๓๑ พื้นที่	๑๐๐.๒๐๐๔
แผนงานบูรณาการ (Agenda)		**๔๒๕.๓๕๗๕**
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ		**๓๘๗.๖๙๐๑**
· แผนงานบูรณาการการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร		**๓๘๗.๖๙๐๑**
๑. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	**๑๐๐ แปลง**	**๘๖.๔๙๗๒**
- กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๑๐๐ แปลง	๘๖.๔๙๗๒
๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	**๘,๐๐๐ ไร่**	**๓๘.๙๖๕๐**
- กิจกรรมปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๘,๐๐๐ ไร่	๓๘.๙๖๕๐
๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	**๕,๐๐๐ ราย**	**๕๓.๕๓๒๔**
- กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน	๕,๐๐๐ ราย	๕๓.๕๓๒๔
๔. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	**๒๐๐ ศูนย์**	**๑๘.๗๑๑๐**
- กิจกรรมศูนย์เรียนรู้เครือข่ายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒๐๐ ศูนย์	๑๘.๗๑๑๐
๕. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	**๖๘,๑๐๐ ไร่**	**๑๘๙.๙๘๔๕**
- กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๔,๑๐๐ ไร่	๔๓.๐๘๒๐
- กิจกรรมส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๙,๐๐๐ ไร่	๕๘.๘๖๘๘
- กิจกรรมวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๔๕,๐๐๐ ไร่	๘๘.๐๓๓๗
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		**๓๗.๖๖๗๔**

ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
· แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		**๓๗.๖๖๗๔**
๑. โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	**๓๕ แห่ง**	**๓๗.๖๖๗๔**
- กิจกรรมการจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	๓๕ แห่ง	๓๗.๖๖๗๔

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ส.ป.ก. ได้รับจัดสรรงบประมาณ วงเงิน ๑,๗๙๘.๑๖๘๔ ล้านบาท สำหรับกรอบแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ส.ป.ก. ได้จัดทำกรอบแผนงานและงบประมาณ โดยคาดว่าจะนำเสนอในวงเงิน ๓,๔๓๖.๖๖๘๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ วงเงิน ๑,๖๓๘.๔๙๙๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๒๐๕

ข้อกฎหมายและความเห็นของคณะกรรมการ

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๔) พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี

๒. ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ให้ความเห็นว่า การนำเสนอแผนงานและงบประมาณในปีต่อไป ขอให้จัดทำรายละเอียดนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบก่อน แล้วจึงนำความคิดเห็นของคณะกรรมการไปจัดทำ พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การจัดทำกรอบคำของบประมาณครั้งนี้ ได้จัดทำตามแนวทางการจัดทำงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยยึดตามแนวทาง ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๓) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๔) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

๕) นโยบายสำคัญของรัฐบาล

๖) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๗) นโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

และเป็นแผนงาน/โครงการที่จะเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อย่างคุ้มค่าต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบกรอบแผนงานงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า วาระนี้สืบเนื่องมาจากที่ท่านอดีต รมว.กษ. พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ เคยให้ข้อสังเกตเรื่องงบประมาณของ ส.ป.ก. ที่นำเสนอคณะกรรมการจะล่วงเลยไปจนกระทั่งพิจารณางบประมาณแล้ว ซึ่งไม่น่าถูกต้อง ประกอบกับ พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ มาตรา ๑๙ (๔) ได้กำหนดไว้ว่าการอนุมัติแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินตลอดจนงบค่าใช้จ่ายเป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะต้องดำเนินการพิจารณาก่อนนำเสนอรัฐมนตรี แม้กระทั่งทำ Pre-Ceiling ก็จะต้องมานำเสนอคณะกรรมการก่อน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น การพิจารณาครั้งนี้เป็นการอนุมัติให้ความเห็นชอบกรอบแผนงานเท่านั้น ประเด็นที่ ๒ ในรายละเอียดของผลผลิตที่ ๒ รายการกิจกรรมที่ ๒ เรื่องการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน คงไม่น่าจะใช่เพราะถ้าเป็นแผนแม่บทที่ผ่านมา ส.ป.ก. เคยได้รับงบประมาณค่อนข้างมาก มีการศึกษาและเก็บข้อมูลเรื่องนี้เป็นรายพื้นที่ รายจังหวัด ซึ่งน่าจะเลยขั้นตอนนั้นไปแล้ว ดังนั้น งบประมาณดังกล่าวนี้น่าจะนำไปแก้ไขปัญหาของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งพื้นที่ของ ส.ป.ก. ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย และมีแหล่งน้ำค่อนข้างน้อยต้องอาศัยน้ำฝน เป็นหลัก (rainfed) ถ้าสามารถนำงบประมาณนี้ปรับไปเป็นเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำตามแนวทางโคกหนองนาโมเดล งบประมาณ ๓๐ กว่าล้านบาท ถ้าค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งน้ำต่อแปลง ๓๐,๐๐๐ บาท จะพัฒนาได้ประมาณ ๑,๐๐๐ กว่าราย ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำ และนำไปสู่การพัฒนาดิน การพัฒนาอาชีพได้มากขึ้น ดังนั้น จึงขอเสนอให้ปรับปรุงกิจกรรมเรื่องนี้ให้นำงบประมาณส่วนนี้ไปสู่การปฏิบัติ

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร) ได้นำเสนอว่า ข้อเสนองบประมาณนี้เป็นเพียงข้อเสนองบประมาณในเบื้องต้น เป็นข้อเสนอที่สำนักงบประมาณต้องการจะนำมาพิจารณาว่าภาพรวมของงบประมาณจากความต้องการของทุกภาคส่วนราชการทั่วประเทศเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อใช้เป็นกรอบหารือกับ ๔ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณที่จะมาจัดสรร ซึ่งกรอบนี้เป็นเพียงเบื้องต้นที่จะทำให้รู้ว่าจะต้องทำอย่างไร และเมื่อได้ข้อสรุปเป็นกรอบวงเงินภาพรวมทั้งประเทศแล้ว ในช่วงเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ จะมีการจัดทำคำของบประมาณจากส่วนราชการนำเสนออีกครั้งหนึ่ง คงจะไม่มีปัญหาอะไรขึ้นอยู่กับหน่วยงานรับไปพิจารณาช่วงนี้จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ สามารถปรับแก้ไขในรายละเอียดได้

เลขานุการฯ ได้กล่าวว่า ประเด็นของเรื่องงบบูรณาการ เรื่องการจัดหาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ส.ป.ก. ตั้งแผนไว้ ๓๕ แห่ง งบประมาณ ๓๗ ล้านบาท แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ แผน ๕๐ แห่ง ได้รับงบประมาณ ๗๐ ล้านบาท ซึ่งลดลงและคิดว่าได้น้อยมากทำให้งบประมาณมีอยู่อย่างจำกัด แต่ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการที่ ส.ป.ก. ไม่ได้มีภารกิจในการจัดหาแหล่งน้ำโดยตรง จึงได้ประสานงานกับกรมชลประทานและกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อขอเงินเหลือจ่ายปลายปีมาเพิ่มในงบนี้ หาก ส.ป.ก. ได้งบมากขึ้นจะทำให้ที่ดินของ ส.ป.ก. มีแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวจริยา สุทธิไชยา) ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. เสนอวาระนี้เพื่อให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย เนื่องจากกระบวนการงบประมาณเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม แต่คณะกรรมการชุดนี้เข้ามาเดือนพฤศจิกายน เพราะฉะนั้นการทำกรอบงบประมาณได้ล่วงเลย Pre-Ceiling แล้ว ซึ่งจะต้องเสนอตามกรอบภายในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ วันนี้ ส.ป.ก. เสนอให้เห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณในเบื้องต้น โดยมีทั้งงบในภาระหน้าที่ปรกติ (Function) และงบตามนโยบายภารกิจเร่งด่วน (Agenda) และส่วนหนึ่งอาจได้รับจากงบการพัฒนาพื้นที่ (Area) ของจังหวัดต่างๆ โดยกรรมการจะได้พิจารณาและจัดลำดับความสำคัญ (priority) และแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทราบ ดังนั้น คิดว่าในวันนี้คงขอความเห็นชอบกรอบงบประมาณไปก่อน และถ้ามีประเด็นอะไรเพิ่มเติม เช่นที่ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ให้ข้อเสนอแนะ ส.ป.ก. ก็บันทึกไว้และตอนหารือกับสำนักงบประมาณก็นำเสนอ priority สำคัญต่อไป

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้ให้ความเห็นว่า รายละเอียดสาระสำคัญมีค่อนข้างมาก น่าจะให้กรรมการกลับไปพิจารณาก่อน เพราะถ้าหากกรอบงบประมาณดังกล่าวนี้ส่งไปยังสำนักงบประมาณแล้วจะมีเพียงฝ่ายเลขานุการฯ เท่านั้นที่จะเป็นผู้ชี้แจง ดังนั้น จึงเห็นว่าระหว่างนี้ควรให้เวลากรรมการกลับไปศึกษาและพิจารณาก่อน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า กรอบงบประมาณขณะนี้สำนักงบประมาณพิจารณาอยู่ และภายใต้กรอบวงเงินนี้ ถ้ากรรมการมีรายละเอียดในส่วนใดที่จะต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการปฏิรูปที่ดิน ที่จะทำให้ดินสมบูรณ์ น้ำสมบูรณ์ ระบบความชื้นในดิน ความชื้นในอากาศสมบูรณ์ได้ ก็จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงมาก ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องนำไปพิจารณา กรรมการสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมได้ เนื่องจากงบประมาณนี้เป็นเพียงกรอบเบื้องต้นเท่านั้น ดังนั้น ในวันนี้จึงเห็นชอบกรอบงบประมาณดังกล่าวนี้ก่อน โดยให้เวลากรรมการ ๑ สัปดาห์ ในการพิจารณา แต่ถ้ายังมีสิ่งที่ต้องแก้ไขเพิ่มอีกภายในเดือนธันวาคมยังมีโอกาสที่จะปรับแก้ไขได้อยู่ โดยส่งให้ฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมและประมวลผล และนัดหารือกับสำนักงบประมาณเพื่อปรับแก้ไขต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ กรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ทั้งนี้ ให้กรรมการพิจารณากรอบแผนงานและงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และหากมีการแก้ไขเพิ่มเติมก็สามารถแจ้งได้โดยส่งรายละเอียดให้ฝ่ายเลขานุการฯ ภายในสิ้นเดือนธันวาคม และมอบ

ฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมและประมวลผล พร้อมนัดหารือกับสำนักงบประมาณปรับให้สอดคล้องกับที่กรรมการให้ข้อเสนอแนะต่อไป

เรื่องที่ ๓.๒ ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่าหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑ วรรคสาม กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ รวมทั้งกำหนดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้เสนอร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. .... เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๑ วรรคสาม แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ต่อคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในคราวการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาหลักการตามร่างระเบียบฯ ควบคู่ไปกับร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. .... ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๑ วรรคสอง แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ และมีมติเห็นชอบร่างระเบียบฯ โดยให้ถือว่ามติในการประชุมครั้งนี้เป็นการรับรองรายงานการประชุมโดยไม่ต้องนำเสนอให้คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบรับรองอีกครั้ง

หลักการและสาระสำคัญ

ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินพ.ศ. .... มีหลักการและสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ให้ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตเยียวยาหรือชดเชยเกษตรกรและแสดงหลักฐานการดำเนินการดังกล่าว วางหลักประกัน และรับมอบหนังสือยินยอมหรืออนุญาต กับ ส.ป.ก. ภายใน ๓๐ วันนับแต่ได้รับแจ้งมติ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอื่นอาจขอขยายระยะเวลาต่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน ๖๐ วันนับแต่ได้รับแจ้งมติ

๒) การวางหลักประกันให้วางเป็นจำนวนเงินเท่ากับมูลค่าของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนการฟื้นฟู

ที่ดินแล้วแต่อย่างใดสูงกว่า ทั้งนี้ จำนวนเงินหลักประกันที่วางต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาทแต่ไม่จำต้องวางหลักประกันเกินกว่าห้าล้านบาท

๓) ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตมีหน้าที่ใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

(๓.๑) เยียวยาหรือชดเชยเกษตรกร วางหลักประกัน และรับมอบหนังสือยินยอมหรืออนุญาต

(๓.๒) ชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(๓.๓) ปฏิบัติหน้าที่ที่กฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจกำกับดูแลกิจการตามที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตนั้นกำหนด

(๓.๔) เข้าใช้ที่ดินภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ และแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ คปก. มีมติอนุญาต ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่ได้รับหนังสือยินยอมหรืออนุญาต

(๓.๕) ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดในแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและแผนการฟื้นฟูที่ดิน ตามที่ คปก. ได้พิจารณาแล้ว

(๓.๖) ห้ามมิให้เช่าช่วงหรือโอนสิทธิการใช้ที่ดินตามหนังสือยินยอมหรืออนุญาต

(๓.๗) ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการตรวจสภาพพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง และการดำเนินกิจการ

(๓.๘) ดำเนินกิจการและดูแลบำรุงรักษาสิ่งปลูกสร้างให้อยู่ในสภาพดี และปลอดภัยเสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรมหรือก่อมลภาวะอันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลอื่นและสภาพแวดล้อมข้างเคียง

(๓.๙) ปฏิบัติตามมติ คปก.

(๓.๑๐) ยินยอมให้ ส.ป.ก. หักหลักประกันมาใช้เพื่อทดแทนค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ค้างชำระ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตาม (๓.๕) ที่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตไม่ปฏิบัติ หรือค่าเสียหายอื่นใดอันเนื่องจากการฝ่าฝืนหน้าที่ตามที่กำหนดในระเบียบนี้

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต หรือผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตฝ่าฝืนต่อหน้าที่หรือเงื่อนไขที่กำหนดและไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนจาก ส.ป.ก.จังหวัด ให้ความยินยอมหรืออนุญาตสิ้นผลทันทีที่มีเหตุนั้น

๔) เมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินจาก ส.ป.ก.จังหวัด หากการให้ความยินยอมหรืออนุญาตสิ้นผลลงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ที่ดินที่กำหนดในระเบียบนี้ ให้ ส.ป.ก. เสนอเรื่องต่อ คปก. ภายใน ๓๐ วันนับแต่ได้รับรายงานเพื่อทราบการสิ้นผลของการให้ความยินยอมหรืออนุญาตนั้นและให้ ส.ป.ก. แจ้งการสิ้นผลไปยังผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตเพื่อรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างทำที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมและออกจากที่ดิน

๕) ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตมีสิทธิขอคืนหลักประกันตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๕.๑) ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตที่ได้ดำเนินการตามแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และแผนการฟื้นฟูที่ดิน เกินกว่ากึ่งหนึ่งของหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามแผนทั้งสองฉบับ

และเหลือระยะเวลาตามหนังสือยินยอมหรืออนุญาตไม่เกินหนึ่งปี ให้คืนหลักประกันได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบของวงเงินประกันคงเหลือทั้งหมด

(๕.๒) ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตเพื่อกิจการโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในลักษณะถาวร ที่ได้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างตามแผนของกิจการและดำเนินการตามแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเสร็จสิ้นแล้ว ให้คืนหลักประกันคงเหลือได้เต็มจำนวน

๖) การคืนหลักประกันภายหลังความยินยอมหรืออนุญาตสิ้นผลลง ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตต้องรับผิดชอบหนี้ส่วนที่ขาดหากการนำเงินจากหลักประกันมาใช้เพื่อทดแทนไม่ครอบคลุมจำนวนหนี้ทั้งหมด ในกรณีที่ไม่มีหนี้ค้างชำระ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมคืนหลักประกันส่วนที่เหลือแก่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตนั้น

๗) หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้พิจารณาตามวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้ที่ดินตามแผนผังที่ คปก. ให้ความยินยอมหรืออนุญาต ดังนี้

(๗.๑) การใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกษตรกรยังสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นเพื่อประกอบเกษตรกรรมได้อันเป็นการรอนสิทธิของเกษตรกร ให้เรียกเก็บครั้งเดียวเท่ากับอัตราร้อยละห้าของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ คูณด้วยเนื้อที่และระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

(๗.๒) การใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกษตรกรไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นเพื่อประกอบเกษตรกรรม ให้เรียกเก็บครั้งเดียวเท่ากับอัตราตามบัญชีที่แนบท้าย คูณด้วยเนื้อที่และระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ บัญชีที่แนบท้ายได้กำหนดอัตราเหมาจ่ายเป็นขั้นบันได โดยกำหนดอัตราเริ่มต้นเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี และปรับปรุงราคาทุกรอบ ๓-๔ ปี โดยให้อัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๙-๑๒ ของอัตราสุดท้าย (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี) โดย ส.ป.ก. อาจเสนอ คปก. ทบทวนบัญชีอัตราค่าตอบแทนดังกล่าวได้ทุกรอบสิบปี

(๗.๓) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินอย่างถาวร ให้เรียกเก็บครั้งเดียวเท่ากับราคาที่ดินหรือราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ แล้วแต่อย่างใดสูงกว่า คูณด้วยเนื้อที่ที่ได้รับอนุญาต

๘) ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีระยะเวลาดำเนินกิจการตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป อาจแบ่งงวดชำระเป็นรายปีได้ไม่เกินกว่าห้างวด แต่ต้องชำระงวดแรกก่อนรับมอบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน

๙) กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบ ให้เสนอ คปก. เพื่อวินิจฉัยต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ที่ดิน และอัตราค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุดกับเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศโดยส่วนรวม และเป็นประโยชน์กับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามนัยข้อ ๑ วรรคสาม แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ จึงเห็นควรนำเสนอร่างระเบียบฯ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ“ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....” ตามข้อ ๑ วรรคสาม แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นข้อกฎหมายและเกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในฐานะที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรต้องรักษาประโยชน์ของเกษตรกร ซึ่งในการพิจารณาจะต้องมีความละเอียดรอบคอบ มีการวิเคราะห์ในรายละเอียดต่างๆ ให้ชัดเจนถึงที่มาที่ไปและผลดีผลเสีย เพราะถ้าหากเกิดความผิดพลาดในการพิจารณาอาจจะเกิดผลเสียกับเกษตรกรได้ อีกทั้งระเบียบข้อกฎหมายหากจะแก้ไขครั้งต่อไปจะดำเนินการยากมาก จึงควรให้เวลากรรมการในการตรวจสอบรายละเอียดให้ถี่ถ้วน ดังนั้น ในการส่งระเบียบวาระการประชุมคราวต่อไปควรส่งให้กรรมการได้พิจารณารายละเอียดล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ สัปดาห์

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายภูษิต พรหมมาณพ) ได้กล่าวว่า ระเบียบดังกล่าวมีการอ้างถึงกฎกระทรวง เพราะถึงแม้ว่าการออกระเบียบนี้จะเป็นการออกกฎหมายตามอำนาจของหัวหน้า คสช. แต่ในหลักการแล้วจะต้องออกกฎหมายที่เหนือกว่า ได้แก่ กฎกระทรวง แต่ในขณะนี้กฎกระทรวงยังไม่ได้ประกาศบังคับใช้ เพราะฉะนั้นระเบียบนี้จะต้องรอการออกกฎกระทรวงก่อนหรือไม่

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว นิติกรชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวนี้เป็นการออกระเบียบ คปก. ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ให้ออกกฎกระทรวงภายใน ๙๐ วัน ซึ่งร่างระเบียบนี้ได้อิงกฎกระทรวงที่ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วอยู่ระหว่างการนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามประกาศใช้บังคับ ดังนั้น ถ้ากฎกระทรวงได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ทั้งเหมืองแร่ ปิโตเลียม และกังหันลม จะต้องดำเนินการขออนุญาตภายใน ๖๐ วัน ดังนั้น ระเบียบดังกล่าวนี้จะต้องรีบดำเนินการนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อรองรับกฎกระทรวงหากมีผลบังคับใช้แล้วต่อไป

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เรื่องหลักเกณฑ์การอนุญาตหรือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ข้อ ๑ วรรคสอง เป็นประเด็นหลักที่สำคัญโดยให้ออกเป็นกฎกระทรวง แต่ในส่วนของรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายหรือการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ให้ออกเป็นระเบียบ ซึ่งเป็นเพียงหลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. จะให้บุคคลภายนอกสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ ประกอบกับการพิจารณาเรื่องนี้ ส.ป.ก. จะมีคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ซึ่งมีรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นประธาน เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักกฎหมาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ ดังนั้น จึงเห็นว่าได้มีการกลั่นกรองรายละเอียดเนื้อหาสาระของระเบียบเป็นอย่างดีแล้ว

ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ (นายภานุวัฒน์ ณ นครพนม) ได้เสนอความเห็นว่า ร่างระเบียบนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ เป็นกรรมการพิจารณาแล้ว น่าจะยอมรับได้

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวจริยา สุทธิไชยา) ได้กล่าวว่ากฎกระทรวงดังกล่าวนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ในขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคิดว่าภายในสัปดาห์นี้จะส่งเรื่องให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นกฎกระทรวง ซึ่ง ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการทั้งกฎกระทรวงและระเบียบควบคู่กันไป เนื่องจากตามคำสั่งหัวหน้า คสช. จะมีกรอบเวลา ๙๐ วัน ในการดำเนินการ ดังนั้น เมื่อได้เสนอกฎกระทรวงไปแล้ว ส.ป.ก. จึงต้องเสนอร่างระเบียบให้คณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบเพื่อให้ทันต่อกรอบเวลาของ คสช. ทำให้ในการแก้ไขหรือตรวจสอบร่างระเบียบดังกล่าวนี้จะต้องรีบดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็วเพื่อรองรับกฎกระทรวงต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายรัตนะ สวามีชัย รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ให้ความเห็นว่า ในรายละเอียดวาระการประชุม หน้า ๔ ข้อที่ ๗.๓ บรรทัดที่ ๒ ราคาที่ดินในที่นี้น่าจะหมายรวมถึงราคาที่ดินในท้องตลาด

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า การดำเนินการในประเด็นนี้เป็นการอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ที่ให้ออกกฎกระทรวง เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร และประโยชน์สาธารณะของประเทศ ซึ่งเมื่อมีการออกกฎกระทรวง ส.ป.ก. จึงดำเนินการออกระเบียบ คปก. ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ควบคู่กันไปเพื่อให้ทันกับการประกาศบังคับใช้กฎกระทรวง โดยที่รายละเอียดมีความสอดคล้องกัน และได้ผ่านการกลั่นกรองจากคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายเรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องจากในการพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นอำนาจของคณะกรรมการ จึงต้องนำเสนอในครั้งนี้เพื่อตรวจสอบและให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอตามขั้นตอนต่อไป อย่างไรก็ตามระเบียบวาระการประชุมมีรายละเอียดที่ค่อนข้างมาก กรรมการจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ดังนั้น จะต้องส่งเอกสารระเบียบวาระการประชุมให้กรรมการอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ ก่อนการประชุม

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. .... และเห็นชอบให้ปรับแก้ไขข้อความเรื่องราคาที่ดินตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอความเห็น

ทั้งนี้ ในการประชุมครั้งต่อไป ให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดส่งเอกสารวาระการประชุมให้กรรมการพิจารณาล่วงหน้าก่อนดำเนินการประชุม ๑ สัปดาห์ เนื่องจากวาระการประชุมมีความสำคัญและมีรายละเอียดค่อนข้างมาก

เรื่องที่ ๓.๓ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔ ราย ๒ จังหวัด

เรื่องที่	ผู้อุทธรณ์	จังหวัด
๓.๓.๑	นางสาวเทื้อม พระพิมล	ฉะเชิงเทรา
๓.๓.๒	นางสาวนุชจรี และ นายไพฑูรย์ ส้มทับทัย	ฉะเชิงเทรา
๓.๓.๓	นายทวี เพ็ชรประคอง	ตรัง

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๒๗ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

ฯลฯ

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การ หรือคำแถลง

ฯลฯ

มาตรา ๔๑ คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ต้องจัดให้มีเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ถ้าได้มีการจัดให้มีเหตุผลดังกล่าวในภายหลัง

(๓) การรับฟังคู่กรณีที่จำเป็นต้องกระทำได้ดำเนินการมาโดยไม่สมบูรณ์ ถ้าได้มีการรับฟังให้สมบูรณ์ในภายหลัง

เมื่อมีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้ว และเจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครองประสงค์ให้ผลเป็นไปตามคำสั่งเดิม ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นบันทึกข้อเท็จจริงและความประสงค์ของตนไว้ในหรือแนบไว้กับคำสั่งเดิมและต้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ของตนให้คู่กรณีทราบด้วย

กรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) จะต้องกระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ ตามส่วนที่ ๕ ของหมวดนี้ หรือตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น หรือถ้าเป็นกรณีที่ไม่ต้องมีการอุทธรณ์ดังกล่าวก็ต้องก่อนมีการนำคำสั่งทางปกครองไปสู่การพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย ความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองนั้น

มาตรา ๔๒ คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้ยันต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป

ฯลฯ

มาตรา ๔๖ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง และอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นไปในทางใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระหรือลดภาระหรือใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง หรือมีข้อกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างไรก็ได้

ฯลฯ

มาตรา ๖๙ การแจ้งคำสั่งทางปกครอง การนัดพิจารณา หรือการอย่างอื่นที่เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอาจกระทำด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าผู้นั้นประสงค์จะให้กระทำเป็นหนังสือก็ให้แจ้งเป็นหนังสือ

การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่ในขณะที่ไปถึง

ในการดำเนินการเรื่องใดที่มีการให้ที่อยู่ไว้กับเจ้าหน้าที่ไว้แล้ว การแจ้งไปยังที่อยู่ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการแจ้งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นแล้ว

๒. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๓๐ บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินดังกล่าวต่อไปนี้

(๑) จำนวนที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งประกอบเกษตรกรรมอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ตาม (๒)

(๒) จำนวนที่ดินไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งใช้ประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศตามกำหนด

๓. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

ข้อ ๗ ผู้ใดเคยได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือของหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ขาดสิทธิที่จะได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นเพราะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้บังคับว่าด้วยการนั้นและยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีก่อนวันที่จะได้รับการคัดเลือก

ตามระเบียบนี้ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือก เว้นแต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรยกเว้นในกรณีที่การขาดสิทธิไปนั้น เกิดจากเหตุที่จำเป็นและสมควร

๔. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๗ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

ฯลฯ

(๓) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

ข้อ ๘ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๗ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น หรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ ๗ และไม่สามารถหาตัวได้พบให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ได้ โดยมิต้องมีการเตือน

ข้อ ๙ การขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๔) หรือการปลูกสร้างโรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรที่เกินสมควรตามข้อ ๗ (๕) ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ฯลฯ

ในการอนุญาตให้ดำเนินการขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๔) ถ้ามีการนำดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ออกไปนอกบริเวณที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ไม่ว่าเพื่อการใดๆ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องใช้เงินเท่ามูลค่าของดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ดังกล่าวเป็นรายได้ของ ส.ป.ก. เพื่อนำเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่เป็นการนำออกไปโดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

หากผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว ไม่ดำเนินการตามที่ขออนุญาตหรือผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาตหรือไม่ชำระเงินตามวรรคสามภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้ถือว่าเป็นการ

ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗ และให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป ทั้งนี้ หากผู้ได้รับอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินไปแล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตนั้นทำที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ฯลฯ

ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๔) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘

การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

สำหรับการสิ้นสิทธิ ตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสิ้นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิต่อไป

ฯลฯ

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งการสิ้นสิทธิพร้อมทั้งระยะเวลาที่ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากบุคคลดังกล่าวไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีไม่สามารถแจ้งตามวรรคหกได้ ให้ปิดหนังสือแจ้งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ

ฯลฯ

ข้อ ๑๓ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่งโดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการฯ มีมติให้สิ้นสิทธิ

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์ส่งไปยัง ส.ป.ก. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ ๓.๓.๑ นางสาวเทื้อม พระพิมล อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้มีหนังสือที่ ฉช ๐๐๑๑/๑๕๒๒๘ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ ส่งคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร รายนางสาวเทื้อม พระพิมล เนื่องจาก คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติให้

นางสาวเทื้อมฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๓ กลุ่มที่ ๑๒๔๖ เนื้อที่ ๒๐-๒-๖๒ ไร่ เนื่องจากฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) และ (๓) มายัง ส.ป.ก. เพื่อเสนอ คปก. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

๑. นางสาวเทื้อมฯ ได้รับการจัดที่ดิน และได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวางที่ ๑๒๔๖ เนื้อที่ ๒๐-๒-๖๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๒. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในแปลงที่ดินพบว่า นางสาวเทื้อมฯ ไม่ทำประโยชน์ในที่ดินและมีการลักลอบขุดดินและนำดินที่ขุดออกนอกพื้นที่ และต่อมา ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้มีคำสั่งที่ ๒๕/๒๕๕๗ สั่ง ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะทำงานประเมินความเสียหายทางแพ่งกรณีการบุกรุกขุดดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะทำงานฯ ได้คำนวณมูลค่าความเสียหายรายนางสาวเทื้อมฯ ที่มีการขุดดินออกจากพื้นที่ เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๗๒ ไร่ ๒๐,๖๘๘ ตารางเมตร ความลึก ๕.๖๒ เมตร จำนวน ๑๑๖,๒๖๖ ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นมูลค่าความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๑๗,๔๓๙,๙๐๐ บาท

๓. ส.ป.ก. ฉะเชิงเทรา ได้มีหนังสือที่ ฉช ๐๐๑๑/๒๔๓๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงนางสาวเทื้อมฯ แจ้งเตือนและแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิให้นางสาวเทื้อมฯ ทราบ โดยให้นำดินหรือทรายมาคืน ส.ป.ก. เพื่อปรับพื้นที่คืนสภาพปกติ แต่หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้ชำระค่าดินหรือทราย และจากหลักฐานไปรษณีย์ตอบรับนางสาวเทื้อมฯ ได้รับหนังสือฉบับดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แต่นางสาวเทื้อมฯ ไม่เข้ามาพบเจ้าหน้าที่เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง หรือปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนดังกล่าวแต่อย่างใด

๔. ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้รวบรวมข้อเท็จจริงเสนอ คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และมีมติให้นางสาวเทื้อมฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๓ ระวางที่ ๑๒๔๖ เนื้อที่ ๒๐-๒-๖๒ ไร่ เนื่องจากไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีการลักลอบขุดดินและนำดินออกจากพื้นที่ ซึ่งเป็นการกระทำผิดระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ตามข้อ ๗ (๑) และ (๓)

๕. ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้มีหนังสือที่ ฉช ๐๐๑๑/๑๕๓๘ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ถึงนางสาวเทื้อมฯ แจ้งคำสั่ง คปจ.ฉะเชิงเทรา ที่สั่งให้สิ้นสิทธิฯ ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปที่บ้านเลขที่ ๑๖๕/๑๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งนายปัญญา เพ็งบุปผา (ลูกชาย) เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๖. นางสาวเทื้อมฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วันนับแต่ได้รับคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ โดยมีประเด็นโต้แย้งสรุปได้ว่า ที่ดินแปลงนี้ตนได้ซื้อมา

ประมาณ ๒๐ ปี ซึ่งสภาพพื้นที่เป็นแอ่งกระทะเหมือนสภาพพื้นที่ในปัจจุบัน ตนไม่เคยจ้างผู้ใดมาขุดดินในพื้นที่และตนยังคงทำกินในที่ดินมาโดยตลอดตั้งแต่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. จนถึงปัจจุบัน

๗. ภายหลังที่ คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติให้นางสาวเที้อมฯ สิ้นสิทธิฯ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้มีหนังสือที่ ฉช ๐๐๑๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ถึงนางสาวเที้อมฯ แจ้งเตือนและแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิให้นางสาวเที้อมฯ ได้ทราบอีกครั้ง (ครั้งที่ ๒) โดยแจ้งให้นางสาวเที้อมฯ นำดินหรือทรายมาคืน ส.ป.ก. เพื่อปรับพื้นที่คืนสภาพปกติแต่หากไม่สามารถกระทำได้ก็ให้ชดใช้ราคาดินและชำระค่าเสียหาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ นางสาวเที้อมฯ ได้เข้ามาพบเจ้าหน้าที่โดยให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ว่าตนและครอบครัวได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะเช่นนี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ตลอดมาจนถึงปัจจุบันไม่เคยขุดดินขายแต่อย่างใด ตนไม่สามารถนำดินหรือทรายมาถมที่ดินในแปลงดังกล่าวได้และไม่มีเงินมาชำระให้กับ ส.ป.ก. ได้ เนื่องจากตนไม่ได้ขุดดิน

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของนางสาวเที้อมฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ คณะอนุกรรมการฯ เห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่สั่งให้นางสาวเที้อมฯ สิ้นสิทธิฯ ตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวางที่ ๑๒๔๖ เนื้อที่ ๒๐-๒-๖๒ ไร่

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว เห็นว่า

๑. กรณีนางสาวเที้อมฯ ไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินและมีการลักลอบขุดดินและนำดินที่ขุดออกนอกพื้นที่ เป็นการกระทำฝ่าฝืนระเบียบ ข้อ ๗ (๑) (๓) และข้อ ๙ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ เป็นกรณีที่ต้องมีหนังสือเตือน และ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้ดำเนินการแจ้งเตือนตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบฯ เดียวกัน พร้อมทั้งแจ้งข้อเท็จจริงและสิทธิ ตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และนางสาวเที้อมฯ ได้รับหนังสือแจ้งเตือนแล้ว ถือได้ว่ากระบวนการสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

๒. ตามหนังสืออุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ นางสาวเที้อมฯ ได้ชี้แจงว่า ยังคงทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับจาก ส.ป.ก. อยู่ ได้ซื้อที่ดินมาเมื่อประมาณ ๒๐ ปี โดยที่ดินสภาพเป็นแอ่งกะทะเช่นปัจจุบันและไม่เคยจ้างผู้ใดมาขุดดินในพื้นที่นั้น ซึ่งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ปรากฏว่ามีการขุดดินและนำดินออกจากพื้นที่แต่แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่ามีการขุดและนำดินออกนอกพื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาต รวมทั้งนางสาวเที้อมฯ มิได้นำดินหรือทรายมาถมที่ดินเพื่อแก้ไขเยียวยาการกระทำผิดระเบียบตามหนังสือ

แจ้งเตือนซึ่ง ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้แจ้งทั้งก่อนและภายหลังที่มีคำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ จึงถือว่านางสาวเทื้อมฯ ได้กระทำฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑) และ (๓) ข้อ ๘ และข้อ ๙ คำอุทธรณ์โต้แย้งจึงฟังไม่ขึ้น ดังนั้น การที่ คปจ.ฉะเชิงเทรา มีมติให้นางสาวเทื้อมฯ สิ้นสิทธิฯ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

จากความเห็นของ ส.ป.ก. ในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ และมติ คปจ.ฉะเชิงเทรา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่สั่งให้นางสาวเทื้อมฯ สิ้นสิทธิฯ ตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวางที่ ๑๒๔๖ เนื้อที่ ๒๐-๒-๖๒ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รายนางสาวเทื้อม พระพิมล ตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวางที่ ๑๒๔๖ เนื้อที่ ๒๐-๒-๖๒ ไร่ ที่ คปจ.ฉะเชิงเทรา มีมติสั่งให้นางสาวเทื้อม พระพิมล สิ้นสิทธิฯ และความเห็นคณะอนุกรรมการฯ ที่มีความเห็นให้นางสาวเทื้อม พระพิมล สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากกระทำผิดระเบียบ ตามข้อ ๗ (๑) และ (๓) ข้อ ๘ และข้อ ๙ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้จะต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนดูในรูปภาพไม่เห็นความลึก เนื่องจากคณะกรรมการไม่ได้ไปตรวจพื้นที่จริง และผู้อุทธรณ์ได้ให้การว่าไม่ได้ขุดดินแต่ที่ดินเป็นสภาพลุ่มที่เกิดจากสภาพธรรมชาติ รวมทั้งยังทำประโยชน์ในที่ดินโดยการปลูกมันสำปะหลัง และปลูกผัก เพราะฉะนั้นต้องมีหลักฐานเพิ่ม เช่น ภาพถ่ายทางอากาศที่แสดงให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความลึก ความกว้างของที่ดินและดินที่เสียหายไป และหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ละเอียด ในการต่อสู้คดีมีข้อบกพร่องอย่างไร ต้องนำมาหักล้างกันให้ประจักษ์ ขอให้เจ้าหน้าที่นำเสนอให้ชัดเจน ซึ่งจะทำให้กรรมการพิจารณาได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว นิติกรชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า คณะทำงานของ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ได้ประเมินความเสียหายทางแพ่งจากการขุดดินออกนอกพื้นที่ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๗๒ ไร่ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๒๐,๖๘๘ ตารางเมตร ความลึก ๕.๖๒ เมตร ปริมาณดิน ๑๑๖,๒๖๖ ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นมูลค่าความเสียหาย จำนวน ๑๗,๔๓๙,๙๐๐ บาท ซึ่งมีรายละเอียดในวาระการประชุมแล้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า จากเอกสารประกอบในหน้า ๙ และ ๑๐ จะเห็นรูปถ่ายสภาพที่ดิน ส่วนภาพถ่ายทางอากาศเป็นประจักษ์พยานที่ยืนยันอีกลักษณะหนึ่งเท่านั้น แต่ในส่วน

ของกระบวนการพิจารณาได้ผ่านคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะมีการตรวจสอบแล้วและยืนยันได้ว่ามีการกระทำผิดจริง เพียงแต่มิติของภาพอาจจะไม่สามารถทำให้เห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งเห็นว่าภาพและกระบวนการที่ตรวจสอบน่าจะยืนยันได้ว่าทำผิดจริงมีเหตุผลที่รับได้

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวจริยา สุทธิไชยา) ได้กล่าวว่า ในวาระจะต้องมีความเห็นของฝ่ายเลขานุการฯ ที่มาจาก ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา และ คปจ.ฉะเชิงเทรา สรุปให้เห็นว่า การที่เกษตรกรอุทธรณ์ในเรื่องการสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์นั้น เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์หรือไม่เพราะเหตุใด ถ้าเห็นด้วยก็คืนสิทธิให้เกษตรกร แต่ประเด็นนี้ไม่เห็นด้วยก็ต้องสั่งให้สิ้นสิทธิ

เลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ประเด็นดังกล่าวนี้ได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นคณะทำงานระดับจังหวัด เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ได้เข้าไปตรวจสอบเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการระดับจังหวัดแล้ว และคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาอีกครั้งอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงนำเสนอคณะกรรมการในครั้งนี้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ในการจัดทำวาระครั้งต่อไป ควรทำให้ชัดเจนอย่างที่รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำเสนอ ฝ่ายเลขานุการฯ ต้องประมวลข้อมูลจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ตรวจสอบมาแล้วพบว่า อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น สมควรยกอุทธรณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า จากรายงานที่เจ้าหน้าที่สอบสวนมา โดยการตรวจสอบจากภาพถ่ายทางอากาศในแต่ละช่วงเวลา และพบความผิดปกติเป็นแอ่งลึก จึงได้เข้าตรวจสอบพื้นที่และพบว่ามีการขุดบ่อจริง จำนวน ๙ บ่อ แต่ละบ่อมีความลึก ๔.๓ และ ๔.๔ เมตร อีกทั้งลักษณะการเป็นแอ่งและเป็นบ่อจะมีความแตกต่างกันไม่เหมือนกัน เพียงแต่ไม่สามารถดูได้จากรูปภาพที่นำเสนอได้อย่างชัดเจนเท่านั้น ซึ่งถ้าหากต้องการภาพที่ชัดเจนที่แสดงให้เห็นถึงความเสียหายจะต้องใช้โดรนบินสำรวจและถ่ายภาพในทุกมิติ

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้กล่าวว่า การพิสูจน์องค์ประกอบของความผิดในเรื่องนี้ คือ การขุดดินแล้วนำไปขาย ทำให้ที่ดินเปลี่ยนแปลงสภาพจนเป็นเหตุให้เสื่อมสภาพใช่หรือไม่ แต่ถ้าขุดดินแล้วนำไปยกร่องหรือเป็นพื้นที่รองรับน้ำในแปลงตนเองไม่ผิดใช่ไหม

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า การกระทำผิดในการขุดดินจะต้องดูที่เจตนาการใช้ประโยชน์ กรณีถ้าการขุดดินไปปรับพื้นที่เพื่อการทำประโยชน์ถือว่ามีเจตนาเพื่อประกอบการเกษตรกรรม แต่ถ้าขุดดินแล้วทำให้พื้นที่เสียสภาพไม่สามารถเข้าทำประโยชน์เพื่อการเกษตรได้ถือเป็นความผิด ถึงแม้ว่าจะนำดินไปไว้ในแปลงตนเองก็ตาม

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้กล่าวว่า หลักฐานไม่เป็นที่ประจักษ์ชัดเจนว่ามีการขายที่ดินจริง เป็นเพียงแค่ข้อสันนิฐานว่าเขาขุดดินแล้วนำไปขาย ทำให้ที่ดินเปลี่ยนแปลงสภาพถือว่าเป็นความผิด

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ดินที่ขุดไป ๑๐๐,๐๐๐ กว่าลูกบาศก์ มูลค่าความเสียหาย ๑๗ ล้านบาท แต่ในมูลเหตุที่ทำให้ยกเลิกสิทธิไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องการนำที่ดินไปขาย แต่เป็นเรื่องที่ทำให้ที่ดินเปลี่ยนสภาพ และแจ้งให้ปรับที่ดินให้มีสภาพเดิม ซึ่งเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการ จึงต้องตัดสิทธิใช่หรือไม่

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว นิติกรชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า ในเรื่องนี้มี ๓ กรณี คือ ๑. กระทำความผิดตามระเบียบต้องสั่งให้สิ้นสิทธิ แล้วก็มีส่วนที่เรียกเก็บค่าเสียหายเป็นความผิดทางแพ่ง ส่วนที่ ๓ คือในเรื่องของอาญาที่จะต้องมีการดำเนินการทางคดี ซึ่งทราบว่าจังหวัดได้แจ้งความดำเนินคดีด้วยแล้ว ขออนุญาตคณะกรรมการให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทราชี้แจง

ผู้แทนจังหวัดฉะเชิงเทรา (นายพิสุทธิ์ ปัญจเดโช) ได้กล่าวชี้แจงว่า ประเด็นนี้เกิดจากคำสั่ง คสช. เรื่องมาตรการป้องกันการบุกรุกและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โดยในช่วงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ กองพลทหารราบที่ ๑๑ สนธิกำลังกับพนักงานตำรวจภูธรเขาหินซ้อนเข้าดำเนินการตรวจสอบ เนื่องจากได้รับการร้องเรียนว่ามีการลักลอบขุดดินทั้งหมด ๙ บ่อ และมีการนำเสนอในระดับจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายให้ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่เข้าตรวจสอบ โดยมีการดำเนินการทั้งหมด ๒๒ คดี และกรณีนางเทื้อมฯ ขณะนี้อยู่ในกระบวนการชั้นศาล พนักงานอัยการส่งฟ้องในคดีอาญาฐานลักทรัพย์ และคดีแพ่งเพื่อให้ชดใช้ค่าเสียหาย

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี (นายประวิท ตันเสียง) ได้กล่าวว่า ข้อเท็จจริงเรื่องการขุดดินในพื้นที่ดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจริง เนื่องจากอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงและได้ไปดูพื้นที่มาแล้ว พื้นที่นี้มีการร้องเรียนค่อนข้างมาก หลังจากการลงพื้นที่ตรวจสอบของทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า พื้นที่ที่เกิดความเสียหายมีทั้งพื้นที่ของเอกชน และพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ความเสียหายจากการขุดมีความลึกถึง ๕ เมตร ซึ่งในส่วนของรูปถ่ายที่ได้นำเสนอคณะกรรมการอาจจะไม่ชัดเจน เพราะไม่ได้ถ่ายแบบเจาะจงว่าเป็นบ่อ แต่ขอรับรองว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นจริง

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า จากการที่ได้รับฟังข้อเท็จจริงจากทางเจ้าหน้าที่ที่นำเสนอว่ามีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้เข้าไปทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพที่ดินด้วยแล้ว ซึ่งข้อมูลนี้เป็นประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ควรบันทึกในวาระการประชุมด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับผู้แทนกรมบัญชีกลางที่ต้องจัดทำรายละเอียดตามความเป็นจริง การที่อัยการสั่งฟ้องคงพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว จึงควรเขียนในรายละเอียดว่าอัยการได้สั่งฟ้องแล้วด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องนำเสนอ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า นอกจากนี้ในส่วนของรายละเอียดจะต้องเพิ่มเติมเรื่องที่มาให้ชัดเจน เนื่องจากเป็นกระบวนการพิเศษที่เป็นคำสั่งของ คสช. ซึ่งจะต้องนำเสนอรายละเอียดในวาระการประชุมด้วย อย่างไรก็ตามผู้แทนเกษตรกรจากจังหวัดปราจีนบุรีที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงได้ยืนยัน

ว่าในพื้นที่ดังกล่าวมีการขุดดินจริง ดังนั้น จึงเป็นพยานบุคคลที่สามารถยืนยันถึงความเสียหายของสภาพพื้นที่และการกระทำผิด คณะกรรมการน่าจะพิจารณาได้

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า การอุทธรณ์ในครั้งนี้ ส.ป.ก. ได้มีความเห็นพ้องต้องกันกับคณะอนุกรรมการฯ ที่ได้มีมติสั่งให้เกษตรกรรายนางเทื้อมฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ซึ่งมีความผิดชัดเจนเนื่องจากได้กระทำผิดระเบียบ คปก. ข้อ ๗ (๑) และ (๓) ข้อ ๘ และข้อ ๙ ดังนั้น จากการพิจารณากลั่นกรองตามขั้นตอนกระบวนการนี้ถือได้ว่ามีความผิดจริง จึงดำเนินการสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายธราดล วัชราวิวัฒน์ หัวหน้าผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.) ได้กล่าวว่า จากเอกสารวาระการประชุมหน้า ๕ ได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและประเมินค่าเสียหายที่เกิดขึ้นและได้คำนวณความเสียหายทั้งหมดแล้ว ซึ่งหากว่าข้อเท็จจริงที่นำเสนอไม่ถูกต้องกรรมการที่ไปตรวจสอบต้องรับผิดชอบ ดังนั้น จึงถือได้ว่าเป็นการยืนยันความผิดที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากได้มีการตรวจสอบจากคณะกรรมการในพื้นที่เรียบร้อยแล้ว

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า สาเหตุของการสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ คือ การทำให้ที่ดินเปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม ซึ่งถือว่ากระทำผิดระเบียบ คปก. โดยได้ดำเนินการฟ้องร้องทั้งคดีอาญาฐานลักทรัพย์และคดีแพ่งเพื่อชดใช้ค่าเสียหาย ในการดำเนินการได้มีการตรวจสอบ และกลั่นกรองจากคณะกรรมการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว เพียงแต่ในการนำเสนอข้อมูลส่วนนี้จะต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน โดยประมวลข้อมูลจากคณะกรรมการตามกระบวนการเหล่านี้ว่าคำอุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด เพื่อความรอบคอบในการพิจารณาของกรรมการ ดังนั้น จึงขอมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการใน ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ในการจัดทำวาระการประชุมให้ทำรายละเอียดให้ชัดเจน ลำดับที่มา ข้อเท็จจริง และแสดงหลักฐานให้ชัดเจนตามที่กรรมการได้มีความเห็นและข้อสังเกต (ภาพความลึกของบ่อ/อัยการส่งฟ้องแล้ว)

๒. ให้ ส.ป.ก. รวบรวมหลักฐาน ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร และภาพถ่ายเพิ่มเติมให้เห็นมิติของความลึกของบ่อและความเสียหายที่เกิดขึ้น พร้อมคำอธิบายที่ชัดเจนและครบถ้วนว่าได้ผ่านการตรวจสอบพื้นที่จากเจ้าหน้าที่ และผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ประมวลข้อมูลให้กรรมการพิจารณาได้อย่างละเอียด รอบคอบ ชัดเจน และเกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องกลับไปจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมตามความเห็นของกรรมการและประธาน เพื่อให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ ๓.๓.๒ นางสาวนุชจรี ส้มทับทัย และนายไพฑูรย์ ส้มทับทัย อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอถอนเรื่องไปดำเนินการตามความเห็นของกรรมการและประธานเช่นเดียวกับวาระเรื่องที่ ๓.๓.๑

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ

เรื่องที่ ๓.๓.๓ นายทวี เพ็ชรประคอง อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรัง ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอถอนเรื่องไปดำเนินการตามความเห็นของกรรมการและประธานเช่นเดียวกับวาระเรื่องที่ ๓.๓.๑

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ

เรื่องที่ ๓.๔ วัดสมหวัง ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๖๐ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีหนังสือ ที่ สฎ ๐๐๑๑/๑๑๕๘๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ส่งรายละเอียดคำขออนุญาตใช้ที่ดินของวัดสมหวังเพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ กลุ่มที่ ๓๑๘๕ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๕๗ ไร่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี (คปจ.สุราษฎร์ธานี) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบให้วัดสมหวังใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาดำเนินการ

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าเขาพลู (A) หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖

๒. วัดสมหวัง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ตั้งเป็นวัดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕ ซึ่งตั้งอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน

๓. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต เดิมนายศิริ เรียมรักษ์ ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓ กลุ่มที่ ๓๑๘๕ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๕๗ ไร่ ต่อมานายศิริฯ ได้สละสิทธิในที่ดินทั้งแปลง ส.ป.ก. สุราษฎร์ธานี ได้รังวัดใหม่ เป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๒๖๓๔๙๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๖๐ ไร่ ระยะทางห่างจากวัดไม่เกิน ๖ กิโลเมตร

๔. ที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลวัดประดู่ มีมติเห็นชอบให้วัดสมหวังใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรมได้ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ ทั้งทางเสียง ทางดิน ทางน้ำ และทางอากาศ ในการประชุมสมัยสามัญที่ ๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ คือเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชน และเป็นที่เจริญศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ให้ระลึกถึงคุณพระพุทธ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ เป็นสถานที่เผยแผ่พุทธศาสนา ซึ่งจะมีวิธีการดำเนินการโดยมีผู้ดูแลสถานที่ประจำที่ไม่ใช่พระภิกษุ โดยส่วนใหญ่จะมีเจ้าอาวาสและพระสงฆ์จากที่ต่างๆ

มาเป็นวิทยากรจัดอบรม และปฏิบัติธรรมในวันหยุดให้แก่ประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ซึ่งในปัจจุบันสถานที่ปฏิบัติธรรมยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคาร

๖. ส.ป.ก.สุราษฎร์ธานี และวัดสมหวัง ได้ร่วมกันตรวจสอบไม้หวงห้าม ปรากฏว่า ในแปลงที่ดินไม่มีไม้หวงห้ามบนพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้

๗. สรุปข้อมูลการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ทั้งประเทศจำนวน ๓๕,๖๔๘,๖๐๗ ไร่ จัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ สำหรับภาพรวมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียดดังนี้

๗.๑ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๘,๐๕๗,๑๖๘.๑๒ ไร่ มีพื้นที่ประกาศเขตครอบคลุมพื้นที่ ๑๖ อำเภอ ๗๓ ตำบล รวมเนื้อที่ประมาณ ๑,๙๖๕,๕๘๘ ไร่ พื้นที่ดำเนินการ ๑,๔๒๖,๙๗๔ ไร่ จัดให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เนื้อที่ประมาณ ๑,๒๑๒,๓๖๕ ไร่ จัดที่ดินให้เกษตรกรแล้วจำนวน ๗๑,๕๗๓ ราย ๙๑,๗๓๘ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑,๒๑๒,๕๑๒ ไร่ มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค จำนวน ๗๒ ราย ๗๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑,๙๕๙-๑-๒๔ ไร่

๗.๒ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ประกาศเขตในท้องที่ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่ เนื้อที่ประมาณ ๒๐,๒๒๘ ไร่ พื้นที่ดำเนินการ เนื้อที่ประมาณ ๑๔,๕๖๗ ไร่ จัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว จำนวน ๕๔๖ ราย ๖๓๓ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๙,๐๒๑ ไร่ มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค จำนวน ๒ ราย ๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๑๕ ไร่

- กิจการด้านศาสนา จำนวน ๑ ราย คือ วัดคลองเรือสามัคคีธรรม เนื้อที่ประมาณ ๑๑-๒-๔๐ ไร่
- กิจการอื่นๆ จำนวน ๑ ราย คือ เสารับ-ส่ง สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื้อที่ประมาณ ๑-๐-๗๕ ไร่

๗.๓ ตำบลวัดประดู่ จัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว จำนวน ๓๓๐ ราย ๓๖๔ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๕,๓๗๕ ไร่ มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค จำนวน ๑ ราย ๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๑-๒-๔๐ ไร่

พื้นที่วัดสมหวังขอใช้ในครั้งนี้ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๘๑ ของพื้นที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๕ การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ตามระเบียบนี้ ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

๒. มติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการขอใช้ที่ดินโดยหน่วยงานของรัฐ ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ใช้บริการ กิจการนั้นเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและต่อชุมชนในท้องถิ่น พื้นที่ใช้สอยเหมาะสมจำเป็นแก่การนั้น และไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓. มติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ อนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. แล้วรายงานคณะกรรมการทราบ

๔. คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฯลฯ

ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

๒. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน ....

๓. เสนอผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือให้ความยินยอมต่อไป เว้นแต่คณะกรรมการฯ มอบหมายให้เป็นอย่างอื่น

มติคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบให้วัดสมหวังใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๒๖๓๔๙๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๖๐ ไร่ เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม ตั้งอยู่ตำบลประดู่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตต่อไป

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. การขออนุญาตใช้ที่ดินของวัดสมหวัง เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินโดยเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย การมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๕

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรมฯ เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ที่เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. จึงเป็นอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรให้วัดสมหวังใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรมได้ตามมติคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้วัดสมหวังใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๒๖๓๔๙๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๖๐ ไร่ เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เรื่องนี้มี ๒ ประเด็น ที่จะทำให้เรื่องสมบูรณ์จากวาระที่ ๓.๔ ข้อ ๓ ที่กล่าวว่านายศิริฯ สละสิทธิในที่ดินทั้งแปลงควรจะใส่เหตุผลให้ชัดว่าเหตุใดนายศิริฯ จึงสละสิทธิ เพราะโดยเจตนาในเบื้องต้นของ ส.ป.ก. คือ การจัดที่ดินเพื่อทำการเกษตรกรรม แต่ถ้าเกษตรกรจะสละสิทธิในที่ดิน เพื่อเป็นประโยชน์ของทางศาสนาก็สามารถทำได้ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด แต่จะต้องให้เหตุผลที่ชัดเจน นอกจากนี้ในรายละเอียดหน้า ๒๗ ที่กล่าวว่าลานปฏิบัติธรรมลานเอนกประสงค์เทพื้นคอนกรีต ๕ ไร่ จะทำให้สภาพพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างไร น่าจะคงสภาพที่จะทำให้เป็นลานปฏิบัติธรรมจริงๆ

ผู้แทนจังหวัดสุราษฎร์ธานี (นายรุ่งโรจน์ สถาพร) ได้ชี้แจ้งว่า ปัจจุบันที่ดินยังไม่มีการก่อสร้างเดิมเป็นที่ดินของนายศิริ เรียมรักษ์ ซึ่งประสงค์ที่จะบริจาคให้แก่วัด ต่อมาได้บวชเป็นพระจำพรรษาที่วัดดังกล่าวนี้ แต่เนื่องจากวัดมีพื้นที่จำกัด ประกอบกับนายศิริฯ ได้สละสิทธิในที่ดินแปลงนี้ เพื่อให้วัดใช้ประโยชน์ วัดเห็นว่าจะเป็นประโยชน์กับประชาชนจึงจะดำเนินการสร้างเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นางลดาวัลย์ คำภา) ได้ให้ความเห็นว่า ระยะทางจากวัดไปถึงลานปฏิบัติธรรมห่างกันประมาณ ๖ กิโลเมตร ถือว่าค่อนข้างไกล ซึ่งในความเป็นจริงแล้วควรจะอยู่ใกล้กัน วัดพอจะสามารถหาพื้นที่ที่ใกล้กว่านี้หรือมีทางเลือกที่เป็นพื้นที่อื่นอีกหรือไม่

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเมื่อได้สละสิทธิในที่ดินแล้ว ที่ดินนั้นจะกลับไปเป็นของ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการประกาศคัดเลือกเกษตรกรที่มีความเหมาะสมเข้าทำประโยชน์แทน ไม่ใช่เกษตรกรสละสิทธิ

ให้กับวัดโดยตรง ดังนั้น การจัดทำข้อมูลจะต้องมีความละเอียดรอบคอบ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและชัดเจน

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายธราดล วัชราวิวัฒน์ หัวหน้าผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า เรื่องนี้วัดขอใช้มานานแล้ว ในสมัยที่เป็นปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกษตรกรได้สละสิทธิในที่ดินแปลงนี้คืนให้ ส.ป.ก. แล้ว และวัดสมหวังมาดำเนินการขอใช้ที่ดินดังกล่าวนี้ รวมทั้งสำนักงานพระพุทธศาสนาได้ดำเนินการวางผังเพื่อการก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการระดับจังหวัด และได้ดำเนินการตามกระบวนการเรียบร้อยแล้ว เพียงแต่อำนาจในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินครั้งนี้เป็นของคณะกรรมการที่จะต้องพิจารณา ในส่วนของรายละเอียดข้อมูลจะต้องจัดทำแผนที่ประกอบที่ตั้งของพื้นที่ สภาพแวดล้อมโดยรอบ และภาพถ่ายที่แสดงให้เห็นถึงแง่มุมต่างๆ นำมาวิเคราะห์ และประมวลผลถึงสาเหตุที่จะต้องอนุญาตว่าเพราะเหตุใด เพราะว่าวัดอยู่ห่างจากสถานที่ปฏิบัติธรรม ๖ กิโลเมตร เพื่อให้เกิดความละเอียดรอบคอบ ครบถ้วน ชัดเจน และกรรมการพิจารณาได้อย่างถูกต้อง

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้เสนอความเห็นว่า ต้องการให้คณะกรรมการกำหนดเกณฑ์ในการที่จะอนุญาตให้ใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์อื่นๆ เพื่อเป็นการควบคุมไม่ให้การใช้ที่ดินออกนอกกรอบของวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญของ ส.ป.ก. มากเกินไป อาจจะไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ ส.ป.ก. ที่ต้องการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เป็นข้อเสนอที่ดี อยากให้ ส.ป.ก. เก็บประเด็นนี้ ไปพิจารณาต่อไป ซึ่งเชื่อว่ามีคนทำงานวิจัยเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ส.ป.ก. จะทราบว่ามีการนำที่ดินไปใช้ตามวัตถุประสงค์เดิมเพื่อเกษตรกรรม หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ เนื่องจากที่ดินมีเท่าเดิมแต่จำนวนประชากรมีเพิ่มขึ้น ทำให้มีกิจกรรมอื่นๆ ทางการอุตสาหกรรม, การท่องเที่ยว ที่ไม่ใช่ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ทั้งที่เป็น Farm และ Non-Farm ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะทำให้คณะกรรมการพิจารณาได้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ได้ดำเนินการศึกษามาแล้วก่อนหน้านี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการติดตามการทำประโยชน์ในแต่ละปี เรื่องแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสิทธิในที่ดินของ ส.ป.ก. เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้จะอยู่ที่สำนักวิชาการและแผนงาน โดยสามารถนำมาประมวลผลและจะทำให้เห็นถึงทิศทางหรือแนวทางว่า ส.ป.ก. ควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ขอให้เลขานุการฯ ได้มอบหมายกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินจัดทำข้อมูลนำเสนอ (Presentation) โดยมีแผนที่ประกอบ เพื่อให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงอยู่ในส่วนใดของประเทศ เพื่อจะนำไปจัดแสดงในห้อง Operation Room โดยให้ระยะเวลาในการจัดทำข้อมูล ๑ เดือน และจัดส่งให้ประธานพิจารณาในเบื้องต้นก่อนครบกำหนดประมาณ ๑-๒ วัน

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ให้วัดสมหวังใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๒๖๓๔๙๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๖๐ ไร่ ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

ทั้งนี้ มอบหมายให้เลขานุการฯ ดำเนินการตามความเห็นของประธานต่อไป

เรื่องที่ ๓.๕ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตาม โครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๖๖๐ ล้านบาท เป็นรายจ่ายหมุนเวียนในการจัดซื้อที่ดิน เพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพและเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อ

การดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอสุไหงปาดี และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดนราธิวาส (คปจ.นราธิวาส) ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดินการพิจารณาความเหมาะสมของที่ดินและราคาที่ดิน ดังนี้

๑. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้มีประกาศเรื่อง การจัดซื้อที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ในท้องที่จังหวัดนราธิวาส โดยในท้องที่อำเภอสุไหงปาดี มีผู้มายื่นเสนอขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส ๒ ราย จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ ๑๖๗-๓-๒๑.๙๐ ไร่ ได้แก่

๑.๑ นายยรรยง ลิ่มเจริญ เสนอขายที่ดิน จำนวน ๒ แปลง เอกสารสิทธิเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เนื้อที่รวมประมาณ ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี และหมู่ที่ ๒ ตำบลริโก๋ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส โดยที่ดินของนายยรรยง ลิ่มเจริญ ยังไม่เสนอขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในครั้งนี้ เนื่องจากราคาที่เสนอขายเกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินกรมธนารักษ์ ซึ่งคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติไม่เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินแปลงดังกล่าว โดยมอบ ส.ป.ก.นราธิวาส แจ้งผู้เสนอขายที่ดินให้นำที่ดินไปดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แล้วเสร็จก่อน แล้วนำกลับมาเสนอใหม่

๑.๒ นางอมราวดี หงษ์สิทธี เสนอขายที่ดิน จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวมประมาณ ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส เอกสารสิทธิเป็นโฉนดที่ดิน รายละเอียดดังนี้

๑.๒.๑ โฉนดที่ดินที่ ๓๕๘ เลขที่ดิน ๕๑๓ เนื้อที่ ๓-๓-๑๘ ไร่

๑.๒.๒ โฉนดที่ดินที่ ๓๕๙ เลขที่ดิน ๕๑๔ เนื้อที่ ๑๖-๓-๓๘.๙๐ ไร่

๒. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส สาขาสุไหงปาดี แจ้งว่า เป็นเอกสารสิทธิที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย สามารถจดทะเบียนสิทธิและจัดทำนิติกรรมได้

๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชนอำเภอสุไหงปาดี ได้พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดินและเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่เสนอขายให้ ส.ป.ก.นราธิวาส ทั้ง ๒ แปลงแล้ว สรุปดังนี้

๓.๑ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ มีการทำประโยชน์โดยปลูกยางพาราแซมด้วยไม้ผลผสมผสาน เช่น ลองกอง มังคุด เป็นต้น มีลำธารตัดผ่านแปลงที่ดินและอยู่ใกล้เขตชุมชน (หลังวัดโคกตา) ด้านทิศตะวันออกติดทางรถไฟสายกรุงเทพฯ - สุไหงโกลก สภาพโดยรวมมีความเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม และในอนาคตสามารถปรับเปลี่ยนปลูกไม้ผลผสมผสาน ปาล์มน้ำมันและพืชอื่นๆ ได้ตามความต้องการของเกษตรกร

๓.๒ ที่ดิน จำนวน ๒ แปลง แปลงที่ดินติดต่อกัน และมีขนาดพื้นที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถจัดให้กับเกษตรกรตามโครงการได้

๓.๓ พื้นที่มีการครอบครอง ไม่มีการบุกรุกมีถนนเข้าถึงแปลงที่ดิน

๓.๔ ผู้ยื่นเสนอขายที่ดิน เสนอขายที่ดินราคาไร่ละ ๙๖,๘๘๘.๖๖ บาท เจรจาต่อรองแล้วยืนยันราคาเดิม

๓.๕ ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ตามเอกสารสิทธิโฉนดที่ดิน จำนวน ๒ แปลง ดังนี้

ชื่อเจ้าของที่ดิน	โฉนดที่ดิน เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
		ไร่	งาน	วา			
นางอมราวดี หงษ์สิทธี	๓๕๘	๓	๓	๑๘	๙๖,๘๘๘.๖๖	๑๑๐,๐๐๐	๙๖,๘๘๘.๖๖
	๓๕๙	๑๖	๓	๓๘.๙๐	๙๖,๘๘๘.๖๖	๑๑๐,๐๐๐	๙๖,๘๘๘.๖๖

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ เห็นชอบว่า สภาพที่ดินมีความเหมาะสมตามที่มีผู้มาเสนอขายที่ดินตามเอกสารสิทธิโฉนดที่ดิน จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่ และเห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินในราคาไร่ละ ๙๖,๘๘๘.๖๖ บาท และให้นำเสนอ คปจ.นราธิวาส พิจารณาต่อไป

๔. คปจ.นราธิวาส ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินในท้องที่ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่ ราคาไร่ละ ๙๖,๘๘๘.๖๖ บาท ราคารวม ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

ฯลฯ

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีปัญหาให้รายงานคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

กรณีตรวจตามวรรคแรกแล้วและไม่พบปัญหาให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทำการตรวจสอบสภาพแปลงที่ดินและเจรจาต่อรองราคาแล้วรายงานผลการตรวจสอบพร้อม

ความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดซื้อที่ดินโดยพิจารณาตามรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(๑) สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางการเกษตร

(๒) มีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม และเพียงพอแก่การครองชีพ เว้นแต่กรณีเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยและมีพื้นที่ติดต่อกัน

(๓) ราคาที่ดินที่เจ้าของแปลงที่ดินเสนอขาย

(๔) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๕) สภาพการทำประโยชน์ที่ดิน เจ้าของที่ดินไม่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นเช่า หรือการปล่อยทิ้งร้าง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องมีการตรวจสอบแปลงที่ดินแล้วว่า ไม่มีผู้บุกรุก และปลอดจากการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันใดๆ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและเห็นชอบตามราคาที่ผู้เสนอขายที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อที่ดินที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อไป

หากคณะอนุกรรมการเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติและให้ ส.ป.ก. จังหวัด แจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่นางอมราวดี หงส์สิทธี ได้เสนอขายที่ดินในท้องที่ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส คปจ.นราธิวาส พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและได้มีมติ

เห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อ จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่ วงเงินการจัดซื้อรวม ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดินการพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวมประมาณ ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่ ในท้องที่ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินในท้องที่ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในอดีตที่ผ่านมาการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ในภารกิจเรื่องการจัดการปฏิรูปที่ดิน ช่วงแรกจะดำเนินการประกาศเขตทั้งอำเภอ เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดิน ต่อมาได้รับที่ดินของรัฐจำนวนมาก จึงได้ปรับแก้ไขกฎหมายให้มีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับมอบเท่านั้น เพราะฉะนั้นในปัจจุบันเมื่อจะดำเนินการจัดซื้อที่ดินจึงเกิดปัญหาเนื่องจากที่ดินอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน และต้องประกาศเขตก่อนการจัดซื้อ ซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการ โดยในการประกาศเขตเพื่อจัดซื้อที่ดินจะดำเนินการเฉพาะพื้นที่ที่จัดซื้อเท่านั้น ทั้งนี้ ในส่วนการจัดซื้อคณะกรรมการได้มอบอำนาจให้ ส.ป.ก. จังหวัด และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ในการอนุมัติจัดซื้อที่ดินราคาไม่เกิน ๑.๕ เท่าของราคาประเมินกรมธนารักษ์ ซึ่งก่อนการจัดซื้อที่ดินจะมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมก่อนนำเสนอ คปจ. ให้ความเห็นชอบ ดังนั้น ประเด็นดังกล่าวนี้ได้ดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ เรียบร้อยแล้ว เหลือเพียงการนำเสนอคณะกรรมการเพื่ออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจในการจัดซื้อที่ดินเท่านั้น

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ก่อนกฎหมายปฏิรูปที่ดินปี ๒๕๓๒ ได้กำหนดให้ดำเนินการประกาศเขตทั้งอำเภอ และมีการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจว่ามีจำนวนผู้เช่าซื้อเยอะ มีผู้ถือครองพื้นที่เฉลี่ย ๕๐ ไร่ โดยเมื่อประกาศเขตในท้องที่ใดแล้วจะห้ามผู้ครอบครองทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นโฉนด นส.๓ ห้ามก่อนิติกรรมหรือจำหน่ายที่ก่อให้เกิดพันธะในที่ดินเป็นระยะเวลา ๓ ปี ซึ่งจะถูกควบคุมโดยการประกาศเขต

ปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการเพียงผู้เดียว ต่อมาจึงเกิดปัญหาในการไปจำกัดสิทธิของผู้ครอบครองที่มีเอกสารสิทธิอื่นๆ ด้วย ทั้งที่ ส.ป.ก. ดำเนินการในที่ดินบางแปลงเท่านั้น ประกอบกับไม่สามารถจัดซื้อที่ดินเอกชนได้เนื่องจากมีราคาสูงขึ้น ส.ป.ก. จึงได้เปลี่ยนมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินของรัฐที่ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ รวมทั้งกฤษฎีกาได้แนะนำให้ลดจำนวนเขตเหลือเฉพาะพื้นที่ดำเนินการเท่านั้น ซึ่ง ปี ๒๕๓๒ ได้แก้ไขกฎหมายแล้ว แต่ทว่าการจัดซื้อที่ดินในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เพราะไม่สามารถจัดซื้อที่ดินได้เนื่องจากที่ดินอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งต้องประกาศเขตก่อน ส.ป.ก. จึงจะมีอำนาจจัดซื้อ ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้า

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า เมื่อจังหวัดจะจัดซื้อที่ดินจะต้องไปดำเนินการจัดทำสัญญากับเจ้าของที่ดินก่อน โดยตรวจสอบว่าที่ดินมีความเหมาะสมและราคาไม่เกิน ๑.๕ เท่าของราคาประเมินกรมธนารักษ์ แล้วจึงนำเสนอคณะกรรมการอนุมัติประกาศเขตเพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจในการจัดซื้อที่ดิน ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการช่วยเหลือผู้ไร้ที่ดินทำกิน แต่ว่าควรจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนว่าจะดำเนินการในบริเวณใดบ้าง และต้องมีระเบียบหลักเกณฑ์ ในส่วนของราคาที่จะจัดซื้อซึ่งต้องกำหนดให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อจะทำให้ไม่เกิดปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงานในอนาคต และจะทำให้กรรมการมีความเข้าใจในรายละเอียดมากยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในประเด็นนี้เป็นการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ที่จะจัดซื้อซึ่งอำนาจในการจัดซื้อได้มอบให้จังหวัดแล้ว แต่คณะกรรมการจะต้องอนุมัติประกาศเขตก่อนจึงจะจัดซื้อที่ดินได้ และการจัดซื้อที่ดินในครั้งนี้ประมาณ ๒๐ ไร่ จะสามารถจัดให้เกษตรกรได้จำนวนกี่ราย และได้รายละกี่ไร่

ผู้แทนจังหวัดนราธิวาส (นายธนชัย เงินมาก) ได้ชี้แจ้งว่า มีเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับการจัดที่ดินในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔,๐๕๑ ราย จากอำเภอสุไหงปาดี จำนวน ๙๙๖ ราย ซึ่งในส่วนของพื้นที่ประมาณ ๒๐ ไร่ ที่จะจัดซื้อ จะวางผังแบ่งแปลงและจัดให้เกษตรกรจำนวน ๔ รายๆ ละ ๕ ไร่ ทั้งนี้ เนื้อที่ที่มีผู้มาเสนอขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส จำนวน ๒๙๒ ไร่ โดยเป็นพื้นที่ที่ยังไม่ได้นำเสนอคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องจำนวนเนื้อที่ที่จะจัดให้กับเกษตรกร คณะกรรมการสามารถกำหนดเป็นนโยบายและมอบให้จังหวัดดำเนินการได้ เนื่องจากได้มอบอำนาจให้กับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาขนาดที่ดินที่จะจัดสรร ที่ผ่านมาเคยจัดให้ ๑๕ – ๒๐ ไร่ ต่อมาลดลงเหลือ ๔ – ๕ ไร่ เพราะว่ามีการศึกษา ทดลองการใช้ประโยชน์ที่ดินขนาดเล็ก ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม เช่น โครงการเกษตร ๑ ไร่ ๑ แสน เป็นต้น ที่แสดงให้ถึงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินขนาดเล็กแต่สามารถสร้างรายได้อย่างเพียงพอ

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้กล่าวว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีงบประมาณในการจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๖๖๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นข้อมูลที่ชี้ให้เห็นในด้านงบประมาณ แต่ในขณะเดียวกันจะต้องมีข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้ต้องการรับความช่วยเหลือ หรือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับการจัดที่ดินเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการจัดซื้อที่ดินได้อย่างชัดเจน และรวดเร็ว

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า หากลดจำนวนเนื้อที่ที่จะจัดให้เกษตรกรจาก ๕ ไร่ ลดเหลือ ๓ ไร่ จะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้จำนวนมากขึ้น ซึ่งเนื้อที่ดังกล่าวนี้ถือว่าเพียงพอต่อการทำประโยชน์ แต่จะต้องมีข้อมูลการศึกษา เพื่อสนับสนุนการลดจำนวนเนื้อที่ที่จะจัดสรร รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการจัดที่ดินในปัจจุบันที่ลดลง ที่ดินมีราคาสูง และการจัดซื้อยากขึ้น ดังนั้น การจัดทำข้อมูลในประเด็นดังกล่าวนี้จะต้องนำเสนอเพื่อให้เห็นถึงภาพรวมของเกษตรกรผู้ต้องการรับการจัดสรรที่ดิน ขนาดของพื้นที่ที่จะจัดสรร ความสามารถของ ส.ป.ก. ในการจัดหาที่ดินในแต่ละพื้นที่ ความเหมาะสมของพื้นที่กับการทำกิจกรรมทางการเกษตร การจัดที่ดินจะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้จำนวนกี่ราย รวมทั้งศักยภาพของเกษตรกรที่จะเข้าทำประโยชน์ โดยฝ่ายเลขานุการฯ วิเคราะห์ข้อมูล พร้อมกับลงพื้นที่ตรวจสอบและนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายให้จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (นางสาวลดาวัลย์ คำภา) กรมส่งเสริมการเกษตร และ ส.ป.ก. ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมทั้งหมดถึงแนวโน้มของการจัดสรรที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในประเด็นจำนวนเนื้อที่ที่จะจัดสรรว่าควรจะเป็นเท่าไรจึงจะเหมาะสม รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง โดยจัดส่งข้อมูลให้ประธานพิจารณาเบื้องต้นก่อนที่ฝ่ายเลขานุการฯ จะรวบรวมเพื่อจัดทำรายละเอียดนำเสนอคณะกรรมการต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ให้กำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินในท้องที่ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐-๒-๕๖.๙๐ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ทั้งนี้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (นางสาวลดาวัลย์ คำภา) กรมส่งเสริมการเกษตร และ ส.ป.ก. รับไปพิจารณาดำเนินการตามที่ประธานกรรมการได้มอบหมายไว้

เรื่องที่ ๓.๖ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาสให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกิน ให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๕๙ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๖๖๐ ล้านบาท เป็นรายจ่ายหมุนเวียนในการจัดซื้อที่ดินเพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพและเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อ

การดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอจะแนะ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (คปจ.นราธิวาส)

ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดิน การพิจารณาความเหมาะสมของที่ดิน และราคาที่ดิน ดังนี้

๑. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้มีประกาศเรื่อง การจัดซื้อที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในท้องที่จังหวัดนราธิวาส โดยในท้องที่อำเภอจะแนะ มีผู้มายื่นเสนอขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส ๑ ราย จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ ๑๐๐-๐-๐๐ ไร่ คือ นางสาวสายใจ ถิ่นแก้ว ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพียงผู้เดียว เสนอขายที่ดินบางส่วนเนื้อที่รวม ๙๑-๑-๓๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส เอกสารสิทธิที่ดินเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) รายละเอียด ดังนี้

๑.๑ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๘๔๐ เลขที่ดิน ๓๗ เนื้อที่ ๑๖-๑-๓๘ ไร่ (จากเดิมเนื้อที่ ๒๕-๐-๐ ไร่ หักส่วนที่ไม่ขายให้กับ ส.ป.ก. และอยู่ในระหว่างดำเนินการแบ่งแยกแปลงที่ดิน)

๑.๒ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๘๔๑ เลขที่ดิน ๓๘ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่

๑.๓ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๘๔๒ เลขที่ดิน ๓๙ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่

๑.๔ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๘๔๓ เลขที่ดิน ๔๐ เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่

๒. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส สาขาจะแนะแจ้งว่าเป็นเอกสารสิทธิที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย และสามารถจดทะเบียนสิทธิจัดทำนิติกรรมได้

๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชนอำเภอจะแนะ ได้พิจารณาตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดินและเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่เสนอขายให้ ส.ป.ก. ทั้ง ๔ แปลง แล้ว สรุปดังนี้

๓.๑ สภาพพื้นที่เป็นที่ดอน มีการทำประโยชน์โดยปลูกยางพาราบางส่วน อายุประมาณ ๔ ปี (ประมาณ ๒๐ ไร่) และบางส่วนที่เหลือเป็นป่าละเมาะ ไม่มีการทำประโยชน์ สภาพโดยรวมมีความเหมาะสมในการปลูกยางพารา ไม้ผล ปาล์มน้ำมันและพืชอื่นๆ ได้ตามความต้องการของเกษตรกร

๓.๒ ที่ดิน จำนวน ๔ แปลง แปลงที่ดินติดต่อกันเป็นแปลงใหญ่ มีขนาดพื้นที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถจัดให้กับเกษตรกรตามโครงการได้

๓.๓ พื้นที่มีการครอบครอง ไม่มีการบุกรุก มีถนนเข้าถึงแปลงที่ดิน

๓.๔ ผู้ยื่นเสนอขายที่ดินเสนอขายราคาที่ดินไร่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อรองแล้วตกลงจะขายที่ดินให้ ส.ป.ก.นราธิวาส ในราคาไร่ละ ๖๙,๐๐๐ บาท

๓.๕ ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ตามเอกสารสิทธิหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จำนวน ๔ แปลง ดังนี้

ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส. ๓ ก. เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
		ไร่	งาน	วา			
นางสาวสายใจ ถิ่นแก้ว	๒๘๔๐	๑๖	๑	๓๘	๑๐๐,๐๐๐	๔๘,๖๓๙.๓๔	๖๙,๐๐๐.๐๐
	๒๘๔๑	๒๕	๐	๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๘,๘๐๐.๐๐	๖๙,๐๐๐.๐๐
	๒๘๔๒	๒๕	๐	๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๘,๘๐๐.๐๐	๖๙,๐๐๐.๐๐
	๒๘๔๓	๒๕	๐	๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๘,๘๐๐.๐๐	๖๙,๐๐๐.๐๐

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบว่าที่ดินมีความเหมาะสมตามที่มีผู้มาเสนอขายที่ดิน จำนวน ๔ แปลง เนื้อที่รวม ๙๑-๑-๓๘ ไร่ และเห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินในราคาไร่ละ ๖๙,๐๐๐ บาท และให้นำเสนอ คปจ.นราธิวาส พิจารณาต่อไป

๔. คปจ.นราธิวาส ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดิน ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔ แปลง เนื้อที่รวม ๙๑-๑-๓๘ ไร่ ราคาไร่ละ ๖๙,๐๐๐ ไร่ ราคาขายรวม ๖,๓๐๒,๘๐๕ บาท (หกล้านสามแสนสองพัน-แปดร้อยห้าบาทถ้วน)

๕. กรณีแปลงที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๘๔๐ เลขที่ดิน ๓๗ แจ้งเนื้อที่เสนอขายตามมติคณะอนุกรรมการฯ และ คปจ.นราธิวาส จำนวน ๑๖-๑-๓๘ ไร่ (จากเดิมเนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่ หักส่วนที่ไม่ขายให้กับ ส.ป.ก. และอยู่ระหว่างดำเนินการแบ่งแยกแปลงที่ดิน) ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ส่งหลักฐานเพิ่มเติมแจ้งผลการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดินใหม่ปรากฏว่า เนื้อที่ที่แจ้งเสนอขายจากเดิม ๑๖-๑-๓๘ ไร่ ลดลงเหลือประมาณ ๑๕-๓-๕๙ ไร่ รวมพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๔ แปลง จากเดิมรวมเนื้อที่ ๙๑-๑-๓๘ ไร่ ลดลงเหลือ ๙๐-๓-๕๙ ไร่ ราคาขายจากเดิม ๖,๓๐๒,๘๐๕ บาท ลดลงเหลือ ๖,๒๗๑,๙๒๗.๕๐ บาท (เนื้อที่ลดลง ๐-๑-๗๙ ไร่ ราคาขายรวมลดลง ๓๐,๘๗๗.๕๐ บาท)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

ฯลฯ

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีปัญหาให้รายงานคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

กรณีตรวจตามวรรคแรกแล้วและไม่พบปัญหาให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทำการตรวจสอบสภาพแปลงที่ดินและเจรจาต่อรองราคาแล้วรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดซื้อที่ดินโดยพิจารณาตามรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(๑) สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางการเกษตร

(๒) มีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม และเพียงพอแก่การครองชีพ เว้นแต่กรณีเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยและมีพื้นที่ติดต่อกัน

(๓) ราคาที่ดินที่เจ้าของแปลงที่ดินเสนอขาย

(๔) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๕) สภาพการทำประโยชน์ที่ดิน เจ้าของที่ดินไม่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นเช่า หรือการปล่อยทิ้งร้าง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องมีการตรวจสอบแปลงที่ดินแล้วว่า ไม่มีผู้บุกรุก และปลอดจากการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันใดๆ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและเห็นชอบตามราคาที่ผู้เสนอขายที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อที่ดินที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อไป

หากคณะอนุกรรมการเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติและให้ ส.ป.ก. จังหวัด แจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่นางสาวสายใจ ถิ่นแก้ว ได้เสนอขายที่ดินในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชนอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส คปจ.นราธิวาส พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ และได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อ จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๙๑-๑-๓๘ ไร่ วงเงินการจัดซื้อรวม ๖,๓๐๒,๘๐๕ บาท (หกล้านสามแสนสองพันแปดร้อยห้าบาทถ้วน) นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดินการพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากแปลงที่ดินเลขที่ ๒๘๔๐ เลขที่ดิน ๓๗ เดิมผู้เสนอขายได้เสนอขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก. เนื้อที่ ๑๖-๑-๓๘ ไร่ นั้น แต่จากผลการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดินปรากฏว่า เนื้อที่ที่เสนอขายตามเอกสารสิทธิลดลงเหลือประมาณ ๑๕-๓-๕๙ ไร่ ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๔ แปลง เนื้อที่รวมประมาณ ๙๐-๓-๕๙ ไร่ วงเงินการจัดซื้อ

รวม ๖,๒๗๑,๙๒๗.๕๐ บาท (หกล้านสองแสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันเก้าร้อยยี่สิบเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์) ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๕๙ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ให้กำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๕๙ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ ๓.๗ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาสให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกิน ให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๖๖๐ ล้านบาท เป็นรายจ่ายหมุนเวียนในการจัดซื้อที่ดินเพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพและเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้เข้าทำกินโดยการเช่าหรือเช่าซื้อ

การดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอจะแนะ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดนราธิวาส (คปจ.นราธิวาส) ได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดินการพิจารณาความเหมาะสมของที่ดิน และราคาที่ดิน ดังนี้

๑. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้มีประกาศเรื่อง การจัดซื้อที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในท้องที่จังหวัดนราธิวาส โดยในท้องที่อำเภอจะแนะ มีผู้มายื่นเสนอขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส คือ นายนัจมุดดีน อูมา เป็นผู้รับมอบอำนาจจากนายอนุชิต เจ๊ะเต๊ะ ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพียงผู้เดียว เสนอขายที่ดิน จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๙ ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส เอกสารสิทธิที่ดินเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) รายละเอียด ดังนี้

๑.๑ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๗๐ เลขที่ดิน ๑ เนื้อที่ ๑๐๐-๐-๘๓ ไร่

๑.๒ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๗๑ เลขที่ดิน ๒ เนื้อที่ ๑๐๑-๒-๙๔ ไร่

๒. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส สาขาจะแนะแจ้งว่าเป็นเอกสารสิทธิที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย และสามารถจดทะเบียนสิทธิจัดทำนิติกรรมได้

๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชนอำเภอจะแนะ ได้พิจารณาตรวจสอบสภาพความเหมาะสมของที่ดิน ราคาที่ดินและเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่เสนอขายให้ ส.ป.ก. ทั้ง ๒ แปลงแล้ว สรุปดังนี้

๓.๑ สภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินร่วนปนทรายและลูกรัง มีลำธารตัดผ่านแปลงที่ดิน เดิมเคยปลูกยางพาราเต็มพื้นที่แต่ได้โค่นทิ้งแล้ว เนื่องจากเป็นยางพาราแก่และให้ผลผลิตไม่เต็มที่ ปัจจุบันไม่มีการทำประโยชน์ ปล่อยร้างเป็นป่าละเมาะ ประมาณ ๒ ปี พื้นที่บางส่วนมีการทำประโยชน์โดยปลูกพืชผักและไม้ผลผสมผสาน (มะพร้าว, ทุเรียน, ลองกอง) ที่ดินแปลงเลขที่ ๒๔๗๐ มีบ้านพักอาศัย จำนวน ๑ หลัง และบ้านพักคนงาน จำนวน ๗ หลัง เนื้อที่ประมาณ ๕ - ๗ ไร่ มีผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ประมาณ ๖ - ๗ ครัวเรือน ซึ่งเป็นคนงานเดิมที่เคยรับจ้างกรีดยางพาราในแปลงนี้ (ผู้เสนอขายแจ้งว่าจะจัดหาที่ดินเพื่อสร้างที่พักใหม่ให้แก่คนงานดังกล่าว หากผู้เสนอขายไม่ดำเนินการหรือคนงานไม่ย้ายออกไป ส.ป.ก.นราธิวาส จะไม่จัดซื้อที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ ในส่วนที่มีผู้ครอบครองอยู่) สภาพพื้นที่โดยรวมมีความเหมาะสมในการปลูกยางพารา ไม้ผล ปาล์มน้ำมัน และพืชอื่นๆ ได้ตามความต้องการของเกษตรกร

๓.๒ มีขนาดพื้นที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถจัดให้กับผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขึ้นทะเบียน และโครงการด้านความมั่นคงในพื้นที่ เป็นแปลงติดต่อกันเป็นแปลงใหญ่

๓.๓ พื้นที่มีการครอบครอง ไม่มีการบุกรุก มีถนนเข้าถึงแปลงที่ดิน

๓.๔ ผู้ยื่นเสนอขายที่ดินเสนอขายให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส เป็นรายแปลง รายละเอียดดังนี้

(๑) น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๗๐ เลขที่ดิน ๑ เนื้อที่ ๑๐๐-๐-๘๓ ไร่ เสนอขายที่ดินราคาไร่ละ ๗๐,๐๐๐ บาท พื้นที่ติดถนนทางหลวงจังหวัดทั้ง ๒ ด้าน ต่อรองแล้วตกลงจะขายที่ดินให้ ส.ป.ก.นราธิวาส ในราคาไร่ละ ๖๔,๑๐๐ บาท

(๒) น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๗๑ เลขที่ดิน ๒ เนื้อที่ ๑๐๑-๒-๙๔ ไร่ เสนอขายที่ดินราคาไร่ละ ๗๐,๐๐๐ บาท พื้นที่ติดถนนทางหลวงจังหวัดเพียงด้านเดียว ต่อรองแล้วตกลงจะขายที่ดินให้ ส.ป.ก.นราธิวาส ในราคาไร่ละ ๕๗,๒๐๐ บาท

๓.๕ ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ตามเอกสารสิทธิหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จำนวน ๒ แปลง ดังนี้

ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส. ๓ ก. เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
		ไร่	งาน	วา			
นายอนุชิต เจ๊ะเต๊ะ	๒๔๗๐	๑๐๐	๐	๘๓	๗๐,๐๐๐	๔๒,๘๐๔.๒๘	๖๔,๑๐๐.๐๐
	๒๔๗๑	๑๐๑	๒	๙๔	๗๐,๐๐๐	๓๘,๒๗๑.๗๘	๕๗,๒๐๐.๐๐

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบว่าที่ดินมีความเหมาะสมตามที่มีผู้มาเสนอขายที่ดิน จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่ และเห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินในราคาที่ผู้เสนอขายตกลงขายให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส ดังนี้

(๑) น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๗๐ เลขที่ดิน ๑ เนื้อที่ ๑๐๐-๐-๘๓ ไร่ ตกลงจะขายในราคาไร่ละ ๖๔,๑๐๐ บาท

(๒) น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๗๑ เลขที่ดิน ๒ เนื้อที่ ๑๐๑-๒-๙๔ ไร่ ตกลงจะขายในราคาไร่ละ ๕๗,๒๐๐ บาท และให้ ส.ป.ก.นราธิวาส นำเสนอ คปจ.นราธิวาส พิจารณาต่อไป

๔. คปจ.นราธิวาส ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินเอกชน ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่ รวมเป็นเงิน ๑๒,๒๔๒,๕๔๒.๗๕ บาท (สิบสองล้านสองแสนสี่หมื่นสองพัน-ห้าร้อยสี่สิบสองบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

ฯลฯ

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง

หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

มาตรา ๒๙ วรรคท้าย ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีปัญหาให้รายงานคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา

กรณีตรวจตามวรรคแรกแล้วและไม่พบปัญหาให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทำการตรวจสอบสภาพแปลงที่ดินและเจรจาต่อรองราคาแล้วรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดซื้อที่ดิน โดยพิจารณาตามรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(๑) สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางการเกษตร

(๒) มีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม และเพียงพอแก่การครองชีพ เว้นแต่กรณีเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยและมีพื้นที่ติดต่อกัน

(๓) ราคาที่ดินที่เจ้าของแปลงที่ดินเสนอขาย

(๔) ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(๕) สภาพการทำประโยชน์ที่ดิน เจ้าของที่ดินไม่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นเช่า หรือการปล่อยทิ้งร้าง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องมีการตรวจสอบแปลงที่ดินแล้วว่า ไม่มีผู้บุกรุก และปลอดจากการรอนสิทธิหรือภาระผูกพันใดๆ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อและเห็นชอบตามราคาที่ผู้เสนอขายที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อที่ดินที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อไป

หากคณะอนุกรรมการเห็นว่า ที่ดินไม่เหมาะสมที่จะจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติและให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งผู้เสนอขายที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินที่มีผู้เสนอขายยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้วนำรายละเอียดหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอผู้มีอำนาจในหมวด ๒ ต่อไป

เมื่อผู้มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินให้ ส.ป.ก. เสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินตามวรรคแรก

ข้อ ๑๓ อำนาจการพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดิน เป็นดังนี้

(๑) คปจ. มีอำนาจเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไร่ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินตามความจำเป็นแต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่นายนัจมุดดีน อูมา ผู้ได้รับมอบอำนาจจากนายอนุชิต เจ๊ะเต๊ะ (เจ้าของที่ดิน) ได้เสนอขายที่ดินในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชนอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส คปจ.นราธิวาส พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ และได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อ จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่ วงเงินการจัดซื้อรวม ๑๒,๒๔๒,๕๔๒.๗๕ บาท (สิบสองล้านสองแสนสี่หมื่น-สองพันห้าร้อยสี่สิบสองบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดินการพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดิน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวมประมาณ ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่ ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ให้กำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ในท้องที่ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๓-๗๗ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๔.๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินและผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐)

มติคณะกรรมการ รับทราบ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินและผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐)

เรื่องที่ ๔.๒ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

มติคณะกรรมการ รับทราบ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

เรื่องที่ ๔.๓ แนวทางปฏิบัติกรณีขออนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป และกรณีนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ รับทราบ แนวทางปฏิบัติกรณีขออนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป และกรณีนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๕.๑ ความยั่งยืนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้นำเสนอว่า ท่านอดีต รมว.กษ.พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ ในฐานะประธาน คปก. และผู้ทรงคุณวุฒิ (นางสาวลดาวัลย์ คำภา) ได้เคยให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับที่มาของรายได้จากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ผ่านมาว่า มีรายได้เพียงแค่การจัดเก็บดอกผลเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ได้มีการหารือว่า ส.ป.ก. ยังมีอำนาจในการจัดที่ดินชุมชนให้กับอาชีพที่เกี่ยวเนื่อง และสามารถจัดเก็บค่าเช่าได้ เช่นกรณีตัวอย่างของการจัดที่ดินชุมชนที่ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา ซึ่ง ส.ป.ก. ได้มีการดำเนินการแล้ว โดยได้มีการจัดที่ดินและมีการจัดทำสัญญาเช่า ให้กับอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับชุมชน ซึ่งก็สามารถจัดเก็บรายได้สมทบเข้ากองทุนเกือบล้านบาท ถ้าพิจารณาข้อมูลในชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินที่คาดว่าจะมีประมาณ ๔,๘๐๐ ชุมชน ที่ ส.ป.ก. ยังไม่ได้เข้าดำเนินการจัดที่ดินให้ชุมชนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น ส.ป.ก. สามารถนำมาจัดที่ดินชุมชนและจัดทำสัญญาเช่าได้ ก็จะทำให้ ส.ป.ก. มีรายได้สมทบเข้ากองทุนอีก

หลายร้อยล้านบาท ซึ่งจะเกิดความยั่งยืนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินและเป็นฐานที่มาของรายได้ (เงินกองทุน) ที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการปฏิรูปที่ดินและเกิดประโยชน์กับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงขอนำเสนอข้อมูลเพื่อให้ท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. จะได้นำไปพิจารณาประกอบการดำเนินการต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย ขอให้กรรมการทุกท่านได้ช่วยกันคิดและนำเสนอข้อมูลส่งให้เลขานุการฯ รวบรวมนำเสนอต่อที่ประชุมด้วย

มติคณะกรรมการ มอบหมายให้เลขานุการฯ รับเรื่องไปพิจารณาดำเนินการและนำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบต่อไป

เรื่องที่ ๕.๒ การกำหนดวันประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.)

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้นำเสนอว่า โดยที่กรรมการใน คปก. บางท่านอยู่ต่างจังหวัดอาจมีปัญหาในการเดินทางมาประชุมและเดินทางกลับภูมิลำเนา จึงขอนำเสนอให้ฝ่ายเลขานุการฯ กำหนดวันประชุมในช่วงเช้าของวันทำงานปกติ โดยยกเว้นวันศุกร์ช่วงบ่าย ทั้งนี้ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งกำหนดการประชุมล่วงหน้าและจัดส่งเอกสารให้กรรมการได้มีเวลาศึกษาก่อนการประชุมด้วย

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เบื้องต้นเห็นควรกำหนดการประชุมในตอนเช้าของวันพฤหัสบดีในช่วงกลางเดือน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ ในหลักการตามความเห็นของประธานกรรมการ โดยมอบให้เลขานุการฯ นำเสนอประธานกรรมการกำหนดวันประชุมคราวต่อไป

เรื่องที่ ๕.๓ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.)

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า โดยที่การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในประเทศไทย ที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ ปัจจุบันนับเป็น ๔๐ กว่าปี ซึ่งก็มีทั้งที่ประสบผลสำเร็จและก็มีปัญหาอุปสรรคต่างๆ อันเกิดจากการทำงาน ประกอบกับปัจจุบันโลกของเราได้มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก ประเทศต่างๆ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลายๆ เรื่อง เทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้นมามาก ในขณะที่ภาวะวิกฤตของโลกในหลายๆ เรื่อง อาทิเช่น สภาวะโลกร้อน สภาวะการเกิดสงคราม การขาดแคลนด้านอาหารและพืชพลังงาน ตลอดจนความปลอดภัยด้านอาหาร จึงเห็นสมควรที่จะมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้น ๒ คณะ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในอนาคต คณะกรรมการชุดนี้เห็นสมควรเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) เป็นประธานอนุกรรมการ สำหรับผู้ที่จะมาร่วมเป็นอนุกรรมการ มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้สรรหาและทาบทาม โดยมีหน่วยงานภายใน ส.ป.ก. ที่เกี่ยวข้องเป็นเลขานุการ สำหรับหน้าที่ของคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าว คือ การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับงานปฏิรูปที่ดินเชิงเปรียบเทียบตั้งแต่ก่อนมีการปฏิรูปที่ดิน มีข้อเสนออย่างไร เมื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้ว ได้ดำเนินการ

อย่างไร และทำการวิเคราะห์ล่วงหน้าถึงแนวโน้มการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ว่างาน ส.ป.ก. ควรจะต้องทำอย่างไร และมีการเพิ่มเติมงานอย่างไร สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำต่อไปอีก ในมิติต่างๆ ให้ครบทุกด้าน โดยพิจารณาจากสภาวการณ์ต่างๆ ของโลก ดังที่กล่าวมาข้างต้นเป็นส่วนประกอบ โดยจัดทำรายละเอียดความก้าวหน้าและสรุปผลเสนอ คปก. เป็นระยะๆ ต่อไป

๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาการด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

โดยกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอาจมีบางมาตราที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และบางมาตราอาจต้องมีการปรับปรุงให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง จึงเห็นควรเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) เป็นประธานอนุกรรมการพัฒนาด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน สำหรับผู้ที่จะมาร่วมเป็นอนุกรรมการ มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้สรรหาและทาบทาม โดยมีหน่วยงานภายใน ส.ป.ก. ที่เกี่ยวข้องเป็นเลขานุการ

สำหรับหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดังกล่าว คือ ศึกษากฎหมายปฏิรูปที่ดินที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันว่ามีประเด็นใดบ้างเหมาะสมในการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และประเด็นใดบ้างที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และนำเสนอประเด็นที่จะต้องทำการปรับแก้ไข โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับข้อเสนอของคณะอนุกรรมการชุดที่มีผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) เป็นประธานอนุกรรมการประกอบด้วย และโดยที่เห็นว่าในปัจจุบัน สนช. ได้มีการพิจารณากฎหมายแต่ละฉบับและนำมาประกาศใช้ค่อนข้างรวดเร็ว จึงเห็นควรที่ ส.ป.ก. จะใช้โอกาสนี้เร่งรัดดำเนินการ เพื่อแก้ไข พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เอื้อประโยชน์ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนคนไทยโดยรวมต่อไป สำหรับการดำเนินงานขับเคลื่อนของคณะอนุกรรมการทั้ง ๒ คณะ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว จึงขอเสนอต่อที่ประชุมให้อนุมัติและมอบหมายให้เลขานุการฯ ประสานประธานอนุกรรมการทั้ง ๒ คณะ เพื่อจัดทำคำสั่งเสนอประธานกรรมการ พิจารณาลงนามในคำสั่งแต่งตั้งโดยไม่ต้องจัดทำวาระเสนอ คปก. พิจารณาอีก

อนึ่ง ในฐานะประธานกรรมการ จะช่วยให้แนวคิดและติดต่อประสานงาน พร้อมทั้งช่วยเร่งรัดให้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการทั้ง ๒ คณะ สัมฤทธิ์ผลโดยรวมต่อไป

นอกจากนี้ในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก็จะพยายามทำงานให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเกษตรกร ซึ่งเป็นประชาชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ โดยคิดว่าการทำการเกษตรในปัจจุบัน ลำพังการอาศัย ๒๕ ลุ่มน้ำในประเทศคงไม่เพียงพอ เพราะวิกฤติโลกค่อนข้างมาก ประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนาเชื่อมต่อโครงการอย่างน้อยอีก ๒ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำโขง และลุ่มน้ำสาละวิน ที่ปัจจุบันมีการพัฒนาค่อนข้างมาก ซึ่งที่ผ่านมาก็ได้มีการเริ่มทำงานกับหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษแล้ว สิ่งสำคัญ คือ การเตรียมคนให้รู้เท่าทันที่จะอยู่ในโลกยุคใหม่

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการทั้ง ๒ คณะ ตามความเห็นของประธานกรรมการ โดยมอบหมายให้เลขานุการฯ ประสานงานกับประธานคณะอนุกรรมการทั้ง ๒ คณะ และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทั้ง ๒ คณะ พร้อมทั้งกำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการเสนอ

ประธานกรรมการ เพื่อพิจารณาลงนามแต่งตั้งต่อไป และให้เลขานุการ คปก. นำคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าวเสนอ คปก. รับทราบในการประชุมครั้งต่อไป

เรื่องที่ ๕.๔ การจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อผันน้ำเข้าสู่พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน

ประธานคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้เสนอความเห็นว่า เขตปฏิรูปที่ดินในอดีตที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แห้งแล้งที่อยู่ห่างไกลในพื้นที่ที่เป็นป่า เมื่อเกษตรกรเข้าทำประโยชน์จะเกิดปัญหาเรื่องของสภาพดินและน้ำที่ไม่พร้อม ดินมีความแห้งแล้งและไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในระบบชลประทานได้ ถึงแม้ภาครัฐจะดำเนินการขุดคลองส่งน้ำให้แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากช่วงน้ำเยอะจะไหลออกสู่ทะเลแต่ช่วงเวลาน้ำน้อยเกษตรกรจะต้องซื้อเครื่องสูบน้ำเพื่อสูบน้ำจากคลองส่งน้ำดังกล่าว ดังนั้น พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินจะต้องมีการผันน้ำเข้าพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ โดยการทำคูส่งน้ำจากแม่น้ำสายหลักที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น โขง กก อิง น่าน เจ้าพระยา ป่าสัก เป็นต้น ซึ่งจะทำให้มีระบบชลประทานที่ดีและเกษตรกรสามารถมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องนี้มีการเตรียมการมานานแล้ว จึงขอให้นำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อที่จะนัดหารือกรมชลประทานดำเนินการและคิดว่าเรื่องภัยแล้งกำลังจะวิกฤต ประเทศไทยมีจุดแข็งมากมายไม่สมควรเกิดภัยแล้ง และเห็นว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะร่วมกันบูรณาการ จึงขอรับข้อเสนอดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรโดยตรง

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ การดำเนินการตามความเห็นของประธานกรรมการ

เรื่องที่ ๕.๕ การพิจารณาแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตป่าไม้กับเขตปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดตาก (นายสุวิทย์ เสือเล็ก) ได้เสนอว่า ในภาคเหนือจะมีเขตพื้นที่ที่เป็นป่าสงวนค่อนข้างมาก ทำให้ในพื้นที่หลายจังหวัดประสบปัญหาเรื่องพื้นที่คาบเกี่ยวและการทับซ้อนของแนวเขตพื้นที่ระหว่างเขตป่าไม้กับเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพของเกษตรกรอย่างมาก ประกอบกับในขณะนี้ การจัดทำ One Map ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำอยู่นั้นยังไม่เสร็จสิ้น จึงขอเสนอให้ดำเนินการจัดทำ One Map ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อจะได้มีแนวทางที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหานี้โดยเร็ว

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า การดำเนินการดังกล่าวนั้น ต้องประเมินกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งประเด็นสำคัญคือต้องมีเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่รวบรวมข้อมูลว่ามีความเกี่ยวพันกันอย่างไร

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ การดำเนินการตามความเห็นของประธานกรรมการ โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลรายละเอียดเพื่อประสานงานกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อไป

เรื่องที่ ๕.๖ การบูรณาการพัฒนาพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินร่วมกับท้องถิ่น

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้นำเสนอว่า สถานการณ์ปัจจุบันนี้ ได้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นมีงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งทำให้มีทิศทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการท่องเที่ยวหรือเกษตรปลอดภัยล้วนแล้วแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้ที่ดินทั้งหมด ประกอบกับเกษตรกรที่เป็นคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันเก่งเรื่องการขาย และการทำประโยชน์ในที่ดินขนาดเล็กซึ่งได้ประโยชน์มากเรื่องของการปฏิรูปที่ดินจะต้องมีการวิเคราะห์เป็นรายจังหวัด ถึงสภาพปัญหาและหาวิธีการแก้ไข เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษที่อยู่ในพื้นที่ ส.ป.ก. จะทำอย่างไร ซึ่งยุทธศาสตร์ของจังหวัดมีเรื่องการจัดที่ดิน ดังนั้น ส.ป.ก. จะต้องมีการวิเคราะห์ในประเด็นเหล่านี้ทุกจังหวัดและนำเสนอเพื่อทำเป็นยุทธศาสตร์ต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในประเด็นดังกล่าวนั้นคิดว่าเบื้องต้นถ้าท้องถิ่นมีข้อมูลให้นำเสนอต่อคณะอนุกรรมการชุดใหม่ ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ เป็นประธาน) เพื่อรวบรวมและจะได้ช่วยกันประมวลเรื่องต่างๆ โดยประธานกรรมการจะเข้าร่วมในการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ หากมีข้อเสนอที่พิจารณาแล้วเห็นว่าน่าสนใจ ก็อาจมีการเดินทางไปดูพื้นที่และจัดการประชุมในพื้นที่ โดยจังหวัดจะต้องจัดเตรียมข้อมูลโดยเฉพาะประเด็นที่น่าสนใจเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ การดำเนินการตามที่ประธานกรรมการเสนอและมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ เตรียมการสำหรับการดำเนินการจัดประชุม คปก. ในพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินในจังหวัดต่างๆ ต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ น.

(นายสุรจิตต์ อินทรชิต)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางดารณี ชนะชนม์)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายสุขุม หวังพระธรรม)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
ผู้จดรายงานการประชุม